

การศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรม

ในเขตกรุงเทพมหานคร (ห้างพระนคร)

ร้อยตำรวจโท สุชาติพล อังฮิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-379-7

015152

AN ECOLOGICAL STUDY FOR CRIME PREVENTION PLANNING

IN THE GREATER BANGKOK AREA (PRANAKHON)

Police Lieutenant Yanaphon Youngyuen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Urban Planning

Department of Urban Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

ISBN 974-561-379-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาทางด้านนิเวศน์วิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร (ฝั่งพระนคร)
ชื่อนิสิต	ร้อยตำรวจโท ญาณพล ช่างอิน
อาจารย์ที่ปรึกษา	พันตำรวจตรี ดร. วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์
ภาควิชา	ผังเมือง
ปีการศึกษา	2524

บทคัดย่อ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศซึ่งถือเป็นเขตเมืองแห่งเดียวที่กว้างขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และโดยที่การขยายตัวดังกล่าวเป็นไปโดยไม่มีการควบคุม จึงก่อให้เกิดปัญหาของเมืองเช่นเดียวกับเมืองในผู้ต่างๆ ทั่วโลก ปัญหาหนึ่งซึ่งมีความสำคัญยิ่งสำหรับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองที่มีความเปลี่ยนแปลงในทางสังคมอยู่ตลอดเวลา ได้แก่ปัญหาอาชญากรรม ปัญหานี้ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว พร้อมกับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขยายขึ้นทั้งในทางปริมาณและความรุนแรง

สำหรับปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมนั้นมีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน เช่นปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ แต่การศึกษาในที่นี้ได้พิจารณาเฉพาะปัจจัยทางด้านกายภาพและประชากรของพื้นที่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาถึงสภาพของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเรื่องของจำนวน ประเภท และความร้ายแรง นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร กับอาชญากรรม ตลอดจนความแตกต่างของอาชญากรรมในเขตชั้นในและชั้นนอกของเมืองด้วย

จากการศึกษาพบว่า อัตราการเกิดอาชญากรรมในเขตพื้นที่ที่ศึกษา(กรุงเทพมหานครเฉพาะฝั่งพระนคร)นั้นเพิ่มขึ้นตามอัตราความหนาแน่นของประชากร เมื่อพิจารณาถึงการเกิดอาชญากรรมในเขตชั้นในและเขตชั้นนอกของพื้นที่แล้วพบว่าในเขตชั้นในของพื้นที่จะมีอัตราการเกิดอาชญากรรมทั้งต่อพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตรและต่อประชากร ๑ แสนคน สูงกว่าในเขตชั้นนอก และเมื่อพิจารณาต่อไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดอาชญากรรมกับการใช้ที่ดิน

พบว่า อาชญากรรมทุกประเภทมีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับการใช้ที่ดินซึ่งเป็นย่านการค้า และในพื้นที่ที่มีสภาพการใช้ที่ดินต่างกัน ประเภทของคดีเด่นในแต่ละพื้นที่ก็จะแตกต่างกันไป ด้วย

ถึงแม้ว่าจุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้มิใช่เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของอาชญากรรม โดยตรง แต่เป็นเพียงการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินและความหนาแน่นของประชากร กับการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่เท่านั้น แต่ก็นับว่าเป็นการเริ่มต้นพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของ อาชญากรรมกับปัจจัยอื่น นอกจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผู้ศึกษาอยู่มากมาย จึงเท่ากับเป็นการเปิดแนวการศึกษาของอาชญากรรมอีกแนวหนึ่งของเมืองไทย ซึ่งได้มีการ ขอมรับกันในทางทฤษฎีของนิเวศน์วิทยา

สถาบันวิจัยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

through the differences of crime both in the inner and the outer of such urban areas.

According to the study it was statistically found that (1) the increase in numbers of crime in Bangkok was in proportion with the increase in population density. (2) When considering numbers of crime occurred in the inner and the outer urban areas, it was found that in the inner area the rate of crime per one square kilometer and per 100,00 population was higher than that of in the outer area. (3) There was a relationship between all types of crime and the land using for commercial purposes. (4) When considering types of crime and land use, the study indicated that, different types of crime offenses seem to be reflected in differences in urban planning and the way lands were used, respectively.

Although the purposes of this study were not directly dealt with causes of crime but merely were to find out the relationships among land using, population density and crime in such areas. This research is an initial way of study in finding out factors relating to crime rather than economical and social factors studied by many others. This research is, therefore, considered as the pilot study of Thailand dealing with crime in the ecological area which has been accepted by many theorists.

กิติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ พันตำรวจตรี คร.วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและแนวความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พิทยา สายหนู รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติ จิระกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อีรัชย์ กำภู ณ อยุธยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิธนา ธากานิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศักดิ์ชัย ทิรินทร์ภาณุ และคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาผังเมือง ที่ได้กรุณาให้คำสั่งสอนและคำปรึกษา ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ตลอดจน คุณรัชมาลี กังสการ ดร.สมิง จิ่งวิวัฒน์อนันต์ คุณปรีชา-วราภรณ์ ศิริภัก ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ อีกทั้งขอขอบคุณ คุณสุทธิพงศ์ ชัยอิน คุณเหมือนจันทร์ ชัยอิน คุณสุพรรณิ ชาตรูปวิวัฒน์ และ คุณอุดมลักษณ์ ชัยตรง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์และรูปเล่ม และขอขอบคุณ คุณเวชิตระ ชอบแต่ง เพื่อนที่ดี ผู้ร่วมงานวิจัยด้วยกันตลอดมา

ร้อยตำรวจโท ญาณพล ชัยอิน

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทกัตถ์ภาษาไทย	ง
บทกัตถ์ภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฌ
รายการแผนที่ประกอบ	ท
รายการแผนภูมิประกอบ	ฒ

บทที่

1 บทนำ

สภาพของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ข้อจำกัดในการศึกษา	4
นิยามคำศัพท์ที่ใช้	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	6

2 แนวความมติดมละทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

1 ระบบนิเวศน์วิทยา	7
2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับควรชวยตัวของเมือง	10
3 ความหมายของอาชญากรรม	14
4 ทฤษฎีสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมโดยทั่วไป	16
ปัจจัยในทางชีววิทยามีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม	21
ปัจจัยในทางร่างกายมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม	22
ปัจจัยทางจิตวิทยามีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม	23
ปัจจัยทางค่านิยมหรือค่านิยมยังมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม	25

	ปัจจัยทางด้านความยากจนที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม	25
	ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม.	26
5	ทฤษฎีทางด้านนิเวศน์วิทยาอาชญากรรม	27
	สมมุติฐานของการศึกษา.	30
3	ขอบเขตและวิธีการศึกษา	31
	ขอบเขตและพื้นที่ศึกษา	31
	วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล	32
4	ประวัติกรุงเทพมหานครและกองบัญชาการตำรวจนครบาล	35
	ประวัติและวิวัฒนาการของกรุงเทพมหานคร.	35
	ประวัติและความเป็นมาของกองบัญชาการตำรวจนครบาล	47
	พื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล	50
	กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ	52
	กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้	53
	การพิจารณาแบ่งเขต สน.ชั้นในและชั้นนอก	54
5	ข้อมูลที่น่าสนใจไว้วิเคราะห์	59
	วิธีการปรับข้อมูลจากรายแถวให้เป็นราย สน.	60
	การศึกษาข้อมูลด้านประชากร	63
	ความหนาแน่นของประชากร	63
	การกระจายตัวของประชากร	69
	การศึกษาข้อมูลด้านสถิติคดีอาชญากรรม	87
	การแบ่งประเภทของคดีอาชญากรรม	88
	การศึกษาวิธีการเปรียบเทียบจำนวนคดี	89
	คดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนคร	100

1	คติฆ่าคนตาย	113
2	คติประทุษร้ายต่อร่างกาย	116
3	คติข่มขืนอนาจาร	118
4	คติประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง	120
5	คติประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา	123
6	คติลักทรัพย์รถยนต์	125
7	คติลักทรัพย์รถจักรยานยนต์	127
8	คติประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีเงินงำ	129
9	คติเพลิงไหม้	131
10	คติฆาตเสียดิถีโทษ	133
11	คติการพนัน	136
12	คติค้าประเวณี	138
13	คติความผิดเกี่ยวกับการใช้เชือก	140
14	คติอุบัติเหตุจรรยา	142
	การศึกษาข้อมูลด้านสภาพการใช้ที่ดิน	146
	การใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย	147
	การใช้ที่ดินแบบย่านการค้า	149
	การใช้ที่ดินแบบย่านอุตสาหกรรม	151
	การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ	153
	การใช้ที่ดินแบบสวนสาธารณะและสถานศึกษา	153
	การใช้ที่ดินแบบที่ว่าง	156
	การศึกษาสภาพการใช้ที่ดินเป็นราว สน.	156

บทที่	หน้า
6 การพิสูจน์สมมุติฐาน	166
สมมุติฐานข้อที่ 1	166
สมมุติฐานข้อที่ 2	177
สมมุติฐานข้อที่ 3	180
สมมุติฐานข้อที่ 4	194
7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	204
ข้อจำกัดในการศึกษา	205
บทสรุป	207
ข้อเสนอแนะ	211
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยที่ควรศึกษาต่อไป	214
บรรณานุกรม	217
ภาคผนวก	220
ประวัติผู้เขียน	228

 สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
 วิทยาลัยการศึกษานานาชาติ

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอาชญากรรมทั้งหมดในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พ.ศ.2501-2510	3
2	แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้าน ในปี 2517 และ 2522 ราย สน.	74
3	แสดงการกระจายตัวของประชากรราย สน.ในปี 2517 และ 2522 . . .	86
4	แสดงสถิติประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา(ลักทรัพย์) ในปี 2522	91
5	แสดงจำนวนและความหนาแน่นของคดีอาชญากรรมในปี 2517 ราย สน.	101
6	แสดงจำนวนและความหนาแน่นของคดีอาชญากรรมในปี 2522 ราย สน.	104
7	แสดงสภาพการใช้ที่ดินในปี 2522 ราย สน.	164
8	แสดงการเปรียบเทียบคดีของ สน.ชั้นใน และ สน.ชั้นนอก ในปี 2517 และ 2522	179
9	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้ที่ดินกับคดีอาชญากรรมในแต่ละประเภท	187
10	แสดงคดีแต่ละประเภทตามกลุ่มของสภาพการใช้ที่ดินในปี 2522	198
11	แสดงประเภทของคดีที่เด่นหรือเป็นหลักตามกลุ่มของสภาพการใช้ที่ดินเรียงตามลำดับ	201

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนที่ประกอบ

แผนที่	หน้า
1 การขยายตัวของ Built-up area ในเขตกรุงเทพมหานคร (พ.ศ.2443-2514)	38
2 ที่ตั้งของกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงโดยรอบ	46
3 การแบ่งเขตของสถานีตำรวจนครบาล (สน.)	51
4 เขต สน.ชั้นใน และ สน.ชั้นนอก	58
5 ความหนาแน่นประชากรราย สน.ในปี 2517	65
6 ความหนาแน่นประชากรราย สน.ในปี 2522	68
7 สภากลศึกสิทธิ์ที่เกิดขึ้นในปี 2522	93
8 ขนาดจำนวนคดีประเภทสิทธิ์ในปี 2522	94
9 คดีประเภทสิทธิ์ในปี 2522 เปรียบเทียบกับต่อประชากร 100,000 คน	95
10 ความหนาแน่นคดีสิทธิ์ในปี 2522	96
11 ความหนาแน่นคดีรวมในปี 2517	110
12 ความหนาแน่นคดีรวมในปี 2522	111
13 ความหนาแน่นคดีประเภทฆาตกรรม	114
14 ความหนาแน่นคดีประเภทประทุษร้ายต่อร่างกาย	117
15 ความหนาแน่นคดีประเภทข่มขืน	119
16 ความหนาแน่นคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง	121
17 ความหนาแน่นคดีประเภทสิทธิ์	124
18 ความหนาแน่นคดีประเภทสิทธิ์รถยนต์	126
19 ความหนาแน่นคดีประเภทสิทธิ์รถจักรยานยนต์	128
20 ความหนาแน่นคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินโดยมีเงื่อนงำ	130
21 ความหนาแน่นคดีประเภทเพลิงไหม้	131
22 ความหนาแน่นคดีประเภทยาเสพติดให้โทษ	134

แผนที่	หน้า
23 ความหนาแน่นคดีประเภทการพนัน	137
24 ความหนาแน่นคดีประเภทค้าประเวณี	150
25 ความหนาแน่นคดีประเภทเซ็ก	141
26 ความหนาแน่นคดีประเภทอุบัติเหตุจราจร	143
27 การใช้ที่ดินแบบที่หกอาศัย	148
28 การใช้ที่ดินแบบย่านการค้า	150
29 การใช้ที่ดินแบบย่านอุตสาหกรรมและโกดังสินค้า	152
30 การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการและสาธารณูปโภค	154
31 การใช้ที่ดินแบบศาสนสถานและสถานศึกษา	155
32 การใช้ที่ดินแบบที่ว่าง	157
33 การแบ่งกลุ่มของ สผ. ตามสภาพการใช้ที่ดินปี 2522	161

 คณะนิติศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบวงกลม	11
2	ลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบรูปสี่ม	12
3	ลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบหลายศูนย์กลาง	13
4	แสดงการเกิดอาชญากรรม	16
5	แสดงการเกิดอาชญากรรม	18
6	แสดงการเกิดอาชญากรรม	20
7	การกระจายตัวของประชากรราย สน. พ.ศ. 2517 และ 2522	70
8	ตัวอย่างการเปรียบเทียบคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน. ที่มีพื้นที่ต่างกัน	99
9	ตัวอย่างการพิจารณาสภาพการใช้ที่ดินหลักของแต่ละ สน.	159
10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากร และความหนาแน่นของ คดีรวม พ.ศ. 2517	172
11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากร และความหนาแน่นของ คดีรวม พ.ศ. 2522	173

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

สภาพของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองขนาดใหญ่แห่งเดียวของประเทศ ซึ่งต้องประสบกับปัญหาของการเป็นเขตชุมชนหนาแน่น เช่นเดียวกับเมืองขนาดใหญ่ทั่วโลก ทั้งนี้เป็นเพราะกรุงเทพฯเป็นศูนย์กลางของความเจริญแห่งเดียว เป็นศูนย์กลางของระบบราชการ การศึกษา กิจการทหาร การพาณิชย์ การธนาคาร สถาบันการเงิน ตลอดจนเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการสาธารณูปโภคหลัก จึงเกิดแรงดึงดูดทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในการดึงเอาเมืองอื่นๆ และเขตชนบทของประเทศกลายเป็นบริวารของกรุงเทพฯโดยสิ้นเชิง การเติบโตของกรุงเทพฯ อย่างรวดเร็วได้สร้างความแออัด และก่อปัญหาในเรื่องภาวะแวดล้อมของเมือง รวมทั้งสภาพการขาดแคลนและทรุดโทรมของบริการสาธารณูปโภคของเมืองทุกประเภท ความพยายามของรัฐในการแก้ปัญหาเหล่านี้จะเห็นได้จากนโยบายการพัฒนาเมืองหลักในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ซึ่งเป็นการสกัดกั้นการอพยพของประชากรเข้ามาในกรุงเทพฯและเพื่อชลอการขยายตัวของกรุงเทพฯให้อยู่ในอัตราที่ต่ำลง กับเพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตการขยายตัวของกรุงเทพฯให้อยู่ในขนาดที่เหมาะสม เพื่อลดความแออัดและปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในปัจจุบันให้ดีขึ้น¹

ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นอันหนึ่งในบรรดาปัญหาสำคัญของเมืองใหญ่ๆ เช่นนี้คือ ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งถือได้ว่าอาชญากรรมในเขตเมืองใหญ่จะมีจำนวนคดีเกิดขึ้นมากกว่าในพื้นที่ชนบทหรือกล่าวได้ว่า เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนสภาพจากชนบทและการมีวิถีแบบชานาชาวจี

¹สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานชอกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ปี พ.ศ. 2520-2524 หน้า 220

มาเป็นสังคมชุมชนและอุตสาหกรรม อาชญากรรมก็จะมีอัตราสูงขึ้น¹ การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วในกรุงเทพฯ ได้สร้างปัญหามากมายและจากการที่ชุมชนมีการขยายตัวออกไปอย่างไม่สามารถจะควบคุมได้ก็จะเป็นไปตามฮาดากรม (Haphazard Growth)² ขาดการวางแผนที่ดี การขัดข้องในการประกาศใช้ข้อกำหนดทางผังเมือง ตลอดจนมีการสร้างสถานบริการในรูปแบบของสถานบันเทิงเรีงรมย์ต่างๆ เช่น บาร์ โน้ตคลับ สถานอาบ อบ นวด และห้องโสเภณีเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ประกอบกับสภาพที่อยู่อาศัยซึ่งแออัดหนาแน่น พื้นที่บางบริเวณกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม สภาพที่ปรากฏขึ้นอย่างนี้เองอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรม กรุงเทพฯ จึงเป็นแหล่งของอาชญากร อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางของประเทศที่มีผู้ประกอบอาชญากรรมมาชุมนุมอยู่ แหล่งลี้ภัยหรือฐานมืออยู่มาหลายในเมืองกลายเป็นที่วางแผนและหลบซ่อนตัวของอาชญากรอาชีพ ซึ่งกว่านั้นกรุงเทพฯ ยังมีการเคลื่อนไหวทางสังคมมากกว่าส่วนอื่นๆ ของประเทศ เมื่อมีการเคลื่อนไหวทางสังคมมากอาชญากรรมก็มีทางเพิ่มมากขึ้นด้วย³

ตามที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่ากรุงเทพฯ นั้นเป็นพื้นที่ที่มีสถิติทางการประกอบอาชญากรรมอยู่ในอัตราที่สูงกว่าในเขตอื่นๆ ของประเทศ ดังจะเห็นได้จากตารางดังนี้

¹Walter A. Lunden, Crimes & Criminals (IOWA:THE IOWA STATE UNIVERSITY PRESS,1977) Page 65

²อ้น นิยมามเหมินทร์, บัญชีนครหลวง สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร 2516 หน้า 258

³หน่วยวิจัย สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, การเติบโตของเขตชุมชนในภาคกรุงเทพมหานคร (สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร 2519) หน้า 171

ตารางที่ 1. แสดงอาชญากรรมทั้งหมดในส่วกลาง และ ส่วนภูมิภาค

พ.ศ. 2501-2510

ปี พ.ศ.	กรุงเทพ-ธนบุรี		ส่วนภูมิภาค	
	จำนวนคดี	คดี/ประชากร 100,000 คน	จำนวนคดี	คดี/ประชากร 100,000 คน
2501	226,514	11,616	329,466	1,431
2502	118,229	9,230	362,066	1,535
2503	179,279	8,041	350,756	1,446
2504	151,947	6,801	328,306	1,316
2505	164,947	7,049	366,906	1,316
2506	207,017	8,467	388,406	1,477
2507	207,144	8,098	440,998	1,615
2508	197,408	7,374	523,198	1,849
2509	228,220	8,448	476,230	1,238
2510	209,602	7,148	482,110	1,612

ที่มา Walter A.Lunden อ้างแล้วหน้า 65

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาถึงอัตราคดียที่เกิดขึ้นต่อจำนวนประชากร 100,000 คน แล้วจะเห็นได้ว่าในกรุงเทพฯ มีอัตราของการเกิดอาชญากรรมสูงกว่าในส่วนอื่นๆ ของประเทศ ถึงประมาณ 7 เท่า จากสถิติดังกล่าวนี้เองได้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตเมืองนั้น มีความสำคัญต่อความมั่นคงภายในประเทศเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาในที่นี้จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสภาพทางด้านกายภาพและประชากรของเมือง กับจำนวนคดีที่เกิดขึ้นบนพื้นที่แต่ละส่วนว่ามีความสัมพันธ์ หรือ เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงจำนวน ประเภท และความร้ายแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ที่ทำการศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพทางด้านกายภาพของพื้นที่ที่ทำการศึกษา
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางด้านกายภาพของเมืองกับ จำนวน ประเภท และความร้ายแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น
4. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมอีกแห่งหนึ่งในเขตเมือง

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. จำนวนคดีที่นำมาทำการศึกษาเป็น เฉพาะคดีที่ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลในแต่ละพื้นที่ที่ทำการศึกษาเท่านั้น
2. คดี ประชากร และสภาพการใช้ที่ดินในรูปแบบต่างๆ ถือว่าได้กระจายตัวกันอยู่บนพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
3. สภาพทางด้านกายภาพนั้นไม่ถือเป็นสาเหตุโดยตรงในการเกิดอาชญากรรม แต่ในการศึกษาดังนี้ จะเน้นหนักเฉพาะสภาพทางด้านกายภาพเท่านั้น

นิยามคำศัพท์ที่ใช้

1. พื้นที่ที่ทำการศึกษา หมายถึง เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร โดยแยกเป็น 2 แห่ง คือฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี ได้แก่ เขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือและกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ (ฝั่งพระนคร) และเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี (ฝั่งธนบุรี)
2. สภาพทางกายภาพ หมายถึง สภาพการของการใช้ที่ดินที่เป็นอยู่ในแต่ละพื้นที่ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น ที่พักอาศัย ย่านพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานศึกษา สาธารณูปโภค สาธารณูปการ กลังสินค้า และที่ว่าง (Open Space) เป็นต้น
3. อาชญากรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นข้อห้าม และถือว่าเป็นการทำความผิดซึ่งมีโทษทางอาญามีใช้ทางแพ่ง
4. บังคับแฝง หมายถึง บังคับที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดอาชญากรรม โดยที่อาชญากรได้ใช้สิ่งนั้นแฝงอยู่ในบังคับนี้เป็นตัวช่วยให้ก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น
5. คำว่าคดีและอาชญากรรมให้ความหมายเดียวกัน
6. การใช้ที่ดินแบบที่ว่าง หมายถึง พื้นที่ที่ถูกจัดสร้างให้เป็นที่ว่างและพื้นที่ซึ่งยังไม่มีอาคารก่อสร้างรวมทั้งที่เป็นทุ่งนา สวน ไร่ และที่รกร้างว่างเปล่า
7. นิเวศน์วิทยา หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

8. อักษรย่อที่ใช้

ช.น.	หมายถึง	กองบัญชาการตำรวจนครบาล
บก.น.เหนือ	"	กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ
บก.น.ใต้	"	กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้
บก.น.ธน	"	กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี
ส.ต.บ.	"	สถานีตำรวจนครบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่าง อาชญากรรม กับสภาพการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ
3. เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไปในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรมในเขตเมือง

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2.

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

การศึกษาทางค่านิเวศน์วิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตเมืองนั้นเป็นการศึกษาที่ค่อนข้างใหม่สำหรับผลงานทางด้านวิชาการในบ้านเมืองเรา งานวิจัยและสมมุติฐานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนที่พอจะเป็นแบบอย่างในการศึกษาจึงมีน้อยมาก การศึกษาในที่นี้ได้รวบรวมทฤษฎีและหาความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังกล่าวซึ่งแยกเป็น 5 ส่วนดังนี้คือ

1. ความหมายของนิเวศน์วิทยา
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง
3. ความหมายของอาชญากรรม
4. ทฤษฎีสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม
5. ทฤษฎีทางค่านิเวศน์วิทยาอาชญากรรม

1. ระบบนิเวศน์วิทยา

คำว่า "นิเวศน์วิทยา" ซึ่งแปลมาจากคำว่า Ecology นั้นนับได้ว่าเป็นคำแปลที่มีความหมายถูกต้องใกล้เคียงกับรากศัพท์ดั้งเดิมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะคำว่า Ecology นั้น Ernest Haeckle ได้บัญญัติไว้เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2409 ว่าเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎธรรมชาติ นั่นคือหมายถึงการสืบเสาะถึงความสัมพันธ์ทั้งหมดของสัตว์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต แต่คำพิจารณาถึงรากศัพท์ดั้งเดิมของคำว่า Ecology แล้วพบว่า มาจากภาษากรีก 2 คำคือ Eco มาจากคำว่า Oikos (ซึ่งแปลว่าบ้านหรือนิเวศน์) กับ Logy มาจากคำว่า Logos (ซึ่งแปลว่าการศึกษาลึกลับ)

ดังนั้นโดยความหมายดั้งเดิมแล้ว นิเวศน์วิทยาหรือ Ecology จึงหมายถึง การศึกษาถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบ้านหรือกล่าวอย่างกว้างๆ ก็คือ เป็นการศึกษาถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนั่นเอง ทั้งนี้เพราะว่าวิชานิเวศน์วิทยาต้องเกี่ยวข้องกับวิชาชีววิทยาของสิ่งที่มีชีวิต

และเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางหน้าที่ของพื้นดิน มหาสมุทรและอื่นๆ¹

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่านิเวศน์วิทยาแตกต่างกันออกไปอีกซึ่งปรากฏว่าต่างก็ให้คำนิยามแตกต่างกันออกไปมากมายซึ่งในที่นี้จะยกขึ้นมาพิจารณาเพียงบางประการเท่านั้น

ในความหมายแรก Webster's Dictionary ได้ให้คำนิยามของนิเวศน์วิทยาไว้ว่าเป็นสาขาหนึ่งของศาสตร์ที่เกี่ยวกับสหสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์วัตถุทั้งหลายกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่แสดงออกโดยวิญญูจักรและวงจรตามธรรมชาติ โดยพัฒนาการและโครงสร้างของชุมชน โดยการกระทำต่างกันระหว่างอินทรีย์วัตถุต่างประเภทกัน โดยการแจกแจงทางภูมิศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของประชากร

ในความหมายที่ 2 มีผู้ให้นิยามว่า นิเวศน์วิทยาเป็นการศึกษาถึงโครงสร้างและหน้าที่ทางธรรมชาติ และธรรมชาติในที่นี้ได้หมายความรวมถึงอินทรีย์วัตถุ กระบวนการทางหน้าที่ของสิ่งแวดล้อมทั้งหลายของมนุษย์ชาติซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติด้วย²

ความหมายประการที่ 3 มีผู้ให้คำนิยามว่า นิเวศน์วิทยาเป็นเรื่องราว (theme) ที่เกี่ยวกับการกระทำต่อกัน (interaction) ระหว่างอินทรีย์วัตถุกับสิ่งแวดล้อม³

ในประการที่ 4 ได้มีผู้ให้ความไว้วางใจว่านิเวศน์วิทยาเป็นคำของวิชาชีววิทยา ซึ่งพิจารณาพืชและสัตว์ว่าเกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยศึกษาถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และให้ความสัมพันธ์

¹J.W. Bews, Human Ecology (London:Oxford University Press, 1935) P.1

²Eugene P. Odum, Ecology (New York:Hoh, Rinehart & winston, 1965) P. 3

³E.J. Kormondy (ed.), Reading in Ecology (Englewood:Cliffs, N.J., Prentice-Hall, Inc., 1965) P.XII

ของแต่ละชนิดหรือแต่ละหน่วยต่อสิ่งแวดล้อม¹

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ความหมายของนิเวศน์ศึกษาได้แตกต่างไปจากความหมายดั้งเดิมกล่าวคือ มิได้จำกัดเฉพาะอยู่แต่การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบ้าน สัตว์และพืชเท่านั้น แต่มีความหมายไปในทางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตทั้งหลายกับสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่มิใช่ชีวิตหรืออาจจะเป็นส่วนประกอบนอกเหนือจากสิ่งที่มีชีวิตรอบๆ มนุษย์

ขอบเขตของนิเวศน์วิทยา

ในส่วนที่เป็นขอบเขตของนิเวศน์วิทยานั้น ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตครอบคลุมวิชาการต่างๆ 3 สาขาด้วยกันคือ

1. พฤกษนิเวศน์วิทยา
2. สัตวนิเวศน์วิทยา
3. มานุษยนิเวศน์วิทยา

การศึกษาในที่นี้จะเป็นการศึกษาทางด้านมานุษยนิเวศน์วิทยาซึ่งมีผู้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ซึ่งได้รับผลกระทบกระเทือนโดยพลังของสิ่งแวดล้อม²

นอกจากนั้นยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า มานุษยนิเวศน์วิทยาว่าเป็นสาขาหนึ่งในวิชาสังคมวิทยา ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อการพัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจศึกษาอิทธิพลของการใช้ที่ดิน การขยายตัวของประชากร การก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของชีวิต ศึกษานโยบายทางสังคมและการควบคุมทางสังคมที่เกี่ยวกับปัญหาและประเด็นต่างๆ

¹Roderick D. Mc Kanzie, On Human Ecology (Chicago:University of Chicago Press, 1968) P. 3

²Ibid., P. 4

ตามสิ่งแวดล้อม¹

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาด้านนิเวศน์วิทยาก็คือ การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตซึ่งอาจหมายถึง มนุษย์ สัตว์ และพืช กับสภาพแวดล้อมซึ่งแปลความหมายได้อย่างกว้างขวางโดยรวมเอาพื้นที่ทั้งในอากาศ บนพื้นดิน และพื้นน้ำเข้าด้วยกัน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องบนพื้นที่เหล่านั้นด้วย

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวของเมือง

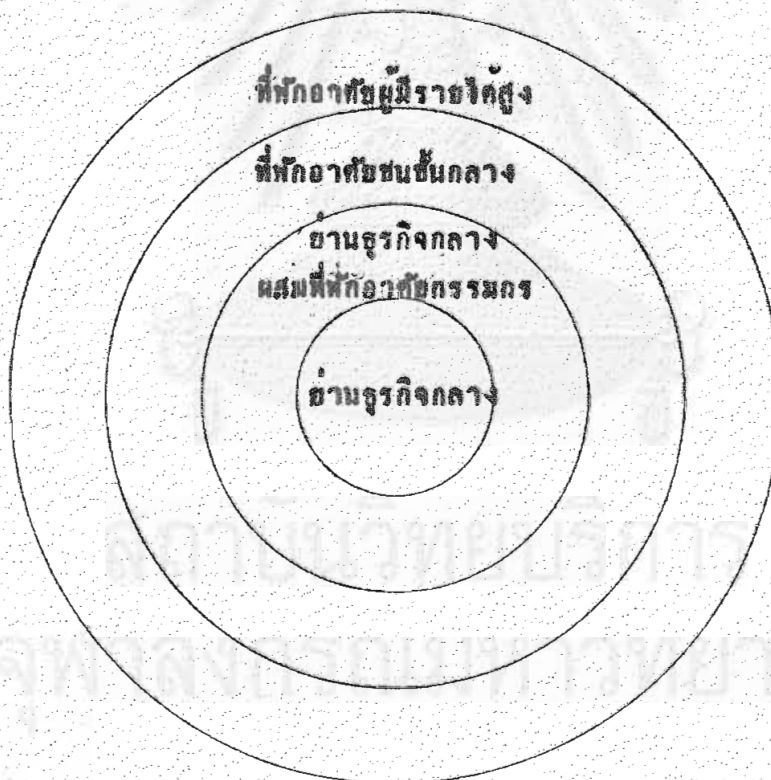
การศึกษาถึงสภาพการขยายตัวของเมืองได้มีการพัฒนามานานแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาโดยนักภูมิศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ โดยกล่าวถึงองค์ประกอบของกิจกรรมที่เกิดขึ้น ในเขตเมืองทุกประเภทรวมกันและสามารถสร้างทฤษฎีที่สำคัญได้ 3 ทฤษฎี ซึ่งอาจกล่าวได้ดังนี้

1. Concentric Zone Theory ทฤษฎีดังกล่าวตั้งขึ้นโดย Ernest W. Burgess ในปีพ.ศ. 1952 ซึ่งถือว่าเมืองมีลักษณะการขยายตัวเป็นวงกลมหรือส่วนของวงกลม ออกจากจุดศูนย์กลางของเมือง โดยใช้แนวทางศึกษาจากเมืองชิคาโกในสหรัฐอเมริกาแนวความคิดดังกล่าวกำหนดให้จุดศูนย์กลางของเมืองเป็นย่านธุรกิจกลาง (Central Business District) ซึ่งถือว่าเป็นแกนกลางของเมือง ถัดออกมาเป็นส่วนที่เรียกว่า Transition Zone ซึ่งเป็นพื้นที่ผสมระหว่างย่านธุรกิจกลางและย่านพักอาศัยของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมักเรียกกันว่าเขตผ่านหรือเขตเสื่อมโทรม ถัดออกมาจาก Transition Zone จะเป็นย่านพักอาศัยของชนชั้นกลางที่ได้อพยพออกไปเพื่อให้พื้นที่รกร้างและเพื่อหาที่อยู่ที่ดีกว่าเก่า รอบนอกออกไปจะเป็นเขตที่เรียกว่า Commuter's Zone ซึ่งเป็นย่านพักอาศัยของคนที่มีฐานะดีและบางส่วนกลายเป็นพื้นที่ชานเมือง คนเหล่านี้มักทำงาน

¹พ.ศ.สุนทรีย์ ศิลพิพัฒน์, มนุษย์นิเวศน์วิทยา พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), หน้า 1

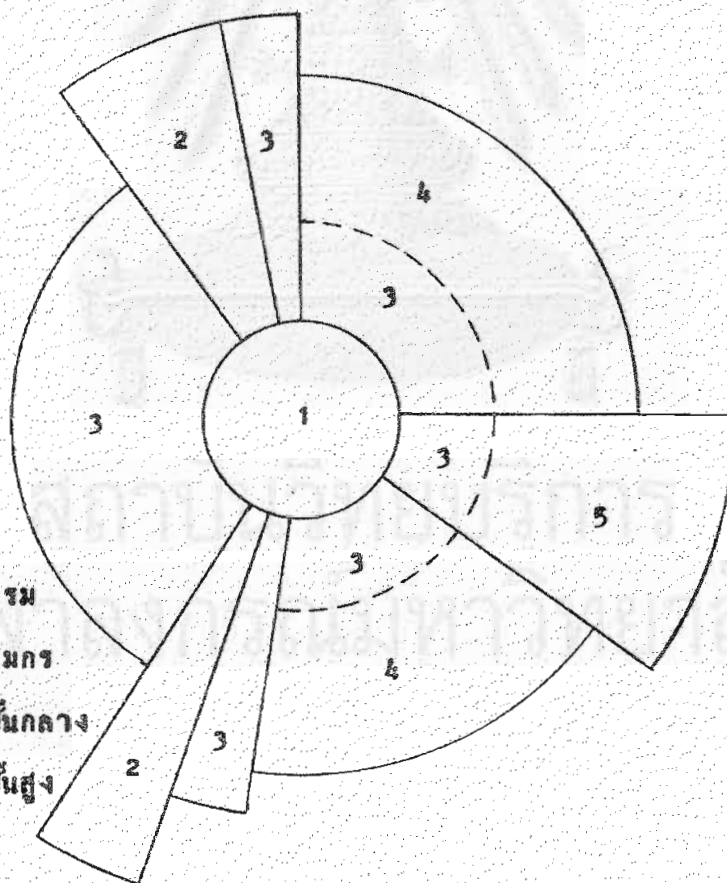
อยู่ในใจกลางเมือง จึงต้องมีการเดินทางเข้าออกอยู่เป็นประจำ

เขตต่างๆ เหล่านี้มีการล່วงลำเข้าไปอยู่ในเขตอื่นๆ อยู่เสมอ ผู้ที่อยู่อาศัยที่อยู่ในแต่ละเขตจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างไปจากผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอื่นๆ แนวความคิดโดยสรุปของทฤษฎีดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงการขยายตัวของเมืองไม่ว่าจะเป็นการสร้างหรือการขยายเขตของเมืองต่างๆ โดยอาศัยการขยายรัศมีของตัวมันออกจากย่านศูนย์กลางธุรกิจ

แผนภูมิที่ 1 แสดงลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบวงกลม

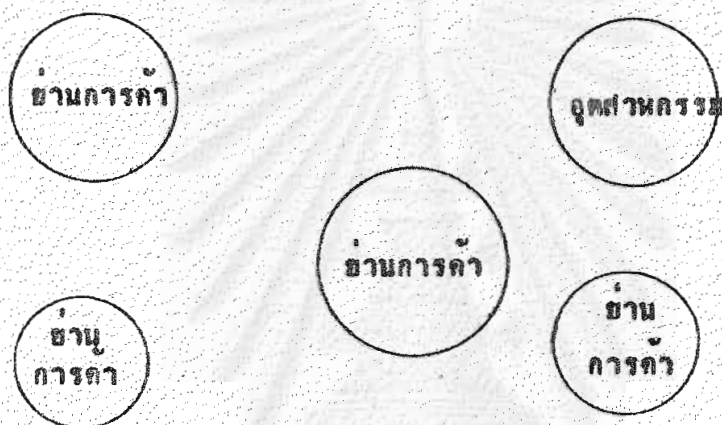
2. Sector Theory นักสังคมวิทยาชื่อ Homer Hoyt ได้สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1969 โดสแบ่งเมืองออกเป็นส่วนๆ (Sector) ในแต่ละส่วนต่างๆ ของเมืองประกอบด้วยกิจกรรมและประชากรในส่วนต่างๆ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องแบ่งเป็นรูปวงกลมซ้อนกันเสมอไป กล่าวคือบริเวณย่านอุตสาหกรรมไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยรอบอาณาบริเวณรอบศูนย์กลางเมืองแต่อาจจะขยายตัวโดยอาศัยเส้นทางรถไฟหรือถนนเป็นแนว หรือส่วนต่างๆ อาจจะเริ่มจากศูนย์กลางของเมืองแล้วขยายไปตามแนวสวาทออกสู่ชานเมือง ดังนั้นส่วนต่างๆ ของเมืองตาม Sector Theory ของ Hoyt นี้ทำให้ส่วนต่างๆ ของเมืองขยายออกไปมีลักษณะคล้ายใบพัดของพัดลมหรือมีตำราบางเล่มใช้คำว่า ขยายออกไปเป็นรูปปลี

- เขต 1 ย่านการค้า
- เขต 2 แหล่งเสื่อมโทรม
- เขต 3 ที่พักอาศัยกรรมกร
- เขต 4 ที่พักอาศัยชนชั้นกลาง
- เขต 5 ที่พักอาศัยชนชั้นสูง

แผนภูมิที่ 2 แสดงลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบรูปปลี

3. Multiple Nuclei Theory ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นโดย Harris และ Ullman ซึ่งมีแนวความคิดที่ว่า ศูนย์กลางของเมืองใหญ่ๆ นั้นมิได้เกิดขึ้นมาจากที่แห่งเดียว กล่าวคือเมืองใหญ่ๆ นั้นมีได้หลายตัวขึ้นโดยรอบอาณาบริเวณศูนย์กลางเมือง หรือย่านธุรกิจกลาง (Central Business District) แต่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากแต่ขยายตัวโดยรอบบริเวณของศูนย์กลางหลายๆ แห่งซึ่งอยู่ในเมืองนั้น

แผนภูมิที่ 3 แสดงลักษณะการขยายตัวของเมืองแบบหลายศูนย์กลาง

อย่างไรก็ตามเมื่อได้นำเอาทฤษฎีทั้ง 3 แบบดังกล่าวข้างต้นนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่าทฤษฎีหลายศูนย์กลาง (Multiple Nuclei Theory) นั้นสามารถแสดงให้เห็นลักษณะการขยายตัวของกรุงเทพมหานครโดยส่วนรวมได้อย่างชัดเจนพอสมควร ทั้งนี้เพราะในสภาพปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้มีการขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างขาดการควบคุมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการทางด้านผังเมือง ศูนย์กลางใหม่ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมที่หลากหลายออกไปจึงเกิดขึ้นมากมาย เพื่อรองรับกับการขยายตัวของเมือง เพื่อทำหน้าที่ทางด้านการบริการแก่เมือง ศูนย์กลางดังกล่าวได้แก่บริเวณ เขาวราช สีลม สยามราชประสงค์ ประตูนํ้า คลองเตย ลาดพร้าว บางเขน บางกะปิ พระโขนง สะพานควาย วงเวียนใหญ่ และ บางนก เป็นต้น

3. ความหมายของอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นสิ่งที่มิใช่เป็นประจำในสังคม ตั้งแต่ในสมัยโบราณเท่าที่ปรากฏหลักฐาน อาชญากรรมคืออาการที่แสดงถึงความไม่สมบูรณ์ (Imperfection) และความบกพร่อง (Deficiencies) ของระเบียบสังคม ถึงแม้ว่าอาชญากรรมจะไม่เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม แต่อาชญากรรมก็มีบทบาทสำคัญต่อสังคม กล่าวคือ

1. อาชญากรรมเป็นเครื่องกำหนดชนชั้นของสังคม อย่างน้อยก็เป็นการแยกชนชั้นระหว่าง "คนดี" และ "คนร้าย" ออกจากกันอาชญากรรมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งของสังคมซึ่งไม่สามารถปราบปรามให้สงบราบคาบได้ จะทำได้ก็เพียงแต่ควบคุมอาชญากรรมให้อยู่ในขอบเขตที่จำกัดมิให้แพร่กระจายออกไป อันจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสังคมยิ่งขึ้นเท่านั้น

2. ผลของการประกอบอาชญากรรมก่อให้เกิดอาชญากรคือผู้ที่ประกอบอาชญากรรม และผลดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสถานต่างๆ ทางสังคมขึ้น ทั้งนี้เป็นการควบคุมการเกิดขึ้น การแก้ปัญหาตลอดจนการแก้ไข ผู้กระทำผิดความผิดในการประกอบอาชญากรรม ดังเช่น ตำรวจ สอบสวน การยุติธรรม อัยการ ราชทัณฑ์ตลอดจนองค์กรทางค้ำเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องโทษ ทั้งนี้ เป็นต้น

ส่วนความหมายของอาชญากรรม ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 นั้น คำว่า "อาชญา" หมายถึงอำนาจ โทษ ซึ่งมักใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน หรือเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ เช่น พระราชอาชญา เป็นต้น ส่วนคำว่า "กรรม" หมายถึงการกระทำ การกระทำที่สนองผลร้ายซึ่งทำไว้แต่ปางก่อน ดังนั้นคำว่า "อาชญากรรม" จึงควรให้คำจำกัดความว่า "เป็นปรากฏการณ์หนึ่งทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้ามและถือว่าเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษ"

สำหรับภาษาอังกฤษนั้นคำว่า "Crime" มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า "Crimen" หรือ "Criminis" ซึ่งความหมายดั้งเดิมหมายถึงการสกลินคำพิพากษา การจับกุมหรือ ลงโทษ ต่อมาความหมายได้เปลี่ยนแปลงไปโดยหมายถึง ความผิด หรือ การร้องทุกข์จากผลของความผิด

และถ้าพิจารณาคำว่า "Crimen" จากภาษากรีกซึ่งมาจากคำว่า "Krino" แล้วจะหมายถึง การเลือกเฟ้น จัดแยก แยกข้าง ตัดสิน

เมื่อพิจารณาคำความหมายของคำแล้วจะเห็นได้ว่าคำว่า อาชญากรรมในภาษาไทย หมายความว่ารวมถึงการกระทำและความประพฤตินี้ถือว่าเป็นความผิด และผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ส่วนคำว่า "Crime" ในภาษาอังกฤษนั้นมีได้เน้นถึงความหมายและขอบเขตของการกระทำหรือความประพฤตินี้ไม่เพียงปรารถนาของกรมในสังคมไว้ ด้วยเหตุนี้ความประพฤตินี้ของบุคคลใดก็ตามจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับของสังคมน่าจะขึ้นอยู่กับความคิดคำนึงของสมาชิกในสังคมนั้นๆ นั้นเอง

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คำว่า อาชญากรรม (Crime) นี้ อาจแยกได้เป็น 2 ประการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าโดยสรุปดังนี้คือ¹

1. ทางด้านกฎหมาย (Legal Approach) ซึ่งอาจให้คำนิยามของอาชญากรรมได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือขัดกับกฎหมายที่วางไว้และผู้กระทำนั้นจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2500 มาตรา 2 ได้บัญญัติไว้ว่า "บุคคลจะต้องได้รับโทษทางอาญา ต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้ทำผิดนั้นจะต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย"

2. ทางด้านสังคม (Sociological Approach) ในส่วนนี้ได้มุ่งถึงถึงความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับสังคมเป็นหลัก และพิจารณาว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถปรับปรุงหรือปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับกฎหมายซึ่งเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งของสังคม

¹ชาย เสวีกุล พล.ต.ต., อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517) หน้า 14 + 15

4. ทฤษฎีสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมโดยทั่วไป

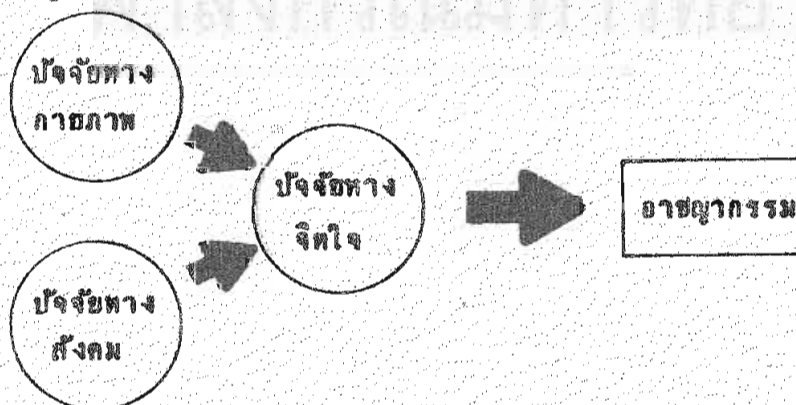
การศึกษาวิจัยถึงสาเหตุแห่งอาชญากรรมได้มีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 โดยมีลอมโบโรโซ (Lombroso) กาโรเฟโร (Garofalo) และเฟอร์รี (Ferri) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาสาเหตุอาชญากรรมจากสภาพความบกพร่องทางกายภาพและการถ่ายทอดกรรมพันธุ์ ต่อมาเมื่อการศึกษาทางจิตวิทยาได้ขยายกว้างขวางออกไป นักสังคมวิทยาผู้ศึกษิตตามผลงานของ เคอร์โตม (Durkeim) ได้ให้ความสนใจต่อสาเหตุแห่งอาชญากรรมในแง่ของสังคมวิทยา และพร้อมๆกันนั้น ทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ (Freud) ก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์สาเหตุแห่งอาชญากรรมอีกสาขาหนึ่ง นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา จึงได้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สาเหตุแห่งอาชญากรรมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องผสมผสานกันอยู่ 3 ประเภทคือ

1. ปัจจัยทางกายภาพ
2. ปัจจัยทางสังคม
3. ปัจจัยทางจิตใจ

ศาสตราจารย์ เฮอร์แมนน์ แมนน์ไฮม์ (Professor Hermann Mannheim) นักอาชญาวิทยา ชาวอังกฤษ ได้กล่าวอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวไว้ดังนี้

ปัจจัยทางกายภาพจะมีส่วนผลักดันให้เกิดอาชญากรรม เช่นเดียวกับปัจจัยทางสังคม ก็ต่อเมื่อปัจจัยดังกล่าวนี้ ผ่านตัวแปลงสภาพ คือ ปัจจัยทางจิตใจซึ่งสามารถพิจารณาจากแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิตามหมายเลข 4 แสดงการเกิดอาชญากรรม

จากแผนภูมิดังกล่าว สภาพจิตของบุคคลเปรียบเสมือนตัวแปลงสภาพที่สำคัญยิ่ง เพราะลำพังเพียงปัจจัยทางกายภาพ หรือปัจจัยทางค่านิยมในสภาพที่โคคเต็ชว ก็ยังไม่ผ่านตัวแปลงสภาพหรือปัจจัยทางจิตใจย่อมไม่ก่อให้เกิดอาชญากรรม แต่ถ้าเมื่อใดปัจจัยทางค่านิยมและกายภาพมีอิทธิพลเหนือปัจจัยทางจิตใจเสียแล้ว การเปลี่ยนแปลงสภาพจิตของบุคคลแม้แต่เพียงเล็กน้อยก็อาจมีส่วนผลักดันให้ปัจจัยต่างๆ มีอิทธิพลที่จะนำไปสู่สภาพอาชญากรรมได้ ในที่นี้จึงถือว่าสภาพจิตมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพราะปัจจัยทางจิตใจแต่เพียงอย่างเดียว ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงก็อาจนำไปสู่สภาพอาชญากรรมได้เช่นเดียวกัน ไม่ว่าปัจจัยทางสังคมและกายภาพจะมีอิทธิพลอยู่หรือไม่ก็ตาม ซึ่งในกรณีนี้อาจได้แก่ อาชญากรที่ตกอยู่ในสภาพของคนที่ เป็นโรคจิต เป็นต้น

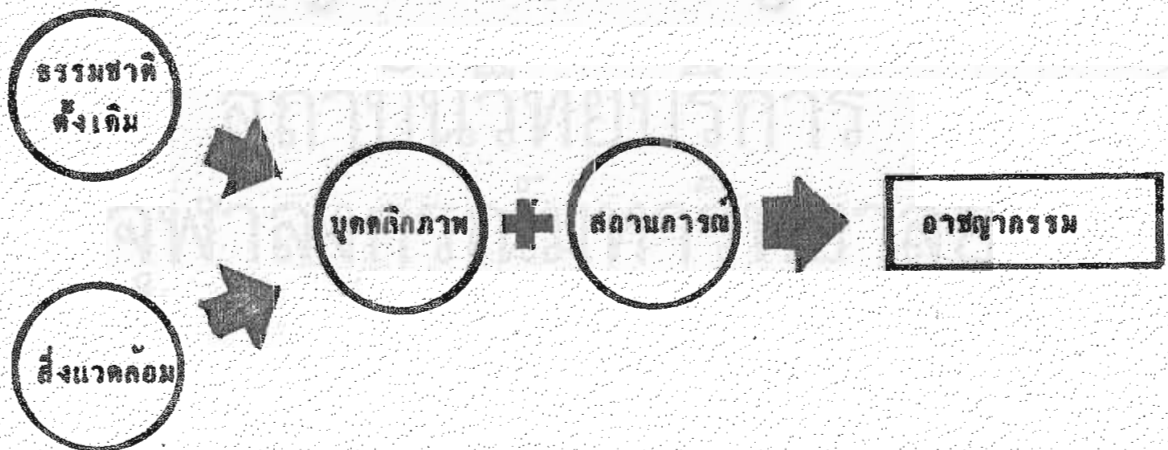
นอกจากนั้นศาสตราจารย์ที.เอช.เธอร์แลนด์ (E.H. Sutherland) ได้กล่าวถึงข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมในหนังสือ *Principle of Criminology* โดยเรียกทฤษฎีนี้ว่า *Differential Association* ซึ่งมีหลักการว่า การที่คนเราประพฤติเช่นนั้นก็เพราะอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านิยมอาชญากรรมโดยได้กล่าวสรุปไว้ว่า

1. อาชญากรรมมิได้เกิดขึ้นเอง แต่เป็นสิ่งที่เรียนรู้ขึ้น
2. การเรียนรู้นี้ หมายความว่าเรียนรู้ร่วม ทั้งทางด้านวิธีการและทัศนคติ
3. หน่วยสังคมเบื้องต้น เป็นมูลเหตุสำคัญในการที่คนเราจะได้เรียนรู้การประกอบอาชญากรรม หน่วยสังคมเบื้องต้นสังคมเหล่านี้ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน เป็นต้น
4. การที่คนเรากลายเป็นอาชญากร เพราะความรู้สึกในค่านิยมที่โน้มเอียงไปในทางฝ่าฝืนกฎหมายมีอยู่เหนือกว่าความรู้สึกว่าควรปฏิบัติตามกฎหมาย
5. ความรุนแรง อันตีความสำคัญ และความยาวนานของระยะเวลาที่มีสิ่งชั่วๆ เป็นเครื่องวินิจฉัยถึงปฏิกิริยาของการที่จะแสดงออกไปในทางอาชญากรรม

ทฤษฎีนี้อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าศาสตราจารย์ไซท์เธอร์แลนด์นั้นมีความเห็นว่า การที่คนเราประกอบอาชีพการรรมนั้นๆ ก็เพราะเราได้เรียนรู้ทั้งในทางค้ำหนักคติให้เห็นว่าการประกอบอาชีพการรรมไม่ใช่ความผิดหรือความชั่วแต่อย่างใด และในขณะที่เขากำลังได้เรียนรู้ถึงวิธีการในการประกอบอาชีพการรรมด้วย การเรียนรู้ดังกล่าวเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์โดยเรียนรู้จากสังคมที่ล้อมรอบตัว แต่แนวความคิดดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์ในการที่จะนำมาอธิบายถึงสาเหตุของอาชีพการรรมบางประเภทได้เช่น อาชีพการอาชีพ อาชีพการที่กระทำความคิดจนคิดเป็นนิสัย เป็นต้น แต่พบว่าแนวความคิดดังกล่าว เป็นการวางพื้นฐานเพื่อความก้าวหน้าของวิชาการทางด้านอาชีพการรรมอีกก้าวหนึ่ง

นอกจากนี้ยังมีกล่าวถึงอิทธิพลที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมซึ่งอาจสามารถผลักดันให้บุคคลกระทำความผิด แม้ว่าจะไม่ถือเป็นสาเหตุเดียวที่ทำให้เกิดการประกอบอาชีพการรรมขึ้นก็ตาม อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมีอำนาจเหนือมนุษย์เราโดยจะค่อยๆ ซึมซาบเข้าไปในตัวบุคคลที่ละน้อยๆ ในระยะเวลาที่นานพอสมควรเพื่อเปลี่ยนลักษณะจิตใจ อารมณ์และทัศนคติซึ่งรวมเรียกว่า "บุคลิกภาพ" ของผู้นั้นให้มีแนวโน้มไปสู่การประกอบอาชีพการรรมได้ง่าย ซึ่งหากโอกาสและสถานการณ์เอื้ออำนวยแล้วบุคคลนั้นก็จะเป็นประกอบอาชีพการรรมตามที่ตั้งแผนภูมิ¹

แผนภูมิหมายเลข 5 แสดงการเกิดอาชีพการรรม

¹ สุวิทย์ นิ่มน้อย, เตชา ศิริเจริญ และ อัญจรงค์ ปาณิกบุตร, อาชีวศึกษาและสหวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา) หน้า 15-16

อย่างไรก็ตามการที่จะหาสาเหตุของอาชญากรรมให้ได้ถูกต้องอย่างแท้จริงตรงเข้าหานั้นเป็นเรื่อง ยากที่จะสรุปให้เป็นกฎเกณฑ์ตายตัวลงไป เพราะการที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด กระทำกรรมผิดขึ้นนั้นมีสาเหตุจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว ส่วนมากมักจะเกิดขึ้น จากสาเหตุหลายประการประกอบกันและผลักดันให้เกิดมีการประกอบอาชญากรรมขึ้น และจากการ ศึกษาค้นคว้าในเรื่องของสาเหตุของอาชญากรรมในปัจจุบันซึ่งยังไม่อาจหาข้อสรุปถึง "สาเหตุ" หรือ "มูลเหตุ" ที่แท้จริงแม้คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่เป็นคำตอบอย่างเด็ดขาดและสิ้นสุด ปัญหาลงไปแล้วก็ตามแต่ก็อาจหาวิชาและนักสังคมวิทยาได้พยายามหลีกเลี่ยงไม่ใช้คำว่า สาเหตุ (Cause) แต่หันไปใช้คำว่า ปัจจัย (Factor) อันมีส่วนสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรมแทน¹

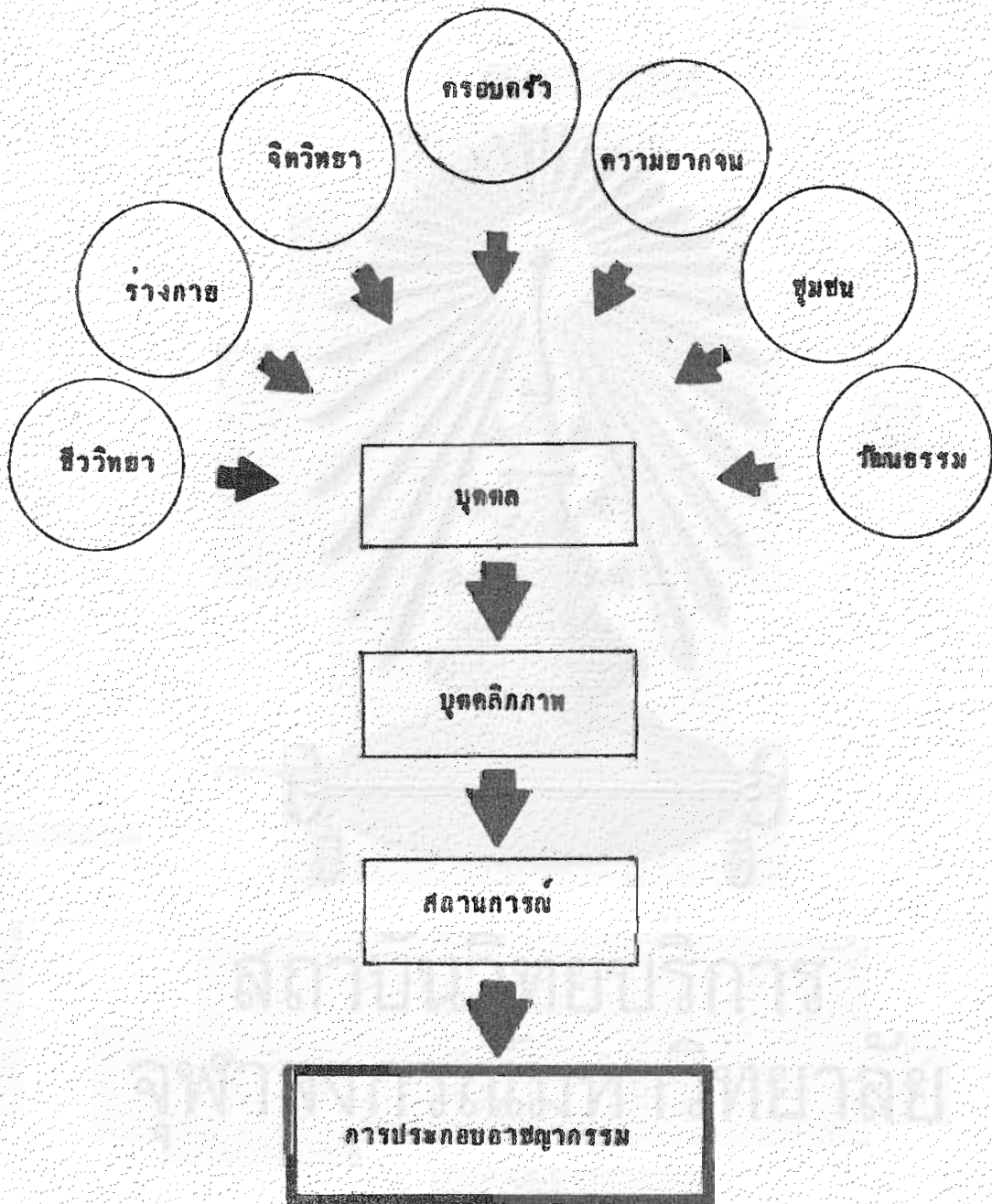
ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าได้มีการสรุปถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลให้โน้มน้าวให้เกิด การประกอบอาชญากรรมมีอยู่มากมาย แต่อาจแยกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 7 ประเภทดังนี้คือ²

1. ปัจจัยในทางชีววิทยา (Biological Factors)
2. ปัจจัยในทางร่างกาย (Physiological Factors)
3. ปัจจัยในทางจิตวิทยา (Psychological Factors)
4. ปัจจัยในทางครอบครัว (Family Factors)
5. ปัจจัยเกี่ยวกับความยากจน (Poverty Factors)
6. ปัจจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม (Cultural Factors)
7. ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน (Community Factors)

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปถึงลักษณะโดยทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นในเรื่องของอาชญากรรมซึ่งแยกกล่าวในแต่ละส่วนได้ดังนี้

¹ชาย เสวีกุล พล.ต.ท. , อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา, หน้า 46

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 51

แผนภูมิที่ 6 แสดงการเกิดอาชญากรรม

ปัจจัยในทางชีววิทยามีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (Biological Factors Related to Crime)

ปัจจัยในทางชีววิทยาที่มีการศึกษาว่ามีความเกี่ยวข้องต่อการเกิดอาชญากรรมนั้นมีนักวิชาการได้ให้ความสนใจมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 17 ซึ่งอาจกล่าวได้ดังนี้

1. การศึกษาลักษณะนิสัยของบุคคลโดยพิจารณาจากกระโหลกศีรษะ จากการศึกษาของแกลล์ (Gall) ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะของกระโหลกศีรษะที่ต่างกันย่อมแสดงถึงโครงสร้างของมโนสมองด้วยอันมีส่วนสัมพันธ์กัน บุคคลลักษณะการสังเกตกระโหลกศีรษะจึงสามารถทำนายลักษณะนิสัยได้ เช่น ถ้ากระโหลกศีรษะผิดปกติจะเป็นลักษณะของคนหัวขโมย หรือผู้ที่ชอบเสพยาจนเป็นนิสัย เป็นต้น¹
2. ทฤษฎีของลอมโบโรโซ ทฤษฎีนี้ได้พยายามชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของอาชญากรเป็นมรดกตกทอดทางกายภาพและจิตใจซึ่งอาชญากรได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ และสามารถถ่ายทอดต่อไปยังลูกหลานได้²
3. ทฤษฎีของฮูตัน งานของเออเนสท์ ฮูตัน (Ernest Hooton) ได้วางแนวคิดไว้หลังจากการศึกษามานานถึง 13 ปี โดยได้เผยแพร่ในปี ค.ศ. 1939 โดยการเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มนักโทษประมาณ 11,000 คน และข้าราชการจำนวนหนึ่ง โดยสรุปออกมาได้ว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมเป็นผลโดยตรงความบกพร่องทางพันธุศาสตร์³

¹Marvin E. Wolfgang, "Cesare Lombroso" in Pioneer in Criminology (London:Hermann Mannheim, Sevens & Sons, 1960), P. 180

²Ibid., pp. 168-227

³Richard R.Korn and Lolyd W.Mccorkle, Criminal and Penology (New York:Holt Rinehart, and Winston Inc., 1961), pp. 215-219

นอกจากนั้นยังมีงานของนักวิชาการหลายท่านซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กับอาชญากรรมปัญหาของฝาแฝดกับพฤติกรรมทางอาชญากรรม เป็นต้น การศึกษาในทางด้านชีววิทยานี้ ในปัจจุบันได้มีผู้แสดงแนวคิดที่ต่างกันอย่างมากมาย ซึ่งอาจมีส่วนที่คัดค้านหรือสนับสนุนแนวทฤษฎีเก่าๆ ก็อาจเป็นไปได้

ปัจจัยในทางร่างกายอันมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (Physiological Factors Related to Crime)

แนวความคิดดังกล่าวใช้การทำงานของระบบประสาทต่อมต่างๆ ในร่างกาย ที่เกิดทำงานอย่างผิดปกติบกพร่อง น้อยหรือมากเกินไป หรือไม่ทำหน้าที่เลข ปริมาณสารเคมีที่จำเป็นแก่จำนวนเซลล์ต่างๆ ของร่างกาย อารมณ์ หรือจิตใจ ก็อาจเกิดผิดปกติขึ้น ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีรูปร่างแคระแกรน หรือร่างกายใหญ่โตผิดปกติ หรือคนที่มีรูปร่างเป็นเพศชายแต่มีจิตใจคล้ายไปทางเพศหญิง หรือในท่านองกลับกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคนที่มีร่างกายผิดปกติ (Physical Handicaps) ซึ่งอาจกลายเป็นความรู้สึกที่ว่าตนเองมีปมด้อย ตลอดจนการใช้พลังงานเกิน (Excess Energy) ของกลุ่มวัยรุ่นอันมีผลเนื่องมาจากภาวะเจริญเติบโตของร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในระบายนกกำลังส่วนนี้ออกไป สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในร่างกายของบุคคลบางคน คนที่มีปมด้อยในเรื่องต่างๆ ก็จะเก็บความรู้สึกหวาดระวาง เกือบสังคมนั้นไม่ไว้ใจบุคคลแปลกหน้า หรือการรวมกลุ่มด้วยคารรวมกลุ่มของวัยรุ่นที่ต้องการแสดงออก ปรากฏการณ์เหล่านี้ถ้าเป็นไปในทางที่ดีก็จะเป็นการช่วยเสริมสร้างสังคมให้ก้าวหน้า แต่นักอาชญาวิทยาซึ่งมีความเชื่อว่าปัจจัยเหล่านี้อาจถูกแสดงออกมาในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อสังคมซึ่งได้แก่การประกอบอาชญากรรมนั่นเอง

ในต่างประเทศมีการศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดปกติของเด็กๆ จะเห็นได้จากงานของ ไฮริล เบิร์ท ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของเด็กที่กระทำผิดพบว่ากลุ่มเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคภัยไข้เจ็บประเภทต่างๆ กระทำผิดมากกว่าเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงลักษณะดังกล่าวนี้ก็จะเป็นตัวชี้บ่งให้เห็นได้ว่า ความบกพร่องในทางสุขภาพของเด็กย่อมแสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ขาดความเอาใจใส่ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นอาชญากรได้ในที่สุด

นอกจากนี้ยังมีงานของ เชลดอน และ อีรินอร์กลูค (Sheldon and Eleanor Glueck) ซึ่งได้สรุปเป็นแนวคิดหลังจากตรวจสอบสุขภาพของเด็กที่ไต่กระหน่ำผิด 500 คน กับเด็กที่ไม่ได้กระหน่ำผิดในจำนวนเท่ากันอย่างละเอียดพบว่า องค์ประกอบทางสุชีววิทยานั้นจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อทัศนคติ แรงบันดาลใจและแนวโน้มทางพฤติกรรมที่จะประกอบอาชีพอาชญากรรมน้อยกว่าองค์ประกอบทางด้านสังคม ครอบครัว และ จิตวิทยา¹

การศึกษาดังกล่าวแม้ว่าจะมีผลสรุปที่ต่างกันแต่ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางด้านวิชาอาชญาวิทยาในเรื่องในเรื่องความพยายามในการหาปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมซึ่งจะต้องมีการศึกษากันต่อไป

ปัจจัยทางจิตวิทยามีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม (Psychological Factor Related to Crime)

จากการที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอดลักษณะกรรมพันธุ์จากบรรพบุรุษและมีระบบต่างๆ ที่ทำงานประสานทั่วร่างกายอย่างสลับซับซ้อน และมีกรรมวิธี (Process) โดยเฉพาะของตัวมันเอง เช่น มนุษย์มีสัญชาตญาณความรู้สึก อารมณ์ ทัศนคติ ความผิดหวัง ความขัดกัน และความคิดเป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ประสานงานกันอย่างมีระบบ และเมื่อมีการตัดสินใจเลือกกระทำแล้วในบางโอกาสอาจก่อให้เกิดการประกอบอาชญากรรมได้แม้ว่าคนเหล่านั้นจะมีจิตปกติก็ตาม

แต่สำหรับบุคคลที่มีจิตใจผิดปกติ (Mental Abnormality) การประกอบอาชญากรรมมักมีส่วนสัมพันธ์กับจิตใจที่ผิดปกติด้วย อาชญากรรมเหล่านี้สามารถเข้าใจถึงมูลเหตุของใจในการกระทำผิดได้ เช่น ความต้องการหนีภัยจากการโจรกรรม การประทุษร้ายต่อชีวิตเนื่องจากความกดดันทางด้านอารมณ์ เช่น ความโกรธ กลัว หึงหวง เป็นต้น นอกจากนั้นอาจมีมูลเหตุของใจ

¹ Sheldon and Eleanor Glueck, Unraveling Juvenile Delinquency (Harvard University Press, Massachusetts 4th. printing, 1964) Ch.14.

อย่างอื่นที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจและอารมณ์ของผู้ที่ประกอบอาชญากรรมนั้นๆ ซึ่งจะเห็นได้จากอาชญากรรมที่เขาประกอบขึ้นนั้นมีไว้เพื่อสนองความต้องการทรงอำนาจทรัพย์สินเงินทอง ความหุนหันพุ่มเฟิอช แต่เป็นเพียงถาวรระบายความกดดันที่อยู่ในจิตใจ เมื่อมีการกระทำออกไปแล้วจะมีความรู้สึกห่อคลายในค้ำใจจิตใจและอารมณ์ไปเป็นการชั่วคราว ดังนี้เป็นต้น

ในส่วนที่เป็นจิตผิดปกติหรือจิตบกพร่องนี้อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. โรคประสาท (Psychoneuroses) โรคนี้มีอาการต่างๆ กันหลายอย่างเช่น ภาวะนอนกรวาช หวาดกลัว หวาคหวา อันเกิดจากความขัดกัน และความรู้สึกที่ตนเองต่ำต้อย น้อยหน้ากว่าคนอื่นๆ ใจน้อย โกรธง่าย มีอะไรกระทบกระเทือนเพียงเล็กน้อยก็โกรธเป็นพินเป็นไฟ มีปฏิกิริยารุนแรง และมีความรู้สึกว่าจะต้องป้องกันตัว เองรุนแรงผิดปกติ เป็นต้น
2. ไซโคซีส (Psychoses) เป็นโรคจิตที่มีความร้ายแรงและกระทบกระเทือนถึงบุคลิกภาพของผู้ป่วยมากที่สุด ผู้ป่วยจะแยกตัวเองออกจากสังคมโดยสิ้นเชิง ความรู้สึกถูกตัดออกจากสิ่งแวดล้อมโดยเด็ดขาด ไม่เข้าใจเหตุผล มักทำสิ่งที่ เป็นอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่น ถือเป็นโรคจิตชนิดที่ค้ำใจและอันตราย อาการของโรคนี้อาจไม่เป็นอยู่ตลอดเวลา แต่อาจเกิดสลับกับเวลา ที่พอจะรู้สึกได้และมีความรุนแรงหลายชั้นต่างกัน
3. ไซโคพาธ (Psychopathic Personality) ผู้ที่เป็นโรคนี้จะมีจิตใจและความรู้สึกเป็นศัตรูต่อสังคม (Anti Social) ไม่ชอบประพฤติดำอยู่ในกรอบหรือข้อก้ำหนดของสังคม ตรงกันข้ามกลับพยายามฝ่าฝืน ไม่สามารถที่จะปรับปรุงตัวให้เข้ากับความเป็นอยู่ของสังคม ในแง่ของอาชญากรรม ผู้ป่วยไซโคพาธอาจประกอบอาชญากรรมต่างๆ ได้หลายอย่างไม่ว่าค่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเหตุอื่นๆ แต่หั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ป่วยโรคนี้จะต้องประกอบอาชญากรรมทุกคน หั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับของความรุนแรงว่ามากน้อยกว่ากันเพียงใด

ปัจจัยทางด้านครอบครัวอันมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม (Family Factors Related to Crime)

การศึกษาถึงสภาพครอบครัวกับอาชญากรรม ส่วนใหญ่จะพุ่งเล็งไปในครอบครัวที่มีความบกพร่องมากกว่าครอบครัวที่สมบูรณ์ เชลคอน และ อีลินอร์ กลูค (Sheldon and Eleanor Glueck) ได้ให้ความหมายของครอบครัวที่บกพร่องเพราะว่าหมายถึงการขาดความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เด็กขาดผู้อบรมและให้คำแนะนำ เด็กไม่รู้จักใช้เวลาว่าง ขาดสัมพันธภาพ และขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในครอบครัว¹

นอกจากนี้ลักษณะครอบครัวที่ประสบกับปัญหาต่างๆ และสภาพบ้านแตกซ่อมเป็นผลให้เด็กกระทำความผิดยิ่งกว่าสภาพครอบครัวปกติ² และจากการศึกษาถึงผลของโทษจำคุกที่มีต่อบุตรผู้ต้องขังในเขตกรุงเทพมหานครเมื่อ พ.ศ. 2515 พบว่าบรรดาเด็กที่กระทำความผิดและนิคามารดา เคยมีประวัติต้องโทษจำคุก ลักษณะการกระทำผิดของเด็กเหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับลักษณะความผิดของนิคามารดาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดลักษณะทางวัฒนธรรมที่บกพร่องของครอบครัว³

ปัจจัยทางด้านความยากจนที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม (Poverty Factors Related to Crime)

จากการศึกษาพบว่าอาชญากรนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมาจากครอบครัวยากจนเสมอไป คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดียังประกอบอาชญากรรม และมีครอบครัวที่มีความเป็นอยู่อย่างลำบาก อาศัยอยู่ในพื้นที่เสื่อมโทรมหรือในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีแต่ก็ยังประกอบอาชีพอยู่อย่างเป็นปกติ

¹ Ibid., P.115

² John Barron Mays, Crime and the Social Structure (London: Faber & Faber, 1963) P.123

³ อริย์ สุวรรณบุปผา, "ผลของโทษจำคุกที่มีต่อบุตรผู้ต้องขังในกรุงเทพมหานคร" วารสารสังคมศาสตร์ (ฉบับที่ 2 เมษายน 2517) หน้า 34

การพิจารณาปัจจัยของอาชญากรรมจึงไม่ควรนำปัจจัยของความยากจนมาเป็นเครื่องตัดสินโดยตรง

แม้ว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวจะมีเหตุผลอยู่มากก็ตามแต่สำหรับในประเทศไทยพบว่าผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาค่ำ มีรายได้น้อย ไม่มีอาชีพที่แน่นอน¹ นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านความยากจนยังมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและการกระทำผิดของเด็กด้วย กล่าวคือในบรรดาครอบครัวที่ยากจนทั้งบิดาและมารดาต้องรับภาระสำหรับหาเลี้ยงดูครอบครัวจึงไม่มีเวลาที่จะอบรมบุตรหลานอย่างใกล้ชิดซึ่งนับว่าเป็นผลเสียต่อพฤติกรรมของเด็ก และอาจผลักดันให้เด็กกระทำความผิดได้

ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรม (Cultural Factors Related to Crime)

ในที่นี้จะพิจารณาดังสิ่งต่างๆ อันมีความสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจมีส่วนสร้างเสริมทำให้เกิดความเสื่อมแก่วัฒนธรรมและเป็นผลกระทบกระเทือนถึงการประกอบอาชญากรรมในที่สุดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้แก่ การศึกษา ศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจ สื่อมวลชน วัฒนธรรมที่ขัดแย้งกันและอิทธิพลอื่นๆ

ดังนั้นในส่วนที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเกิดอาชญากรรมนั้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้ง 6 ประการ (ยกเว้นปัจจัยทางด้านชุมชนซึ่งจะได้นำกล่าวต่อไป) ต่างก็มีความสำคัญในตัวของมันเองแทบทั้งสิ้น นักวิชาการในแต่ละสาขาต่างก็พยายามอธิบายสภาพการเกิดอาชญากรรมตามประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของตนเอง เช่น นักรัฐศาสตร์ก็จะพยายามอธิบายว่าสาเหตุของอาชญากรรมนั้นเกิดจากการปกครองที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นธรรม นักเศรษฐศาสตร์ก็พยายามอธิบายว่าเกิดจากการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมหรือเกิดจากความยากจน

¹ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย, รายงานกิจการของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาดไทย, 2507), หน้า 15 และ 17

แต่ทั้งหมดแล้วก็กล่าวได้ว่า ไม่มีผู้ใดกล่าวไว้ผิดจากความเป็นจริง แต่ก็ยังไม่มีผู้ใดที่กล่าวไว้ได้
ครอบคลุมถึงสาเหตุที่แท้จริงได้ถูกต้องทั้งหมด เพราะหากทราบหรือวิเคราะห์ถึงสาเหตุได้ถูกต้อง
ทั้งหมดแล้ว ก็ย่อมจะสามารถกล่าวถึงหรือควบคุมอาชญากรรมไว้ได้ ดังนั้นอาชญาวิทยาจึงยังเป็นที่
ศาสตร์ที่ท้าทายนักวิชาการทุกแขนงให้ทำการศึกษากันทั่วๆไปจนถึงปัจจุบัน

สำหรับในส่วนต่อไปนี้จะ เป็นการกล่าวถึงทฤษฎีทางด้านนิเวศน์อาชญากรรมโดยเฉพาะ
ซึ่งเป็นแนวความคิดที่ค่อนข้างใหม่สำหรับบ้านเมืองของเราในปัจจุบัน

5. ทฤษฎีทางด้านนิเวศน์วิทยาอาชญากรรม

ทฤษฎีนิเวศน์วิทยาอาชญากรรมเกิดขึ้นจากแนวความคิดที่ว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะ
อิทธิพลของสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในย่านที่มีชุมชนหนาแน่น และมีอัตราการเพิ่มของ
จำนวนประชากรค่อนข้างสูง

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และอาชญากรรมได้ เริ่มต้นครั้งแรกอย่างจริงจัง
ในระหว่างสงครามครั้งที่ 2 โดยคลิฟฟอร์ด ชอร์ (Clifford Shaw) และ เฮนรี แมคเคย์
(Henry McKay) ได้ทำการสำรวจหาข้อมูลเกี่ยวกับการเติมโตของ เมืองชิคาโกกับอัตราการ
กระทำผิดของเด็ก สรุปได้ว่า การกระทำผิดของเด็กจะมีจำนวนสูงมากในท้องที่ที่เป็นย่านสลัมและ
ย่านธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านที่มีการเปลี่ยนแปลง อันได้แก่ ย่านที่มีการอพยพ ส่วนพื้นที่
ที่เป็นกิจการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมซึ่งประกอบด้วย โรงงาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ ศูนย์-
การค้า ในบริเวณเหล่านี้จะมีการหมุนเวียนของประชากรอยู่ตลอดเวลา อัตราการเพิ่มหรือลด
ของประชากรต่อพื้นที่ จึงไม่แตกต่างกันมากนัก และโดยเหตุนี้อัตราการเกิดของอาชญากรรม
ในย่านนี้ จึงมีอัตราที่ หรือถ้าจะมีการเปลี่ยนแปลงก็น้อยมาก ข้อเท็จจริงต่างๆ นี้ย่อมแสดง
ให้เห็นถึงอิทธิพลของสภาพท้องถิ่นที่มีต่อประชากรและกลุ่มชนที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่¹

¹ Clifford Shaw and Henry McKay, *Juvenile Delinquency and Urban Area* (Chicago: University of Chicago Press, 1942),

นอกจาก ฮอว์ และ แมคเคย์ แล้วการศึกษาทางด้านนี้เคยมีผู้ศึกษาไว้บ้างเช่นเดียวกันและมีการศึกษากันอย่างกว้างขวางในเวลาต่อมาซึ่งกล่าวได้ดังนี้คือ

1. เฮนรี เมย์ฮิว (Henry Mayhew) ได้ใช้วิธีการศึกษาโดยการจุกลงบนแผนที่ตรงที่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นแต่ละครั้ง และพิจารณาว่าในเมืองนั้นมีย่านใดบ้างที่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นหนาแน่นกว่าย่านอื่นๆ หลังจากที่ไต่กระทำเช่นนั้นอยู่เป็นเวลานานถึง 9 ปี ก็พบว่าอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในย่านธุรกิจหรือย่านการค้า และในย่านที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าในย่านอื่นๆ

2. การ์เบรียล ทาร์ด (Gabriel Tarde) ได้เขียนเรื่องดังกล่าวไว้ใน Penal Philosophy ว่า คนในเมืองมีโอกาสที่จะเลียนแบบนั้นมีมากเพราะคนในเมืองมีจำนวนมากและอยู่กันอย่างหนาแน่น แบบอย่างของความประพฤติมากมายหลายแบบ แตกต่างกันไปทั้งที่ดีและไม่ดี อาชญากรรมก็เป็นสิ่งหนึ่งที่มนุษย์บางส่วนประพฤติ จึงขยายตัวมากขึ้นและได้รับการฝึกฝนปรับปรุงให้มีเทคนิคหรือการกระทำอันหลักแหลมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ นอกจากนั้นอาชญากรรมบางอย่างซึ่งในชั้นแรกได้เริ่มขึ้นในเมืองใหญ่ๆ ที่มีคนอยู่อย่างหนาแน่น โดยเฉพาะ แต่ต่อมา ก็ค่อยระบายนอกไปสู่ชนบท

3. วูฟแกง (Wolfgang) และคณะได้ศึกษาในเมืองฟิลาเดลเฟีย และชี้ให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เหลือของจำนวนเพียง 6.3% กระทำผิดรวมกันแล้วมากกว่าครึ่งหนึ่งของการกระทำผิดทั้งหมดที่ปรากฏเป็นหลักฐานของทางราชการ

4. แลนเดอร์ (Lander) ได้ศึกษาเรื่องนี้ในซิลทิเมอร์ แต่ไปพบหลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางกายภาพของพื้นที่กับอัตราการกระทำผิด แต่ต่อมาได้มีผู้นำเอาวิธีนี้ไปทดสอบในเมืองซีทรอยด์ และ อินเดียนาโปริส พบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีส่วนถูกกำหนดโดยองค์ประกอบทางกายภาพของชุมชนมีความสัมพันธ์กับสถิติกับปัญหาของเด็กกระทำผิด และมีความเห็นเพิ่มเติมต่อไปอีกว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเด่นชัดยิ่งขึ้นถ้าใช้สภาพความแออัด ยึด เยียดและบ้านมีสภาพที่เลวจนไม่น่าอยู่อาศัยมาเป็นตัวชี้รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับนิเวศน์วิทยาอาชญากรรมอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุปสรรคทางด้านการจัดทำผังเมืองยังไม่เรียบร้อย ยังไม่มีการแบ่งย่านที่อยู่อาศัย ย่านธุรกิจการค้า และย่านอุตสาหกรรม อย่างเด็ดขาด ฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดอาชญากรรมกับสภาพชุมชนในเขตต่างๆ เรื่องที่พอจะทำการศึกษาได้ในปัจจุบันก็คือ การศึกษาอาชญากรรมในสังคมเมืองเป็นส่วนรวมไม่มีการแบ่งเขต ซึ่งเมื่อมีการนำแนวความคิดของ ฮอว์ และ แมคเคย์ มาใช้วิเคราะห์แล้ว เราอาจพบว่าสภาพสังคมเมืองของกรุงเทพมหานครน่าจะมีผลคล้ายกับ "เขตเปลี่ยนแปลง" ของ ฮอว์ และ แมคเคย์ กล่าวคือในกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งที่ประชากรจากต่างจังหวัดอพยพเข้ามาทำมาหากินเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและแหล่งเสื่อมโทรมนอกจากนั้นยังเป็นศูนย์กลางของธุรกิจการค้า การบันเทิง มีแหล่งมั่วสุมอบาตมูข เช่น โรงแรม สถานบริการ ออบ ออบ นวด ในพัดลับ โรง-แรมม่านรูด และสถานบริการหญิงอาชีพพิเศษซึ่งแบ่งตัวอยู่ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น ห้องอาหาร ร้านเสริมสวย โรงน้ำชา อยู่เป็นจำนวนมาก สภาพของกรุงเทพมหานครดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงมีส่วนผลักดันให้มีอัตราเกิดของอาชญากรรมค่อนข้างสูง¹

แม้ว่ายังไม่มิจานวิจัยที่ชี้ชัดลงไปในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดอาชญากรรมกับสภาพชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ก็ตาม แต่ก็มีความเห็นว่าห้องที่ยางแห้งและชุมชนบางชุมชนมีชื่อเสียงร้ายกาจทางด้านนั้นด้านนี้ ในกรุงเทพมหานครเอง สมัยก่อนยังเป็นที่รู้จักกันในเรื่องอั้งยี่ นักเลง อันธพาล แคนโสเกณีย์ เช่นอ่านตลาคน้อย ท่าเตียน หัวลำโพง ถนนตก เป็นต้น ในปัจจุบันบางห้องที่มีอัตราคดีอาชญากรรมสูงอย่างเป็นที่น่าสังเกตเช่น บางรัก ห้วยขวาง คลองตันโทร และมีคดีลักทรัพย์สูงเพิ่มขึ้นในย่านชุมชนที่มีการเติบโตขึ้นมาใหม่ซึ่งได้แก่ บริเวณหมู่บ้านจึกสรร ชุมชนแถบชานเมือง เป็นต้น²

¹ อรัญ สุวรรณบุปผา, หลักอาชญาวิทยา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2518) หน้า 129

² เสรีน ปุณณะพิถานนท์, การกระทำผิดในสังคม (กรุงเทพมหานคร: The Business Press 2523), หน้า 318

โดยทั่วไปในปัจจุบัน ได้มีแต่เพียงการศึกษาค้นคว้าและอธิบายถึงพฤติกรรมของ อาชญากรรมในแง่ลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำผิดเท่านั้น โดยพยายามอธิบายแต่เฉพาะใน ด้านจิตวิทยา, ชีววิทยา และด้านสังคมวิทยาของผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นการมองข้ามเงื่อนไข ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดอาชญากรรมไป โดยการที่นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา ได้ พยายามอธิบายถึงพฤติกรรมโดยใช้ตัวแปรทางด้าน บุคคลิกภาพ, การตัดสินใจ, ความโอ้อวด, หน้าที่ในสังคม, ทัศนคติหรือค่านิยมอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักอาชญาวิทยาเหล่านั้นล้วน แล้วแต่มองเฉพาะในแง่ลักษณะส่วนตัวหรือลักษณะเฉพาะตัวของผู้กระทำผิดเท่านั้น แต่ในการ ศึกษาครั้งนี้เป็นแนวความคิดใหม่ ที่จะศึกษาถึงสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะทางด้านกายภาพที่ได้ แวดล้อมห่อหุ้มมวลชนหรือสังคมนั้นๆ ไว้ ซึ่งจะได้นำแสดงรายละเอียดในการศึกษาในบทต่อไป

สมมุติฐานของการศึกษา

1. อาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น
2. อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าแถบชานเมือง
3. อาชญากรรมแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไป
4. พื้นที่ที่มีสภาพทางด้านกายภาพแตกต่างกันออกไป ประเภทของอาชญากรรม

ก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบเขตและพื้นที่ศึกษา

เนื่องจากกรุงเทพฯ มีพื้นที่ประกอบด้วยเมืองเดิม 2 เมืองเข้าด้วยกันคือ ผังพระนคร กับผังธนบุรี แม้ว่าในปัจจุบันในทางการปกครองเมืองทั้ง 2 นี้จะรวมเป็นพื้นที่เดียวกัน แต่ความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกายภาพของเมืองยังเห็นได้ชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผังพระนครนั้น การใช้ที่ดินจะเป็นเรื่องของสถานที่ราชการ สถานประกอบการศึกษาชั้นสูง ศูนย์การค้า สถาบันการเงิน การพาณิชย์กรรม ธุรกิจ การทหาร ฯลฯ พื้นที่ที่เหลือซึ่งเป็นพื้นที่นาในรอบนอกนั้นกำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นหมู่บ้านจัดสรรโดยเอกชนมากขึ้นทุกที ส่วนผังธนบุรีนั้น การใช้ที่ดินแม้ว่าจะมีย่านพาณิชย์กรรม สถานที่ราชการ สถานศึกษาปรากฏอยู่บ้าง แต่เชื่อได้ว่ามีอิทธิพลน้อยกว่าทางผังพระนคร นอกจากนั้นพื้นที่รอบนอกก็ยังคงเป็นทุ่งนา ที่ว่างและสวนผลไม้อยู่ แม้ว่าสิ่งเหล่านี้กำลังเปลี่ยนแปลงแต่ก็ไม่รวดเร็ว เช่นผังพระนคร นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าประชาชนจากผังธนบุรียังต้องเดินทางไปยังผังพระนครเพื่อติดต่อธุรกิจ ติดต่อราชการ หรือไปทำงาน ศึกษาเล่าเรียนทางผังพระนครเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่างบประมาณที่พัฒนากรุงเทพฯ นั้นมุ่งพัฒนาผังพระนครเสียเป็นส่วนใหญ่ ในด้านความเป็นระเบียบในทางผังเมือง ผังธนบุรีมีน้อยกว่าผังพระนคร ซึ่งเห็นได้จากอาคารที่ผังธนบุรีมีถนน ตรอก ซอกซอยเล็กๆ ที่แยกออกจากถนนสายใหญ่ๆ ซึ่งมีเพียงไม่กี่สายนั้นยังขาดความเป็นระเบียบ

จากที่กล่าวมาพอจะเห็นได้ว่าพื้นที่ของสองผังแม่น้ำเจ้าพระยามีความแตกต่างในเรื่องระดับของการพัฒนาในการใช้ที่ดินอย่างชัดเจน ในที่นี้จึงขอพื้นที่ที่จะทำการออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ผังพระนคร ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือและใต้ (บก.น.เหนือ และ ใต้)
2. ผังธนบุรี ซึ่งรวมทั้งพื้นที่ในลำแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่สะพานพระราม 6 ลงมา

ทางใต้จนถึงเขตกรุงเทพฯ

ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี (บก.น.ธน.) ดังนั้นในการศึกษาหลังจากแบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็น 2 ส่วน ดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงแยกทำการศึกษาได้ดังนี้

ในส่วนแรก ร้อยตำรวจโท ภูวาท พล ชัยยืน เป็นผู้ทำการศึกษา

ในส่วนที่สอง นายวชิระ ชอบแต่ง เป็นผู้ทำการศึกษา

ในขั้นต้นจะทำการศึกษาร่วมกันในส่วนที่เกี่ยวข้องและจะแยกศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะเน้นหนักในแต่ละส่วนต่อไป ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้จะศึกษาเฉพาะด้านฝั่งพระนครเท่านั้น

วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

1. ใช้วิธีการศึกษาจากข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้ว เช่น

- ความเป็นมาของพื้นที่
- การตั้งถิ่นฐาน
- ลักษณะด้านกายภาพ
- ข้อมูลด้านประชากร
- จำนวน ประเภทและความร้ายแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น

2. ใช้วิธีการสังเกตจากสภาพที่แท้จริงและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ไม่นำมาเป็นการสรุปผลการศึกษา

3. ใช้วิธีการทางสถิติในการหาความสัมพันธ์ระหว่างคดีกับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ดังนี้คือ

3.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ซึ่งเป็นการศึกษาถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันขนาดไหน หรือศึกษาถึงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นเอง ในเรื่องนี้จะใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ

เพียร์สัน (Pearson Product- Moment Correlation Coefficient) ซึ่งเป็นตัววัดระดับความสัมพันธ์ของสถิติกับการใช้ที่ดินโดยใช้สูตร

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2} \sqrt{n \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

เมื่อ r = ค่าของความสัมพันธ์
 n = จำนวนสถานีสำรวจ
 X = การใช้ที่ดินแต่ละประเภท (ตร.กม.) ; Y = จำนวนคดีที่เกิดขึ้น

3.2 ข้อมูลมาตรฐาน (Standardised Data) โดยใช้สูตร

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{S.D.}$$

$$\text{เมื่อ } S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

4. ใช้วิธีการของ Nelson's Research จากงานวิจัยในเรื่อง "A Service Classification of American Cities" เพื่อจัดกลุ่ม ส.น. ประกอบกับวิธีใช้ Absolute Percentage

5. การเสนอผลการศึกษาก็จะเข้าไปในรูปของการบรรยายเชิงพรรณนาใช้แผนภูมิ แผนที่และตารางประกอบ

แหล่งข้อมูล

1. กองบัญชาการตำรวจนครบาล
2. กองวิจัยและวางแผนกรมตำรวจ
3. สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย
4. กองบังคับการตำรวจจราจร
5. กรุงเทพมหานคร
6. ศูนย์คอมพิวเตอร์กรมตำรวจ
7. สถานีตำรวจนครบาลตามพื้นที่
8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฯลฯ

ประวัติกรุงเทพมหานครและกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ก่อนที่จะทำการศึกษาในชั้นรายละเอียดต่อไปนั้น ควรที่จะได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาและความรู้ทั่วไปของกรุงเทพมหานครและกองบัญชาการตำรวจนครบาลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่ที่ทำการศึกษาเสียก่อน ซึ่งขอกล่าวถึงพอสังเขปดังนี้

ประวัติและวิวัฒนาการของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครสร้างขึ้นโดยปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี เริ่ม 200 ปี มาแล้วจากชุมชนเล็กๆ แบบชนบทกลายเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ของภาคพื้นเอเชีย ผืนแผ่นดินอันเป็นที่ตั้งของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน เดิมชื่อเมืองบางกอก เป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและ อาณาเขตทั้งสองฟากฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา¹ เมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี ได้ให้ขุดคลองคูเมืองทางฝั่งตะวันออก (ปัจจุบันเรียกว่า คลองหลอด) ข้างฝั่งตะวันตกก็ให้ขุดคลองบางกอกใหญ่ที่ริมวัดโมลีธรรม ผ่านหลังวัดอรุณราชวรารามและบ้านขมิ้น ไปออกคลองบางกอกน้อยที่หลังวัดอัมรินทร์

ฝั่งเมืองที่เอาลำน้ำไว้กลางนี้มักเรียกว่า เมืองอกแตก เป็นแบบอย่างหนึ่งของเมืองตามหลักพิชัยสงคราม มีประโยชน์ในการเอาพาหนะทางน้ำรักษาไว้ในเมืองมิให้เป็นอันตราย เมื่อมีข้าศึกมาประชิด สำหรับประเทศไทยมีเมืองที่มีฝั่งเมืองเช่นนี้หลายเมือง เช่น ติงกูโลก สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ เป็นต้น

¹สินธุ์ ทวางทอง, "กำเนิดกรุงเทพมหานคร" อนุสาร อ.ส.ท., ปีที่ 8 ฉบับที่ 9 เดือนเมษายน 2511, หน้า 69

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปรามคาภิเชกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์เมื่อ พ.ศ. 2325 ทรงพระราชดำริว่า เมืองธนบุรีฝั่งปากตะวันออกมีชัยภูมิดีกว่าปากตะวันตกเพราะเป็นแหลมมีลำน้ำเป็นขอบเขตกว่าครึ่ง ถ้าตัวพระนครข้างฝั่งตะวันออกเมื่อข้าศึกมาขกมาติด ขานพระนคร ก็จะต้องสู้ป้องกันได้งาซกว่าข้างฝั่งตะวันตก ฝั่งตะวันออกนั้นเสียแต่เป็นที่ลุ่ม พระเจ้ากรุงธนบุรีจึงได้ย้ายฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นที่ดอน แต่ก็เป็นที่ตั้งน้ำเซาะทรุดพังอยู่เสมอไม่ถาวรพระราชวังก็ตั้งอยู่ในชนาบระหว่างวัดอรุณราชวรารามกับวัดโมลีโลกยารามเป็นที่น่ารังเกียจ

อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะทรงรังเกียจชัยภูมิของเมืองอกแตกเพราะเมื่อครั้งยังเป็นเจ้าพระยาจักรี ร่วมกับเจ้าพระยาสุรสีหนาทรักษาเมืองพิษณุโลกรบกับอะฮฮ์ฮ์นก็ได้ตระหนักในพระราชหฤทัยว่าเมืองอกแตกนั้นยากแก่การล่าเสียดไฟพลข้ามลำน้ำ ไปมาเพื่อรักษาเมือง

ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาธรรมาธิกรณ์ และ พระยาวิจิตรนาวิเป็นแม่กองคุมช่างและไพร่ไปสร้างวัดที่คินเพื่อสร้างพระนครใหม่ ข้างฝั่งตะวันออก และได้ตั้งพิธียกเสาหลักเมืองใหม่ตามโบราณราชประเพณี เมื่อวันอาทิตย์ เดือน 6 ขึ้น 10 ค่ำ ฤกษ์เวลาเช้ารุ่งแล้ว 54 นาที

สำหรับพระราชวังใหม่ให้ตั้งในที่คินซึ่งพระยาราชเสนา และพวกจีนอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่ก่อน โปรดให้พระยาราชเสนา และ พวกจีนย้ายไปตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ที่ส่วนตั้งแต่คลองวัดสามปลื้ม ไปจนถึงคลองวัดสำเพ็ง แล้วจึงสร้างพระราชนิเวศน์มณฑล ล้อมด้วยปราการระเนียดไม้ไผ่ก่อน เป็นที่ประทับชั่วคราว

ในปีต่อมา พ.ศ. 2326 โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกองสักเลขไพร่พลตรงสมกำลังและเลขหัวเมืองทั้งปวงให้ไพร่หรือกำแพงเมืองกรุงหรืออยุธยาลงมาบ้าง ลงมือก่อสร้างพระนครได้เกณฑ์เขมร 10,000 คน เข้ามารุกคคลองพระนคร คำนตะวันออกตั้งแต่บางลำภูตลอดมาออกแม่น้ำข้างใต้วัดสามปลื้ม พระราชทานชื่อว่า "คลองรอบกรุง" ปัจจุบันรู้จักกันในนามคลองบางลำภูหรือคลองโอ่งอ่าง

การก่อสร้างพระบรมมหาราชวัง ปราสาทราชมณเฑียร กำแพงพระราชวังกำแพงเมือง และป้อมปราการ ได้เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2328 สืบจากนั้นให้สร้าง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เพื่อประทับฐานพระพุทธรูปมหาเมธีรัตนปฏิมากรและหอพระราชมณเฑียร เก็บพระไตรปิฎก แล้วเสร็จจึงโปรดเกล้าฯ ให้ทำพิธีบรมราชาภิเษกและสมโภช พระนคร 3 วัน โค้พระราชทานนามพระนครใหม่ว่า "กรุงเทพพระมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา - ศิลปภูมิ นพรัตนราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศมหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิตย สักกทัตติยวิส - ฏุกรมประสิทธิ์" ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 4 ได้เปลี่ยนสร้อย "บวรรัตนโกสินทร์" เป็น "อมรรัตน - โกสินทร์" นอกนั้นคงเดิม แต่ประชาชนนิยมเรียกกันว่า "กรุงเทพ" และชาวต่างประเทศก็ยังคง "บางกอก" ส่วนพระนครเดิมข้างฝั่งตะวันตกเรียกว่า "กรุงธนบุรี"

สรุปแล้ว จะเห็นข้อแตกต่างที่สำคัญได้ว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงรวม บริเวณสองฝากฝั่งเข้ามาเป็นเมืองเดียว เรียกว่า "กรุงธนบุรี" ครั้นมาถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงแยกสองฝากฝั่งออกเป็น 2 เมือง คือ กรุงเทพฯ กับ ธนบุรี

การปกครองประเทศในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชนี้ พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจ เป็นที่ล้นพ้น มีสิทธิ์ขาดเต็มที่ในการปกครองแผ่นดิน และทรงถือเอาราชธานีเป็นศูนย์กลางของการ ปกครอง ส่วนเมืองอื่นๆ ที่ห่างไกลไปก็ทรงแต่งตั้งข้าราชการไว้วางพระราชฤทัย เป็นตัวแทน ค้างพระเนตรพระกรรณ ไปทำการปกครองดูแลแทนพระองค์สำหรับการปกครองในส่วนกลางให้ ข้าราชการบริหารขึ้นผู้ใหญ่อยกควบคุมงานและสั่งราชการแทนทั่วพระราชอาณาจักร มีเสนาบดี 4 ตำแหน่ง เรียกว่า จตุสดมภ์ คือ เวียง วัง คลัง นา สำหรับการปกครองราชธานีนั้น ในระยะ รัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 4 อยู่ภายใต้การปกครองของเสนาบดีกรมเวียง ซึ่งบางครั้งเรียกว่า เสนาบดีกรมเมือง¹ สำหรับพื้นที่บริเวณกรุงเทพมหานคร ได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในทุกรัชสมัย ดังปรากฏในแผนที่หมายเลข 1.

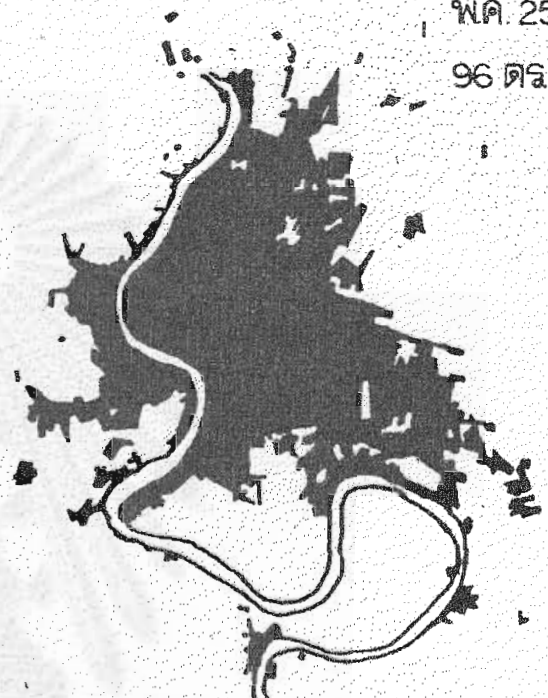
¹ดร. จุมพล สวัสดิ์อักษร, "ปัญหาการบริหารงานนครหลวง", รายงานการสัมมนา เรื่องปัญหา นครหลวง : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 - 28 มีนาคม 2515 (พระนคร: โรงพิมพ์ สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, พ.ศ. 2516), หน้า 193

การขยายตัวของ BUILT-UP AREA ในเขตกรุงเทพมหานคร (พ.ศ.2443-2514)

ที่มา: LARRY STERNOTEIN, THAILAND, THE ENVIRONMENT OF MODERNIZATION (SYDNEY MCGRAW-HILL BOOK COMPANY 1976) P.108

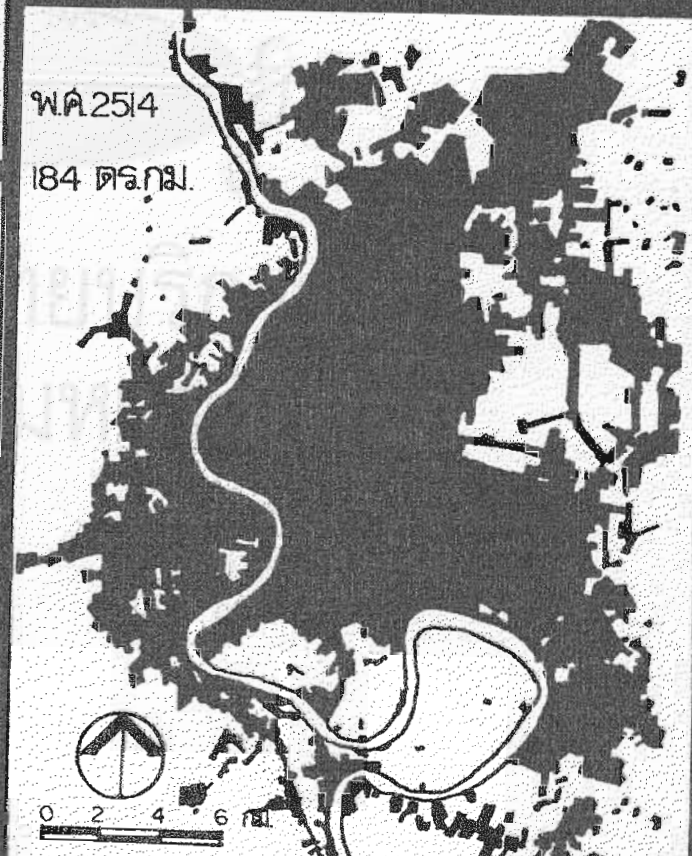
พ.ศ. 2443
13 ตร.กม.

พ.ศ. 2501
96 ตร.กม.

พ.ศ. 2479
43 ตร.กม.

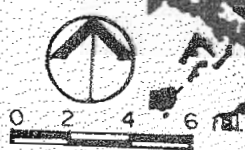

พ.ศ. 2514
184 ตร.กม.

พ.ศ. 2496
67 ตร.กม.

แผนที่หมายเลข 1

การเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใ้ทรงปฏิรูปการปกครองโดยโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกตำแหน่งเสนาบดีจตุสดมภ์ ทรงแบ่งส่วนราชการออกเป็น 12 กระทรวง และแต่งตั้งเสนาบดี 12 ตำแหน่ง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2475 การปกครองบังคับบัญชาหัวเมืองต่างๆ ให้ขึ้นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยเว้นแต่กรุงเพทมหานครและหัวเมืองใกล้เคียง ซึ่งรวมเรียกว่า มณฑลกรุงเทพฯ ให้อยู่ภายใต้การปกครองของกระทรวงนครบาลหัวเมืองเหล่านั้นได้แก่ นครบุรี ปทุมธานี นครเขื่อนขันธ์ สมุทรปราการ และ นนทบุรี¹ ต่อมาเมื่อได้ตั้งเมืองชัยภูมิและมโนบุรีขึ้น ก็ให้อยู่ในการปกครองของกระทรวงนครบาลด้วย²

ในสมัยนั้น กระทรวงมหาดไทยได้จัดการปกครองท้องที่ก้าวหน้าไปกว่ากระทรวงนครบาลมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้มีพระราชปรารภ ขอให้กระทรวงมหาดไทยรับเอาราชการของกระทรวงนครบาลไปรวมกับกระทรวงมหาดไทย แต่สมเด็จพระมหาธีรราชูปถัมภ์ เห็นว่าไม่ควรรับโดยกราบทูลชี้แจงเหตุผลว่า

1. เขตที่กระทรวงมหาดไทย ใ้บังคับบัญชาปกครองหัวเมืองชั้นนอกเต็มมือ เต็มกำลังอยู่แล้ว ถ้ามีมากขึ้นเกรงจะเสียราชการ
2. การปกครองมณฑลกรุงเทพฯ จัดเป็นแบบเทศบาลเหมาะสมกว่า วิธีการปกครองหัวเมืองชั้นนอก

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2440 เพื่อให้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น แต่การดำเนินการมีข้าราชการเป็นผู้ทำหน้าที่เช่น การก่อสร้างถนน การรักษาความสะอาด การให้แสงสว่าง เป็นต้น

¹ ญาติ ไหวดี, การปกครองของไทย (พระนคร: โรงพิมพ์บุญชัชการพิมพ์, พ.ศ. 2519), หน้า 140-150.

² ดร. จุมพล สวัสดิชยากร, เรื่องเดียวกัน หน้า 194

การเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 6 - 7

ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบราชการบริหารของกรุงเทพมหานครบางประการ ในปี พ.ศ. 2465 ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้โอนราชการในกระทรวงนครบาลมารวมในกระทรวงมหาดไทย เว้นแต่กรมราชทัณฑ์ให้โอนไปขึ้นกระทรวงยุติธรรม และให้โอนกรมอัยการในกระทรวงยุติธรรมไปขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย และตั้งสมุหพระนครบาลไว้ สำหรับปัญหาการปกครองมณฑลกรุงเทพ เป็นท่านองสมุหเทศาภิบาลทั่วไป ต่อมาปลายปี พ.ศ. 2475 สมัยรัชกาลที่ 7 ได้มีประกาศยุบจังหวัดนครเขื่อนขันธ์ และ มินบุรีเสียมณฑลกรุงเทพซึ่งคงเหลือเพียง 4 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ ธนบุรี นนทบุรี และสมุทรปราการ

การเปลี่ยนแปลงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนถึง พ.ศ. 2480

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหาร พ.ศ. 2476 ให้จัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ส่วนมณฑลเป็นอันยกเลิกไป อำนาจหน้าที่ซึ่งแต่ก่อนเคยเป็นของสมุหเทศาภิบาล ก็ตกอยู่กับข้าหลวงประจำจังหวัด ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจังหวัดพระนครและธนบุรีจะแบ่งเป็น 2 จังหวัด แล้วยังแต่จังหวัดทั้งสองนี้ มีตำแหน่งข้าหลวงประจำจังหวัดรวมกันหรือคนเดียวกัน เรียกว่า ข้าหลวงประจำจังหวัดพระนครและธนบุรี และเนื่องจากจังหวัดพระนครและธนบุรีเป็นศูนย์กลาง มี กระทรวง ทบวงกรมต่างๆ เป็นที่ตั้งสำนักงานประจำอยู่ ฉะนั้น จึงไม่มีเจ้าหน้าที่คณะกรรมการจังหวัดเหมือนจังหวัดอื่นๆ เช่น ไม่มีอัยการจังหวัด ที่ดินจังหวัด ผู้กำกับการตำรวจ พัสติเรียนจำ ศาลจังหวัด เป็นต้น และตัวศาลากลางจังหวัดก็รวมกันอยู่ข้างกระทรวงมหาดไทย

สำหรับอำเภอที่ขึ้นกับจังหวัดพระนครและธนบุรีนั้น แบ่งการปกครองอำเภอออกเป็น 2 ชั้น คือ อำเภอชั้นในกับอำเภอชั้นนอก ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจาก พ.ศ. 2458 ได้มีประกาศกระทรวงนครบาลกำหนดอำเภอที่เรียกว่าอำเภอชั้นในไว้ 25 อำเภอ ไม่มีการจัดการปกครองเป็นหมู่บ้าน และตำบล ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น กล่าวว่าตำบลมีความหมายเพียงแบ่งเขตพื้นที่เท่านั้น ส่วนอำเภอชั้นนอก จัดให้มีการปกครองโดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติ

ลักษณะการปกครองท้องถิ่นทุกระดับ

การจัดการบริหารจังหวัดพระนครและธนบุรีดังกล่าวนี้ ได้จัดมาจนกระทั่งมีการจัดตั้งเทศบาลนครกรุงเทพ และเทศบาลนครธนบุรีอื่น ในปี พ.ศ. 2480

การเปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. 2480 - 2514

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่เริ่มตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมา จนถึง พ.ศ. 2480 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารราชการอาณาบริเวณกรุงเทพมหานครนั้น มีเพียงหน่วยเดียว แม้จะผลัดเปลี่ยนกันมาเป็นลำดับ จากกรมเมืองมาเป็นกระทรวงนครบาลและกระทรวงมหาดไทย แต่หลังจาก พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา หน่วยราชการที่รับผิดชอบในการบริหาร และให้บริการแก่ประชาชนมีดังนี้ คือ

1. ราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่
 - 1.1 จังหวัดพระนคร
 - 1.2 จังหวัดธนบุรี
2. ราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่
 - 2.1 เทศบาลนครกรุงเทพ
 - 2.2 เทศบาลนครธนบุรี
 - 2.3 สุขาภิบาล 9 แห่ง
 - 2.4 องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนคร
 - 2.5 องค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี
3. หน่วยงานของรัฐบาลกลางและองค์การอิสระที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง ได้แก่
 - 3.1 ตำรวจ (รวมทั้งการจราจรและการตีเบาะ)
 - 3.2 การไฟฟ้านครหลวง
 - 3.3 การประป่วนครหลวง
 - 3.4 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงใน พ.ศ. 2514

ในเมื่อหน่วยบริหารราชการต่างๆ ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพได้ ในวันที่ 31 ธันวาคม 2514 จึงได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 และ 25 ให้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี รวมองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรี เป็นองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และรวมเทศบาลนครกรุงเทพกับเทศบาลนครธนบุรีเข้าเป็นเทศบาลนครหลวง

การเปลี่ยนแปลงใน พ.ศ. 2515

การรวมกันของหน่วยการบริหารตามประกาศของคณะปฏิวัติที่ 24 และ 25 ยังไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงในการให้บริการแก่ประชาชนใน 2 จังหวัด เพราะยังมีหน่วยการบริหารแตกแยกกันอยู่หลายหน่วย ฉะนั้น ในวันที่ 13 ธันวาคม 2521 จึงได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ให้รวมนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และเทศบาลนครหลวง ตลอดจนสุขาภิบาลต่างๆ ในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เข้าเป็นกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้โดยสะดวกและรวดเร็ว มีประสิทธิผลอย่างแท้จริง

กรุงเทพมหานครตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 นั้น กำหนดให้กรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นฝ่ายบริหาร และมีสมาชิกสภา ซึ่งในระยะเริ่มแรกได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเช่นเดียวกัน เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและควบคุมนโยบายการบริหาร

กรุงเทพมหานครมีแนวโน้มว่าจะ เป็นหน่วยบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพเพราะฝ่ายบริหารสามารถประสานนโยบายกับรัฐบาลได้ และขณะเดียวกันก็จะมีผู้แทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม โดยควบคุมนโยบายการบริหาร

กรุงเทพมหานครยังมีนโยบายที่จะรวมพื้นที่บางส่วน อันเป็นบริเวณใกล้เคียง เช่น นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ เข้ามารวมอยู่ในอาณาบริเวณของกรุงเทพมหานคร และมีนโยบายที่จะรวมเอากิจการสาธารณูปโภค เช่น การไฟฟ้า การประปา การโทรศัพท์ การคิบบีเพลิง และการจราจร เข้ามาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครด้วย เพื่อประสานงานอันเป็นบริการแก่ประชาชนไว้ภายใต้หน่วยการบริหารเดียวกัน แต่เหตุการณ์จรรยาจลในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ได้เปลี่ยนโฉมหน้าของกรุงเทพมหานครไปในอีกแนวทางหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงใน พ.ศ. 2518

สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา โคตราทระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 และเปลี่ยนระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น กว้ยการเลือกตั้งห้้องค์การบริหาร และองค์กัรนิติบัญญัติ อันเป็นส่วนประกอบสำคัญของโครงสร้างกรุงเทพมหานคร แต่ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โครงสร้างดังกล่าวก็ประสบความล้มเหลวอีก โดยนายกรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจตามความในมาตรา 21 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 สั่งให้คณะบริหารและสมาชิกสภาที่เข้ามาดำรงตำแหน่งตามวิธีทางของการเลือกตั้ง พ้นจากตำแหน่งไป เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2520 และแต่งตั้งคณะบริหารและสมาชิกสภาเข้ามาดำรงตำแหน่งแทน

จะเห็นได้ว่าจากการที่มีการปรับปรุงรูปแบบของการปกครองแต่ละครั้งนั้นก็เพื่อเป็นการรองรับปัญหาอันสืบเนื่องมาจากการขยายตัวทางด้านกายภาพ ประชากร และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของกรุงเทพมหานครนั่นเอง ซึ่งจะเห็นได้จาก การขยายตัวของพื้นที่ก่อสร้าง (Built-up Area) ซึ่งเมื่อพิจารณาลงไป ในรายละเอียดพบว่า หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การขยายตัวของกรุงเทพโดยเฉพาะในระหว่างปี 2501 - 2514 ได้มีการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เพิ่มขึ้นอย่างมากมาตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินออกมาในรูปแบบต่างๆ จนถึงปัจจุบันนี้ กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งสิ้น 1,568.737 ตร.กม. โดยได้

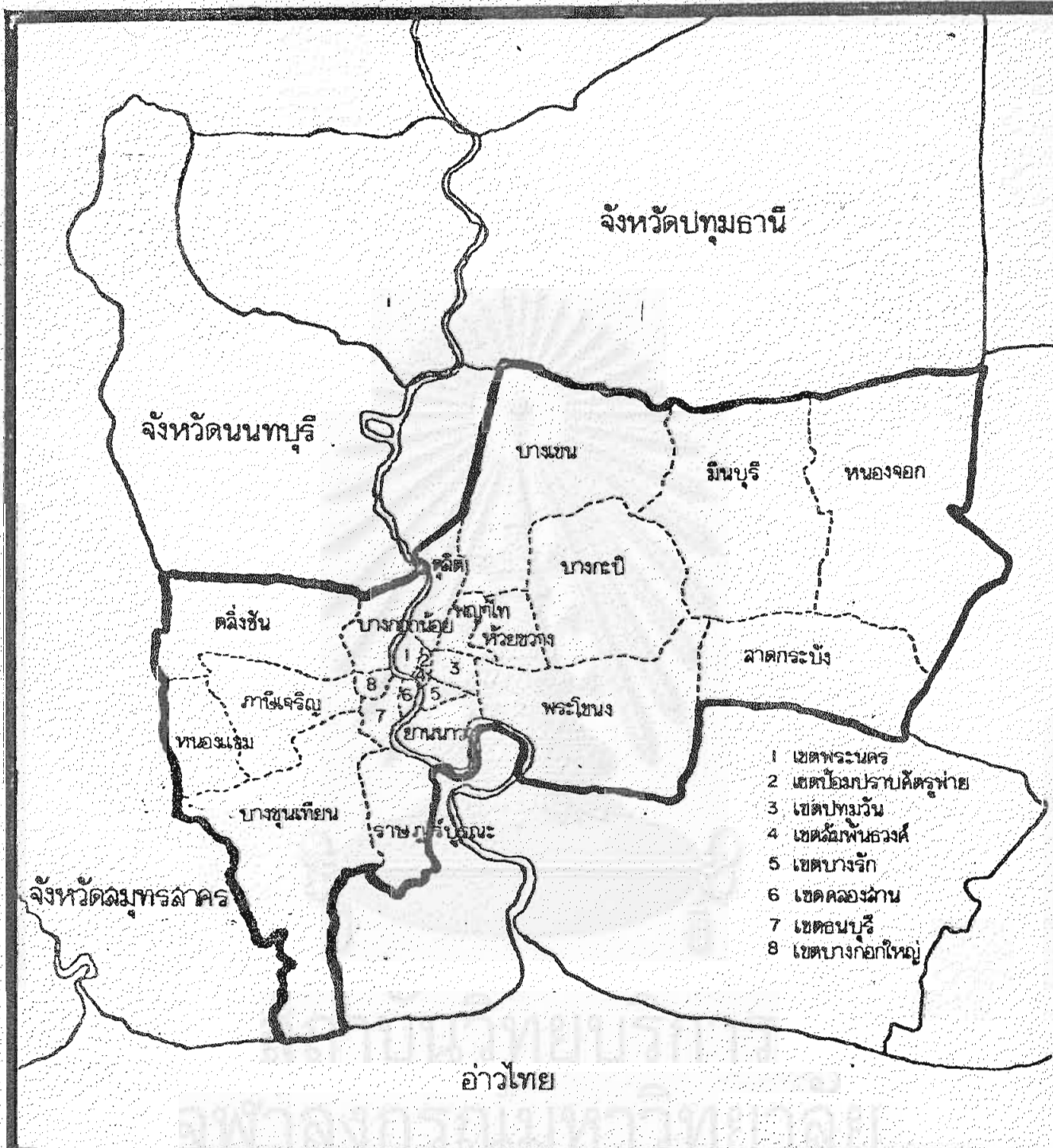
แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 24 เขต และแบ่งย่อยออกเป็นแขวงได้ 151 แขวง ซึ่งอยู่ใน
ฝั่งพระนคร 15 เขตและ 100 แขวง อยู่ในฝั่งธนบุรี 9 เขต และ 51 แขวง ซึ่งในที่นี้จะ
แยกพิจารณาเฉพาะในฝั่งพระนครซึ่งมีพื้นที่เท่ากับ 1,118.618 ตร.กม. หรือคิดเป็น 71.31%
ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งประกอบไปด้วย 15 เขต และมีแขวงรวมกันทั้งสิ้น 100 แขวง ดังนี้คือ

1. เขตพระนคร ประกอบด้วย 12 แขวง ดังนี้คือ แขวงพระบรมหาราชวัง, ว่างบูรพาภิรมย์, ว่างราชพิตร, ว่างราษฎรราษฎร์, ว่างเจ้าพ่อเสือ, ว่างชิงช้า, ว่างบวรนิเวศ, ว่างตลาดยอด, ว่างชนะสงคราม, ว่างบ้านพานถม, ว่างบางขุนพรหม, และว่างวัดสามพระยา
2. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ประกอบด้วย 5 แขวง ดังนี้คือ แขวงป้อมปราบฯ, ว่างเทพศิรินทร์, ว่างคลองมหาธาตุ, ว่างบ้านบาตรและว่างวัดโสมนัส
3. เขตปทุมวัน ประกอบด้วย 4 แขวง ดังนี้คือ แขวงรองเมือง, ว่างวังใหม่, ว่างปทุมวัน และ ว่างสวนลุมพินี
4. เขตสัมพันธวงศ์ ประกอบด้วย 3 แขวง ดังนี้คือ แขวงจักรวรรดิ, ว่างสัมพันธวงศ์ และ ว่างตลาดน้อย
5. เขตบางรัก ประกอบด้วย 5 แขวง ดังนี้คือ แขวงมหาพฤฒาราม, ว่างสี่พระยา, ว่างสีลม, ว่างสุริวงค์ และ ว่างบางรัก
6. เขตชานนาวา ประกอบด้วย 8 แขวง ดังนี้คือ แขวงทุ่งวัดดอน, ว่างชานนาวา, ว่างช่องนนทรี, ว่างบางโพงพาง, ว่างวัดพระยาไกร, ว่างบางโคล่, ว่างกอบแหม่ม และ ว่างทุ่งมหาเมฆ
7. เขตดุสิต ประกอบด้วย 6 แขวง ดังนี้คือ แขวงดุสิต, ว่างวชิระพยาบาล, ว่างสวนจิตรลดา, ว่างสี่แยกมหานาค, ว่างถนนนครไชยศรี และ ว่างบางซื่อ
8. เขตพญาไท ประกอบด้วย 6 แขวง ดังนี้คือ แขวงสามเสนใน, ว่างถนนเพชรบุรี, ว่างทุ่งพญาไท, ว่างมักกะสัน, ว่างถนนพญาไท และ ว่างบางกะปิ
9. เขตห้วยขวาง ประกอบด้วย 4 แขวง ดังนี้คือ แขวงห้วยขวาง, ว่างคินแดง, ว่างบางกะปิ และ ว่างสามเสนนอก
10. เขตพระโขนง ประกอบด้วย 9 แขวง ดังนี้คือ แขวงคลองเตย, ว่างคลองตัน, ว่างพระโขนง, ว่างบางนา, ว่างจาก, ว่างสวนหลวง, ว่างหนองบอน, ว่างประเวศ, และ ว่างคอกไม้

11. เขตบางเขน ประกอบด้วย 9 แขวง ดังนี้คือ แขวงลาดยาว, อนุเสาวรีย์, คลองถนน, ตลาดบางเขน, หุ่นสีกัน, สายไหม, หุ่นสองห้อง, ท่าแร้ง, และ ออเงิน
12. เขตบางกะปิ ประกอบด้วย 8 แขวง ดังนี้คือ แขวงคลองจั่น, วังทองหลาง, ลาดพร้าว, คลองจุ่ม, สะพานสูง, คีรีนาถาว, จระเข้บัว และ หัวหมาก
13. เขตหนองจอก ประกอบด้วย 8 แขวง ดังนี้คือ แขวงกระทุ่มราย, หนองจอก, คลองสิบ, คลองสิบสอง, โขกแฝด, ภูมั่งเหนือ, ลำผักชี และ ลำต้อตั้ง
14. เขตมีนบุรี ประกอบด้วย 7 แขวง ดังนี้คือ แขวงมีนบุรี, แสนแสบ, บางชัน, สามวาตะวันออก, สามวาตะวันตก, ทรายกองดิน และ ทรายกองดินใต้
15. เขตลาดกระบัง ประกอบด้วย 6 แขวง ดังนี้คือ แขวงลาดกระบัง, คลองสอง-ต้นนุ่น, คลองสามประเวศ, ลำปลาหิว, หีบฉาว และ ชุมทอง

ซึ่งเขตทั้ง 15 เขต มีเขตการปกครอง ปรากฏตามแผนที่หมายเลข 2 ดังนี้

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ ที่ตั้งของกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงโดยรอบ

0 5 10 กม

- กรุงเทพมหานคร
- จังหวัด
- เขต
- แม่น้ำ

ที่มา กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร

แผนที่หมายเลข 2

ประวัติความเป็นมาของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

คำว่า "ตำรวจ" นั้นได้มีในประวัติศาสตร์ของชาติไทยมาไม่น้อยกว่า 500 ปี (ปรากฏหลักฐานใน พระอัยการตำแหน่งนาพลเรือน 1298 อักษรราชกฎหมายซึ่งตรงกับพุทธศักราช 1912)

ในปี พ.ศ. 1991 (ค.ศ. 1448) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ ณ กรุงศรีอยุธยา ได้โปรดมีการจัดการปกครองประกาศในแผนที่เรียกว่า "จัตุสดมภ์" (เวียง รัง กลัง นา) โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในของเมืองนั้น กำหนดให้ขึ้นอยู่กับฝ่ายพลเรือน สำหรับงานในหน้าที่ของตำรวจทั่วไปนั้นให้รวมสังกัดอยู่ใน "เวียง"

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในปี พ.ศ. 2403 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ให้รวมเอากองตระเวนข้าชอชวา ตั้งเป็น "กองตระเวน"

ในปี พ.ศ. 2405 ได้โปรดเกล้าฯ ตั้ง "กองตำรวจ" และให้หลวงรัฐธานีบาลบัญชา (กัปตันซามวล โจเซฟ เบิร์ต เอมส์) เป็นหัวหน้าหน่วยกองตระเวนขึ้นกับกรมพระนครบาล ซึ่งเดิมเป็นกัปตันเรือเดินทะเลชาวอังกฤษ ซึ่งเข้ามาค้าเป็นการค้าในประเทศไทยเป็นผู้เริ่มงานจัดระบบงานตำรวจในมณฑลกรุงเทพฯ บุคคลผู้นี้เองน่าจะถือได้ว่าเป็นบิดาของตำรวจนครบาลอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะภารกิจของตำรวจนี้ก็คืองานรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพระราชอาณาจักรเขตนครหลวง ดังเช่นภารกิจของตำรวจนครบาลในปัจจุบันนี้เอง¹

สำหรับจุดเริ่มแรกของงานตำรวจนครบาลนี้ ปรากฏว่าบรรดาตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ล้วนเป็นพวกแขกมลายูและแขกอินเดียทั้งสิ้น ซึ่งแขกเหล่านี้ก็คือลูกน้องเก่าที่เคยทำงานกับกัปตัน เอมส์นี้เอง ในระยะแรกประชาชนทั่วไปก็ไม่ได้ให้ความเคารพหรือ เชื่อถือประสิทธิภาพของตำรวจ

¹พ.ศ.อ. โสภณ ศีตะจิตต์, สายตรวจตำรวจนครบาล (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทัพบกชั้นสูง, 29 มีนาคม 2516 หน้า 5 - 10)

เหล่านี้ แต่ทว่าบรรดาตำรวจเหล่านี้ก็มีไต่ข้อข้อ กลับพยายามสร้างชื่อเสียงโดยการทำคุณความดีเรื่อยมาทั้งในคํานงานราชการและส่วนตัว จนในระยะหลังประชาชนก็เริ่มเปลี่ยนทัศนคติมาให้ความเคารพเชื่อถือขึ้นตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2412 (ค.ศ. 1869) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ (ร.5) ได้โปรดเกล้าฯ ในชตยภิจการตำรวจ โดยกำหนดให้มีเขต: หินที่ครอบคลุมมณฑลกรุงเทพฯ และเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า "กองโปลิศ"

ในปี พ.ศ. 2420 (ค.ศ. 1877) โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนจากชื่อ "กองโปลิศ" มาเรียกว่า "กองตระเวณ"

ในปี พ.ศ. 2430 (ค.ศ. 1887) ได้มีการแก้ไขจัดระเบียบการปกครองแผ่นดินมาเป็นรูปกระทรวงทบวงกรม เช่นในปัจจุบัน และโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนเรศวรราชวรฤทธิ คํารงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงนครบาล และให้พระยาอิศรคราษวราทร เป็นเจ้ากรมตระเวณ

ในปีเดียวกันนั่นเอง ต่อมาก็ได้โปรดเกล้าฯ ในนาย เอ.เฮ.ชาคิน ชาวอังกฤษที่ เคยเป็นตำรวจ ณ ประเทศอินเดียมาก่อนขึ้นเป็นเจ้ากรมกองตระเวณ

ในปี พ.ศ. 2433 (ค.ศ. 1900) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ (ร.6) โปรดเกล้าฯ ให้ตราเครื่องหมาย "โล่ห์กับดาบ" เป็นดวงตรา สัญลักษณ์ประจำกรมตระเวณ

ในปี พ.ศ. 2456 (ค.ศ. 1913) โปรดเกล้าฯ ให้รวมเอากรมตำรวจภูธรและกรมพลตระเวณเป็นกรมเดียวกัน เรียกชื่อว่า "กรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจนครบาล" และให้พลตรีพระยาवासูเทพ (ฮี้เปา) ชาวเคนมาร์คเป็นอธิบดีกรมนี้

ในปี พ.ศ. 2458 (ค.ศ. 1915) โปรดเกล้าฯ ให้มหาอำมาตย์ ฐโห อิริค เซ็น จอนรอนัน เป็นเจ้ากรมพลตระเวณ และให้เปลี่ยนนามจากกรมพลตระเวณเป็น "กรมนครบาล" กระทรวงนครบาล

ในปี พ.ศ. 2465 ใต้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พระยาอธิการบดีประกาศ
(หลุยส์ จาติกวณิช) ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการตำรวจนครบาลคนแรกของตำรวจนครบาล
คำว่า "ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล" ก็เริ่มใช้เป็นทางราชการหรือตามกฎหมายสืบแต่นี้เป็นต้นไป

พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ กำหนดตำรวจในกระทรวงมหาดไทย
ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2476 จัดตั้งกองตำรวจนครบาลขึ้น เรียกว่า กองตำรวจนครบาล -
พระนครเหนือตั้งอยู่ที่ สน.ชนะสงคราม กองตำรวจนครบาลพระนครใต้ตั้งอยู่ที่ สน.บางรัก
กองตำรวจนครบาลธนบุรีตั้งอยู่ที่ตึกวัดประยูรวงศ์

ต่อมาในปีเดียวกันนั่นเอง ใต้เปลี่ยนชื่อจากกองตำรวจนครบาล เป็นกองบังคับการ
ตำรวจนครบาลเหนือ ใต้ ธนบุรี แต่ละกองบังคับการก็มีกองกำกับการ และ สน. ต่างๆ ขึ้นอยู่
ในปกครองท่านองเดียวกันกับปัจจุบันนี้ ยกตัวอย่างเช่น ผู้บังคับการตำรวจนครบาลในขณะนั้นได้
แก่ พ.ต.อ. พระพิณังชนกศรี

ครั้นปี พ.ศ. 2480 ใต้มีการจัดระเบียบราชการกรมตำรวจอีกตามพระราชกฤษฎีกา
จัดวางระเบียบราชการ สำนักงานและกรมในกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2480
ให้มีกองตรวจประจำกองบังคับการตำรวจนครบาล เช่น กองตรวจของ บก.น.เหนือ มีที่ตั้งอยู่
ที่ สน. ชนะสงคราม

หนึ่งเมื่อ ปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบ
สมบูรณาญาสิทธิราชเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในขณะนั้นปรากฏว่าฐานะการ
เงินของประเทศอยู่ในวิกฤตการณ์ที่ไม่มั่นคง รัฐบาลจึงขุนข้าราชการออกพร้อมกับขุดหน่วยงาน
ลงไปอีกมาก การขุดหน่วยงานครั้งนี้ปรากฏว่า กองบัญชาการตำรวจนครบาลก็ถูกขุดลง ลด
ฐานะเป็นเพียงกองบังคับการ เมื่อ พ.ศ. 2481 ตามพระราชกฤษฎีกา จัดวางระเบียบราชการ
สำนักงานและกรมในกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2481 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2581
โดยลดกองบัญชาการตำรวจนครบาลลงมาเป็นกองบังคับการและลดกองบังคับการ เป็นเพียง
กองกำกับการ

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2491 ได้มีการปรับปรุงกิจการตำรวจนครบาล โดยเริ่มตั้งเป็นกองบัญชาการตำรวจนครบาลอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2491 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2491

จนเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 5 เมษายน 2504 กองบัญชาการตำรวจนครบาลจึงมีสถานที่ทำงานของตนเองขึ้นที่ผ่านฟ้า ริมถนนราชดำเนิน ในครั้งนี้ได้รวมเอากองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ ใต้ และธนบุรี มาอยู่ที่ตึกกองบัญชาการตำรวจนครบาลผ่านฟ้าอีกด้วย

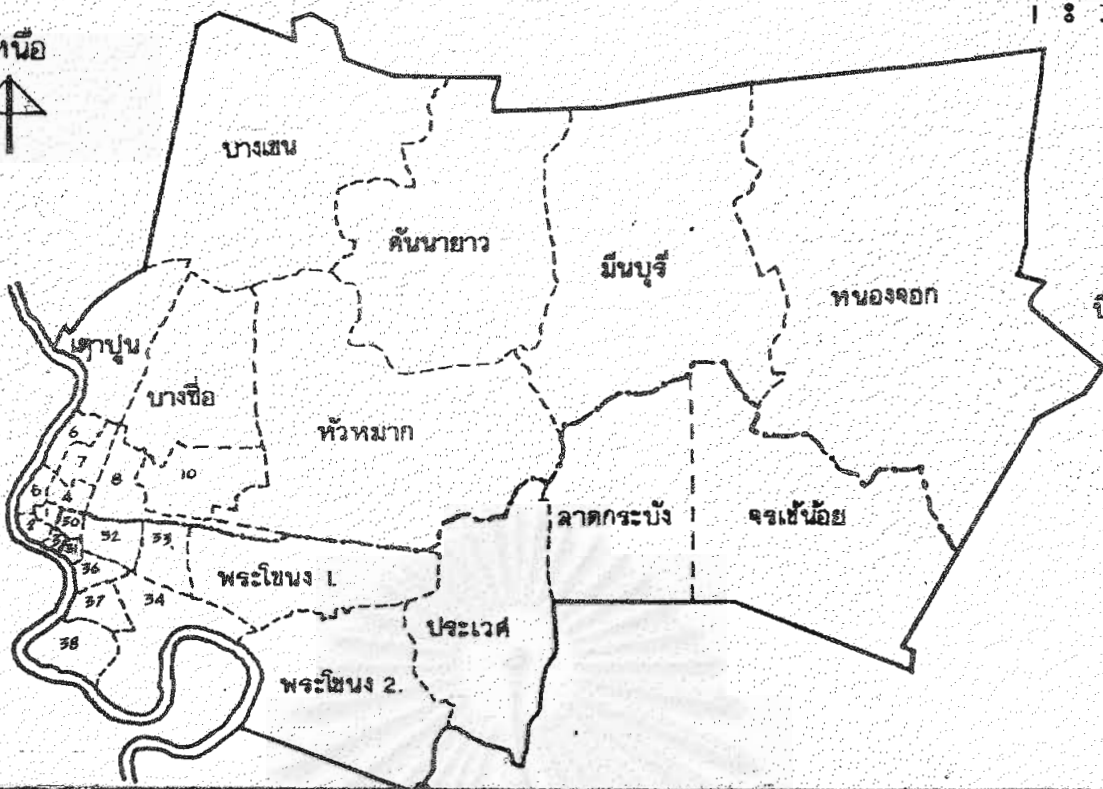
จนกระทั่งถึงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2516 อันเป็นวันมหาวิปโยค กองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ผ่านฟ้าได้ถูกเผาทำลายเสียหายจนหมดสิ้น จึงต้องย้ายที่ทำการมาตั้งอยู่ที่กองบังคับการตำรวจดับเพลิง ทพว.โท จนถึงปัจจุบัน

การจัดระบบการบริหารงานของตำรวจนครบาล ได้ปรากฏว่านับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงระบบการปกครองมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานและหน้าที่การงานอีกหลายครั้งทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญของบ้านเมือง เช่น เพิ่มกองบังคับการอำนวยการ ในสมัยคณะปฏิรูปการปกครอง และต่อมาได้ขอเพิ่มหน่วยงานแบ่งเขต สืบ. แต่ละ สบ.ใหม่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดหน่วยงาน เขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยงานในกรมตำรวจ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2520 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2520

พื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) (แผนที่หมายเลข 3)

บช.น. มีขอบเขตความรับผิดชอบครอบคลุมหัวเขตพื้นที่ของ กทม. (1,568.737 ตร.กม.) จุดมุ่งหมายหลักซึ่งเป็นภาระกิจของตำรวจก็เพื่อการคุ้มครองชีวิตทรัพย์สินของประชาชนให้พ้นจากเงื้อมมืออาชญากร และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือยกหัวไปงานตำรวจเป็นงานเกี่ยวกับการป้องกัน ระงับปราบปราม การกระทำผิดของบุคคลประเภทอาชญากรและไม่ใช่อาชญากร ไม่ว่าจะการกระทำนั้นเป็นเจตนา หรือไม่เจตนา หรืออีกนัยหนึ่งตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายระเบียบแบบแผนของบ้านเมืองซึ่งตราขึ้นไว้เพื่อควบคุมความประพฤติและคุ้มครองความปลอดภัยและสันติสุขให้แก่ชุมชนนั้นเอง

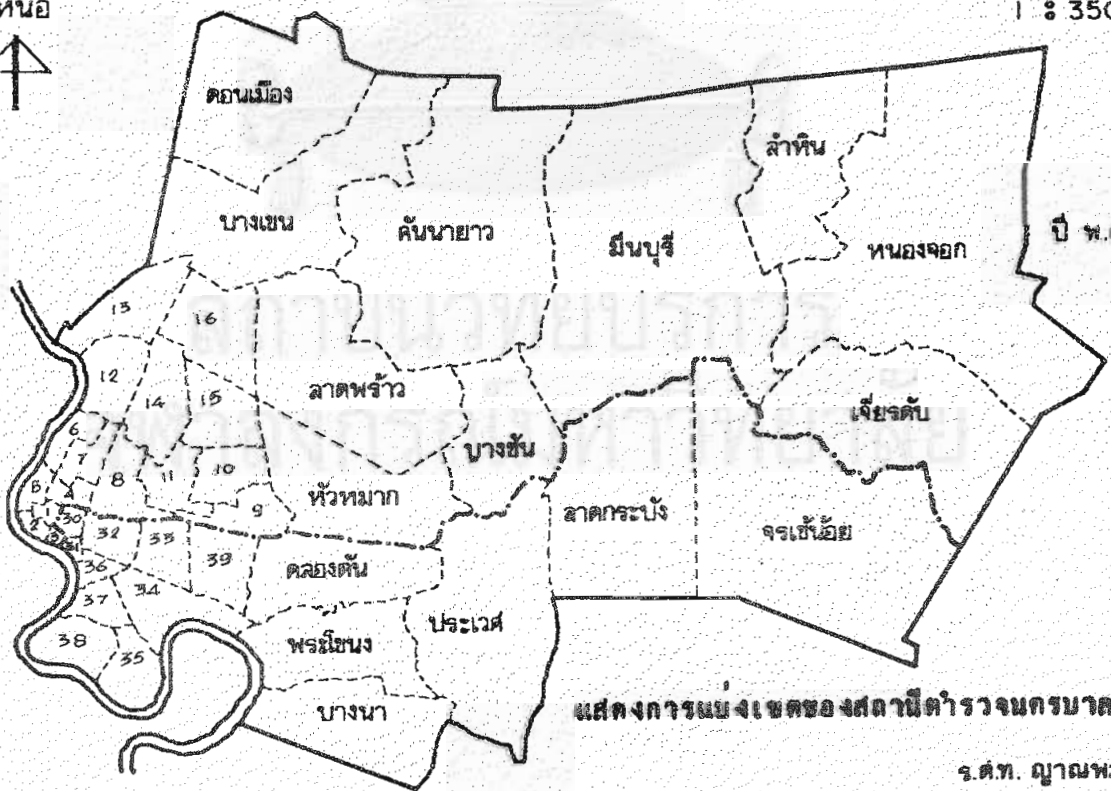
เหนือ

ปี พ.ศ. 2517

1. สาราตุราชฎร	6. สามเสน	11. ดินแดง	16. ทนลไธธิน	34. พุฒมหาเมษ
2. พระราชวัง	7. คูสิศ	12. เคาปูน	30. พลัศัพลาไซช 1.	35. บางโพงทาง
3. จักรวรรดิ	8. พญาโท	13. ประชาฮัน	31. พลัศัพลาไซช 2.	36. บางร็ด
4. ซางเล็ง	9. มัศกะศัน	14. บางซื่อ	32. ปทุมวัน	37. ฮานาวา
5. ชนะศงศราม	10. พวชชวาง	15. สุทธิสาร	33. กุมหึนึ	38. วัศัศรชชาโกร
				39. หองหลอ

เหนือ

ปี พ.ศ. 2522

แสดงการแบ่งเขตของสถานีตำรวจนครบาล

ร.ศ.ท. ญาณพล ยั้งยึน

ปัจจุบัน บข.น. ได้แบ่งหน่วยงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ ออกเป็น 7 หน่วย
ใหญ่ๆ ดังนี้

1. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ (บก.น.เหนือ)
2. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ (บก.น.ใต้)
3. กองบังคับการตำรวจนครบาลตุนบุรี (บก.น.ธน)
4. กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ (บก.สพท.)
5. กองบังคับการตำรวจจราจร (บก.จร.)
6. กองบังคับการอำนวยการ (บก.อก.)
7. กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน (กต.สด.)

ในที่มีจะแยกพิจารณาเฉพาะ บก.น.เหนือ และ ใต้ เท่านั้น โดยจะพิจารณาถึง
จำนวน สน. และพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละ สน. ดังนี้

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ (บก.น.เหนือ)

บก.น.เหนือ มีเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ 780.458 ตร.กม. คิดเป็น 70.21%
ของพื้นที่ฝั่งพระนครมีจำนวนประชากรในปี 2517 เท่ากับ 1,688,537 คน และในปี 2522
มี 2,104,688 คน โดยในปี 2517 ได้แบ่งเขต สน.ออกเป็น 16 สน. และต่อมาเมื่อวันที่
1 มกราคม 2521 จึงได้มีการแบ่งเขต สน.ใหม่ เพิ่มเป็น 26 สน. ที่ถูกแบ่งและเพิ่มใหม่
ดังนี้

1. สน.พญาไท แบ่งออกเป็น สน. พญาไท และ สน.มรกตสัน
2. สน.ห้วยขวาง แบ่งออกเป็น สน.ห้วยขวาง และ สน.ดินแดง
3. สน.เตาปูน แบ่งออกเป็น สน.เตาปูน และ สน.ประชาชื่น
4. สน. บางซื่อแบ่งออกเป็น สน.บางซื่อ, สน.สุทธิสาร และ สน.พหลโยธิน
5. สน. บางเขน แบ่งออกเป็น สน.บางเขน และ สน.คอนเมือง
6. สน.หัวหมาก แบ่งออกเป็น สน.หัวหมาก, สน.ลาดพร้าว และ สน.หลอแหล
7. สน.หนองจอก แบ่งออกเป็น สน.หนองจอก, สน.เจ็ดยักษ์ และ สน.ลำหิน

อนึ่ง สน.หลอแหล นั้นต่อมาได้ย้ายที่ทำการใหม่ไปตั้งอยู่ในแขวงบางชั้น จึงได้เปลี่ยนชื่อ เป็น สน.บางชั้น

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ (บก.น.ใต้)

บก.น.ใต้ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 331.163 ตร.กม. คิดเป็น 29.79% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร มีจำนวนประชากรในปี 2517 เท่ากับ 1,226,480 คน และในปี 2522 มี 1,430,968 คน โดยในปี 2517 ใต้แบ่งเขต สน.ออกเป็น 13 สน. และต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2521 จึงได้มีการแบ่งเขต สน.ใหม่เพิ่มเป็น 16 สน. โดยมี สน.ที่ถูกแบ่งและเพิ่มใหม่ดังนี้

1. สน.ทุ่งมหาเมฆ แบ่งออกเป็น สน.ทุ่งมหาเมฆ และ สน.บางโพธิ์พาง
2. สน.พระโขนง 1. แบ่งออกเป็น สน.ทองหล่อ และ สน.คลองตัน
3. สน.พระโขนง 2. แบ่งออกเป็น สน.พระโขนง และ สน.บางนา

สรุปแล้วในปี 2517 มีจำนวน สน.ทั้งสิ้นในฝั่งพระนครเท่ากับ 29 สน. โดยอยู่ใน บก.น.เหนือ 16 สน. และ บก.น.ใต้ 13 สน. ส่วนในปัจจุบันฝั่งพระนครมีจำนวน สน.ทั้งสิ้น 42 สน. อยู่ใน บก.น.เหนือ 26 สน. และ บก.น.ใต้ 16 สน. ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

บก.น.เหนือ

1. สน.สำราญราษฎร์	2. สน.พระราชวัง
3. สน.จักรวรรดิ	4. สน.บางลำภู
5. สน.ชนะสงคราม	6. สน.สามเสน
7. สน.คูสิต	8. สน.พญาไท
9. สน.มีกษัตริย์	10. สน.หัวขบวน
11. สน.ดินแดง	12. สน.เตาปูน

13. สน.ประชาชน	14. สน.บางซื่อ
15. สน.สุทธิสาร	16. สน. พหลโยธิน
17. สน.บางเขน	18. สน.คอนเมือง
19. สน.คันนายาว	20. สน.พืชมวก
21. สน.ลาดพร้าว	22. สน.บางชัน (หลอแหล)
23. สน.มีนบุรี	24. สน.หนองจอก
25. สน.เจียรต๊ับ	26. สน.ลำหิน

บก.น.ใต้

27. สน.จระเข้ต้อย	28. สน.ประเวศ
29. สน.ลาดกระบัง	30. สน.พลับพลาไชย 1.
31. สน.พลับพลาไชย 2.	32. สน.ปทุมวัน
33. สน.ลุมพินี	34. สน.ทุ่งมหาเมฆ
35. สน.บางโพธิ์ทาง	36. สน.บางรัก
37. สน.ยานนาวา	38. สน.วัดพระยาไกร
39. สน.ทองหล่อ	40. สน.คลองตัน
41. สน.พระโขนง	42. สน.บางนา

ส่วนเรื่องขนาดของพื้นที่ในแต่ละ สน.นั้นได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

การพิจารณาแบ่งเขต สน.ชั้นใน และ ชั้นนอก เนื่องจากในปัจจุบัน บช.น.ยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการแบ่งเขต สน.ชั้นใน และ ชั้นนอก จึงได้อนุโลมตามการแบ่งเขตชั้นในและชั้นนอกของ กทม. ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เขตชั้นใน ประกอบด้วย 8 เขต ได้แก่ เขตพระนคร, ป้อมปราบศัตรูพ่าย, ปทุมวัน, สัมพันธวงศ์, บางรัก, ยานนาวา, ดุสิต และ พญาไท
2. เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 7 เขต ได้แก่ เขตห้วยขวาง, พระโขนง, บางเขน, บางกะปิ, หนองจอก, มีนบุรี และลาดกระบัง

นอกจากนี้ยังถือว่า เขตห้วยขวาง และ เขตพระโขนง เป็นเขตชั้นกลางด้วย ทั้งนี้ในการพิจารณาแบ่งเขต สน. ชั้นในและชั้นนอกมีจึงได้อนุโลมใช้ตามเกณฑ์ดังกล่าวของ กทม. แต่เนื่องจากขนาดพื้นที่ของเขตมีความกว้างขวางมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ สน. ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายๆ ไป ประกอบทั้งเมื่อมีการแบ่งแยก สน. ใหม่ทำให้สามารถแบ่งเขตโคกเคียนขึ้น ดังนั้น สน. ชั้นในของปี 2517 และ 2522 จึงไม่เท่ากัน ในการพิจารณาแบ่งเขตชั้นในและชั้นนอกนี้ได้พยายามพิจารณาคัดเลือกเอาเฉพาะ สน. ที่มีลักษณะเป็นเขตชั้นในอย่างเด่นชัดไม่คลุมเครือโดยไม่ต้องมีข้อโต้เถียงหรือโต้แย้ง ดังนั้น สน. ที่ถือว่าเป็นเขตชั้นในจึงอาจจะน้อยไปกว่าความเป็นจริง และขอยอมรับว่าอาจจะเป็นการแบ่งที่ไม่ครบทุก สน. ความที่ควรจะเป็น แต่ก็เห็นได้ว่าเมื่อแบ่งเป็นเขต สน. ชั้นในแล้ว ไม่มี สน. ใดที่ผิดและไม่ควรจะอยู่ใน สน. ชั้นในเลย ผลจากการพิจารณาเมื่อนำเขตการปกครองซ้อนลงกับเขต สน. แล้วจะได้ สน. ที่อยู่ในเขตชั้นในดังนี้

ในปี 2517 สน. ที่เป็นเขตชั้นในมีดังนี้ ในเขตพระนครประกอบด้วย สน. สำราญราษฎร์, พระราชวัง, ชนงศกราม ในเขตป้อมปราบฯ ได้แก่ สน. นางเลิ้ง และ พลับพลาไชย ๑. ในเขตปทุมวัน ได้แก่ สน. ปทุมวัน และคูมพิณี ในเขตสัมพันธวงศ์ ได้แก่ สน. จักรวรรดิ และ พลับพลาไชย 2. ในเขตบางรัก ได้แก่ สน. บางรัก, ยานนาวา, หุ่นมหาเมฆ, และ วัดพระยาไกร ในเขตดุสิต ได้แก่ สน. ดุสิต, สามเสน ในเขตพญาไท ได้แก่ สน. พญาไท. รวมทั้งสิ้น 16 สน. ส่วนนอกนั้นอีก 13 สน. เป็นเขตชั้นนอก เป็นที่น่าสังเกตว่า สน. เตาปูน ไม่ได้อยู่ในเขตชั้นในทั้งนี้เพราะอยู่ตามเถวระหว่างเขตดุสิตกับบางเขน ส่วน สน. บางซื่อ ไม่ได้อยู่ในเขตชั้นในเพราะอยู่ตามเถวระหว่างเขตพญาไท กับเขตบางเขนและห้วยขวาง

ส่วนในปี 2522 นั้นเนื่องจากมีการแบ่งเขต สน. ใหม่ให้ขนาดเล็กลงจึงสามารถแบ่งในรายละเอียดได้มากขึ้น โดยได้ตัด สน. บางโพงพาง ซึ่งแยกมาจาก สน. หุ่นมหาเมฆออกไปเพราะจากสภาพความเป็นจริง สน. บางโพงพาง ยังมีลักษณะเป็นเลือกสวนหรือที่ว่างอยู่อีกมาก และได้เพิ่ม สน. ทองหล่อเข้ามาแทน เพราะเมื่อแยกตัวออกมาจาก สน. พระโขนง 1 นั้น สน. ทองหล่อมีสภาพความเป็นเขตชั้นในอย่างเด่นชัด ในปีนี้จึงมี สน. ที่เป็นเขตชั้นใน 17 สน.

นอกจากนั้นอีก 25 สน.ถือว่าเป็นเขตชั้นนอก

สรุปแล้ว ในปี 2517 มี สน.ที่อยู่ในเขตชั้นใน 16 สน.และมีพื้นที่รวม 77.237
ตร.กม. (6.95% ของฝั่งพระนคร) มีประชากรรวม 1,604,601 คนได้แก่ สน.ดังต่อไปนี้

1. สน.สำราญราษฎร์	2. สน.พระราชวัง
3. สน.จักรวรรดิ	4. สน.นางเลิ้ง
5. สน.ชนะสงคราม	6. สน.สามเสน
7. สน.คูสิต	8. สน.พญาไท (เดิม)
9. สน.พลับพลาไชย 1.	10. สน.คูมพิณี
11. สน.ปทุมวัน	12. สน.คูมพิณี
13. สน.ทุ่งมหาเมฆ (เดิม)	14. สน.บางรัก
15. สน.ยานนาวา	16. สน.วัดพระธาตุไกร

ส่วนที่เหลือคือ สน.ชั้นนอกซึ่งมีทั้งสิ้น 13 สน.และมีพื้นที่รวม 1,034.354 ตร.กม. (93.05%
ของฝั่งพระนคร) มีประชากรรวม 1,310,418 คน

ในปี 2522 มี สน.ที่อยู่ในเขตชั้นใน 17 สน.และมีพื้นที่รวม 76.105 ตร.กม.
6.85% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร) มีประชากรรวม 1,818,219 คนได้แก่ สน.ดังต่อไปนี้

1. สน.สำราญราษฎร์	2. สน.พระราชวัง
3. สน.จักรวรรดิ	4. สน.นางเลิ้ง
5. สน.ชนะสงคราม	6. สน.สามเสน
7. สน.คูสิต	8. สน.พญาไท (ใหม่)
9. สน.พลับพลาไชย 1.	10. สน.พลับพลาไชย 2.
11. สน.ปทุมวัน	12. สน.คูมพิณี
13. สน.ทุ่งมหาเมฆ (ใหม่)	14. สน.บางรัก
15. สน.ยานนาวา	16. สน.วัดพระธาตุไกร
17. สน.ทองหล่อ	

ส่วนที่เหลือคือ สน.ชั้นนอกซึ่งมีทั้งสิ้น 25 สน. และมีพื้นที่รวม 1,035.516 ตร.กม.
(93.15% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร) มีประชากรรวม 1,717,437 คน

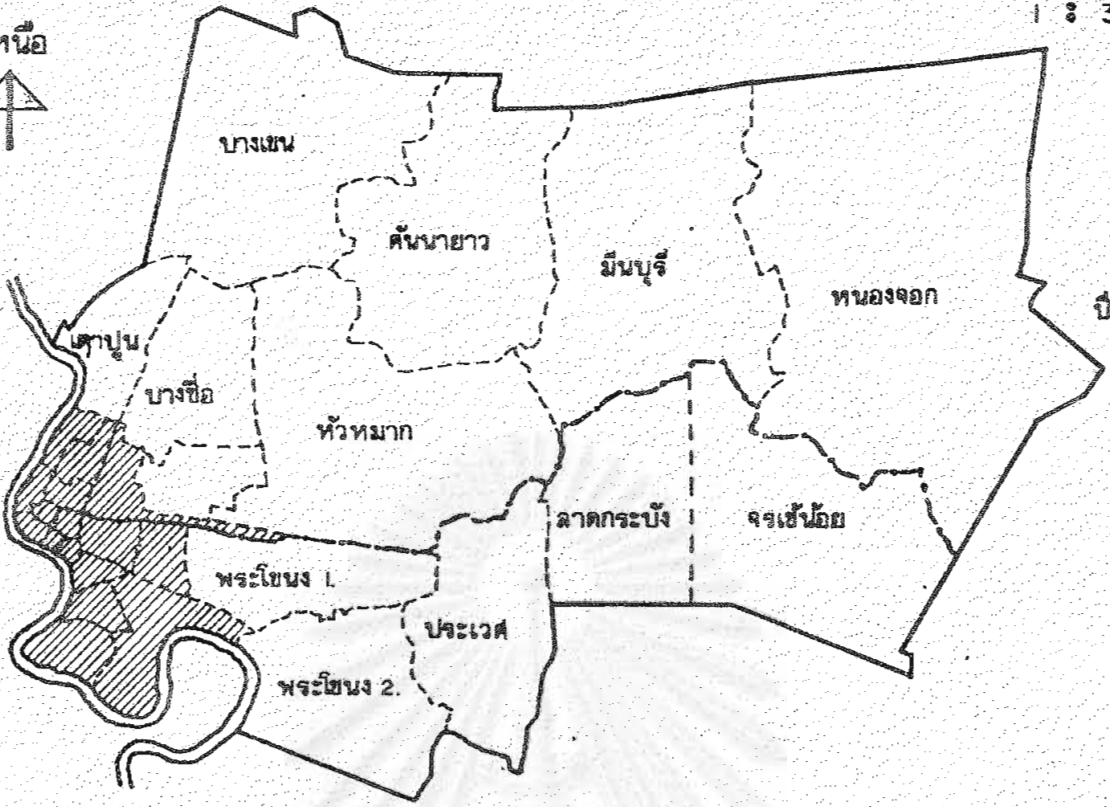
สำหรับการแบ่งเขตของ สน.ชั้นใน และ ชั้นนอกดังกล่าวข้างต้น ปรากฏใน
แผนที่หมายเลข 4

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหนือ

1 : 350,000

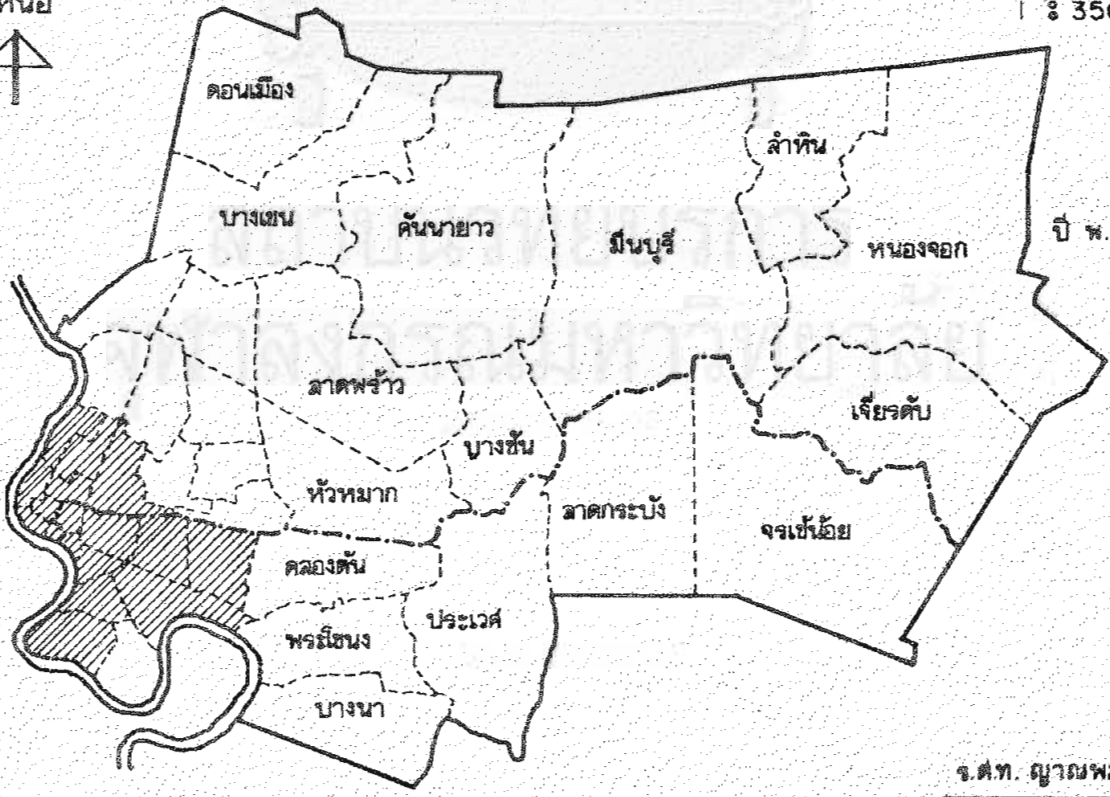

แสดงเขต สน. ขึ้นใหม่ และ สน. ขึ้นนอก

เหนือ

1 : 350,000

ร.ศ.ท. ญาณพล ยังยืน

บทที่ 5

ข้อมูลที่น่าสนใจวิเคราะห์

ข้อมูลที่น่าสนใจวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ คำนวณจำนวนประชากร และพื้นที่ป่า เป็นข้อมูลรายแขวงได้จากกรุงเทพมหานคร (กทม.) คำนวณสถิติคืออาชญากรรมซึ่งเป็นราย สถานีตำรวจนครบาล (สน.) ได้มาจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) และคำนวณสภาพการใช้ที่ดินรายแขวงได้จาก สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากมาเนื่องจาก ข้อมูลคำนวณประชากรและคำนวณสภาพการใช้ที่ดินนั้นเป็นรายแขวง ส่วนคำนวณที่ดินเป็นราย สน. อีกทีจึงยังปรากฏว่าข้อมูลคำนวณพื้นที่ของแต่ละ สน. ใน บช.น. เมื่อรวมกันแล้วปรากฏว่าตัวเลขไม่ตรงกับพื้นที่ของ กทม. คือ 1,568.737 ตร.กม. ซึ่งเป็นตัวเลขที่ขอมารับกับโดยทั่วไปทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยอื่นๆ ถึงแม้ภายในกรมตำรวจเองตัวเลขพื้นที่ของแต่ละ สน. ที่ได้จากหน่วยแผนที่ ของกองบังคับการตำรวจจราจร กับ กองวิจัยและวางแผนซึ่งขึ้นโดยตรงกับกรมตำรวจ ก็ยังไม่ตรงกัน และไม่ตรงกับตัวเลขของ กทม. ดังกล่าวแล้วข้างต้นด้วย แต่ในการศึกษาในครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ฐานของแต่ละ สน. เป็นหลัก เพื่อสะดวกแก่การที่จะนำไปวิเคราะห์และนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมต่อไป จึงจำเป็นต้องปรับข้อมูลทั้งหมด ที่อยู่ในฐานะของรายแขวง ให้เป็นไปตามฐานของราย สน. แต่ปัญหาที่ตามมาอีกก็คือ ในปัจจุบันทั้งกรมตำรวจไม่มีข้อมูล ที่แยกแยะไว้ว่าในแต่ละ สน. นั้นครอบคลุมอยู่ในแขวงใดบ้างและในแต่ละแขวงนั้นได้ครอบคลุมเต็มทั้งแขวงหรือเพียงบางส่วนและมีพื้นที่เท่าใด ข้อมูลเหล่านี้ยังไม่เคยมีผู้ใดหรือหน่วยงานใดเคยจัดทำไว้เลย จึงเป็นปัญหาและสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้ทำการศึกษามาก และต้องใช้เวลาเป็นอย่างมากในการที่จะปรับข้อมูลของกรมตำรวจให้ตรงกับหน่วยงานอื่นเพื่อที่จะได้มาคราฐานอันเดียวกัน ผลประโยชน์ที่ได้รับนอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาคอขวดของการวิจัยในครั้งนี้แล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่จะทำการศึกษาริชัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สน. ได้ต่อไป อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหน้าที่ราชการของ บช.น. และส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย

วิธีการปรับข้อมูลจากรายแขวงให้เป็นราย ส.น.

ในการที่จะหาจำนวนพื้นที่ของแต่ละ ส.น. นั้นต้องการที่จะทราบว่า ในแต่ละ ส.น. มีเขตพื้นที่ รับผิดชอบครอบคลุมอยู่ในแขวงใดบ้าง และในแต่ละแขวงนั้นได้ครอบคลุมเต็มทั้งแขวงหรือเพียงบางส่วนและในส่วนนั้นๆ มีพื้นที่เท่าใด เมื่อได้มาคณนามารวมกันแล้วก็จะได้จำนวนพื้นที่ของแต่ละ ส.น. ที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุด และเมื่อรวมกันทุก ส.น. ในเขตบข.บ.แล้ว จะต้องได้ตัวเลขเท่ากับ 1,568.737 ตร.กม. วิธีการทำคือใช้คือเอาแผนที่ขนาด 1: 50,000 ของกองผังเมือง กทม. เป็นหลักซึ่งแผนที่ดังกล่าวได้แสดงถึงขอบเขตของแต่ละแขวงไว้โดยละเอียดอยู่แล้ว ขั้นตอนต่อไปจึงได้ดึงขอบเขตของแต่ละ ส.น. ขึ้นลงไปในแผนที่ดังกล่าวโดยใช้คือเส้นแบ่งเขต ส.น. ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องกำหนดหน้างาน เขตอำนาจการรับผิดชอบ และเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการในกรมตำรวจ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2520 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2520 เป็นหลัก แล้วจึงใช้ระบบการคำนวณหาพื้นที่แบบตาราง (Grid System) โดยในขั้นแรกนั้น ต้องหาเสียก่อนว่าในแต่ละแขวงนั้นถูกแบ่งให้ไปอยู่ในเขตความรับผิดชอบของ ส.น. ใดบ้างและในส่วนแบ่งนั้นมีสัดส่วนเท่าใดกับจำนวนเต็มของแขวงซึ่งถือว่าเป็น 1 ดังนั้นสัดส่วนทั้งหมด ที่ถูกแบ่งภายในแขวงนั้นไม่ว่าจะไปอยู่ในเขตของ ส.น. ใด เมื่อรวมกันแล้วจะต้องมีค่าเท่ากับ 1 และค่าสัดส่วนดังกล่าวของแต่ละ ส.น. ที่แบ่งแยกไปจากแขวงนั้นจะเป็นค่าคงที่ (Constant) ซึ่งจะสามารถใช้ปรับข้อมูลใดๆ ก็ตามของหน่วยงานอื่นซึ่งเป็นรายแธงให้เป็นข้อมูลราย ส.น. ได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้าน ประชากร จำนวนบ้านเรือน การจ้างแรงงาน ภาษี สภาพการใช้จ่ายเงิน ฯลฯ แต่ทั้งนี้จะต้องถือว่าข้อมูลนั้นๆ มีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ (Normal - distribution) เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่มีโอกาสที่จะหาข้อมูลใดๆ จากหน่วยงานอื่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่กรมตำรวจได้เลย เพราะว่าหากจะต้องการข้อมูลใด เช่น จำนวนประชากร กรมตำรวจก็จะต้องออกไปสำรวจเองเพราะไม่มีหน่วยงานใดที่จะแยกข้อมูลเป็นราย ส.น. ไว้ให้กรมตำรวจได้ใช้ประโยชน์โดยสะดวกและถูกต้อง หลังจากที่ได้คำนวณหาค่าคงที่ในแขวงราย ส.น. แล้ว เราก็จะใช้ค่าคงที่นั้นคูณกับจำนวนข้อมูลรายแขวงนั้นๆ ออกมาก็จะได้ข้อมูลของแต่ละ ส.น. ที่อยู่ในแขวงนั้น ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะต้องได้เท่ากับจำนวนเต็มของ

ข้อมูลในแวงนั้นๆ ค่าย และในห่านองเคียวกันเมื่อได้คำนวณหาค่าคงที่ในแวงรายชื่อ.อื่นๆ แล้ว ก็จะได้ข้อมูลของแต่ละ สน. ในแวงอื่นๆ ค่ายซึ่งเมื่อนำข้อมูลที่ เป็นของ สน. เคียวกัน มารวมกันแล้วก็จะได้เป็นข้อมูลของ สน. นั้นอย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดโดยที่ไม่ ต้องไปทำการสำรวจด้วยตัวเอง

วิธีนี้แม้จะไม่ใช้ เป็นวิธีที่ดีที่สุดก็ตาม แต่ถ้าหากคำนึงถึงระยะเวลา กำสังคน ผลชงงบประมาณแล้วก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในปัจจุบัน อีกทั้งความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นก็จะ ถูกต้องตรงกับข้อมูลของหน่วยอื่นๆ ทุกประการ และก็เป็นสิ่งที่ พอเพียงพอแล้วสำหรับดาร์ที่ ใช้ในงานของตำรวจจากการที่ถือว่าข้อมูลทั้งหมดมีการกระจายตัวกันอย่างสม่ำเสมอ (Normal-distribution) แม้นในความเป็นจริงจะเป็นไปไม่ได้ก็ตามแต่ถ้าความคลาดเคลื่อนก็เป็น เพียงในระคับแวงซึ่งเป็น เขตการปกครองที่เล็กที่สุดในปัจจุบันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแต่ละ สน. ซึ่งมักจะมีหลายแวงตัวกันตั้งนั้นเมื่อมองในส่วนอง สน. แล้วจะเห็นว่าเป็นความคลาด เกลื่อนที่น้อยมาก วิธีการดังกล่าวจึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในปัจจุบัน เพราะ สน. ส่วนใหญ่ทั้งหมดมีเส้นขอบเขตของพื้นที่รับผิดชอบตามเคียวกันโดยไม่ได้ใช้เส้นขอบเขตของแวงเป็นหลัก เลข มีเพียง สน. ปทุมวัน แห่งเคียวเท่านั้นที่มีเขตอง สน. ทับลงบนแวงทอคือทั้ง สน.

เพื่อความเข้าใจในการคำนวณหาทางปรับข้อมูลให้เป็นรายชื่อ สน. จึงจะขอยกตัว อย่าง กรณีแขวงบ้อมปราบศัตรูพ่าย ให้เข้าใจซึ่งขั้นกล่าวคือ แขวงบ้อมปราบฯ นั้นถูกแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอง สน. พลับพลาไชย 1. ส่วนหนึ่งอยู่ใน สน. พลับ- พลาไชย 2. ซึ่งการคำนวณปรากฏว่าในแขวงบ้อมปราบฯ นั้น สน. พลับพลาไชย 1. มีค่า คงที่เท่ากับ 0.7682 และ สน. พลับพลาไชย 2. มีค่าคงที่เท่ากับ 0.2318 ซึ่งเมื่อรวมค่า คงที่เท่ากันแล้วจะมีค่าเท่ากับ 1 พอดี หลังจากนั้นเราจึงนำค่าคงที่ไว้ นำไปคูณกับจำนวน ประชากรในปี 2517 ของแขวงบ้อมปราบฯ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 32,854 คน ตามข้อมูลที่ ได้จาก ททท. เพื่อหาประชากรในแขวงบ้อมปราบฯ ที่อยู่ในแต่ละ สน. เมื่อนำค่าคงที่ของ แต่ละ สน. คูณเท่ากับจำนวนประชากรของแขวงบ้อมปราบฯ แล้ว ผลปรากฏว่า สน. พลับ- พลาไชย 1. มีจำนวนประชากรปี 2517 เฉพาะที่อยู่ในแขวงบ้อมปราบฯ เป็นจำนวน 40,602

คน ส่วน สน.พลับพลาไชย 2. มี 12,252 คน ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วย่อมจะได้เท่ากับจำนวนประชากรของแขวงบ่อมปราบฯ คือ 52,854 คนพอดี และในทำนองเดียวกันก็คำนวณหาประชากรในแขวงคลองมหานากและแขวงวัดเทพศิรินทร์ ซึ่งเขตของ สน.พลับพลาไชย 1 ตามไปด้วยก็จะได้จำนวนประชากรในปี 2517 จำนวน 53,362 คนและ 20,896 คน ตามลำดับแขวงที่กล่าวข้างต้นเมื่อนำจำนวนประชากรที่อยู่ใน 3 แขวงดังกล่าวเฉพาะที่เป็นส่วนของ สน.พลับพลาไชย 1. มารวมกันแล้วก็จะได้เป็นจำนวนประชากรรวมของ สน.พลับพลาไชย 1. ในปี พ.ศ. 2517 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 114,860 คน ทั้งนี้เป็นต้น

จากจำนวนพื้นที่ของ กทม. ซึ่งเท่ากับ 1,568.737 ตร.กม. นั้นเฉพาะส่วนที่ทำการศึกษาคือฝั่งพระนครซึ่งใช้แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขตนั้นปรากฏว่า กทม. ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 เขต จาก 24 เขตเมื่อรวมทั้ง กทม. ซึ่งในบรรดา 15 เขตนั้นมีพื้นที่รวมกันเท่ากับ 1,118.618 ตร.กม. แต่ตามหลักการแบ่งเขตเมื่อมีแม่น้ำขวางกั้นนั้นจะใช้เส้นกึ่งกลางของแม่น้ำเป็นตัวแบ่งเขต ดังนั้นจำนวนพื้นที่ดังกล่าวจึงมีส่วนที่เป็นแม่น้ำรวมอยู่ด้วย ส่วนการแบ่งเขตการปกครองของตำรวจนั้นในฝั่งพระนครได้แบ่งออกเป็น 2 เขตดังกล่าวแล้วข้างต้นคือ กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ (บก.น.เหนือ) และกองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ (บก.น.ใต้) โดยใช้นาฬิกาตั้งของแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งพระนครเป็นเส้นแบ่งเขตออกจากกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี (บก.น.ธน.) โดยได้ยกพื้นที่ที่เป็นแม่น้ำทั้งหมดให้อยู่ในความรับผิดชอบของ บก.น.ธน. ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการศึกษาและเพื่อการที่จะนำไปใช้จำนวนนั้น ขอขอเขตของการศึกษาในครั้งนี้จึงจะศึกษาเฉพาะในเขตของ บก.น.เหนือ. และ บก.น.ใต้. เท่านั้น ซึ่งจากการคำนวณพบว่า ส่วนที่เป็นแม่น้ำของเขตต่างในฝั่งพระนครนั้นเมื่อรวมกันแล้วมีพื้นที่เท่ากับ 6.997 ตร.กม. ดังนั้นในการศึกษาต่อไปนี้พื้นที่ที่จะทำการศึกษาจึงคงเหลือ - 1,111.621 ตร.กม. ซึ่งเป็นเขตของ บก.น.เหนือ. เท่ากับ 780.458 ตร.กม.และ เป็นเขตของ บก.น.ใต้. เท่ากับ. 331.163 ตร.กม. ดังกล่าวแล้วข้างต้น

ในการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์นี้สามารถได้แบ่งแยกออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ได้ดังนี้คือ :

1. การศึกษาข้อมูลด้านประชากร
2. การศึกษาข้อมูลด้านสถิติคืออาชญากรรม
3. การศึกษาข้อมูลด้านสภาพการใช้ที่ดิน

ในการศึกษาข้อมูลต่อไปนี้จะไม่แสดงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายแขวงก่อนแล้วจะแสดงถึงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ปรับเป็นราช สน. อีกครั้งสืบเป็นการซ้ำซ้อนกันโดยใช่เหตุ โดยจะทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นราช สน. เพื่อมุ่งสู่การนำไปใช้พิสูจน์สมมุติฐานที่ตั้งไว้เท่านั้น ซึ่งจะได้นำแสดงการศึกษาดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลด้านประชากร (ตารางที่ 2 หน้า 74-84)

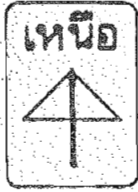
ในการศึกษาข้อมูลด้านประชากรหลังจากที่มีการปรับเป็นราช สน. แล้วปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2517 บก.น.เหนือ และ บก.น.ใต้ มีจำนวนประชากรเท่ากับ 1,688,539 คน และ 1,226,480 คน ตามลำดับ และเมื่อรวมกันแล้วได้เท่ากับ 2,915,019 คน ซึ่งตรงกับจำนวนประชากรของ 15 เขตที่อยู่ในฝั่งพระนคร และในปี 2522 บก.น.เหนือ และ บก.น.ใต้ มีจำนวนประชากรเท่ากับ 2,104,688 คนและ 1,430,968 คนตามลำดับ เมื่อรวมกันแล้วได้เท่ากับ 3,535,656 คน ซึ่งในรายละเอียดจะขอก้าวดังต่อไปนี้

ความหนาแน่นของประชากร

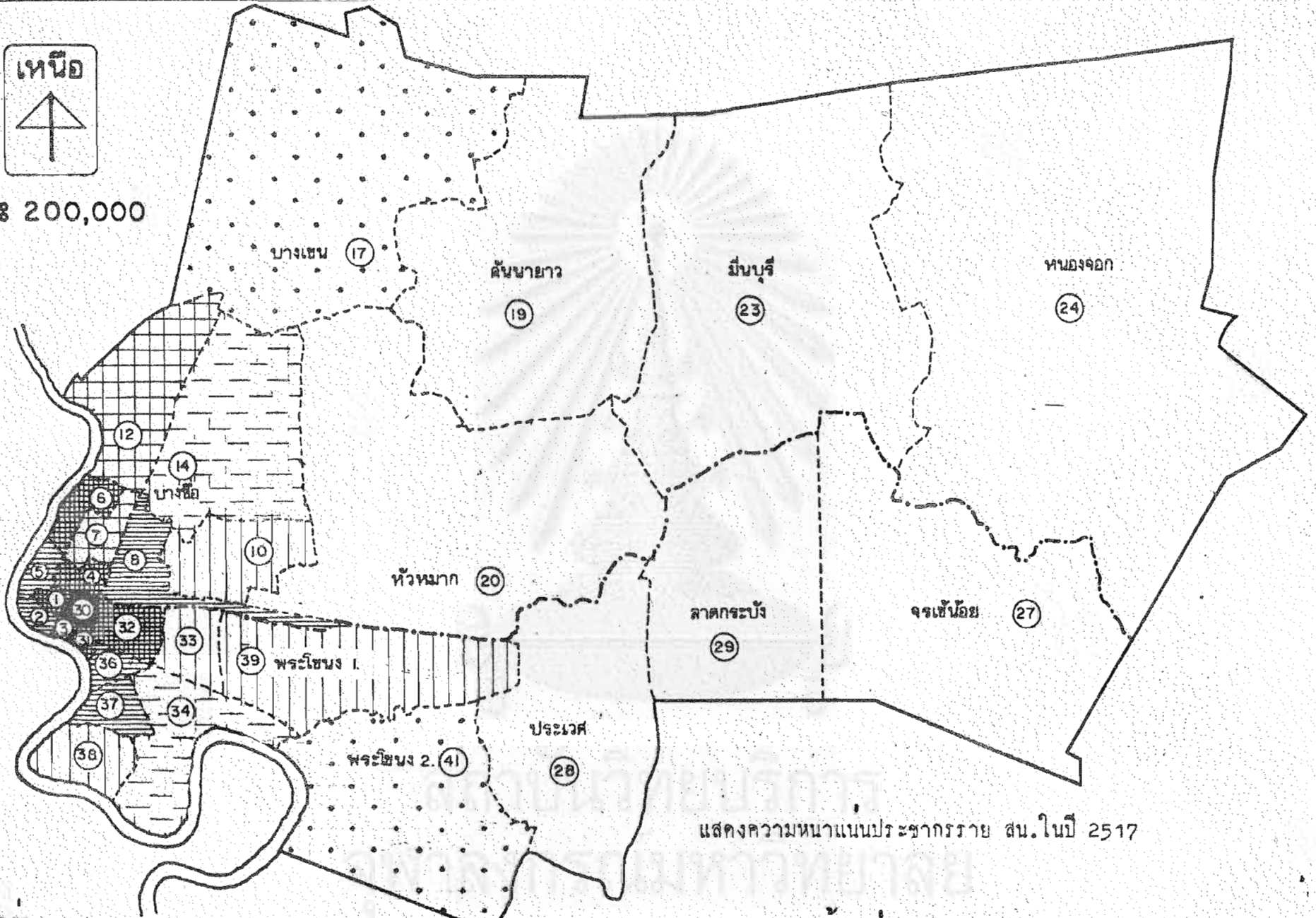
ในปี พ.ศ. 2517 บก.น.เหนือ มี สน.อยู่ 16 สน.และ บก.น.ใต้ มี สน.อยู่ 13 สน. รวม 29 สน. มีประชากรรวม 2,915,019 คน เมื่อคิดเป็นความหนาแน่นรวมเท่ากับ 2,622 คน/ตร.กม. โดย บก.น.เหนือ มีความหนาแน่น 2,164 คน/ตร.กม.และ บก.น.ใต้ มีความหนาแน่น 3,704 คน/ตร.กม. และพบว่า สน.ที่มีประชากรสูงสุดคือ สน.พญาไท ซึ่งมีประชากร 300,890 คน รองลงมาได้แก่ สน.บางซื่อ, เคาปูน และ บhumวิน คือ มีประชากร 223,755 คน, 201,890 คน และ 200,249 คนตามลำดับ แต่เมื่อคิดเป็น

ความหนาแน่นของประชากร ต่อ 1 ตร.กม. และปรากฏว่า สน.พลับพลາไซธ 1 มีความหนาแน่นสูงสุดคือ 111,623 คน/ตร.กม. และเมื่อได้ทำการจัดกลุ่มแล้ว สน.ต่างๆ ได้ถูกแบ่งเป็น 8 กลุ่มดังนี้คือ : (แผนที่หมายเลข 5)

- กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นมากกว่า 70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.พลับพลา-ไซธ 1.
- กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 40,000-70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.พลับพลาไซธ 2., จักรวรรดิ, นางเลิ้ง, สำราญราษฎร์, ปทุมวัน และ สวสเสณ ตามลำดับจากมากไปน้อย
- กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 15,000-40,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. พญาไท, บางรัก, ชนงสงคราม, พระราชวัง, และชานนาวา ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 9,000-15,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. ดุสิต, วัดพระธาโตร และ เตาปูน ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 7,000-9,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. หัวขวาง, ดุมพินี, และ พระโขนง 1. ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 4,000-7,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางซื่อ และ พุ่งมหาเมฆ ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 1,000-4,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. พระโขนง 2., บางเขน และ หัวหมาก ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นต่ำกว่า 1,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.ประเวศ, ลาดกระบัง, ทัพนาถาว, มินบุรี, จระเข้น้อย และ หนองจอก ตามลำดับ

1 : 8 200,000

แสดงความหนาแน่นประชากรราย ส.น.ในปี 2517

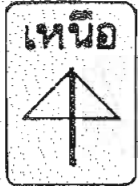

จัดท. ญาณพล ชัยยืน
แผนที่หมายเลข 5

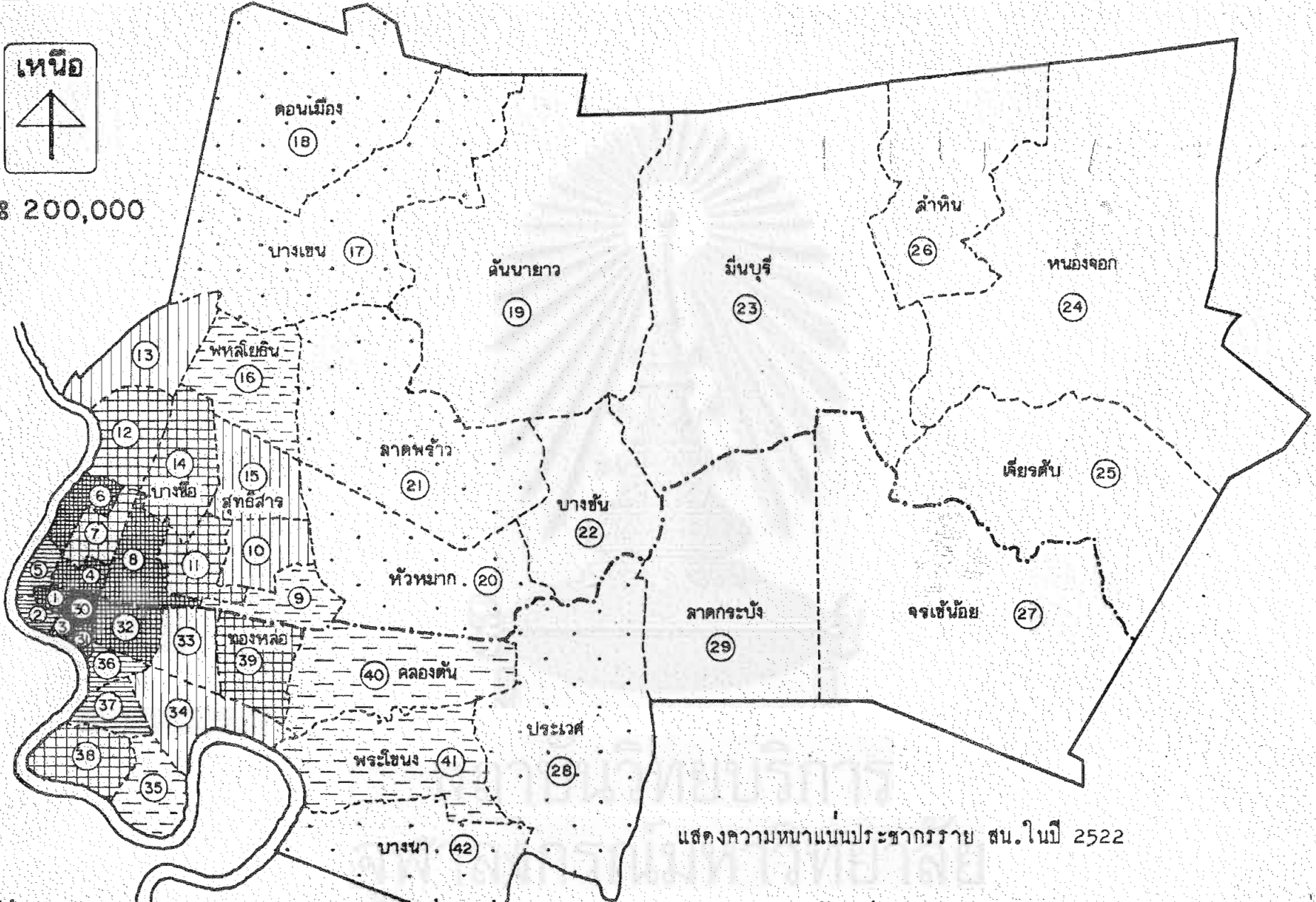
จากการมองภาพรวม แล้วจะเห็นว่า สน.ชั้นในบริเวณ พลับพลาไชย 1 และ 2 รวมทั้งพวก สน.จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, นางเลิ้ง, ปทุมวัน ซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรสูงนั้น ล้วนแต่อยู่ในบริเวณย่านการค้าและอยู่ในเขตชั้นในทั้งสิ้น ส่วน สน.ที่อยู่ในเขตชั้นใน แต่อยู่ในกลุ่ม 3 นั้นไต่แค่ สน.พระราชวังและชนะสงคราม เนื่องจาก สน.ทั้งสองต่างก็มีพื้นที่ในเขตเป็นประเภท วัดศาสนสถาน สวนสาธารณะ เช่น วัดสุทธาวาสธรรม์ สนามหลวง พระบรมมหาราชวัง สถานที่ราชการ เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กระทรวง ทบวงกรมต่างๆ ฯลฯ ซึ่งพื้นที่ต่างๆ เหล่านี้เองเป็นตัวทำให้ สน.ทั้งสองมีความหนาแน่นน้อยลง ซึ่งความจริงแล้วควรจะมีสูงกว่าที่เป็นอยู่ ส่วน สน.อื่นๆ ที่มีความหนาแน่นรองลงมานั้นก็ต่างก็อยู่ในบริเวณที่ตัดออกมาเป็นคล้ายรัศมีวงกลมที่ขั้วบริเวณ สน.ชั้นในดังกล่าวข้างต้นเป็นจุดศูนย์กลาง และมีกลุ่ม สน. ที่มีความหนาแน่นรองลงมาอยู่รายล้อมในรอบถัดมา ไต่แค่ สน. พญาไท, บางรัก, และยานนาวา ในรอบต่อไปไต่แค่ สน.คูสิต, วัดพระยาไกร และเตาปูน ในรอบถัดไปไต่แค่ สน.หัวขวาง, ลุมพินี และพระโขนง 1. กลุ่มที่อยู่ในรอบถัดไป คือ สน.บางซื่อและทุ่งมหาเมฆ นอกจากนั้นก็กระจายอยู่รอบๆ ที่น่าสังเกตก็คือ ทิศทางที่แสดงถึงความต่อเนื่องกันไต่แค่ สน.พลับพลาไชย 1,2 บางรัก, ยานนาวาและวัดพระยาไกร อีกทิศทางหนึ่งก็คือจาก สน.พลับพลาไชย 1. ไปนางเลิ้ง และ พญาไท ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขยายอิทธิพลว่ามีทิศทางมุ่งลงมาทางใต้เลียบฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางหนึ่ง และมีทิศทางขึ้นไปทางเหนือเฉียงไปทางทิศตะวันออกทางหนึ่ง ส่วนทางค้ำทิศเหนือขึ้นไปไต่แค่ สน.สามเสน และจะเห็นว่า สน.คูสิต นั้นเป็น สน.พิเศษที่ตั้งอยู่ในวงล้อมของกลุ่ม สน. ที่มีความหนาแน่นสูงกว่าอันไต่แค่ สน.สามเสน, นางเลิ้ง และพญาไท ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากบริเวณพื้นที่ของ สน.คูสิต นั้นส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการ จึงเป็นข้อบ่งชี้ความเจริญที่จะขยายไปในทิศทางคอนเหนือ และเมื่อพิจารณาถึงเรื่องย่านการค้าแล้วจะเห็นว่ามิเพียงแห่งเดียวเท่านั้นคือ ย่านราชวัตร ซึ่งมีลักษณะอยู่อย่างโดดเด่นยาวตามลำน้ำ ไม่เหมือนกับที่อื่นซึ่งต่อเนื่องกันโดยตลอด เช่นที่ จากพลับพลาไชยไปจนถึงวัดพระยาไกร

ในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการแบ่งแยก สบ.ใหม่ โดย บก.น.เหนือ. เพิ่มเป็น 26 สบ. บก.น.ใต้ เพิ่มเป็น 16 สบ. รวมเป็น 42 สบ. มีประชากรรวม 3,535,656 คน คิดเป็นความหนาแน่นรวมเท่ากับ 3,181 คน/ตร.กม. โดย บก.น.เหนือ มีความหนาแน่น 2,697 คน/ตร.กม. บก.น.ใต้ มีความหนาแน่น 4,321 คน/ตร.กม. และพบว่า สบ. พญาไทยังคงเป็นสบ. ที่มีประชากรสูงสุดแม้ว่าจะมีการแบ่งเป็น สบ. มักกะสันไปส่วนหนึ่งแล้วก็ตาม โดยมีจำนวนประชากร 350,629 คน รองลงมาได้แก่ สบ. ปทุมวัน, สามเสน และ วัดพระธาไกร โดยมีประชากร 216,898 คน, 166,423 คน และ 154,533 คน ตามลำดับ แต่เมื่อคิดเป็นความหนาแน่นของประชากรต่อ 1 ตร.กม. แล้วปรากฏว่า สบ. พลับพลาไชย 1. ยังคงมีความหนาแน่นสูงสุด คือ 108,534 คน/ตร.กม. และเมื่อทำการจัดกลุ่มแล้ว สบ. ต่างๆ ได้ถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ดังนี้คือ : (แผนที่หมายเลข 6)

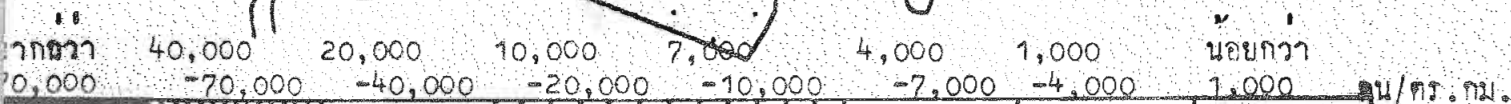
- กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นเกิน 70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. พลับพลาไชย 1
- กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 40,000-70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. พลับพลาไชย 2., จักรวรรดิ, นางเลิ้ง, สามเสน, พญาไท, สำราญราษฎร์ และ ปทุมวัน ตามลำดับจากมากไปน้อย
- กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 20,000-40,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. บางรัก, ชนบท, ชนบท, ชานนาวา และ พระราชวัง ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 10,000-20,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. วัดพระธาไกร, คูสิต, เทวสุน, คินแดง, บางซื่อ และ ทองหล่อ ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 7,000-10,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. ห้วยขวาง, หัวหมาก, ประชาชื่น, สุขุมวิท และ สุขุมวิท ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 4,000-7,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. คลองตัน, บางโพธิ์, มักกะสัน, พลับพลาไชย 2. และ พระโขนง ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 1,000-4,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สบ. บางเขน, หัวหมาก, บางนา, ลาดพร้าว, คอนเมือง และ ประเวศ ตามลำดับ

1 : 8 200,000

แสดงความหนาแน่นประชากรราย สน.ในปี 2522

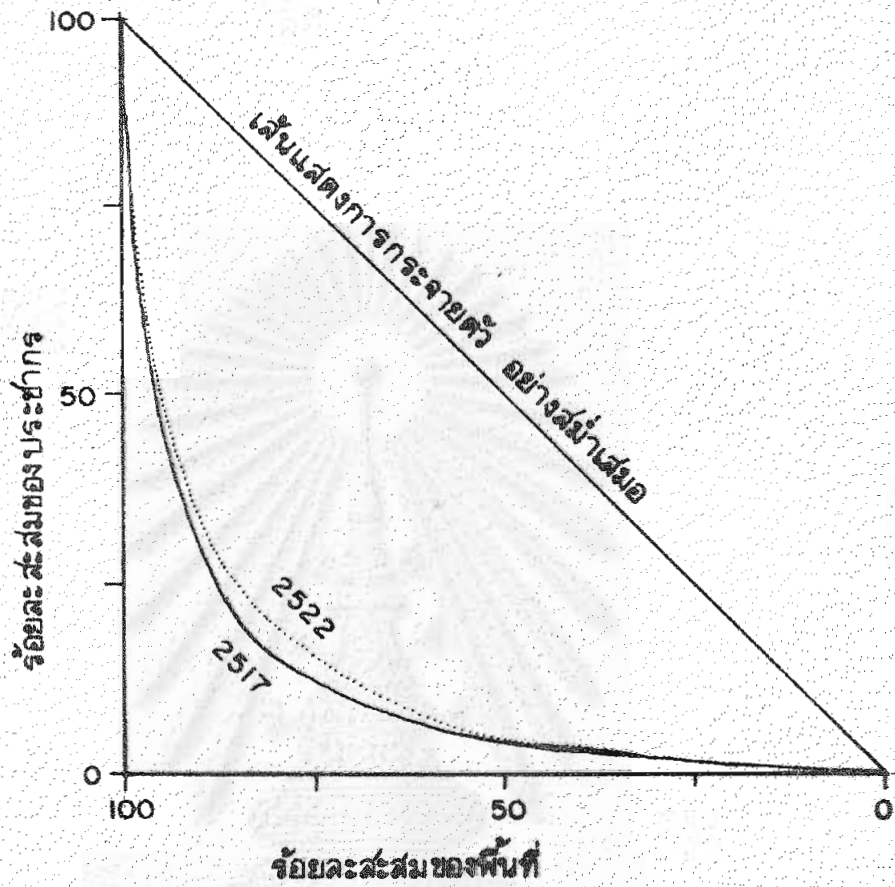
จ.ต.ท. ฤๅณพล ยั่งยืน

แผนที่หมายเลข 6

กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นต่ำกว่า 1,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางซื่อ
สน.นาชาว, ลาดกระบัง, มีนบุรี, จระเข้มีน, หนองจอก, ลำหิน
และ เข็รคืบ ตามลำดับ

จะเห็นว่าแม้ สน.พลับพลาไชย 1. จะยังคงเป็น สน. ที่มีความหนาแน่นสูงสุด
ก็ตามแต่ก็มีความหนาแน่นลดลงเล็กน้อย ส่วน สน.ที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุดคือ สน. เข็ร-
คืบ ซึ่งแยกมาจาก สน.หนองจอกนั้นมีความหนาแน่นต่ำสุดคือ 162 คน/ตร.กม. และเป็นที่น่า
สังเกตว่า สน.ชั้นในโคกแก้ว สน.พลับพลาไชย 1,2 สำราญราษฎร์, พระราชวัง, จักรวรรดิ,
และ ชนงสงคราม มีความหนาแน่นลดลงในขณะที่ สน.ชั้นนอกที่ตัดออกไปเริ่มมีความหนาแน่น
สูงขึ้นเช่น สน.บางรัก, ชานนา, ปทุมวัน, และ พญาไท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำ การ
บริการ และย่านพักอาศัยเริ่มมีการกระจายตัวออกมาสู่บริเวณรอบนอกมากขึ้น ประกอบทั้งสมา-
ชิกภายในแต่ละครอบครัวเริ่มมีการเติบโตมากขึ้นทำให้เกิดความแออัดและจำเป็นต้องแยกครอบครัว
ออกไป จึงทำให้บริเวณชั้นในมีความหนาแน่นลดลงและไปเพิ่มขึ้นที่บริเวณรอบนอก สิ่ง
ที่จะยืนยันได้อีกอย่างหนึ่งก็คือการลดลงของประชากรต่อครัวเรือน โดยในปี 2517 เฉลี่ยประ-
ชากรต่อครัวเรือนเท่ากับ 7.2 คน/ครัวเรือน แต่ในปี 2522 เฉลี่ยประชากรต่อครัวเรือนกลับ
ลดลงคือเท่ากับ 6.5 คน/ครัวเรือน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมองในภาพรวมแล้ว ในฝั่งพระนคร
ยังคงมีลักษณะที่ สน.ชั้นในเป็นเหมือนจุดศูนย์กลางของวงกลมซึ่งมีความหนาแน่นสูง และ สน.
รอบนอกก็ตัดออกมาก็มีลักษณะที่มีความหนาแน่นรองลงมาคล้ายรัศมีของวงกลมเป็นชั้นๆ เช่นเดิม

การกระจายตัวของประชากร ในการศึกษาถึงเรื่องการกระจายตัวของประชากร
นี้เป็นเรื่องวิเคราะห์ได้ว่าประชากรมีการรวมตัวกันหรือมีการกระจายตัวกันอยู่มากน้อย เพียง
ใด ซึ่งสามารถให้ผลได้ก็คือการศึกษาโดยวิธีหาความหนาแน่นของประชากร เพราะความหนา
แน่นของประชากรให้ผลแต่เพียงว่าในหนึ่งหน่วยพื้นที่นั้น เฉลี่ยแล้วมีประชากรพักอาศัยอยู่ที่คนเท่า
นั้น แต่ไม่ได้บอกถึงสภาพของการอยู่อาศัยของประชากรว่ามีการรวมตัวกันอยู่ในส่วนใดของพื้นที่
หรือมีการกระจายตัวกันอย่างไร การศึกษาถึงการกระจายตัวของประชากรในฝั่งพระนครนี้
จะทำการศึกษาเป็นราย สน. หลังจากทำการปรับข้อมูลจากรายแหว่งเป็นราย สน. เรียบร้อย
แล้วและจะทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง ปี พ.ศ. 2517 กับ พ.ศ. 2522 เช่นเดียวกับ

LORENZ CURVE

แผนภูมิที่ 7. แสดงการกระจายตัวของประชากร ราย ส่วน.
พ.ศ. 2517 และ พ.ศ. 2522

การศึกษาในเรื่องความหนาแน่นของประชากร ซึ่งเป็นปัญหาคือในปี พ.ศ. 2517 นั้นมีจำนวน สบ.อยู่ 29 สบ.แต่ในปี พ.ศ. 2522 นั้นมี 42 สบ. ซึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบ จำเป็นจะต้องให้มีจำนวนของ สบ.เท่ากัน จึงได้ยึดเอาจำนวน สบ. ในปี 2522 ซึ่งมีอยู่ 42 สบ. เป็นหลักส่วนประชากรในปี พ.ศ. 2517 นั้นได้ใช้วิธีการนอกจำนวนประชากรย้อนหลัง เพื่อให้จำนวนพื้นที่ตรงกับ สบ.ใหม่ในปี 2522 ยกตัวอย่าง เช่น สบ.เตาปูนเดิมมีพื้นที่เท่ากับ 19,352 ตร.กม. และมีประชากรในปี 2517 เท่ากับ 201,552 คน แต่เพื่อสะดวกในการศึกษาจึงได้แบ่ง สบ.ย้อนหลัง กล่าวคือให้ สบ.เตาปูนแบ่งออกเป็น 2 สบ. คือ สบ.เตาปูน(ใหม่) และ สบ.ประชาชื่น ซึ่งมีพื้นที่เท่ากับ 8,144 และ 11,208 ตร.กม. ตามลำดับ และมีประชากรในปี 2517 เท่ากับ 114,221 คน และ 87,331 คน ตามลำดับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการแบ่ง สบ.ใหม่เพิ่งจะเริ่มเมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2521 แต่เพื่อความสะดวกในการศึกษาจึงต้องทำการแบ่ง สบ.ย้อนหลัง

ในการศึกษาถึงการกระจายตัวของประชากรในครั้งนี้ได้เลือกใช้วิธีการของ Lorenz Curve โดยได้เรียงความหนาแน่นของประชากรในแต่ละ สบ. จากน้อยไปหามาก (ตารางที่ 3 หน้า 85-86) โดยถือเอาความหนาแน่นของ สบ. ในปี 2522 เป็นหลัก และได้ใช้สัดส่วนร้อยละสะสมของประชากรและพื้นที่ของแต่ละ สบ. มากำหนดจุดให้เกิดขึ้นบนแผนกราฟและจุดต่างๆ เหล่านี้เองจะเรียงตัวกันทำให้เกิดเส้นโค้ง เส้นโค้งนี้ถ้าเข้าใกล้เส้นแสดงการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอมากเท่าใดก็แสดงว่าประชากรมีการกระจายตัวมากเท่านั้น ในทางตรงข้ามถ้าเส้นโค้งนั้นเข้าหามุมฉากมากเท่าใดก็แสดงว่าประชากรมีการรวมตัวหรือกระจุกตัวมากเท่านั้น

การอ่านผลจากแผนภูมิที่ 7 สรุปได้ดังนี้ ในปี 2517 ประชากร 50% หรือเท่ากับ 1,457,510 คน อาศัยอยู่ในพื้นที่เพียง 4.4% ของพื้นที่ฝั่งพระนครหรือเท่ากับ 48,911 ตร.กม. ส่วนประชากรอีก 50% ที่เหลืออาศัยอยู่ในพื้นที่ 95.6% หรือเท่ากับ 1,062,710 ตร.กม. ส่วนในปี 2522 นั้นประชากร 50% หรือเท่ากับ 1,767,828 คน อาศัยอยู่ใน 5% ของพื้นที่หรือเท่ากับ 55,581 ตร.กม. ส่วนประชากรที่เหลืออีก 50% อาศัยอยู่ใน 95% ของพื้นที่หรือเท่ากับ 1,056,040 ตร.กม.

และเมื่อมองให้ละเอียดลงไปอีกจะเห็นได้ว่า ในปี 2517 นั้น 25% ของประชากร (724,755 คน) อาศัยอยู่ใน 1.3% ของพื้นที่ (14,451 ตร.กม.) ส่วนประชากร 75% ที่เหลือ (2,186,264 คน) อาศัยอยู่ใน 98.7% ของพื้นที่ (1,097,170 ตร.กม.) ส่วนในปี 2522 ประชากร 25% (883,914 คน) อาศัยอยู่ใน 1.4% (15,563 ตร.กม.) ส่วนประชากรที่เหลืออีก 75% (2,651,742 คน) อาศัยอยู่ใน 98.6% ของพื้นที่ (1,096,058 ตร.กม.)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างปี 2517 กับ 2522 พบว่าประชากรฝั่งพระนครเริ่มมีการกระจายตัวจากชั้นในสู่รอบนอกมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อมองในภาพรวมแล้วก็ยังคงเห็นเด่นชัดอยู่ว่าในฝั่งพระนครนั้นประชากรมีการกระจุกตัวหรือรวมตัวกันอยู่แต่ในบริเวณชั้นในอย่างหนาแน่น จากการกระจุกตัวของประชากรดังกล่าวข้างต้นสามารถที่จะชี้ให้เห็นเป็นราย สน.ได้ว่า 25% ของประชากรฝั่งพระนครได้อาศัยอยู่ในสน.เพียง 7 สน. จาก 42 สน. ของทั้งหมด กล่าวคือมีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นอยู่ใน สน.พศับพลาไชย 1. และ 2. จักรวรรดิ, นางเลิ้ง, สามเสน, พญาไท และสำราญราษฎร์ เรียงตามลำดับและ 50% หรือครึ่งหนึ่งของประชากร นั้นก็อาศัยอยู่ใน สน.เพียง 16 สน.คือใน 7 สน. ดังกล่าวแล้วข้างต้นและอีก 9 สน. ดังต่อไปนี้คือ สน.ปทุมวัน, ชนະสงคราม, บางรัก, ชานนาวา, พระราชวัง, วัดพระยาไกร, คูสิต, เตาปูน และ ดินแดง ตามลำดับ นอกจากนี้แล้วประชากรในส่วนที่เหลือก็กระจายอยู่ตาม สน.อื่นๆ อีก 26 สน.ที่เหลือ

จากการศึกษาในค่านประชากรดังกล่าวแล้วข้างต้น มีข้อที่น่าสนใจก็คือเหตุที่ สน.สามเสน จึงมีประชากรอยู่หนาแน่น หนึ่งพื้นที่พื้นที่ของ สน.ประมาณครึ่งหนึ่ง (51.64%) มีสภาพการใช้ที่ดินไปในรูปของสถานที่ราชการ เช่น หอสมุดแห่งชาติ, ท่าอากาศยาน, วังสวนสุนันทาทั้งหมด, สโมสรพิภก, กองพลที่ 1., สวนรื่นฤดี, วังสุโขทัย, จพ.วชิระ, การไฟฟ้า ฯลฯ เหตุที่ สน.สามเสน จึงอยู่ในกลุ่มคั่นๆ ของสน. ที่มีความหนาแน่นประชากรสูง และเมื่อเปรียบเทียบกับ สน.คูสิต ซึ่งมีสภาพการใช้ที่ดินประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่ (47.52%) เป็นสถานที่ราชการเช่นกัน แต่ทำไมจึงไม่อยู่ในกลุ่มเดียวกับ สน.สามเสน จากข้อสังเกตดังกล่าวจึงมีการตรวจสอบใหม่ว่า การปรับข้อมูลค่านประชากรจากรายแขวงเป็นราย สน.

นั้นถูกต้องหรือไม่ ซึ่งผลก็ปรากฏว่าถูกต้องทุกประการ จึงได้ตรวจสอบย้อนกลับไปยังแหล่งข้อมูลที่ได้มาคือข้อมูลด้านประชากรรายแขวงซึ่งได้จาก กทม. นั้นผลปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากรรายแขวงต่อจำนวนบ้านรายแขวงแล้ว จำนวนประชากรต่อครัวเรือนโดยทั่วไปจะไม่เกิน 12 คน/หลังคาเรือน แต่ปรากฏว่าในแขวงวชิระพหุบาลซึ่งตั้งอยู่ในเขต สน.สามเสน ทั้งหมดนั้นมีจำนวนประชากรต่อครัวเรือน เท่ากับ 45 คน/หลังคาเรือน (ในปี 2522) ซึ่งสูงผิดปกติ และสาเหตุอาจจะมาจากการที่ผู้ปกครองนักเรียนชายเฉพาะชื่อเข้ามาในแขวงดังกล่าวเพื่อมุ่งหวังที่จะให้อยู่ในเขตการศึกษาซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จำกัดเขตการศึกษาไว้ก็อาจเป็นไปได้เพราะในบริเวณดังกล่าวมีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงตั้งอยู่หลายแห่ง แต่ก็ไม่น่าที่จะเป็นเฉพาะในแขวงวชิระพหุบาลแต่เพียงแห่งเดียว และจำนวนนักเรียนก็ไม่มากจนถึงกับทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ เมื่อพิจารณาแล้วเหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดคือ การที่ รพ.วชิระ ตั้งอยู่ในแขวงนั้น จากการที่เป็นโรงพยาบาลของรัฐคือเป็นของ กทม. และประชาชนผู้มีรายได้น้อยนิยมใช้บริการในการคลอดบุตรเนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายถูก และเมื่อเด็กคลอดแล้วอาจมีข้อบกพร่องในทางสถิติเกี่ยวกับการแจ้งเกิด จึงทำให้แขวงวชิระพหุบาลมีประชากรสูงและเมื่อเปรียบเทียบเป็นประชากรต่อครัวเรือนแล้วจึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าผิดปกติ จากเหตุผลข้อที่ว่าเมื่อมีโรงพยาบาลตั้งอยู่ในแขวงแล้วจะทำให้จำนวนประชากรคลาดเคลื่อนนั้น จึงได้มีการศึกษาเปรียบเทียบในแขวงอื่นๆ ที่มีโรงพยาบาลใหญ่ตั้งอยู่ที่ใดพบว่าในปี 2522 นั้นในแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต ซึ่งเป็นที่ตั้งของ รพ.มิชชั่น มีจำนวนประชากรต่อครัวเรือนเท่ากับ 22 คน/หลังคาเรือน ในแขวงทุ่งพญาไท เขตพญาไท ซึ่งเป็นที่ตั้งของ รพ.รามามี 37.5 คน/ครัวเรือน ในแขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบฯ ซึ่งเป็นที่ตั้งของ รพ.หัวเฉียว มี 25 คน/ครัวเรือน และแขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งของ รพ.ศิริราช มี 41.6 คน/ครัวเรือน จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อว่าจะจะมีการผิดพลาดทางสถิติของ กทม. ในเรื่องการแจ้งเกิดของโรงพยาบาลใดซึ่งน่าจะจะมีผลการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ศาลที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนในปี 2517 และ 2522

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ศาลที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนปี ประชากร (คน)	จำนวนปี ประชากร (คน)	จำนวนปี ประชากร (คน)	จำนวนปี ประชากร (คน)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)				
1.	สน. สวรรูปราชบุรี	1.057		50,285	47,573	47,459	44,500	7,367	7,508	พ.ศ. 2517 (พค.)	พ.ศ. 2522 (พค.)
	- วัดราชพิศน	0.202	0.5182	6,288		6,144		1,092	1,096		
	- สวรรูปราชบุรี	0.230	1	10,635		10,105		1,444	1,585		
	- ศาลเจ้าพ่อเสือ	0.144	1	8,468		7,693		1,142	1,088		
	- เล่าซิงซา	0.153	1	7,150		6,986		1,054	1,072		
	- วัดบวรนิเวศ	0.113	0.2278	2,990		2,842		470	470		
	- บ้านบาตร	0.215	0.8566	14,724		13,689		2,165	2,197		
2.	สน. พระราชวัง	1.503		31,235	20,782	30,140	20,053	6,554	6,902		
	- พระบรมมหาราชวัง	0.828	0.6000	5,824		5,548		701	842		
	- วัดบูรพา	0.657	1	24,851		24,045		5,756	5,962		
	- วัดราชพิศน	0.018	0.0818	560		547		97	98		
3.	สน. จักรวรรดิ	0.670		45,252	67,540	44,057	65,757	5,543	12,998		
	- จักรวรรดิ	0.417	1	29,013		28,499		5,832	8,342		
	- สัมพันธวงศ์	0.253	0.5870	16,239		15,558		3,711	4,656		
4.	สน. บางเคิง	2.025		117,046	57,800	121,490	59,995	7,729	8,230		
	- วัดบวรนิเวศ	0.097	0.1956	2,568		2,441		404	404		
	- บ้านสามนอก	0.165	0.3566	5,857		5,526		916	952		
	- บางขุนพรหม	0.228	0.4578	6,318		6,317		875	919		
	- คลองมกานาต	0.177	0.3951	34,855		35,227		1,222	1,387		
	- บ้านบาตร	0.036	0.1434	2,470		2,292		363	366		
	- วัดโสมนัส	0.350	1	20,712		19,795		1,337	1,502		
	- สวนจิตรลดา	0.633	0.3644	5,773		6,261		666	716		
	- สันตมณนาต	0.339	1	38,453		43,631		1,904	1,976		

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
5.	สน. ชนะสงคราม	2.190		49,216	22,473	46,660	21,306	7,215	7,561
	- พระบรมมหาราชวัง	0.552	0.4000	3,882		3,699		468	561
	- วัดบวรนิเวศ	0.286	0.5766	7,570		7,194		1,190	1,189
	- ตลาดยอด	0.193	1	9,165		8,671		1,270	1,391
	- ชนะสงคราม	0.300	1	6,425		5,809		955	970
	- บ้านทอนดม	0.249	0.6014	8,837		8,337		1,412	1,437
	- บางขุนพรหม	0.230	0.5022	6,374		6,372		682	927
	- วัดสามพระยา	0.380	1	6,963		6,578		1,038	1,086
6.	สน. สวมเสน	3.348		135,204	40,384	166,423	49,708	7,163	7,515
	- คูสี่ด	0.711	0.3267	7,682		11,371		627	654
	- วิหารพญาบาล	0.773	1	95,380		119,684		2,640	2,659
	- นครไชยศรี	1.864	0.3692	32,142		35,368		3,896	4,202
7.	สน. คูสี่ด	3.580		43,331	12,104	53,535	14,954	4,603	4,874
	- คูสี่ด	1.465	0.6733	15,832		23,436		1,292	1,347
	- สวนจิตรลดา	1.104	0.6356	10,070		10,921		1,199	1,248
	- นครไชยศรี	1.011	0.2002	17,429		19,178		2,112	2,279
8.	สน. พญาไท	7.763		296,645	38,213	350,629	45,167	21,497	24,464
	- สามเสนใน	1.872	0.1824	28,152		33,391		4,451	5,806
	- ถนนเพชรบุรี	1.148	1	40,052		42,777		5,395	5,989
	- พญาไท	2.559	1	157,294		240,402		5,853	6,405
	- มัถกะสัน	1.094	0.4713	8,589		9,840		2,457	2,612
	- ถนนพญาไท	1.090	0.9595	22,558		24,219		3,341	3,652
9.	สน. มัถกะสัน	4.572		20,426	4,568	22,778	5,093	2,363	3,327
	- บางกะปิ (พญาไท)	0.382	0.3764	612		683		205	288

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
	- บางกะปิ	4.090	0.9310	19,814		22,095		2,158	3,039
10.	สน. หัวขวง	6.883		46,810	6,801	61,236	8,897	6,164	10,761
	- หัวขวง	5.519	0.6634	43,076		55,693		5,390	9,565
	- สามเสนนอก	1.262	0.2722	3,571		5,361		719	1,119
	- บางกะปิ (พญาไท)	0.102	0.1005	163		182		55	77
11.	สน. คินแดง	7.073		77,360	10,937	91,849	12,986	13,455	17,316
	- สามเสนใน	2.029	0.1976	30,497		36,174		4,822	6,289
	- มก๊กะสัน	1.227	0.5287	9,636		11,038		2,757	2,930
	- ถนนพญาไท	0.046	0.0405	952		1,022		141	154
	- บางกะปิ (พญาไท)	0.531	0.5231	851		948		284	401
	- หัวขวง	0.905	0.1088	7,065		9,134		884	1,569
	- คินแดง	2.032	0.4709	26,690		31,895		4,407	5,748
	- บางกะปิ (หัวขวง)	0.303	0.0690	1,469		1,638		160	225
12.	สน. เหวปูน	8.144		114,221	14,025	121,474	14,916	17,604	19,805
	- ถนนนครราชสีมา	2.174	0.4306	37,487		41,250		4,543	4,901
	- บางซื่อ	5.970	0.5309	76,734		80,224		13,061	14,904
13.	สน. ประชาชื่น	11.208		87,331	7,792	97,680	8,715	14,892	17,960
	- บางซื่อ	5.274	0.4691	67,802		70,886		11,541	13,169
	- ลาดยาว	5.934	0.1803	19,529		26,794		3,351	4,791
14.	สน. บางซื่อ	11.345		112,689	9,880	136,000	11,988	17,943	23,756
	- สามเสนใน	6.364	0.6200	95,690		113,501		15,129	19,733
	- ลาดยาว	4.981	0.1514	16,399		22,499		2,814	4,023
15.	สน. สุทธิสาร	9.663		61,634	6,378	78,900	8,165	9,916	14,414
	- หัวขวง	1.695	0.2278	14,791		19,124		1,651	3,284

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)		
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)				
	- คินตง	2.283	0.5291	30,213		4,952	6,459		
	- สวมเสนนอก	3.068	0.6616	8,680		1,749	2,721		
	- ลาดยาว	2.417	0.0734	7,950		1,364	1,950		
16.	สน. พหลโยธิน	15.243		50,032	3,282	68,756	4,511	8,610	12,332
	- สวมเสนนอก	0.307	0.0662	868		1,304	175	272	
	- ลาดยาว	14.936	0.4539	49,164		67,452	8,435	12,060	
17.	สน. บางเขน	56.277		79,043	1,405	133,917	2,380	12,969	20,205
	- ลาดยาว	4.640	0.1410	15,272		20,553	2,620	3,746	
	- อนุสาวรีย์	18.406	1	17,241		29,044	2,725	3,884	
	- คลองถนน	11.146	0.8318	24,302		48,971	3,908	5,446	
	- คลาดบางเขน	5.854	0.2583	7,790		11,700	1,091	1,758	
	- สายไหม	6.370	0.4494	3,531		9,807	857	1,816	
	- หงส์ทอง	9.861	0.6388	10,907		13,442	1,768	3,555	
18.	สน. ดอนเมือง	48.174		51,813	1,076	82,597	1,715	8,783	13,912
	- คลองถนน	2.254	0.1682	4,914		9,903	790	1,101	
	- คลาดบางเขน	16.806	0.7417	22,368		33,598	3,134	5,049	
	- หงส์กั้น	21.692	1	17,340		28,651	3,611	5,225	
	- สายไหม	1.846	0.1303	1,024		2,844	248	527	
	- หงส์ทอง	5.576	0.3012	6,167		7,601	1,000	2,010	
19.	สน. ดินนาขาว	103.778		30,837	297	60,579	584	4,391	10,680
	- สายไหม	5.957	0.4203	3,302		9,172	802	1,699	
	- หาดทราย	17.118	1	1,776		11,628	273	1,530	
	- ออเงิน	13.516	1	5,396		2,435	403	445	
	- คลองถนน	13.942	0.5036	6,715		16,461	1,237	3,593	

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)				
	- คันทอว	16.716	0.6582	4,481		7,244		615	1,235
	- จระเข้บัว	7.173	0.4311	3,516		7,387		382	1,353
	- บางชัน	11.844	0.5836	2,959		3,441		361	467
	- สามวาตะวันตก	17.512	0.6199	2,692		2,811		318	358
20.	สน. หัวหมาก	36.554		53,597	1,466	82,025	2,244	10,636	21,789
	- คลองจั่น	1.736	0.1358	2,654		4,757		586	1,880
	- วังทองหลาง	13.366	0.6757	23,652		35,675		4,037	7,639
	- คลองกุ่ม	0.453	0.0164	219		536		40	117
	- หัวหมาก	16.461	1	15,641		26,127		3,861	8,891
	- คลองคัน	0.372	0.0446	3,813		4,040		710	935
	- สวนหลวง	3.398	0.1739	7,089		10,064		1,320	2,134
	- ประเวศ	0.774	0.6278	529		826		82	193
21.	สน. ลาดพร้าว	53.084		48,740	918	104,563	1,970	9,854	29,110
	- จระเข้บัว	9.465	0.5689	4,640		9,749		503	1,786
	- ลาดพร้าว	12.838	1	10,077		33,052		2,617	8,557
	- วังทองหลาง	6.295	0.3203	11,145		16,811		1,902	3,600
	- คลองจั่น	11.052	0.6642	16,890		30,271		3,729	11,963
	- คลองกุ่ม	12.434	0.4491	5,988		14,680		1,103	3,204
22.	สน. บางชัน (หลอแหล)	26.358		9,119	346	15,953	605	1,356	3,088
	- คันทอว	8.680	0.3416	2,327		3,762		320	642
	- คลองกุ่ม	0.856	0.0305	412		1,010		76	221
	- สะพานสูง	16.822	1	6,380		11,181		960	2,225
23.	สน. มีนบุรี	123.805		31,076	251	35,852	290	3,707	4,710
	- สามวาตะวันตก	10.737	0.3801	1,850		1,724		195	220

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
	- สามวาตะวันออก	40.574	1	6,466		6,685		820	941
	- นางขี้	8.450	0.4164	2,111		2,456		258	333
	- ทราชกอนดินเหนือ	12.146	1	2,537		2,727		289	358
	- ทราชกอนดินใต้	15.823	1	3,463		3,902		428	511
	- มีนบุรี	16.141	0.6409	9,373		11,875		1,026	1,537
	- แสนแสบ	19.934	0.6218	5,476		6,283		691	810
24.	สน. พนองจอก	140.609		30,549	217	33,211	236	3,916	4,439
	- คลองสิบสอง	38.867	1	4,711		4,920		626	681
	- คลองสิบ	9.118	0.2956	1,435		1,561		168	183
	- คูฝั่งเหนือ	1.976	0.1113	440		477		66	72
	- โศกแผศ	22.524	1	5,727		6,595		725	852
	- กระหม่อมราช	38.132	1	10,734		11,539		1,459	1,654
	- พนองจอก	29.992	1	7,502		8,119		872	997
25.	สน. เขียวศรี	58.147		8,715	150	9,400	162	1,222	1,318
	- ลำสีกสี	33.358	1	4,722		5,124		644	718
	- ลำค้อยตั้ง	24.789	1	3,993		4,276		578	600
26.	สน. ลำหิน	37.505		6,933	185	7,525	201	927	1,008
	- คลองสิบ	21.731	0.7044	3,421		3,719		402	436
	- คูฝั่งเหนือ	15.774	0.8887	3,512		3,806		525	572
27.	สน. กระจะเขิน้อย	90.898		21,015	231	24,138	266	3,036	3,596
	- ชุมทอง	21.695	1	4,428		4,698		681	717
	- ทัพดาว	25.834	1	6,466		7,291		918	1,017
	- ลาปลาหิว	33.752	1	5,114		5,484		714	765
	- แสนแสบ	6.659	0.2077	1,029		2,059		231	270

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
	- ลาดกระบัง	2.958	0.2733	3,178		4,566		492	827
28.	สน. ประเวศ	55.008		42,096	765	62,435	1,135	7,122	13,448
	- ประเวศ	27.075	0.9722	18,498		28,880		2,853	6,733
	- สวนหลวง	3.701	0.1894	7,721		10,962		1,438	2,324
	- หนองบอน	5.413	0.4167	4,902		7,858		996	1,463
	- คลองไผ่	14.434	1	3,590		5,865		821	1,319
	- บางนา	4.385	0.1353	7,385		8,870		1,014	1,609
29.	สน. ลาดกระบัง	54.131		21,526	398	27,333	505	3,032	4,329
	- มีนบุรี	9.045	0.3591	5,252		6,653		575	861
	- แสนแสบ	5.466	0.1705	1,501		1,723		189	222
	- คลองสองคันทัน	14.297	1	3,675		3,990		519	568
	- คลองสามประเวศ	17.458	1	2,646		2,825		442	478
	- ลาดกระบัง	7.865	0.7267	8,452		12,142		1,307	2,203
30.	สน. หลับลาไฮ 1	1.029		114,860	111,623	111,681	108,534	8,929	9,211
	- คลองมหานาค	0.271	0.6049	53,362		53,933		1,872	2,124
	- วัดเทพศิรินทร์	0.347	1	20,896		19,254		2,641	2,655
	- ป้อมปราบศัตรูพ่าย	0.411	0.7682	40,602		38,494		4,416	4,432
31.	สน. หลับลาไฮ 2	0.692		47,258	68,292	45,709	66,053	7,793	9,820
	- ป้อมปราบ ๑	0.124	0.2318	12,252		11,615		1,333	1,337
	- สัมพันธวงศ์	0.178	0.4130	11,425		10,947		2,611	3,276
	- คลาคนอก	0.390	1	23,581		23,147		3,849	5,207
32.	สน. ปทุมวัน	4.884		200,245	41,001	216,898	44,410	20,278	20,644
	- รองเมือง	1.300	1	51,873		35,946		8,815	9,157
	- วังใหม่	1.403	1	65,694		56,633		8,960	8,977

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
	- ปทุมวัน	2.181	1	82,662		124,317		2,503	2,470
33.	สน. ลุมพินี	5.465		44,485	8,140	40,357	7,385	7,642	9,129
	- สวนลุมพินี	3.485	1	23,196		16,152		4,907	5,076
	- คลองเตย	1.980	0.2704	21,289		24,205		2,735	4,053
34.	สน. พุทธมหาเมศ	11.937		86,445	7,409	115,910	9,710	13,231	17,394
	- สีลม	1.106	0.5333	14,592		18,253		2,409	2,612
	- พุทธมหาเมศ	4.041	1	24,426		39,100		3,883	4,627
	- ช่องนนทรี	3.397	0.3758	12,944		17,076		2,251	3,210
	- คลองเตย	3.393	0.4634	36,483		41,461		4,688	6,945
35.	สน. บางโพธิ์พลาญ	11.513		46,869	4,071	64,039	5,562	9,210	13,132
	- ช่องนนทรี	5.642	0.6242	21,501		28,364		3,738	5,333
	- บางโคล่	0.478	0.0901	2,337		5,014		391	765
	- บางโพธิ์พลาญ	5.393	1	23,031		30,661		5,081	7,034
36.	สน. บางรัก	3.200		73,730	23,041	90,105	28,158	16,834	17,931
	- มหาพฤฒาราม	0.889	1	31,002		29,890		7,216	7,376
	- สีพระยา	1.064	1	20,231		20,189		5,218	5,648
	- สุริวงค์	0.820	1	16,198		32,484		3,128	3,516
	- บางรัก	0.427	0.7778	6,299		7,542		1,272	1,391
37.	สน. ยานนาวา	5.572		104,238	18,707	118,594	21,284	17,150	19,172
	- บางรัก	0.122	0.2222	1,600		2,155		363	398
	- สีลม	0.968	0.4667	12,770		15,974		2,108	2,285
	- ยานนาวา	1.577	1	45,961		51,835		6,878	7,348
	- วิกิตอน	2.247	0.7033	33,671		41,645		6,753	7,959
	- วิกิตอน	0.258	0.1275	6,036		6,985		1,048	1,182

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
38.	สน. วัชรธาดาไกร	9.677		112,008	11,575	154,533	15,969	18,850	24,765
	- วัชรธาดาไกร	1.765	0.8725	41,306		47,800		7,169	8,090
	- หงวักคอน	0.948	0.2967	14,205		17,569		2,849	3,358
	- บางโคส	4.828	0.9099	23,602		50,633		3,953	7,725
	- บางคอแหลม	2.136	1	32,895		38,531		4,879	5,592
39.	สน. หองหล่อ	8.109		87,499	10,789	93,461	11,526	14,411	19,062
	- คลองเตย	1.949	0.2662	20,558		23,829		2,693	3,990
	- คลองตัน	4.281	0.5138	43,530		46,535		8,175	10,768
	- พระโขนง	1.679	0.2905	22,602		23,097		3,543	4,304
40.	สน. คลองตัน	17.013		94,574	5,559	106,705	6,272	16,572	22,479
	- คลองตัน	3.675	0.4416	37,756		39,996		7,026	9,254
	- พระโขนง	2.917	0.4509	35,082		35,850		5,499	6,681
	- ส่วนหลวง	10.417	0.5332	21,736		30,859		4,047	6,544
41.	สน. พระโขนง	19.479		65,360	3,561	87,231	4,478	11,445	17,073
	- พระโขนง	1.673	0.2566	20,121		20,560		3,153	3,831
	- ส่วนหลวง	2.023	0.1035	4,219		5,990		786	1,270
	- หนองบอน	5.406	0.4162	4,896		7,849		995	1,461
	- บางจาก	10.377	0.8149	40,124		52,832		6,511	10,511
42.	สน. บางนา	32.556		58,277	1,790	71,839	2,207	8,360	13,259
	- บางจาก	2.357	0.1851	9,114		12,001		1,479	2,388
	- บางนา	28.029	0.6547	47,197		56,687		6,881	10,284
	- หนองบอน	2.170	0.1671	1,966		3,151		400	587
	บก.บ. เหนือ	780.458		1,688,539	2,164	2,104,688	2,697	220,379	309,982
	บก.บ. ใต้	331.163		1,226,480	3,704	1,439,968	4,321	183,895	234,444

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนพื้นที่ ค่าคงที่ ประชากร ความหนาแน่นประชากร และจำนวนบ้านในปี 2517 และ 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน./แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ค่าคงที่	พ.ศ. 2517		พ.ศ. 2522		จำนวนบ้าน พ.ศ. 2517 (หลัง)	จำนวนบ้าน พ.ศ. 2522 (หลัง)
				จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ประชากร (คน/ตร.กม.)		
	รวม	1,111.621		2,915,019	2,622	3,535,656	3,181	404,274	544,426
พิเศษเฉพาะ สน. เข็มกลอนบงใหม่									
8.	สน. พญาไท (เดิม)	8.895		300,690	33,827			22,098	
	สน. พญาไท	7.763		296,645				21,497	
	สน. มัทธิสสัน	1.132		4,245				601	
10.	สน. ห้วยขวาง (เดิม)	13.956		124,170	8,897			19,619	
	สน. ห้วยขวาง	6.883		46,810				6,164	
	สน. ดินแดง	7.073		77,360				13,455	
12.	สน. เตาปูน (เดิม)	19.352		201,552	10,415			32,496	
	สน. เตาปูน	8.144		114,221				17,604	
	สน. ประชาชื่น	11.208		87,331				14,892	
14.	สน. บางซื่อ (เดิม)	36.251		223,755	6,172			36,469	
	สน. บางซื่อ	11.345		112,089				17,943	
	สน. สุทธิสาร	9.663		61,634				9,916	
	สน. พหลโยธิน	15.243		50,032				8,610	
17.	สน. บางเขน (เดิม)	104.451		130,856	1,253			21,752	
	สน. บางเขน	56.277		79,043				12,969	
	สน. คอนเมือง	48.174		51,613				8,783	
20.	สน. หัวหมาก (เดิม)	119.336		127,627	1,070			23,608	
	สน. หัวหมาก	36.554		53,597				10,636	
	สน. ลาดพร้าว	51.084		48,740				8,854	

ตารางที่ 3 แสดงการกระจายตัวของประชากร ราย สบ. ในปี 2517 และ 2522

เลขที่ สบ.	สบ. (เรียงตามความหนาแน่นจากน้อยไปมาก)	ความหนาแน่น ประชากร ปี 2522	ขนาดพื้นที่			ประชากรปี 2517			ประชากรปี 2522		
			จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	%	C.P.	จำนวนประชากร (คน)	%	C.P.	จำนวนประชากร (คน)	%	C.P.
25.	เจียรตัม	162	58.147	5.23	5.23	8,715	0.30	0.30	9,400	0.27	0.27
26.	ลำพิน	201	37.505	3.37	8.60	6,433	0.24	0.54	7,525	0.21	0.48
24.	หนองจอก	236	140.604	12.65	21.25	30,549	1.05	1.59	33,211	0.94	1.42
27.	จระเข้ขอย	266	90.858	8.18	29.43	21,015	0.72	2.31	24,136	0.68	2.10
23.	มีนบุรี	290	123.805	11.14	40.57	31,076	1.07	3.36	35,852	1.01	3.11
29.	ลาดกระบัง	505	54.131	4.87	45.44	21,526	0.74	4.12	27,333	0.77	3.68
19.	คันนายาว	524	103.778	9.34	54.78	30,837	1.06	5.18	60,579	1.71	5.59
22.	บางชัน	605	26.358	2.37	57.15	9,119	0.31	5.49	15,953	0.45	6.04
28.	ประเวศ	1,135	55.008	4.95	62.10	42,056	1.44	6.93	62,435	1.77	7.81
18.	ดอนเมือง	1,715	48.174	4.34	66.44	51,613	1.78	8.71	62,597	2.34	10.15
21.	ลาดพร้าว	1,970	53.084	4.77	71.21	48,740	1.67	10.38	104,563	2.96	13.11
42.	บางนา	2,207	32.556	2.93	74.14	58,277	2.00	12.38	71,639	2.03	15.14
20.	หัวหมาก	2,244	36.554	3.29	77.43	53,597	1.84	14.22	62,025	2.32	17.46
17.	บางเขน	2,380	56.277	5.06	82.49	79,043	2.71	16.93	133,917	3.79	21.25
41.	พระโขนง	4,478	19.479	1.75	84.24	69,360	2.38	19.31	87,231	2.47	23.72
16.	หนองจอก	4,511	15.243	1.37	85.61	50,032	1.72	21.03	68,756	1.95	25.67
9.	มักกะสัน	5,093	4.472	0.40	86.01	20,426	0.70	21.73	22,778	0.64	26.31
35.	บางโพธิ์	5,562	11.513	1.04	87.05	46,865	1.61	23.34	64,039	1.81	28.12
40.	คลองตัน	6,272	17.013	1.53	88.58	94,574	3.24	26.58	106,705	3.02	31.14
33.	จตุรทิศ	7,365	5.465	0.49	89.07	44,485	1.53	28.11	40,357	1.14	32.28
15.	สหเวชสาร	8,165	9.663	0.87	89.94	61,634	2.11	30.22	78,900	2.23	34.51
13.	ประเวศ	8,715	11.208	1.01	90.95	67,331	3.00	33.22	97,680	2.76	37.27
10.	ทวีปราช	8,857	6.883	0.62	91.57	46,810	1.61	34.83	61,236	1.73	39.00
34.	ทุ่งมหาเมฆ	9,710	11.937	1.07	92.64	88,445	3.03	37.86	115,910	3.28	42.28

ตารางที่ 3 แสดงการกระจายตัวของประชากร ราย สน. ในปี 2517 และ 2522

เลขที่ สน.	สน. (เรียงตามความหนา แน่นจากน้อยไปมาก)	ความหนาแน่น ประชากร ปี 2522	ขนาดพื้นที่			ประชากรปี 2517			ประชากรปี 2522		
			จำนวนพื้นที่ (ตร.กม.)	%	C.P.	จำนวนประชากร (คน)	%	C.P.	จำนวนประชากร (คน)	%	C.P.
39.	ทองหล่อ	11,526	8.109	0.73	93.37	87,490	3.00	40.86	93,461	2.64	44.92
14.	บางซื่อ	11,588	11.345	1.02	94.39	112,089	3.84	44.70	136,000	3.85	48.77
11.	ดินแดง	12,386	7.073	0.64	95.03	77,360	2.65	47.35	91,849	2.60	51.37
12.	เทาปูน	14,916	8.144	0.73	95.76	114,221	3.92	51.27	121,474	3.44	54.81
7.	คูสิต	14,954	3.580	0.32	96.08	43,331	1.49	52.76	53,535	1.51	59.32
38.	วัดพระยาไกร	15,969	9.677	0.87	96.95	112,008	3.84	56.60	154,533	4.37	60.64
2.	พระราชวัง	20,053	1.503	0.14	97.04	31,235	1.07	57.67	30,140	0.85	61.54
37.	ยานนาวา	21,284	5.572	0.50	97.59	104,238	3.58	61.25	118,574	3.35	64.89
5.	ชนะสงคราม	21,306	2.190	0.20	97.79	49,216	1.69	62.94	46,660	1.32	66.21
36.	บางรัก	28,158	3.200	0.29	98.08	73,730	2.53	65.47	90,105	2.55	68.76
32.	ปทุมวัน	44,410	4.884	0.44	98.52	200,249	6.87	72.34	216,878	6.13	74.89
1.	ข้าราชการ	44,900	1.057	0.09	98.61	50,285	1.72	74.06	47,459	1.34	76.23
8.	พญาไท	45,167	7.763	0.70	99.31	296,645	10.18	84.24	350,629	9.92	86.15
6.	สามเสน	49,708	3.348	0.30	99.61	135,204	4.64	88.88	166,423	4.71	90.86
4.	บางเขิน	59,995	2.025	0.18	99.79	117,046	4.01	92.83	127,490	3.44	94.30
3.	จักรวรรดิ	65,757	0.670	0.06	99.85	45,252	1.55	94.44	44,057	1.25	95.55
31.	พลับพลาไชย 2	66,053	0.672	0.06	99.91	47,258	1.62	96.06	45,709	1.29	98.84
32.	พลับพลาไชย 1	108,534	1.029	0.09	100.00	114,660	3.94	100.00	111,681	3.16	100.00
	รวม		1,111.621	100.00		2,915,019	100.00		3,535,658	100.00	

การศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์อาชญากรรม

สถิติอาชญากรรมที่ได้นำมาทำการศึกษาค้นคว้าไปนั้นนั้น ถือเป็นเฉพาะคดีที่ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ที่สถานีตำรวจนครบาล (สน.) ในแต่ละท้องที่เท่านั้น ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงยังมีคดีอีกมากที่ขาดหายไปจากสถิติที่มีอยู่ อันอาจมาจากสาเหตุที่ผู้เสียหายไม่มาแจ้งความ เพราะเห็นว่าเป็นคดีเล็กน้อย หรือสามารถชดเชยค่าเสียหายตกลงประนีประนอมกับคู่กรณีได้ หรือกลัวว่าจะเสื่อมเสียชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล ฯลฯ ส่วนในคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น คดีการพนัน, คดียาเสพติด และคดีโสเภณีนั้นไม่มีผู้ใดจะสามารถทราบขอจำนวนการกระทำผิดที่แท้จริงได้ ดังนั้นยอดคดีที่เกิดขึ้นจึงเป็นเพียงเฉพาะที่เจ้าพนักงานตำรวจทำการจับกุมได้เท่านั้น นอกจากนี้แล้วยังอาจมีการคลาดเคลื่อนทางสถิติ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เกิดการกระทำผิดต่อเนื่องกัน เช่น ชิงทรัพย์, ช่มชู้แล้วฆ่าปิดปาก ก็อาจจะปรากฏในสถิติเฉพาะคดีฆ่าคนตายเท่านั้น ส่วนในคดียาเสพติดที่เกิดเหตุที่มีความคลาดเคลื่อนได้เช่นคดีฆ่าคนตาย โดยลงมือฆ่าในเขต สน.หนึ่งแล้วนำศพไปทิ้งไว้ในเขต สน.อื่น สน.ที่พบศพก็จะมีสถิติคดีฆ่าคนตายเกิดขึ้น - 1 คดีแม้ว่าจากการสืบสวนภายหลังจะทราบถึงสถานที่เกิดเหตุที่แท้จริงแล้วก็ตาม ก็จะไม่มีการแก้ไขสถิติให้ถูกต้องซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้วย จากสาเหตุต่างๆ ที่ได้กล่าวมาพอสังเขปข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าสถิติอาชญากรรมนั้นที่จะคลาดเคลื่อนได้สูงมาก ดังนั้นในการศึกษาต่อไปนี้จึงจำเป็นต้องวางข้อจำกัดไว้ว่า คดีที่เกิดขึ้นนั้นถือเป็นเฉพาะคดีที่ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ตาม สน.ต่างๆ เท่านั้น อีกทั้งสถิติจำนวนคดีและ สน.ที่เกิดเหตุจะถือตามข้อมูลซึ่งได้จาก แผนกสถิติและข้อมูล บช.น. เพื่อที่จะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

ส่วนทางด้านกาแบ่งประเภทของคดีนั้น ได้ถือตามพฤติกรรมการกระทำของคนร้ายเป็นหลัก เช่น คดีปล้นทรัพย์, ชิงทรัพย์, วิวาททรัพย์ จะเห็นว่าการกระทำของคนร้ายนั้นเข้าชั้นอุกฉกรรจ์และมีการใช้กำลังรุนแรง จึงได้รวมไว้เป็นประเภทเดียวกันเรียกว่า คดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง หรือในคดี ชักยอก ฉ้อโกง ครอบครองทรัพย์นั้นจะเห็นว่า เป็นคดีที่มีเงื่อนไขโดยคนร้ายได้ใช้อุบายหรือความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการกระทำผิด จึงได้รวมไว้ในประเภทคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีเงื่อนไข ซึ่งในรายละเอียดจะขอก้าวในส่วนต่อไปดังนี้

การแบ่งประเภทของคดีอาชญากรรม กรมตำรวจได้แบ่งประเภทคดีอาชญากรรมไว้เป็น 43 ประเภท ซึ่งได้เรียงตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นหลักและตามพระราชบัญญัติ (พรบ.) อื่นๆ และครอบคลุมความผิดที่มีโทษทางอาญาทุกชนิดไว้ทั้งหมด อาทิ เช่น ความผิดเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์, ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ, ความผิดต่อเจ้าพนักงาน, ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย, ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฯลฯ แต่ในที่นี้จะรวมเอาความผิดบางประเภทเข้าไว้ด้วยกันและนำมาวิเคราะห์ จึงเหลือความผิดคดีที่จะทำการศึกษาเพียง 14 ประเภทเท่านั้น ดังต่อไปนี้คือ

1. ความผิดฐานฆ่าคนตาย หมายถึงถึงทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา และประมาท โดยรวมเอาความผิดฐานพยายามเข้าไปด้วย ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า คดีฆ่าคนตาย
2. ความผิดฐานประทุษร้ายต่อร่างกาย หมายถึงถึงการก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจทั้งบาดเจ็บธรรมดา และบาดเจ็บสาหัส (ซึ่งตามกฎหมาย หมายความว่าต้องใช้เวลาในการรักษาพยาบาลเกินกว่า 20 วันขึ้นไป หรือต้องสูญเสียอวัยวะที่สำคัญ) ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า คดีทำร้ายร่างกาย
3. ความผิดฐานข่มขืนและอนาจาร ต่อไปจะเรียกว่า คดีข่มขืน
4. ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง ซึ่งได้แก่ความผิดฐานปล้นทรัพย์, ขิงทรัพย์, และวิ่งราวทรัพย์ โดยรวมทั้งขืนความผิดฐานพยายามเข้าไว้ด้วย ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า คดีปล้นทรัพย์
5. ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา คือความผิดฐานลักทรัพย์ธรรมดา ซึ่งหมายถึง ความผิดฐานลักทรัพย์ทั้งกลางวันและกลางคืน, ในเคหะสถาน, ในสถานที่ราชการ, ลักทรัพย์ - ล้วงกระเป๋า ฯลฯ ยกเว้นการลักทรัพย์รถยนต์และจักรยานยนต์ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า คดีลักทรัพย์
6. ความผิดฐานลักทรัพย์รถยนต์
7. ความผิดฐานลักทรัพย์รถจักรยานยนต์
8. ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินโดยมีเงื่อนไข ซึ่งหมายถึง มีการใช้อุบายหรือเงื่อนไขเป็นพิเศษกว่าคดีอื่นๆ ซึ่งได้แก่ความผิดฐานขโมยออกทรัพย์, ฉ้อโกงทรัพย์,

โถงเจ้าหน้, รับของโจร และกรรโชกทรัพย์ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติยักขอก - ฉ้อโกง

9. ความคิดฐานทำให้เกิดเพลิงไหม้ ซึ่งรวมทั้งเจตนาและโดยประมาท ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติเพลิงไหม้

10. ความคิดตามพระราชบัญญัติอาเสพศคิให้โทษ ซึ่งรวมทั้ง จำหน่าย, มีไว้ในความครอบครอง และเสพอาเสพศคิให้โทษ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติอาเสพศคิ

11. ความคิดตามพระราชบัญญัติการพนัน ใ้แก่การพนันประเภทต่างๆ และฉลากกินรวบ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติการพนัน

12. ความคิดตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี ซึ่งใ้แก่ การค้าประเวณี และการเป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติโสเภณี

13. ความคิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความคิดอันเกิดจากการใช้เช็ด ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติเช็ด

14. ความคิดตามพระราชบัญญัติการจรรจรทางบก เฉพาะกรณีอุบัติเหตุจรรจร ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า กติจรรจร

จะเห็นใ้ว่ายังมีความคิดอื่นๆ นอกเหนือจาก 14 ประเภทข้างต้นนี้อีกมาก แต่เนื่องจากคติบางประเภทมีน้อยเกินไป หรือมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ไม่อาจนำมาใช้วิเคราะห์ใ้ อาทิเช่น ความคิดเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์, ความคิดต่อเจ้าพนักงาน, การลักตัวเรียกค่าไ้ หรือความคิดเกี่ยวกับ พรบ.อาวุธปืน ฯ ในการศึกษาต่อไปนี้จึงมีความจำเป็นต้องใช้สถิติคดีอาชญากรรมใ้ 14 ประเภททั้งกล่าวข้างต้นแล้ว ยอดคดีรวมจึงน้อยกว่าปกติอยู่มาก กึ่งนั้นยอดคดีรวมใ้ที่นี้จึงหมายถึง เฉพาะคดีจาก 14 ประเภทเท่านั้น โดยในการศึกษาจะใช้ข้อมูลของปี พ.ศ. 2517 และ 2522 เปรียบเทียบเช่นเกี่ยวกับการศึกษาด้านประชากร

การศึกษาวิธีการเปรียบเทียบจำนวนคดี ปัจจุบันหน่วยงานในกรมตำรวจเมื่อทำการศึกษาคติที่เกิดขึ้นแต่ละ สน. ก็จะใช้จำนวนยอดคดีจริงที่เกิดขึ้นเป็นตัวเลขที่ใช้ในการเปรียบเทียบโดยใ้ว่ามีฐานเป็น สน. เท่ากัน คือใ้ว่าแต่ละ สน. เป็น 1 หน่วยเท่ากันหมดและไม่ได้คำนึงถึงขนาดของพื้นที่ใ้ในแต่ละ สน. หรือจำนวนประชากรใ้ในแต่ละ สน. เลข ใ้นี้ อาจสืบเนื่องมาจาก บช.บ. ยังไม่เคยมีการศึกษาหาจำนวนประชากรใ้ในแต่ละ สน. อย่าง

เช่นในการศึกษาครั้งนี้มาก่อนก็เป็นได้ จะมีบ้างก็เป็นการเทียบสัดส่วนของคดีต่อประชากร 100,000 คน แต่ก็เป็นการศึกษาเปรียบเทียบรายจังหวัด หรือทั้ง บช.น. ไม่ใช่ราย สน. ส่วนใหญ่คำนึงถึง เฉพาะชอคดีจริงที่เกิดขึ้นเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2522 สน.จกัร-วารคดี มีพื้นที่ 0.670 ตร.กม. มีประชากร 44,057 คน มีคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง 31 คดี ส่วน สน.บางซื่อ มีพื้นที่ 11.345 ตร.กม. มีประชากร 136,000 คน มีคดีประ-ทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง 75 คดี โดยทั่วไปจะถือว่า สน.บางซื่อ มีคดีสูงกว่า สน.จกัรวารคดี และจะมีการเร่งรัดเฉพาะแต่ สน.บางซื่อ ให้เพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ให้สูงขึ้น ทั้งนี้ในการเปรียบเทียบคดีระหว่าง สน.นั้นจึงควรเปรียบเทียบกันด้วยความเป็นธรรม โดยใช้วิธีการปรับค่าของจำนวนคดีในแต่ละ สน. ให้อยู่บนฐานเดียวกัน ไม่ควรใช้หน่วยของ สน. เป็นฐาน เพราะในแต่ละหน่วยของ สน. เกิดจากการแบ่งเขตพื้นที่ตามแต่กรมตำรวจจะเห็นสมควร จะมีจำนวนมากหรือน้อยกว่านี้ก็ย่อมได้ เช่นหากจะแบ่ง สน. บางซื่อ ออกเป็น 5 สน. คือ สน.ประสิทธิ์, สน.วัดโสมนัส, สน.สะพานควาย, สน.สายลม, สน.เจริญพร จำนวนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง หรือเรียกรวมๆ ว่าคดีปล้นทรัพย์ ในแต่ละสน. ย่อมอาจจะเหลือ สน. ละ 15 คดี ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่ามิดดินน้อยลง หรือในทางกลับกันถ้ารวม สน. บางซื่อ, สุทธิสาร, พหลโยธิน, เคาปูน, ประสาธิน เป็น สน.เดียวกัน ซึ่งจะมีพื้นที่รวมกันได้ 55.603 ตร.กม. คดีดังกล่าวจะมีจำนวนเท่ากับ 264 คดี ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่า สน. สมมุติเนี่ยจะมีคดีปล้นทรัพย์มาก เพราะถ้ามีปัจจัยอื่นๆ โกล่เคืองกันแล้ว สน. ที่มีพื้นที่ใหญ่กว่า ย่อมมีโอกาสที่จะมีจำนวนคดีสูงกว่า สน. ที่มีพื้นที่เล็ก

ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการทดลองหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการเปรียบเทียบคดีแต่ละ สน. เพื่อที่จะทำการศึกษาในขั้นต่อไป โดยได้เริ่มพิจารณาทดลองจากคดีลักทรัพย์ทั่วไป ในปี 2522 เพื่อหาสภาพของคดีที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จึงได้มีการกำหนดจุดลงไปในพื้นที่ของแต่ละ สน. โดยให้ 1 จุด เท่ากับคดีที่เกิดขึ้นจริง 10 คดี ซึ่งสถิติที่ใช้เป็นยอดคดีจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละ สน. (ตารางที่ 4) แต่เนื่องจากไม่สามารถทราบและกำหนดจุดลงในสถานที่เกิดเหตุที่แท้จริงได้ทุกคดีและทุก สน. จึงจำเ็นจะต้องถือว่าคดีนั้นๆ เกิดขึ้นในลักษณะที่มีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ(Normal distribution) ในห้องของแต่ละ

ตารางที่ 4 แสดงคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา (ลักทรัพย์) ในปีพ.ศ.2522

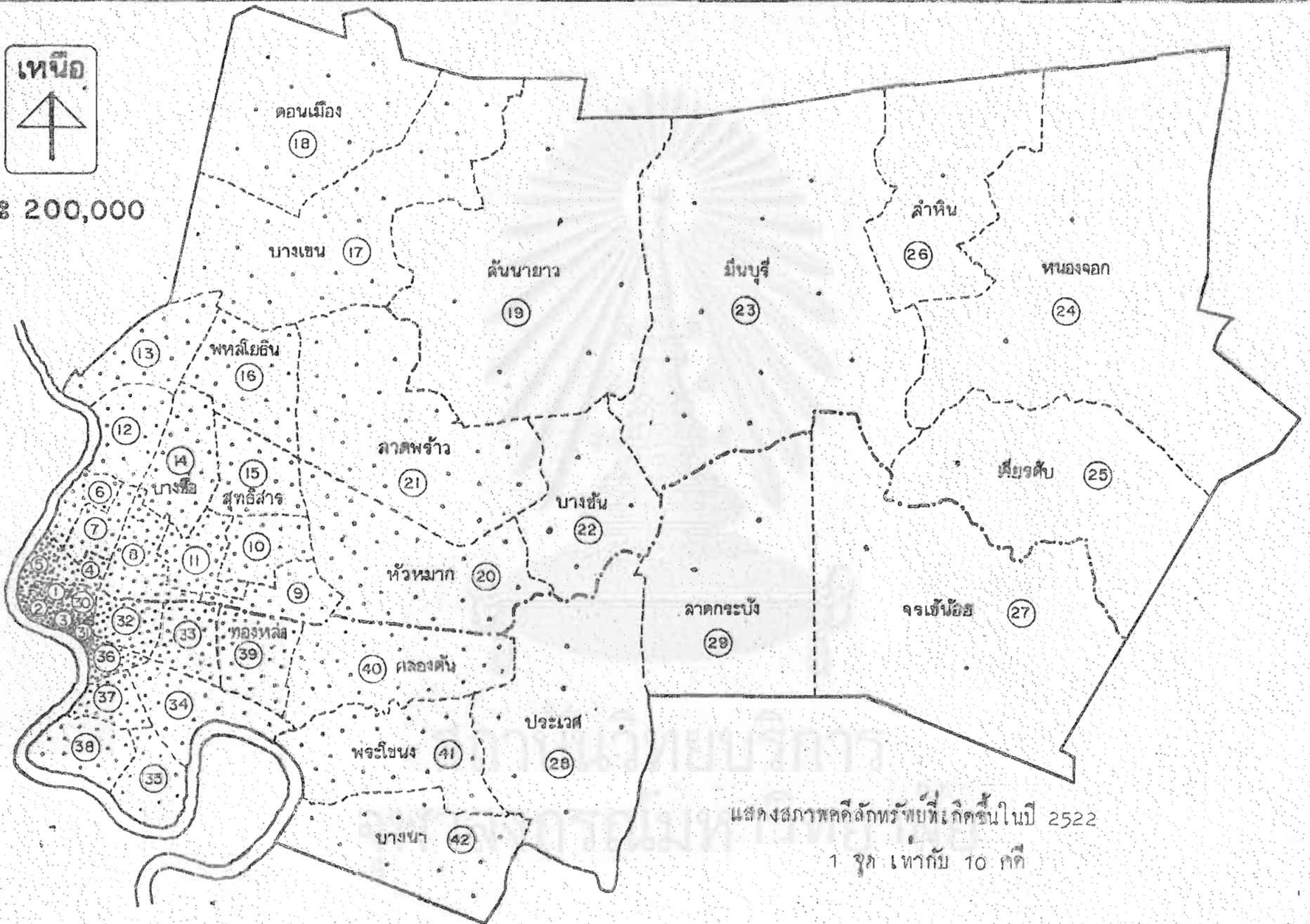
ลำดับ	สน.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร พ.ศ. 2522 (คน)	คดีที่เกิดขึ้น จริง (คดี)	คดี/แสน คน	คดี/ตร. กม.
1.	ลำราญราษฎร์	1.057	47,459	137	288.7	130
2.	พระราชมัย	1.503	30,140	199	660.3	132
3.	จักรวรรดิ	0.670	44,057	103	233.8	154
4.	บางเล็ง	2.025	121,490	136	111.9	67
5.	ชนะสงคราม	2.190	46,660	283	606.5	129
6.	สามเสน	3.348	166,423	120	72.1	36
7.	คูสิต	3.580	53,535	95	177.5	27
8.	หยาไท	7.763	350,629	360	102.7	46
9.	มักกะสัน	4.472	22,778	107	469.8	24
10.	ห้วยขวาง	6.883	61,236	118	192.7	17
11.	ดินแดง	7.073	91,849	210	228.6	30
12.	เตาปูน	8.144	121,474	126	103.7	15
13.	ประชาไท	11.208	97,680	142	145.4	13
14.	บางซื่อ	11.345	136,000	182	133.8	16
15.	สุทธิสาร	9.663	78,900	119	150.8	12
16.	พหลโยธิน	15.243	68,756	163	237.1	11
17.	บางเขน	56.277	133,917	207	154.6	4
18.	ดอนเมือง	48.174	82,597	97	117.4	2
19.	คันนายาว	103.778	60,579	60	99.0	0.58
20.	หัวหมาก	36.554	82,025	273	332.8	7
21.	ลาดพร้าว	53.084	104,563	239	228.5	5
22.	บางชัน	26.358	15,953	42	263.3	1.59
23.	มีนบุรี	123.805	35,852	101	281.7	0.82
24.	หนองจอก	140.6	33,221	23	69.3	0.16

ตารางที่ 4 แสดงค้ำประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา (ลักทรัพย์) ในปี พ.ศ. 2522 (ต่อ)

ลำดับ	สน.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร พ.ศ. 2522 (คน)	คดีที่เกิดขึ้น จริง (คดี)	คดี/แสน คน	คดี/ตร. กม.
25.	เจ็อรทบ	58.147	9,400	3	31.9	0.05
26.	ลำพิน	37.505	7,525	6	79.7	0.16
27.	จระเขนอย	90.898	24,138	19	78.7	0.21
28.	ประเวศ	55.008	62,435	61	97.7	1.11
29.	ลาดกระบัง	54.131	27,333	21	76.8	0.39
30.	พลับพลาไชย 1.	1.029	111,681	103	92.2	100
31.	พลับพลาไชย 2.	0.692	45,709	131	286.6	189
32.	ปทุมวัน	4.884	216,898	304	140.2	62
33.	ลุมพินี	5.465	40,357	251	621.9	46
34.	ทุ่งมหาเมฆ	11.937	115,910	149	128.5	12
35.	บางโพรงพวง	11.513	64,039	100	156.2	9
36.	บางรัก	3.200	90,105	212	235.3	66
37.	ชานนาวา	5.572	118,594	168	141.7	30
38.	วัดพระยาไกร	9.677	154,533	144	93.2	15
39.	ทองหล่อ	8.109	93,461	214	229.0	26
40.	คลองคิน	17.013	106,705	222	208.1	13
41.	พระโขนง	19.479	87,231	158	181.1	8
42.	บางนา	32.556	71,839	97	135.0	3
	รวม	1,111.621	3,535,656	6,005	169.8	5

1 : 8 200,000

แสดงสภาพคดีดังกล่าวที่เกิดขึ้นในปี 2522

1 จุด เท่ากับ 10 กติ

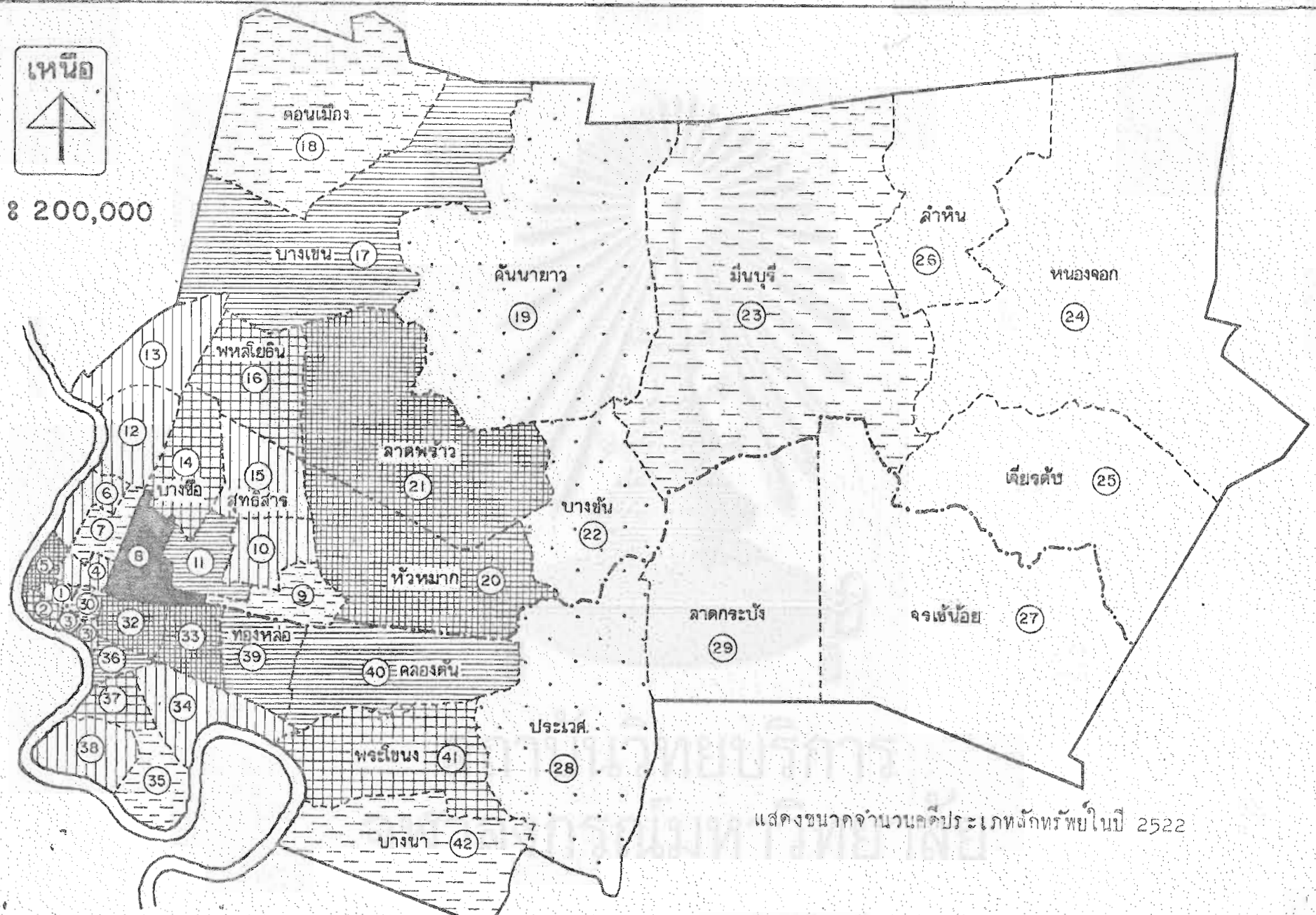
ร.ต.ท. สุภาพพล ยี่งี่ยม

แผนที่หมายเลข

7

1 : 8 200,000

แสดงขนาดจำนวนคดีประเภทต่างๆในปี 2522

มากกว่า 350 250-350 200-250 150-200 110-150 80-110 30-80 น้อยกว่า 30 คดี

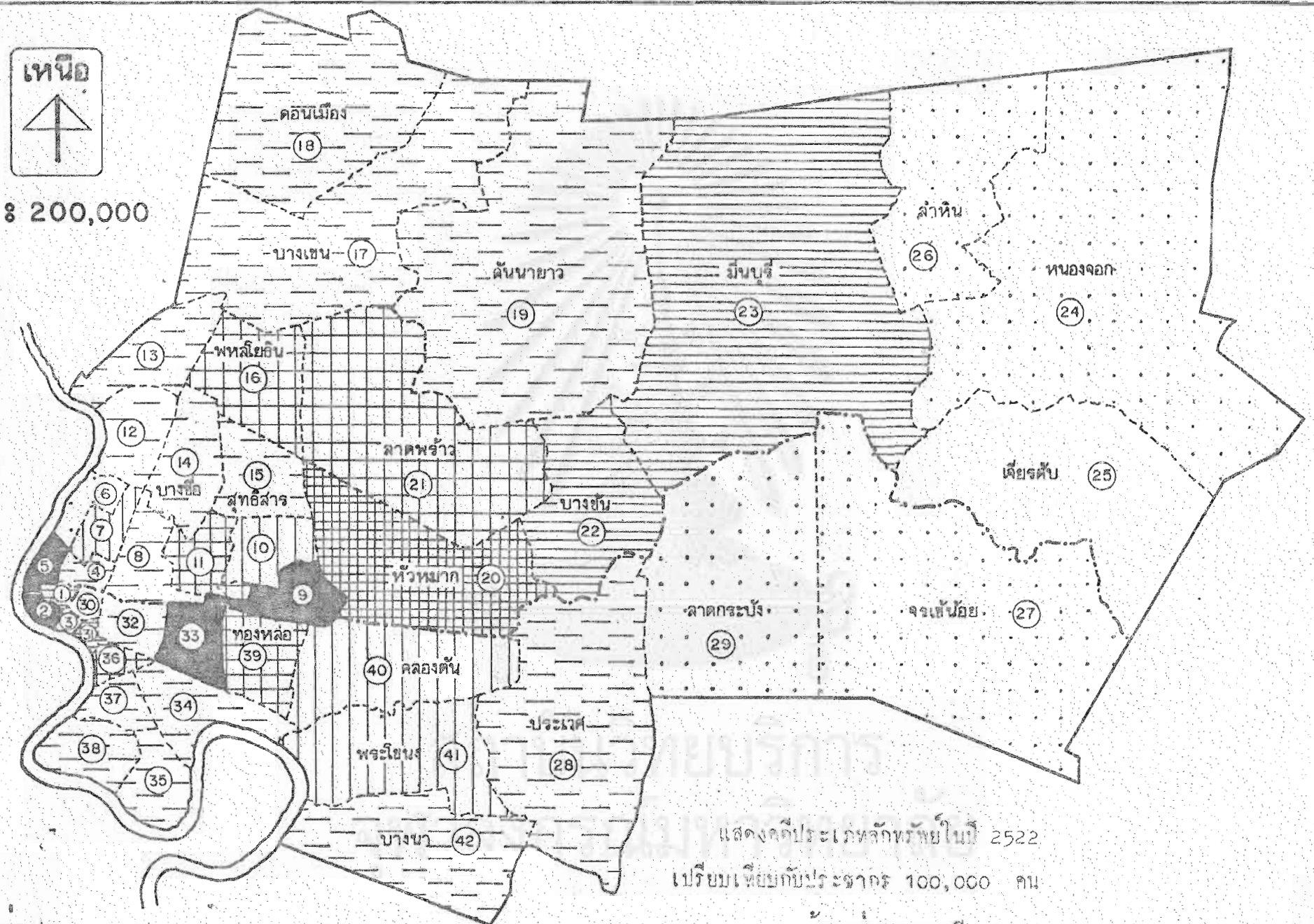
ร.ตท. สุภาพล ชัยยืน

แผนที่หมายเลข

8

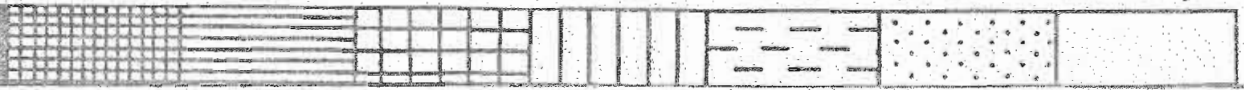

1 : 200,000

แสดงสถิติประเภทหลักทรัพย์สินในปี 2522
เปรียบเทียบกับประชากร 100,000 คน

มากกว่า 400 300-400 250-300 220-250 170-220 90-170 50-90 น้อยกว่า 50 คดี/แสนคน

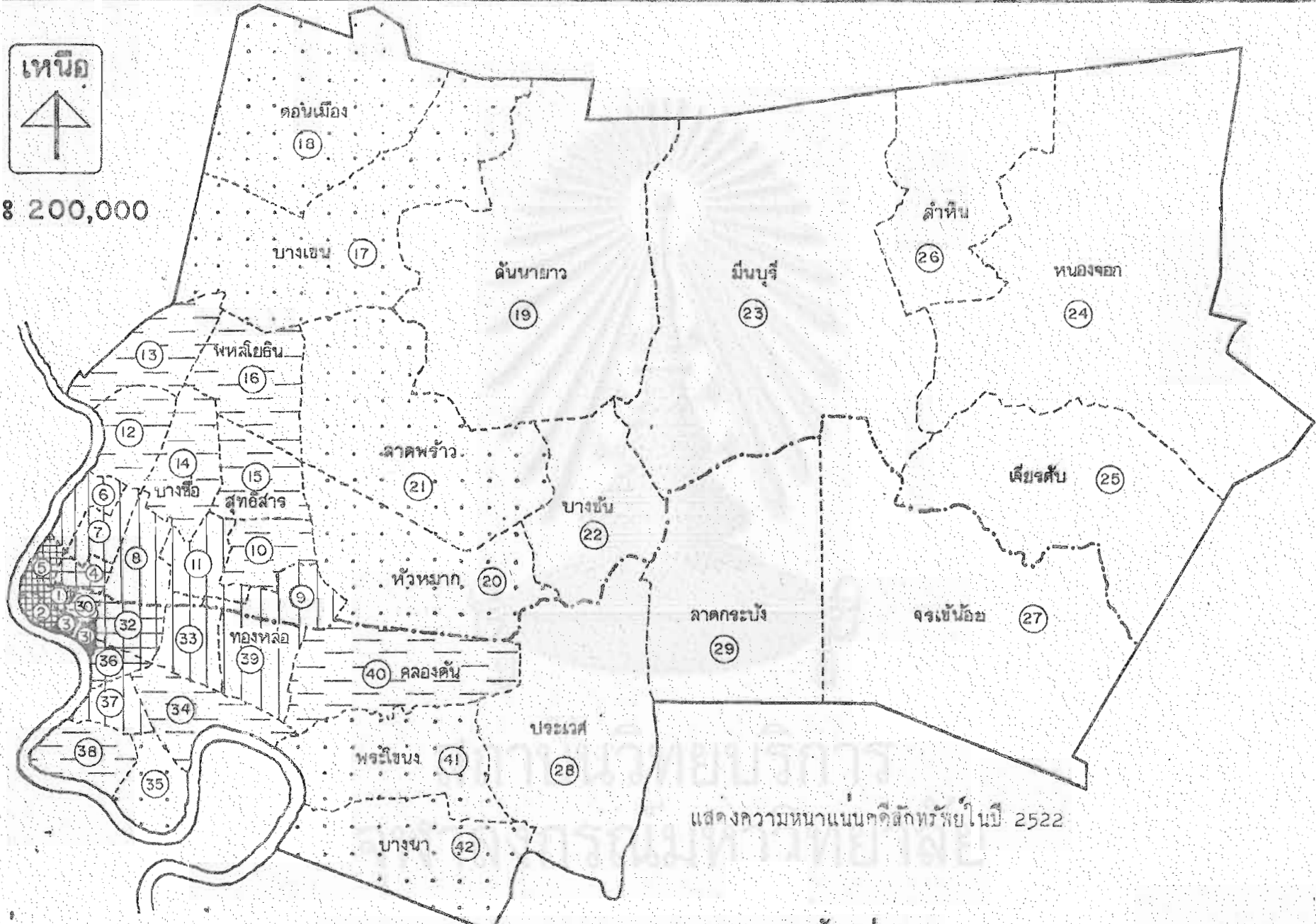
ร.ตท. สุภาพล ยั่งยืน

แผนที่หมายเลข 9

เหนือ

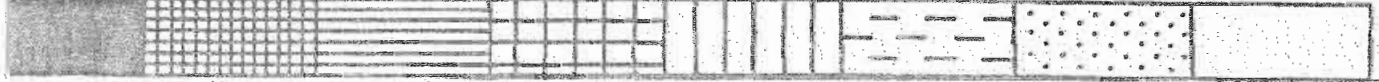

1 : 8 200,000

แสดงความหนาแน่นคดีลักทรัพย์ในปี 2522

มากกว่า 150 120-150 80-120 50-80 20-50 10-20 2-10 น้อยกว่า 2 คดี/ตร.กม.

จ.ตท. สุภาพล ยั่งยืน

แผนที่หมายเลข

10

สน. ผลที่ได้ปรากฏตามแผนที่หมายเลข 7 ซึ่งมีลักษณะที่มีความหนาแน่นและรวมตัวกันสูงอยู่ในเขต สน. ขึ้นใน โดยคคที่่เกิดขึ้นจะเบาบางในเขตชั้นนอกก็ดลออกไป

การพิจารณาในลักษณะต่อไปคือการใช้จำนวนคดี หรือขนาดของคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน. จากตารางที่ 4 โดยใช้วิธีการจัดกลุ่มตามจำนวนมากขึ้น ผลปรากฏว่ากลุ่มของ สน. ที่มีคดีมากได้แก่ สน. พญาไท, ปทุมวัน, ลาดพร้าว, ชนะสงคราม, หัวหมาก และ ลุมพินี ตามลำดับ (แผนที่หมายเลข 8) ซึ่งวิธีการที่พิจารณาจากขนาดของคดีนี้เป็นวิธีการที่ใช้ปฏิบัติโดยทั่วไปใน บช.น. และจะเห็นได้ว่าเป็นความแตกต่างจากแผนที่หมายเลข 7 ซึ่งเป็นการกำหนดจุดลงบนแผนที่

การพิจารณาในลักษณะต่อไปคือ การหาอัตราของคดีต่อประชากร 100,000 คน (ตารางที่ 4) โดยการใช้ยอดคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน. หารด้วยจำนวนประชากรใน สน. นั้นๆ และคูณด้วย 100,000 คน แล้ว จะเห็นได้ว่าอัตราของคดีลัทธิที่้อจะมีมากที่สุดที่ สน. พระราชวัง, ลุมพินี, ชนะสงคราม, วัภกะสัน, หัวหมาก, สำราญราษฎร์, พลับพลาไชย 2, มีนบุรี และบางชัน ตามลำดับ (แผนที่หมายเลข 9) และจะเห็นได้ว่าเป็นความแตกต่างจากแผนที่หมายเลข 7 ซึ่งเป็นการกำหนดจุดลงบนแผนที่และเป็นภาพที่แท้จริงของคดีลัทธิที่้อที่เกิดขึ้น

แม้ว่าการพิจารณาอัตราของคดีต่อประชากร 100,000 คนนี้ จะเป็นที่ยอมรับกัน อย่างแพร่หลายก็ตาม แต่ก็มักจะทำการศึกษาเปรียบเทียบกันเป็นรายเมือง คือเมืองต่อเมือง เปรียบเทียบกัน ไม่ใช่พื้นที่ต่อพื้นที่ซึ่งอยู่ในเมืองเดียวกัน เช่นในการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งต้องการเปรียบเทียบ สน. ต่อ สน. ที่อยู่ใน กทม. เหมือนกัน อิทธิพลของปัจจัยต่างๆย่อมสามารถข้ามเขตและปะปนกันได้ ในด้านประชากรก็มีการเดินทางไปมาอยู่เสมอ อีกทั้งเมื่อมีคดีเกิดขึ้นก็ไม่จำเป็นว่าทั้งผู้เสียหายและคนร้ายจะต้องเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในเขต สน. นั้นๆ เสมอไป นอกจากนั้นข้อมูลจำนวนประชากรก็เป็นเพียงเฉพาะผู้ที่มิถูกมิลาเนาตามทะเบียนบ้านเท่านั้นไม่ได้หมายรวมถึง ผู้ที่เข้ามาทำงาน มาโรงเรียน มาใช้บริการ มาติดต่องาน ธุรกิจ หรือผู้ที่เดินทางผ่าน ซึ่งเป็นการขาดลัววากที่จะหาข้อมูลด้านประชากรที่ถูกต้องในเวลา

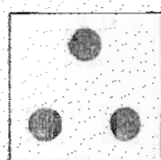
กลางวันได้ (Day time) จึงมีแต่เพียงประชากรที่พักอาศัยในเวลากลางคืนเท่านั้น (Night time) ดังนั้นถ้าหากจะใช้อัตราคิดค่าประชากร 100,000 คนเพื่อใช้เปรียบเทียบคดีของ ส.น. ต่อ ส.น. ในเมืองเดียวกันแล้วก็จะมีการคลาดเคลื่อนในด้านประชากรเป็นอันดับแรก นอกจากนั้นยังจะต้องถือว่า ทุก ส.น. อยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง ไม่มีอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆ นอก ส.น. เข้าไปเกี่ยวข้อง และประชากรในแต่ละ ส.น. มีคงที่ ไม่มีการเดินทางเข้าออก หรือผ่านเขต ส.น. อีกทั้งเมื่อเกิดคดีขึ้นจะต้องถือว่าทั้งผู้เสียหายและคนร้ายเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในเขต ส.น. เท่านั้น ข้อจำกัดต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าในข้อเท็จจริงแล้ว เป็นไปไม่ได้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากภายในเมืองเดียวกันนั้นอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ รวมทั้งประชากรและคนร้ายย่อมสามารถข้ามเขตปะปนกันได้ ดังนั้นวิธีการใช้อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาเปรียบเทียบ ส.น. ต่อ ส.น. ในเมืองเดียวกัน แต่เหมาะสมที่จะใช้เปรียบเทียบกันระหว่าง เมือง ต่อ เมือง ซึ่งอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ นั้นมี ไปไม่ถึงซึ่งกันและกัน หรือมีบ้างแต่ก็เพียงส่วนน้อย เช่นการเปรียบเทียบระหว่าง กรุงเทพมหานคร กับตัวเมืองเชียงใหม่ หรือหาคดีใหญ่เป็นต้น

การพิจารณาเพื่อหาวิธีการต่อไปก็คือ การใช้อัตราความหนาแน่นของคดีต่อ 1 หน่วยพื้นที่ (ตารางที่ 4) โดยการใช้น้ำหนักคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ ส.น.หารด้วยจำนวนพื้นที่ของ ส.น. นั้นๆ เพื่อให้รู้ฐานของแต่ละ ส.น. นั้นเท่ากัน ในการทดลองนี้ได้ใช้คดีลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นจริงในปี 2522 เช่นเดียวกันมาหาความหนาแน่น เมื่อจัดกลุ่มตามความหนาแน่นมากขึ้นแล้วผลปรากฏว่า จะมีคดีเกิดมากอย่างหนาแน่นใน ส.น. พลับพลาไชย 2, จักรวรรดิ, พระราชวัง, สวรรค์ราษฎร์, ชนะสงคราม และ พลับพลาไชย 1. ความลำคืบ จะเห็นได้ว่าคดีจะเกิดขึ้นมากใน ส.น. ขึ้นในและจะเบาบางลงใน ส.น. รอบนอกถัดออกไป (แผนที่หมายเลข 10) ซึ่งเป็นการให้ความหมายได้สอดคล้องต้องกันกับการกำหนดจุดคงบนแผนที่ตามแผนที่หมายเลข 7 ทุกประการ

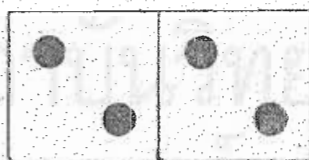
การพิจารณาอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คนนั้น มองในแง่ว่าต้องการหา - อัตราความเสียหายของประชากร (เฉพาะผู้ที่พักอาศัย) ในเขต ส.น. นั้นๆ ว่าจะมีโอกาสตก เป็นเหยื่อของอาชญากรรมมากน้อยเพียงใดโดยเทียบจากประชากร 100,000 คน ส่วน

อัตราคิตตามความหนาแน่นต่อ 1 หน่วยพื้นที่นั้น มองในแง่ว่าโอกาสที่จะเกิดคิตขึ้นในพื้นที่นั้นๆ เมื่อเทียบต่อ 1 หน่วยพื้นที่แล้วจะมีมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการมองกันคนละแง่ และความเหมาะสมที่จะใช้ก็แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าจะเปรียบเทียบคิตภายในเมืองเดียวกันแล้วควรใช้ความหนาแน่นของคิตต่อ 1 หน่วยพื้นที่ เพราะยิ่งแอ่งย่อย ส่น. ให้มากขึ้นเท่าใด ความคลาดเคลื่อนก็จะน้อยลงไปด้วย แต่ถ้าจะเปรียบเทียบเป็นรายเมืองหรือเฉลี่ยทั้งประเทศแล้วควรใช้การเปรียบเทียบคิตต่อประชากร 100,000 คน เพราะยิ่งพื้นที่ใหญ่หรือมองภาพรวมเป็นรายเมือง หรือประเทศแล้ว ความคลาดเคลื่อนก็จะน้อยลงไปด้วย

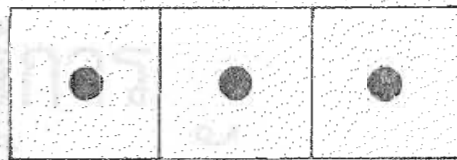
เป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่า คิตอาชญากรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวคน ทั้งนี้เพราะอาชญากรรมนั้นเกิดจากตัวคนเป็นผู้ก่อ และจะก่อกับตัวคนด้วยกัน หมายความว่า คนหนึ่งก่ออาชญากรรม โดยอีกคนหนึ่งจะเป็นผู้เสียหาย แต่ต้องไม่ลืมว่าในการกระทำนั้นๆ จะต้องกระทำบนพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่งด้วย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงในด้านของสภาพภาพไม่ใช่ด้านสังคมหรือจิตวิทยา เพื่อหาความสัมพันธ์ของคิตแต่ละประเภทกับสภาพการใช้ที่ดินว่าจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพียงใด ดังนั้นในการศึกษาต่อไปนี้จะทำการศึกษาและวิเคราะห์สถิติคิตที่เกิดขึ้นตามความหนาแน่นของคิตต่อ 1 ตารางกิโลเมตร ซึ่งจะขอยกตัวอย่างให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นดังนี้

สน.ที่ 1.

สน.ที่ 2.

สน.ที่ 3.

แผนภูมิที่ 8 แสดงตัวอย่างการเปรียบเทียบคิตที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน. ที่มีพื้นที่ต่างกัน

จากรูปตัวอย่างข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบคิตที่เกิดขึ้นในแต่ละ สน. ที่มีขนาดของพื้นที่ต่างกัน ตามตัวอย่าง สน. ที่ 1 ตร.กม. มีคิตเกิด 3 คิต สน. ที่ 2 มีพื้นที่ 2 ตร.กม. มีคิตเกิด 4 คิต และ สน. ที่ 3 มีพื้นที่ 3 ตร.กม. มีคิตเกิด 3 คิต

ดังนั้นถ้าจะคิดจากจำนวนกตติที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน. เป็นหลักก็จะต้องถือว่า สน. ที่ 2 มีกตติมากที่สุดควรปรับปรุงแก้ไข ส่วน สน. ที่ 1 และ 3 มีกตติน้อยและเท่ากัน แต่ถ้าจะมองกันด้วยความเป็นธรรมและความถูกต้องตามหลักการแล้ว การที่จะเปรียบเทียบสิ่งของหลาย ๆ สิ่งจะต้องเปรียบเทียบโดยใช้ฐานเดียวกัน ดังนั้นถ้าจะเปรียบเทียบกตติที่เกิดขึ้นตามตัวอย่างโดยใช้พื้นที่เป็นฐานและปรับให้เท่ากันคือ ต่อ 1 ตร.กม.แล้วทุก สน. จะมีฐานเท่ากัน จะเห็นได้ว่า สน. ที่ 1. จะมีกตติสูงสุดคือ 3 กตติ/ตร.กม. ส่วน สน. ที่ 2. จะมีกตติ 2 กตติต่อ ตร.กม. และ สน. ที่ 3. จะมีกตติน้อยที่สุดคือ 1 กตติ/ตร.กม. ซึ่งถือว่าได้ให้ความเป็นธรรมแก่ทุก สน. ในการเปรียบเทียบ

ดังนั้นในการศึกษาต่อไปนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์กตติที่เกิดขึ้นในรูปของความหนาแน่นของกตติ เพราะนอกจากจะทำให้ฐานของแต่ละ สน. เท่ากันได้แล้ว ยังสามารถแปลความหมายได้ถูกต้องตามความเป็นจริงได้อีกด้วย ในการเปรียบเทียบที่ใช้พื้นที่เป็นฐานดังกล่าวข้างต้น นั้นก็คืออัตราเฉลี่ยความหนาแน่นของกตติที่เกิดขึ้นใน 1 หน่วยพื้นที่ ซึ่งคำนวณได้จากการนำเอาจำนวนกตติที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สน.หารด้วยจำนวนพื้นที่ของ สน. นั้น ก็จะได้อัตราความหนาแน่นของกตติที่เกิดขึ้นต่อ 1 หน่วยพื้นที่ที่เท่ากัน หรือกล่าวได้ว่า

$$\text{ความหนาแน่นของกตติ} = \frac{\text{จำนวนกตติที่เกิดขึ้นจริง (กตติ)}}{\text{พื้นที่ สน. (ตร.กม.)}} = \text{กตติ/ตร.กม.}$$

กตติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนคร

ในการที่จะศึกษากตติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนครต่อไปนั้น ได้ข้อมูลมาจาก แผนกสถิติและข้อมูล บช.น. โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบกตติที่เกิดขึ้นในปี 2517 กับ 2522 ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

จากตารางที่ 5 ซึ่งแสดงถึงสถิติกตติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ทำการศึกษาในปี 2517 นั้นปรากฏว่ามียอดกตติรวม 36,666 กตติ คิดเป็นความหนาแน่นได้ 33 กตติ/ตร.กม. จำนวนกตติที่เกิดมากที่สุดได้แก่ กตติลักทรัพย์ 7,796 กตติ (7 กตติ/ตร.กม.) รองลงมาเรียงตามลำดับได้แก่ การพนัน 7,754 กตติ (7 กตติ/ตร.กม.), อุบัติเหตุจากรถ 5,236 กตติ -

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและความหนาแน่นของชนิดอาหารรวมในปี 2577 ราย สบ.

ลำดับ	สบ./ขนาดพื้นที่	1 สาคนตาย	2 พาราน ร่างกาย	3 ขมจน	4 ป้อนหอย	5 ลัทธิ	6 ลัทธิขบถ บน	7 ลัทธิขบถ รถจักรยาน	8 ขมออก ดง	9 เพลิงไหม้	10 ฆ่าเสกศักดิ์	11 การพนัน	12 โด่ง	13 โรค	14 จรรยา	ค.รวม
1.	ตำรวจราษฎร์	3	64	10	59	257	36	68	69	2	75	134	182	49	279	1,224
	1.057	2.84	61	9.46	56	243	34	64	65	1.89	71	127	172	46	261	1,215
2.	ทหารบก	5	104	13	80	323	52	53	112	4	84	277	282	128	80	1,537
	1.503	3.33	69	8.65	53	215	35	35	75	2.66	56	184	188	85	53	1,063
3.	จักรวรรดิ	8	37	8	49	183	16	58	63	5	82	226	110	99	72	1,018
	0.670	11.94	55	11.94	73	273	24	87	94	7.46	122	340	164	148	107	1,519
4.	นางเล็ง	3	59	7	32	184	33	41	31	3	423	601	144	8	436	2,007
	2.025	1.48	29	3.46	16	91	12	20	15	1.48	209	297	71	4	216	971
5.	ระดังคราม	4	57	59	59	343	47	65	72	5	134	390	166	14	246	1,001
	2.190	1.83	26	27	27	157	21	30	33	2.28	61	178	70	6	112	758
6.	สามเสน	10	62	14	57	300	22	22	46	4	277	327	128	3	299	1,571
	3.348	2.99	19	4.18	17	90	7	7	14	1.18	83	98	38	0.90	89	469
7.	ดุสิต	3	38	7	9	139	21	10	30	3	99	154	6	5	277	601
	3.580	0.84	11	1.96	2.51	39	6	3	8	0.84	28	43	1.67	1.40	77	224
8.	พญาไท (เดิม)	17	145	29	133	537	117	76	211	10	438	496	53	39	741	3,044
	8.895	1.91	16	3.26	15	60	13	9	24	1.12	49	56	6	4.38	83	342
9.	ห้วยขวาง (เดิม)	11	71	29	83	375	29	17	79	4	118	379	5	10	290	1,500
	13.956	0.79	5	2.07	6	27	2	1.22	6	0.29	8	27	0.36	0.72	21	107
12.	ตลาดปทุม (เดิม)	15	93	32	123	414	34	13	37	4	437	372	9	26	423	2,082
	1.352	0.78	5	1.65	6	21	1.76	0.67	4	0.21	23	19	0.47	1.34	22	108
14.	บางซื่อ (เดิม)	24	138	28	154	574	96	58	137	8	233	677	44	50	370	2,639
	36.251	0.66	4	0.77	4	16	3	1.60	4	0.22	8	19	1.21	1.36	10	73
17.	บางเขน (เดิม)	19	102	39	78	494	40	11	83	2	109	285	37	19	216	1,520
	104.451	0.18	0.98	0.37	0.75	5	0.38	0.11	0.79	0.22	1.04	3	0.35	0.11	2	15

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและความหนาแน่นของคค้ำชฎากรรรมในปี 2517 ราช สบ.

ลำดับ	สม./ขนาดพื้นที่	1 ขนาดคว	2 ทอรัย ร่างกาย	3 ชมชั้น	4 ปอทรพีบ	5 อัครพีบ	6 จกทรพีบ มท	7 อจกทรพีบ จกรยานมท	8 อจกทรพีบ จอก	9 เพจง.หม	10 ยาเสทคค	11 การพนัน	12 โศภณ	13 เรค	14 จรรยา	คค้ำรวม
19.	คค้ำยาว	1	19	4	12	67	4	--	8	-	7	26	-	9	-	157
	103,778	0.01	0.18	0.04	0.12	0.65	0.04	-	0.08	-	0.07	0.25	-	0.09	-	1.51
20.	หัวหมาก (เคม)	17	79	24	53	151	23	2	84	1	87	355	-	17	72	455
	119,336	0.14	0.66	0.20	0.44	1.27	0.19	0.0216	0.70	0.01	0.73	3	-	0.14	0.62	8
23.	บมบรี	-	15	9	23	51	4	-	26	-	5	58	-	2	24	217
	123,805	-	0.12	0.07	0.19	0.14	0.03	-	0.21	-	0.04	0.47	-	0.02	0.19	1.75
24.	หนองจอก (เคม)	-	10	4	4	21	-	-	7	2	42	23	2	-	4	119
	236,261	-	0.04	0.02	0.02	0.09	-	-	0.03	0.01	0.18	0.10	0.01	-	0.02	0.50
27.	จระเขมบ	-	16	2	5	34	-	-	7	2	9	18	-	1	-	94
	50,898	-	0.18	0.02	0.06	0.37	-	-	0.08	0.02	0.10	0.20	-	0.01	-	1.03
28.	ประเวศ	1	9	7	6	35	1	1	5	1	6	36	-	-	21	129
	55,008	0.02	0.16	0.13	0.11	0.64	0.02	0.02	0.09	0.02	0.11	0.65	-	-	0.38	2
29.	ลาดกระบัง	1	7	5	1	24	-	1	4	-	7	18	-	-	6	75
	54,131	0.02	0.13	0.09	0.02	0.44	--	0.02	0.07	-	0.13	0.33	-	-	0.15	1.4
30.	พลบทธาไทย 1.	4	35	4	50	305	53	104	28	1	123	162	138	37	117	1,101
	1,029	3.89	34	3.29	49	296	52	101	27	0.97	120	157	134	36	114	1,126
31.	พลบทธาไทย 2.	4	29	20	43	183	28	73	17	2	191	191	548	12	103	1,444
	0,692	5.78	42	29	62	264	40	105	25	2.89	276	276	792	17	149	2,087
32.	ปทุมวัน	17	69	19	65	442	98	174	61	9	152	405	44	18	469	2,042
	4,284	3.48	14	3.89	13	91	20	36	12	1.84	31	83	9	4	96	418
33.	สมทศ	6	54	16	60	323	85	39	42	2	73	164	75	7	66	1,022
	5,465	1.10	9.88	2.93	12	70	16	7	8	0.37	13	30	14	1.28	12	196
34.	หุมงทาเบค (เคม)	2	57	15	52	246	58	33	25	2	151	254	15	12	82	1,004
	23,450	0.09	2.43	0.64	2.21	10	2.473	1.40	1.07	0.09	6	11	0.04	0.51	3	43

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและความหนาแน่นของคดีอาชญากรรมในปี 2517 ราย สน.

	สน./ขนาดพื้นที่	1 ฆาตกรรม	2 ทารุณ ร่างกาย	3 ฆาตกรรม ข่มขืน	4 ปล้นทรัพย์	5 ลักทรัพย์	6 ฉ้อทรัพย์ รถยนต์	7 ลักทรัพย์รถ จักรยานยนต์	8 ลักทรัพย์ รถจักรยานยนต์	9 เพลิงไหม้	10 ยาเสพติด	11 การพนัน	12 โสเภณี	13 เข็ล	14 จรรยา	คดีรวม
36.	บางรัก	14	37	12	47	328	79	110	40	-	96	117	121	50	64	1,115
	3.200	4.38	11.56	3.75	15	103	25	34	13	-	30	37	38	16	20	348
37.	ยานนาวา	14	68	11	74	209	23	30	46	5	403	316	39	17	69	1,324
	5.572	2.51	12.20	1.97	13	38	4	5	8	0.90	72	57	7	3.05	12	238
38.	วัดพระยาไกร	18	74	19	79	199	10	13	33	5	358	213	-	9	123	1,153
	9.677	1.86	8	1.96	8	21	1.03	1.34	3.41	0.52	37	22	-	0.3	13	119
39.	พระโขนง 1(เค็ม)	14	81	25	98	523	105	37	52	8	491	763	12	21	117	2,387
	25.122	0.56	3	0.59	4	21	4	1.47	4	0.32	20	30	0.48	0.34	5	95
41.	พระโขนง 2.	10	111	25	104	472	48	7	57	4	133	313	-	24	169	1,477
	52.035	0.19	2.13	0.48	1.99	9	0.92	0.13	1.10	0.08	3	6	-	0.46	3	28
	มก.น.เหนือ	140	1,093	316	1,006	4,413	574	494	1,145	57	2,700	4,784	1,168	470	3,528	22,160
	780.458	0.18	1.40	0.40	1.29	6	0.74	0.63	1.47	0.07	3	6	1.50	0.60	5	28
	มก.น.ใต้	105	647	180	684	3,383	588	622	457	41	2,193	2,570	592	208	1,408	14,478
	331.163	0.32	1.95	0.52	2	10	1.78	1.88	1.38	0.12	7	9	3	0.63	4	44
	รวม	245	1,740	496	1,690	7,796	1,168	1,116	1,602	98	4,893	7,754	2,160	678	5,236	36,666
		0.22	1.57	0.45	1.52	7	1.05	1.00	1.44	0.09	4	7	1.94	0.61	5	33

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและความหนาแน่นของกิ้งก่ากรวดในปี 2522 ราย สบ.

ลำดับ	สบ./ขนาดพื้นที่	1 ขนาดตาย	2 พุ่มราย รวงกาย	3 ชมชื่น	4 ปดหนทรีย์	5 สักหนทรีย์	6 สักหนทรีย์ รดยนท	7 สักหนทรีย์ รดยนท	8 ข้ามอก- ฉอโกง	9 เพลิงไหม้	10 ยาเสพติด	11 การพนัน	12 โสเภณี	13 เช็ก	14 จรรยา	กิ้งก่า
1.	ส่วราษฎร์	6	16	4	43	137	27	38	30	10	194	176	353	49	65	1,248
	1,057	5.68	15.13	3.78	41	130	26	36	28	9	184	167	334	46	156	1,181
2.	พระราชมัง	8	18	3	27	199	28	37	22	1	138	263	257	59	154	1,214
	1,503	5.32	12	1.99	18	132	19	25	15	0.67	92	175	171	39	102	808
3.	จักรวรรดิ	4	14	1	31	103	12	37	31	5	136	184	79	140	93	870
	0,670	5.97	21	1.49	46	154	18	55	46	7	203	275	118	209	139	1,299
4.	นางเล็ง	11	14	7	37	136	19	34	24	3	1,017	1,070	156	17	323	2,868
	2,025	5.43	7	3.46	18	67	9	17	12	1.48	502	528	77	8	160	1,416
5.	ชนสงราม	12	67	6	59	283	28	36	51	3	207	321	220	104	320	1,717
	2,190	5.48	31	2.74	27	129	13	16	23	1.37	95	147	100	47	146	784
6.	สามเสน	4	52	8	44	120	13	6	47	8	458	498	54	41	212	1,565
	3,348	1.19	16	2.39	13	36	4	1.79	14	2	137	149	16	12	63	467
7.	คูสีค	1	23	3	21	99	13	6	25	-	64	165	8	20	421	865
	3,580	0.28	6	0.84	6	27	4	1.68	7	-	18	46	2.28	6	118	242
8.	พญาไท	27	88	15	105	360	58	83	123	6	855	756	69	85	2,128	4,758
	7,763	3.48	11	1.93	14	46	7	11	16	0.77	110	97	9	11	274	613
9.	สีกันะสัน	7	21	7	23	107	24	6	42	-	92	125	75	17	423	969
	4,472	1.57	5	1.57	5	24	5	1.34	9	-	21	23	17	4	95	217
10.	ห้วยขวาง	4	43	9	23	118	15	19	16	2	116	137	-	11	150	663
	6,883	0.58	6	1.31	3	17	2	3	2	0.29	17	20	-	1.60	22	96
11.	ดินแดง	13	67	23	82	210	33	19	52	3	380	218	18	13	338	1,469
	7,073	1.84	9	3.25	12	30	5	3	7	0.42	54	31	3	1.84	48	238
12.	เตาปูน	18	69	13	67	126	18	8	41	1	326	492	7	115	297	1,508
	8,144	2.21	8	1.60	8	15	2	0.96	5	0.12	40	60	0.26	14	36	196

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและความหนาแน่นของคัสตาจากกรรมโนมี 2522 ภาย สบ.

ลำดับ	สน./ขนาดคัสมา	1 ขนาดปลาย	2 หัวท้าย	3 ชั้น	4 ปลอกหุ้ม	5 อักษรมุม	6 อักษรมุม รอยแตก	7 อักษรมุม จักรยานยนต์	8 บุกขอก- ข้อโค้ง	9 เหล็กใหม่	10 ขาเสถียร	11 การพิมพ์	12 ไฮโดร	13 เหล็ก	14 จำนวน	คัสรวม
13	ประราชน	13	38	11	45	142	11	6	17	3	181	250	-	12	212	441
	11.208	1.16	3	0.98	4	13	0.98	0.54	1.52	0.27	16	22	-	1.07	19	84
14	บางซื่อ	17	49	6	75	182	30	13	50	6	354	528	192	33	325	1,860
	11.345	1.50	4	0.53	7	16	3	1.15	4	0.53	31	47	17	3	29	164
15	สุทธิสาร	8	29	8	31	119	6	6	29	3	86	148	7	22	293	795
	9.663	0.83	3	0.83	3.21	12	0.62	0.62	3	0.31	9	15	0.72	2	30	82
16	พลโยธิน	12	26	6	46	163	32	13	66	5	164	179	20	78	596	1,406
	15.243	0.79	1.71	0.39	3	11	2	0.85	4	0.33	11	12	1.31	5	39	92
17	บางเขน	18	49	14	51	207	19	20	46	4	180	270	-	30	727	1,635
	56.277	0.32	0.87	0.25	0.91	4	0.34	0.36	0.82	0.07	3	5	-	0.53	13	29
18	ดอนเมือง	6	47	16	18	97	8	2	29	2	172	156	73	12	324	962
	48.174	0.12	0.98	0.33	0.37	2	0.17	0.04	0.60	0.04	4	3	1.52	0.25	7	20
19	คันนายาว	4	19	5	13	60	3	1	24	1	56	139	-	1	11	337
	103.778	0.04	0.18	0.05	0.12	0.58	0.03	0.01	0.23	0.01	0.54	1.34	-	0.01	0.11	3
20	หัวหมาก	7	28	12	44	273	24	22	41	6	184	413	1	22	384	1,461
	36.954	0.19	0.77	0.33	1.20	7	0.66	0.60	1.12	0.16	5	11	0.03	0.60	11	40
21	ลาดพร้าว	6	32	18	43	239	21	11	42	2	70	286	1	47	415	1,235
	53.084	0.11	0.60	0.34	0.81	5	0.40	0.21	0.79	0.04	1.32	5	0.02	0.89	8	23
22	หลอมพล	3	10	6	6	42	3	-	11	2	14	47	-	-	-	144
	26.358	0.11	0.38	0.23	0.23	1.59	0.11	-	0.42	0.08	0.53	1.78	-	-	-	5
23	มีนบุรี	2	22	6	23	101	5	3	33	5	19	46	-	12	15	292
	123.805	0.02	0.18	0.05	0.19	0.82	0.04	0.02	0.27	0.04	0.15	0.37	-	0.10	0.12	2
24	หนองจอก	-	7	1	9	23	1	-	7	-	43	27	-	-	-	118
	140.609	-	0.05	0.01	0.06	0.16	0.01	-	0.05	-	0.31	0.19	-	-	-	0.84

ลำดับ	ชนิด/ขนาดพื้นที่	1 ภาคกลาง	2 ภาคเหนือ	3 ภาคอีสาน	4 ภาคตะวันออก	5 ภาคใต้	6 ลิกทรอป ตอนบน	7 ลิกทรอป ตอนบน	8 ลิกทรอป ตอนล่าง	9 เขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า	10 เขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า	11 กรมป่าไม้	12 กรมป่าไม้	13 กรมป่าไม้	14 กรมป่าไม้	จำนวน
25.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	-	3	-	1	3	1	1	2	-	11	2	-	-	2	26
	58.147	-	0.05	-	0.02	0.05	0.02	0.02	0.03	-	0.15	0.03	-	-	0.03	0.45
26.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	-	1	1	1	6	-	-	-	-	6	2	-	-	-	17
	37.505	-	0.03	0.03	0.03	0.16	-	-	-	-	0.16	0.05	-	-	-	0.45
27.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	2	7	-	4	14	1	1	2	-	51	60	-	1	-	148
	40.898	0.02	0.08	-	0.04	0.21	0.01	0.01	0.02	-	0.56	0.66	-	0.01	-	1.63
28.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	3	21	1	2	61	5	1	18	-	206	130	-	3	3	460
	55.008	0.05	0.38	0.02	0.15	1.11	0.04	0.02	0.33	-	4	2	-	0.05	0.05	8
29.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	1	10	-	7	21	-	-	3	-	25	21	-	-	-	68
	54.131	0.02	0.18	-	0.13	0.39	-	-	0.06	-	0.46	0.34	-	-	-	1.63
30.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1.	4	29	1	31	103	21	28	53	5	541	365	177	44	217	1,719
	1.029	3.85	28	0.97	30	103	20	27	52	5	574	355	172	41	211	1,671
31.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2.	3	23	1	27	131	27	34	38	-	546	255	2,135	84	119	3,473
	0.692	4.34	33	1.44	33	182	34	44	55	-	661	368	3,085	121	172	5,019
32.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	10	85	25	65	304	55	65	114	7	521	451	154	40	741	3,148
	4.884	2.05	17	5	13	62	11	13	24	1.43	107	145	32	20	152	655
33.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	12	37	7	48	251	34	34	110	7	205	344	334	23	242	1,748
	5.465	2.20	7	1.28	5	46	6	6	20	1.28	38	73	62	4	44	320
34.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	16	43	5	41	149	23	22	37	2	737	1,262	24	16	208	2,921
	11.937	1.34	4	0.42	3	12	1.93	1.84	3	0.17	62	106	2	1.34	17	217
35.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	8	26	5	22	100	5	9	16	2	121	141	-	3	34	442
	11.513	0.69	2	0.43	1.91	-	0.43	0.72	1.39	0.17	11	12	-	0.20	3	43
36.	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	9	47	5	42	212	34	34	67	17	242	403	542	164	175	2,016
	3.200	2.81	15	1.56	13	66	11	12	27	5	70	120	164	51	54	631

ลำดับ	ชน./ขนาดพื้นที่	1 อาคารชาย	2 ท่าเรือ	3 ชุมชน	4 ปลาน้ำจืด	5 สัตว์น้ำจืด	6 สัตว์น้ำจืด โรงงาน	7 สัตว์น้ำจืด กิจกรรมนันทนาการ	8 บึง/หนอง	9 แหล่งน้ำ	10 ป่าเต็งรัง	11 การพนัน	12 ไร่/นา	13 เขื่อน	14 โรงงาน	ค.ค.บ.
37.	ขามนาหว้า	10	33	8	49	168	35	42	55	1	776	1,011	116	41	192	2,537
	5,572	1.79	6	1.44	9	30	6	8	10	0.18	139	181	21	7	34	455
38.	วัดพระยาโกกร	17	41	9	51	144	13	11	25	6	491	440	38	63	166	1,515
	9,677	1.76	4	0.93	5	15	1.34	1.14	3	0.62	51	45	4	7	17	157
39.	หนองซอ	18	35	10	66	214	43	13	110	6	701	489	16	46	89	1,856
	8,109	2.22	4	1.23	8	26	5	1.60	14	0.74	86	60.3	1.97	6	11	229
40.	คลองตัน	12	58	19	81	222	25	15	75	3	469	550	157	124	98	1,408
	17,013	0.71	3	1.12	5	13	1.47	0.88	4	0.18	28	32	9	7	6	112
41.	พระโขนง	6	56	16	43	158	12	7	37	9	408	512	7	33	348	1,652
	19,479	0.31	3	0.82	2	8	0.62	0.36	1.90	0.46	21	26	0.36	1.69	18	85
42.	บางนา	12	35	10	44	97	9	7	24	6	187	358	-	27	336	1,152
		0.37	1.08	0.31	1.35	3	0.28	0.22	0.74	0.18	6	11	-	0.83	10	35
	บก.บ.เหนือ	211	852	209	968	3,651	452	427	901	81	5,523	6,900	1,590	940	2,328	31,033
	780,458	0.27	1.09	0.27	1.24	5	0.58	0.55	1.15	0.10	7	5	2	1.20	11	40
	บก.บ.ใต้	143	586	122	629	2,354	342	328	809	71	6,327	7,353	3,705	618	2,568	26,555
	331,163	0.43	1.77	0.37	1.90	7	1.03	0.99	2	0.21	19	22	11	2	9	60
	รวม	354	1,438	331	1,597	6,005	794	755	1,710	152	11,850	14,253	5,295	1,758	11,296	57,588
	1,111,621	0.32	1.29	0.30	1.44	5	0.71	0.68	1.54	0.14	11	13	5	1.58	10	52

(5 คติ/ตร.กม.), ยาเสพติดให้โทษ 4,893 คติ (4 คติ/ตร.กม.), โสเภณี 2,160 คติ (1.94 คติ/ตร.กม.), ทำร้ายร่างกาย 1,740 คติ (1.57 คติ/ตร.กม.), ปล้นทรัพย์ 1,690 คติ (1.52 คติ/ตร.กม.), ยักยอก - ฉ้อโกง 1,602 คติ (1.44 คติ/ตร.กม.), ลักทรัพย์รถยนต์ 1,162 คติ (1.05 คติ/ตร.กม.), ลักรถจักรยานยนต์ 1,116 คติ (1.00 คติ/ตร.กม.), เชื้อ 678 คติ (0.61 คติ/ตร.กม.), ฆ่มขืน 496 คติ (0.45 คติ/ตร.กม.), ฆ่าคนตาย 245 คติ (0.22 คติ/ตร.กม.) และ เหลิงใหม่ 98 คติ (0.09 คติ/ตร.กม.)

จากตารางที่ 6 ซึ่งแสดงถึงสถิติคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนครในปี 2522 ปรากฏว่ามียอดคดีรวม 57,588 คติ (52 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 31,033 คติ (40 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 26,555 คติ (80 คติ/ตร.กม.) ประเภทของคดีที่เกิดขึ้นมากที่สุดได้แก่ คดีการพนัน 14,253 คติ (13 คติ/ตร.กม.) รองลงมาตามลำดับได้แก่ คดียาเสพติดให้โทษ 11,850 คติ (11 คติ/ตร.กม.), คดีอุบัตินเหตุจรรยา 11,296 คติ (10 คติ/ตร.กม.), คดีลักทรัพย์ทั่วไป 6,005 คติ (5 คติ/ตร.กม.), คดีทำประเวณี 5,295 คติ (5 คติ/ตร.กม.), คดีเชื้อ 1,758 คติ (1.58 คติ/ตร.กม.), คดียักยอก - ฉ้อโกง 1,710 คติ (1.54 คติ/ตร.กม.), คดีปล้นทรัพย์ 1,597 คติ (1.44 คติ/ตร.กม.), คดีทำร้ายร่างกาย 1,438 คติ (1.29 คติ/ตร.กม.), คดีลักทรัพย์รถยนต์ 794 คติ (0.71 คติ/ตร.กม.), คดีลักรถจักรยานยนต์ 755 คติ (0.68 คติ/ตร.กม.), คดีฆ่าคนตาย 354 คติ (0.32 คติ/ตร.กม.), คดีฆ่มขืน 331 คติ (0.30 คติ/ตร.กม.), คดีเหลิงใหม่ 152 คติ (0.14 คติ/ตร.กม.)

จะเห็นได้ว่าการที่นำยอดคดีรวมของแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนครมาเปรียบเทียบกับซึ่งกันและกันนั้นให้ผลแต่เพียงได้ทราบถึงว่าคดีแต่ละประเภทนั้นมีสัดส่วนมากน้อยกว่ากันเพียงใดเท่านั้น แต่จะนำมาวิเคราะห์ในเรื่องอื่นไม่ได้ เพราะคดีแต่ละประเภทย่อมมีผลร้ายแรงที่กระทบต่อสังคมแตกต่างกันไป เช่นถ้ามีคดีการพนันมาก คดีฆ่าคนตายน้อยกับคดีการพนันน้อย คดีฆ่าคนตายมากผลกระทบที่มีต่อสังคมย่อมแตกต่างกันแม้แต่จะมียอดคดีรวมเท่ากันก็ตาม ดังนั้นความสำคัญของแต่ละคดีย่อมไม่เท่ากัน และไม่สามารถจะหาคำนำ

หนักใดๆ มาทำการปรับให้เป็นฐานเดียวกันได้

แต่อย่างไรก็ดีถึงศึกษาถึงคดีรวมทุกประเภทโดยเปรียบเทียบกันเป็นราย ส.น. ในรูปของความหนาแน่นก็ยังสามารถให้ภาพที่มองอย่างกว้างๆ ได้ ซึ่งจะขลงกล่าวดังต่อไปนี้คือ ในปี 2517 เมื่อพิจารณาถึงยอดคดีรวมเป็นราย ส.น. ในรูปของความหนาแน่นแล้ว สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มได้เป็น 8 กลุ่มดังนี้ (แผนที่หมายเลข 11)

กลุ่มที่ 1. มากกว่า 1,500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.พลับพลาไทย 2. และ จักรวรรดิ

กลุ่มที่ 2. ตั้งแต่ 500 - 1,500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.สำราญราษฎร์, พลับพลาไทย 1., พระราชวัง, บางเล็ง, และชนะสงคราม ตามลำดับจากมากไปน้อย

กลุ่มที่ 3. ตั้งแต่ 250 - 500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.สามเสน, ปทุมวัน, บางรัก และ พญาไท (เดิม)

กลุ่มที่ 4. ตั้งแต่ 150 - 250 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น. ชานนาวา, ดุสิต, และ สุขุมวิท

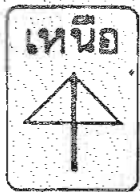
กลุ่มที่ 5. ตั้งแต่ 90 - 150 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.วัดพระยาไกร, เตา-ปูน (เดิม), ห้วยขวาง (เดิม) และ พระโขนง 1. (เดิม)

กลุ่มที่ 6. ตั้งแต่ 50 - 90 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.บางซื่อ (เดิม)

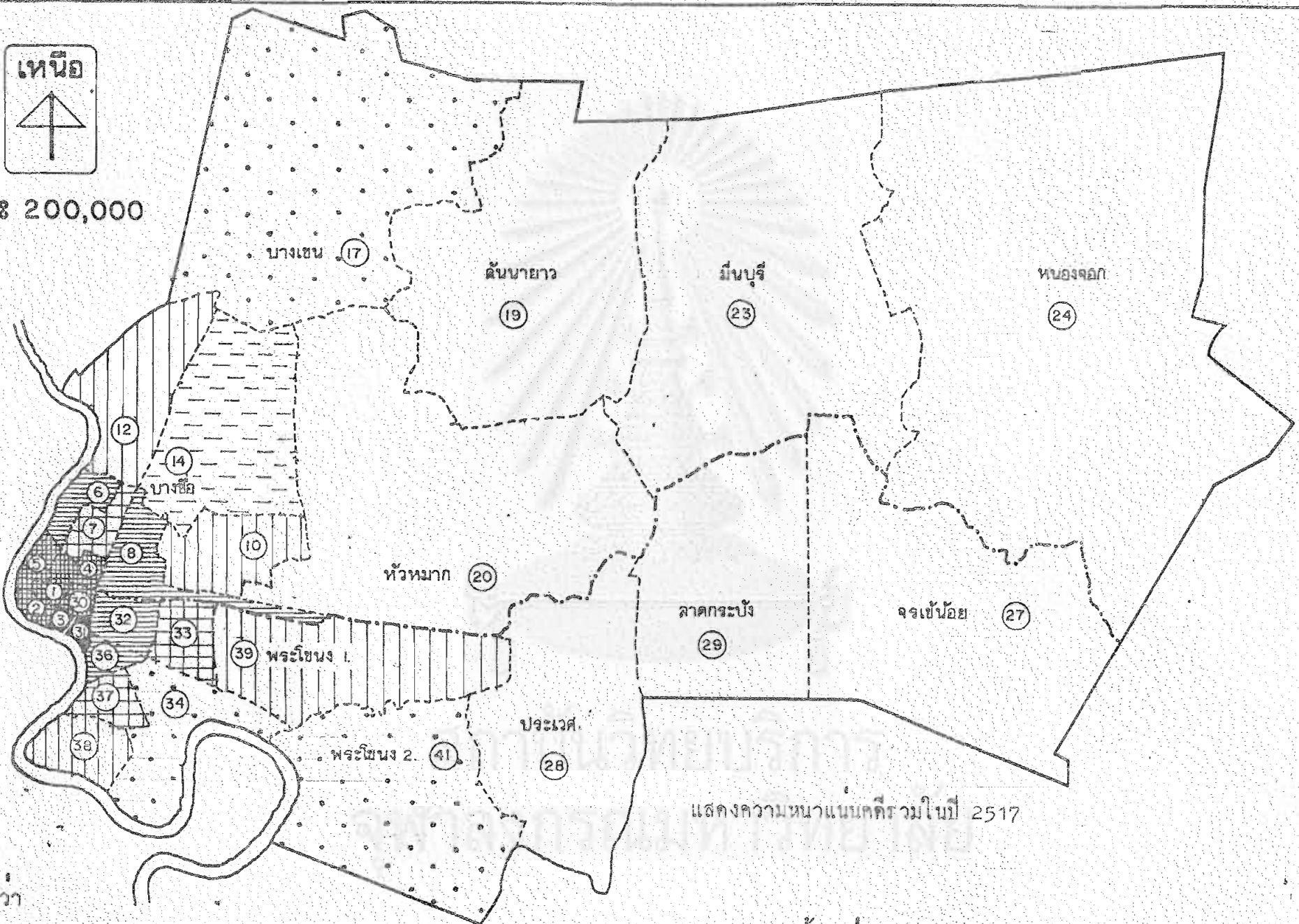
กลุ่มที่ 7. ตั้งแต่ 10 - 50 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.ทุ่งมหาเมฆ(เดิม), พระโขนง 2. (เดิม), และ บางเขน(เดิม)

กลุ่มที่ 8. น้อยกว่า 10 คดี/ตร.กม. ได้แก่ ส.น.หัวหมาก(เดิม), ไร่แถม, มีนบุรี, ถิ่นนายาว, ลาดกระบัง, จระเข้น้อย, และ หนองจอก(เดิม) เรียงจากมากไปน้อย

ในปี 2522 ได้มีการแบ่งแยก ส.น. ใหม่จากเดิม 29 ส.น. เป็น 42 ส.น. โดย บก.น.เหนือ เดิมมี 16 ส.น. เพิ่มเป็น 26 ส.น. และ บก.น.ใต้ เดิมมี 13 ส.น. เพิ่มเป็น 16 ส.น. เมื่อพิจารณาถึงยอดรวมคดีเป็นราย ส.น. ในรูปของความหนาแน่นแล้ว สามารถแบ่งได้เป็น 8 กลุ่มดังนี้คือ (แผนที่หมายเลข 12)

1 : 200,000

น้อยกว่า 500 500-1,500 250-500 150-250 90-150 50-90 10-50 น้อยกว่า 10 ค.ค./ตร.กม.

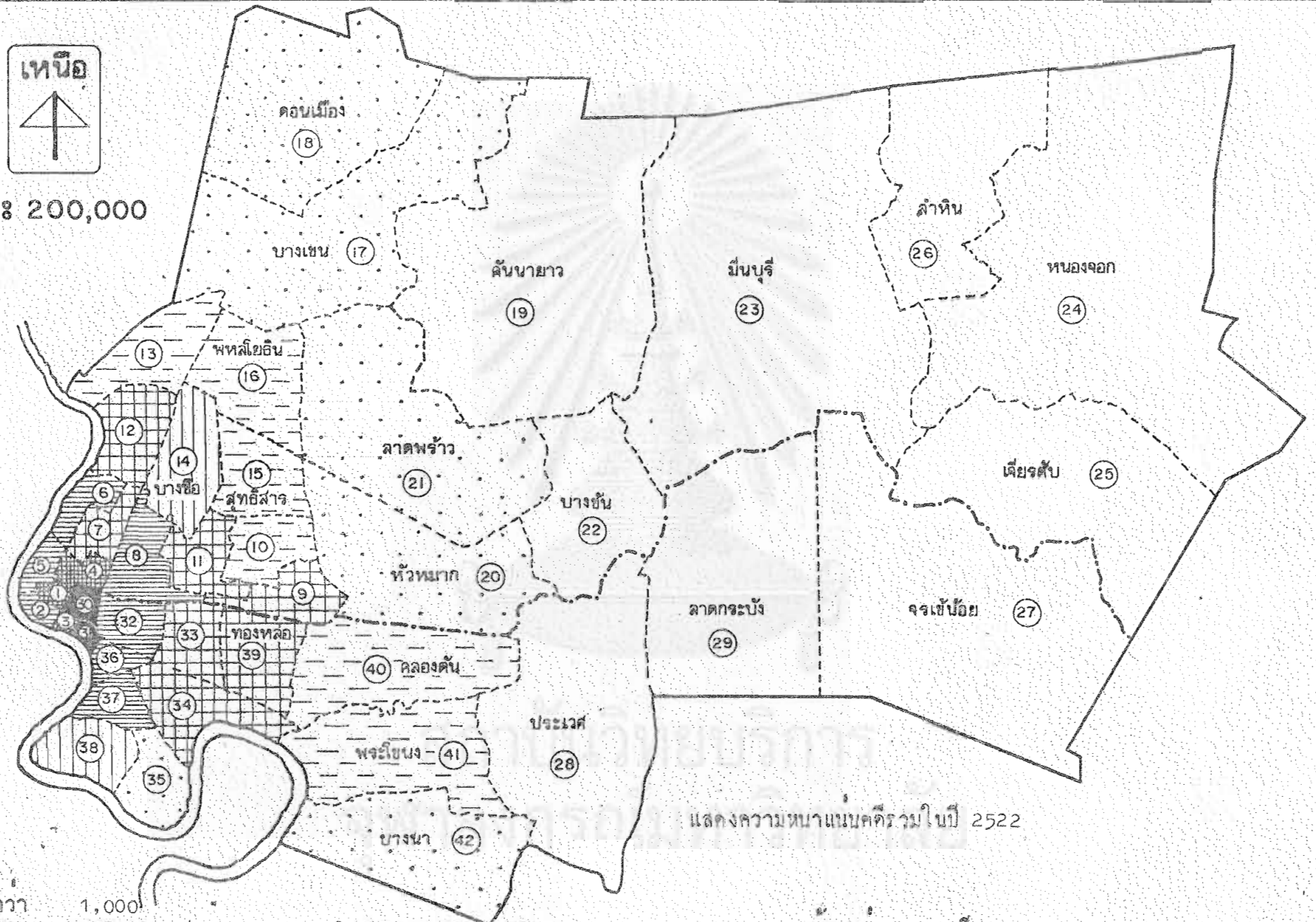

รตท. ญาณพล ย้งย้ง

แผนที่หมายเลข 11

1 : 200,000

แสดงความหนาแน่นครัววมในปี 2522

มากกว่า 1,000,000 1,000,000-5,000,000 400-1,000 180-400 120-180 50-120 10-50 น้อยกว่า 10 คน/ตร.กม.

จ.ต.ท. ญาณพล ยังยืน

แผนที่หมายเลข

- กลุ่มที่ 1. มีมากกว่า 5,000 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.พลับพลาไชย 2.
- กลุ่มที่ 2. ตั้งแต่ 1,000 - 5,000 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.พลับพลาไชย 1. นางเลิ้ง, จักรวรรดิ, และสำราญราษฎร์ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย
- กลุ่มที่ 3. ตั้งแต่ 400 - 1,000 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.พระราชวัง, ชนะสงคราม, ปทุมวัน, บางรัก, พญาไท, สามเสน, และยานนาวา ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 4. ตั้งแต่ 180 - 400 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.คู่มือ, ดุสิต, ทองหล่อ, ห้วยขวาง, มักกะสัน, ดินแดง และเตาปูน ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 5. ตั้งแต่ 120 - 180 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางซื่อ และวัดพระยาไกร ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 6. ตั้งแต่ 50 - 120 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.คลองตัน, หัวขวาง, พลโยธิน, พระโขนง, ประชาชื่น และ สุทธิสาร ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 7. ตั้งแต่ 10 - 50 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางโพธิ์, หัวหมาก, บางนา, บางเขน, ลาดพร้าว และ ดอนเมือง ตามลำดับ
- กลุ่มที่ 8. น้อยกว่า 10 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.ประเวศ, บางซื่อ(นอกเขต), คันนายาว, มีนบุรี, จระเข้, ลาดกระบัง, หมองจอก, ลำหิน, และ เขียวคำ ตามลำดับ

ในปี 2517 เมื่อพิจารณาถึงเรื่องการกระจุกตัวของคติโดยวิธี Lorenz Curve ซึ่งไม่ได้นำมาแสดงในที่นี้ นั้นปรากฏว่า 25% ของคติที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีการกระจุกตัวอยู่ใน 1.7% ของพื้นที่ตาม สน. ดังกล่าวคือไปนี้ สน.พลับพลาไชย 2., จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, พลับพลาไชย 1., พระราชวัง, นางเลิ้ง และ ชนะสงคราม รวม 7 สน. ส่วน 50% ของคติที่เกิดขึ้นนั้นได้กระจุกตัวอยู่ใน 2.6% ของพื้นที่ หรืออยู่ใน 12 สน. คือ 7 สน. ดังต่อไปนี้คือ สน.สามเสน, ปทุมวัน, บางรัก, พญาไท(เดิม) และ ยานนาวา ตามลำดับ นอกจากนี้มีอีก 50% ของคติที่เหลือก็กระจายอยู่ใน 97.2% ของพื้นที่ หรืออีก 17 สน. ที่เหลือ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคติที่เกิดขึ้นมานั้นมีลักษณะที่กระจุกตัวกันค่อนข้างสูงและรวมตัวกันอยู่ใน สน. ขึ้นในเท่านั้น และจะเริ่มเบาบางลงไปใน สน. รอบนอกก็ออกไป

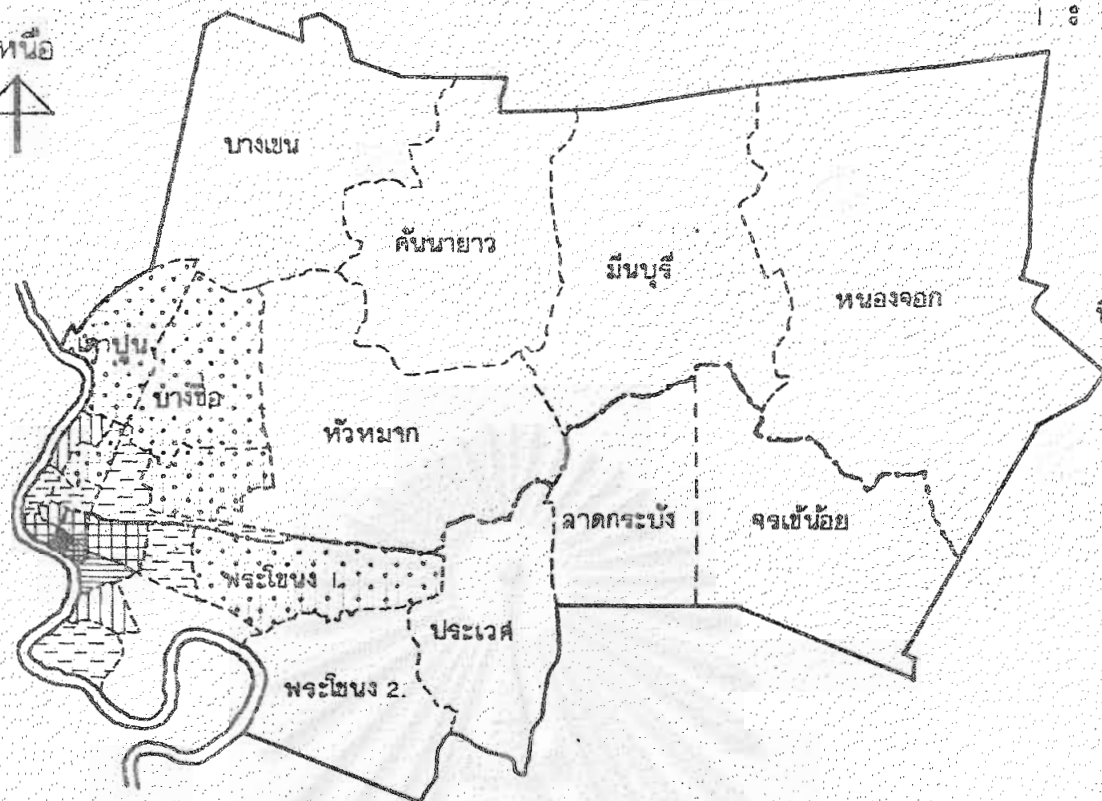
ในปี 2522 เมื่อพิจารณาถึง เรื่องการกระจุกตัวของสถิติโดยวิธี Lorenz Curve ซึ่งไม่ได้นำมาแสดงในที่นี้ปรากฏว่า 25% ของสถิติที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีการกระจายตัวอยู่ใน 1% ของพื้นที่ คือเกิดสถิติขึ้นหนาแน่นมากใน สน. ดังต่อไปนี้คือ สน.พลับพลาไชย 2. และ 1. นางเลิ้ง, จักรวรรดิ, สำนักราษฎร์, พระราชวัง, ชนะสงคราม, และปทุมวัน ตามลำดับ ส่วน 50% ของสถิติที่เกิดขึ้นนั้นได้กระจุกตัวอยู่ใน 3.5% ของพื้นที่ หรืออยู่ใน 13 สน. คือ 8 สน. ดังกล่าวข้างต้นและอีก 5 สน. ดังต่อไปนี้คือ สน.บางรัก, พญาไท, สามเสน, ขานนาวา และ ลุมพินี ตามลำดับ ส่วนนอกนั้นอีก 50% ของสถิติที่เหลือก็เกิดขึ้นใน 96.5 % ของพื้นที่ หรือใน 29 สน. ที่เหลือ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถิติที่เกิดขึ้นมีลักษณะการกระจุกตัวค่อนข้างสูงและรวมตัวกันใน สน. ขึ้นในเท่านั้น และจะเริ่มเบาบางลงใน สน. รอบนอกถัดออกไป

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าการพิจารณาจากยอดสถิติรวมนั้นทำให้มองเห็นได้อย่างกลางๆ และมีโอกาสเบี่ยงเบนได้สูง จึงจำเป็นต้องแยกประเภทของสถิติทั้ง 14 ประเภทมาพิจารณาเป็นรายคดีไป เพื่อที่จะได้ทราบถึงข้อเท็จจริงของสถิติแต่ละประเภทว่ามีลักษณะการเกิดคดีเป็นอย่างไรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถพิจารณาแยกเป็นรายประเภทได้ดังนี้คือ

1. คดีฆ่าคนตาย (แผนหมายเลข 13) .

ในปี 2517 สถิติประเภทนี้มียอดรวม 245 คดี (0.22 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 140 คดี (0.18 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 105 คดี (0.32 คดี/ตร.กม.) พบว่ามีการกระจุกตัวใน สน. ขึ้นในเช่นเดียวกับ กล่าวคือ 25% ของสถิติที่เกิดขึ้นใน 1.36% ของพื้นที่ ได้แก่ สน. จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 2, บางรัก, พลับพลาไชย 1., ปทุมวัน, พระราชวัง และ สามเสน ตามลำดับ ส่วน 50% ของสถิติที่เกิดขึ้นใน 3.84% ของพื้นที่คือ เกิดอย่างหนาแน่นใน สน. ที่กล่าวมาแล้วและใน สน. สำนักราษฎร์, ขานนาวา, พญาไท, วัดพระยาไกร, ชนะสงคราม และนางเลิ้ง ตามลำดับ

เหนือ

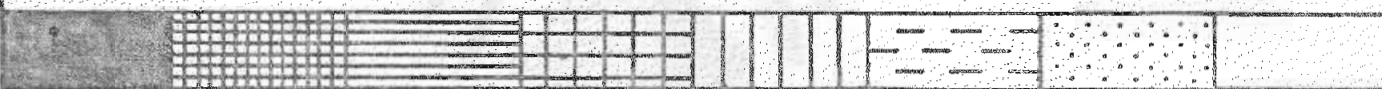

ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นที่ประ เภยล้าคนตาย

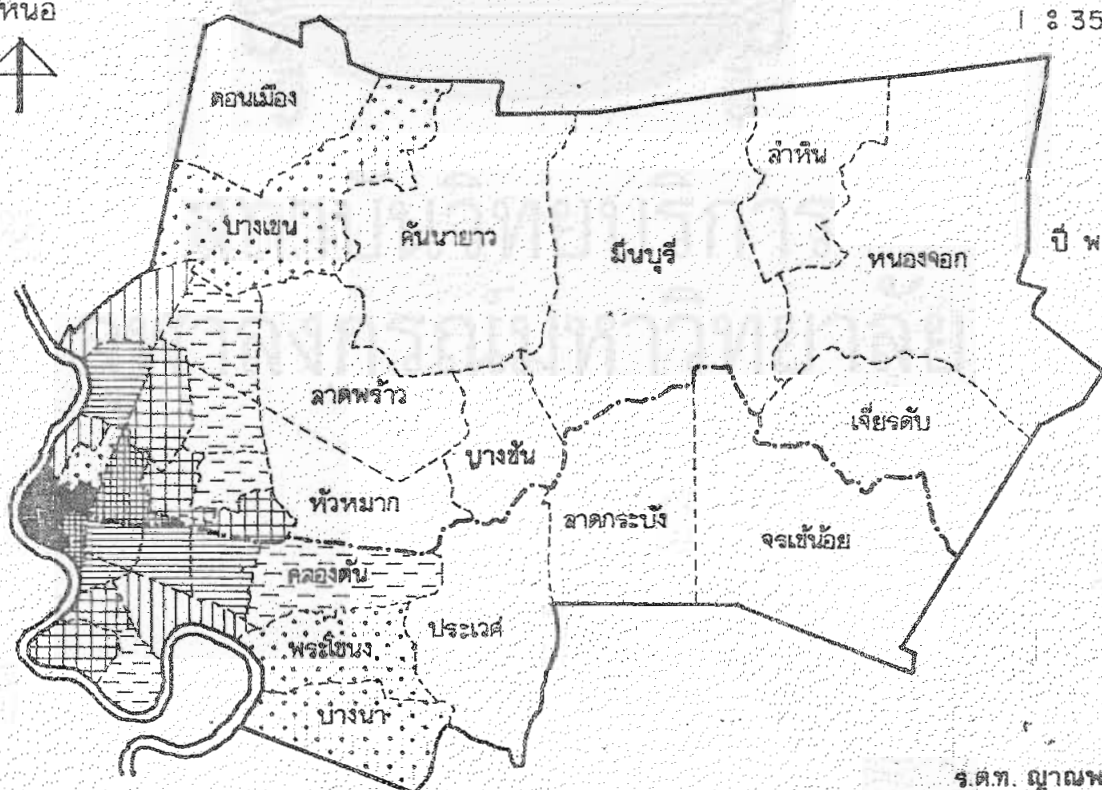
กคิ/ตร.กม.

มากกว่า 6	5-6	4-5	3-4	2-3	1-2	0.2-1	น้อยกว่า 0.2
-----------	-----	-----	-----	-----	-----	-------	--------------

มากกว่า 5	3-5	2-3	1.5-2	1-1.5	0.5-1	0.2-0.5	น้อยกว่า 0.2
-----------	-----	-----	-------	-------	-------	---------	--------------

เหนือ

ปี พ.ศ. 2522

ส่วนในปี 2522 นั้นมียอดคดีรวม 354 คดี (0.32 คดี/ตร.กม.) เกิดใน

บก.น.เหนือ 211 คดี (0.27 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 143 คดี (0.43 คดี/ตร.กม.) พบว่า 25% ของคดีที่เกิดขึ้น 1.99% ของพื้นที่ คือเกิดหนาแน่นมากใน สน.จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, ชนะสงคราม, นางเลิ้ง, พระราชวัง, พลับพลาไชย ๒. และ 1., พญาไท, บางรัก และทองหล่อ ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 5.96% ของพื้นที่ คือใน สน. ดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน.เตาปูน, ลุมพินี, ปทุมวัน, ดินแดง, ยานนาวา และวัดพระยาไกร ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่าคดีฆ่าคนตายนี้เกิดสูงขึ้น และจากเดิมที่มีการกระชุกตัวอยู่ใน สน.ชั้นในก็เริ่มมีการกระจายสู่ สน.ชั้นนอกมากขึ้น ในการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดเหตุกับคดีฆ่าคนตายนั้น ในกรณีที่คดีเกิดจากการบันดาลโทสะ หรือไม่มีการวางแผนมาก่อน สถานที่เกิดเหตุและสถานที่ที่สร้างมูลเหตุอาจเป็นสถานที่เดียวกัน และในเวลาเดียวกันได้ เช่นในร้านอาหารตลาดโคกड़ุง สนามกีฬา หรือสถานที่ที่กลุ่มวัยรุ่นชอบมีวุ่นวาย เช่นสมาคมที่มีโต๊ะบิลเลียด บ่อนการพนันสิ่งต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสภาพทางกายภาพนั้น เป็นปัจจัยแฝงตัวหนึ่งซึ่งช่วยเสริมให้เกิดคดีในบริเวณนั้นๆ ได้ ส่วนในกรณีที่มีการวางแผน ไคร่ตรง หรือจ้างวานนั้น สถานที่ที่สร้างมูลเหตุกับสถานที่เกิดเหตุไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่เดียวกัน และในเวลาเดียวกัน เช่น สาเหตุจากการขัดผลประโยชน์ ผู้สาว การเมือง การรังแกกัน ฯลฯ ถ้าเป็นกรณีเช่นนี้สถานที่เกิดเหตุจะเป็นที่ใดนั้นขึ้นอยู่กับ การวางแผน หรือเมื่อโอกาสอำนวย นอกจากนั้นบางคดีที่มีการอำพรางซับซ้อน มีการเคลื่อนย้ายศพผู้ตาย ทิ้งในทางระบายปฏิตันนั้น สน.ใดพบศพก่อน สน.นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งในกรณีดังกล่าวทั้งการวางแผนล่วงหน้าและการเคลื่อนย้ายศพนั้นแม้จะมีไม่มากนักแต่ก็เป็นเรื่องเตือนว่า สถิติคดีฆ่าคนตายนั้นมีโอกาสเบี่ยงเบนจาก สน.หนึ่งไปยังอีก สน.หนึ่งได้ ซึ่งถ้าสืบสวนพบหรือทำการจับกุมคนร้ายได้จึงทราบถึงสถานที่เกิดเหตุที่แท้จริง และอาจทราบถึงสถานที่ซึ่งสร้างมูลเหตุของคดี แต่ในทางสถิติของคดี ของ สน.ที่พบเหตุก่อนจะไม่มีการแก้ไข ยกตัวอย่างเช่น มูลเหตุเกิดจากการขัดผลประโยชน์กันทางการค้าในเขต สน.พญาไท และลงมือฆ่าในสน.หัวหมาก ซึ่งผู้ตายหลบซ่อนตัวอยู่ ถ้า สน.หัวหมากทราบเหตุก็จะถือว่าเกิดขึ้นที่นั่น แต่ถ้าไม่ทราบเหตุและมีการเคลื่อนย้ายศพไปที่เขตของ สน.มีนบุรี ก็จะเป็น

ว่า สน.มีนบุรี มีคัตู้าคนตาย 1 ราย แม้อาหลหลังจะทราบข้อเท็จก็จะไม่มีการแก้ไขใน สกติกแต่อย่างไกรก็ตามแม้ว่าจะมีการคลาดเคลื่อนทางสถิติไปบ้างก็ยังสามารถวิเคราะห์ได้ว่า คติ"ฆ่าคนตาย" นี้มีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นอยู่ในบริเวณชั้นใน และจะเบาบางใน สน. รอบนอกถัดออกมา

2. คติประทุษร้ายต่อร่างกาย (แผนที่หมายเลข 14)

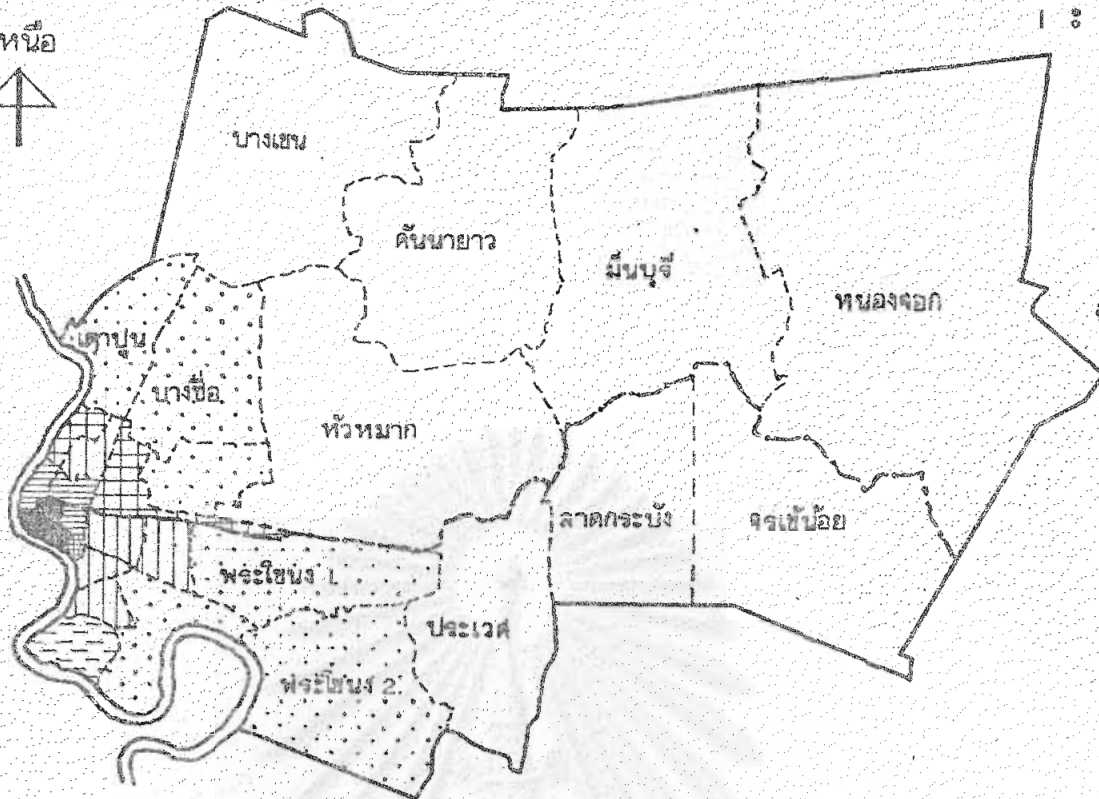
คติประเภททำร้ายร่างกายนี้ ในปี 2517 มียอดคดีรวม 1,740 คติ (1.57 คติ/ ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 1,093 คติ (1.40 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 647 คติ (1.95 คติ/ตร.กม.) พบว่าคดีทำร้ายร่างกายมีการกระจุกตัวอยู่ในเขต สน.ชั้นในมาก เช่นกัน กล่าวคือคดีที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 1.06% ของพื้นที่ ซึ่งเกิดหนาแน่นมากใน สน.พระ ราชวัง, สำราญราษฎร์, จักรวรรดิ, หลับปลาไซย 2. และ 1., นางเลิ้ง, ชนะสงคราม และสามเสน ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 4.10% ของพื้นที่ คือใน สน.ดังกล่าว ข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน.พญาไท(เคิม), ปทุมวัน, ยานนาวา, บางรัก, ลุสิคและลุมพินีใ ตามลำดับ

ส่วนในปี 2522 นั้น คติประเภทนี้มียอดคดีรวม 1,438 คติ (1.29 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 852 คติ (1.09 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 586 คติ (1.77 คติ/ กม.) พบว่า 25% ของคดีที่เกิดขึ้นอยู่ใน 2.78% ของพื้นที่ ถือมีความหนาแน่นมากใน สน. หลับปลาไซย 2, ชนะสงคราม, หลับปลาไซย 1, จักรวรรดิ, ปทุมวัน, สามเสน, สำราญ- ราษฎร์, บางรัก, พระราชวัง, และพญาไท ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 6.80% ของพื้นที่ คือใน สน.ดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน.ดินแดง, เตาปูน, นางเลิ้ง, ลุมพินี, ลุสิค, ห้าชวาง และยานนาวา ตามลำดับ

ในปี 2517 นั้น ที่น่าสังเกต คือ สน.พระราชวัง, สำราญราษฎร์, จักรวรรดิ, หลับปลาไซย 1 และ 2, และนางเลิ้ง นั้นล้วนแล้วแต่เป็นแหล่งจ้างแรงงานชั้นต่ำเป็นกรรม กรประเภทไร้ฝีมือ(Unskilled Labour) ชั่วครั้งชั่วคราวส่วนใหญ่จะไม่ทำงานประจำมัก

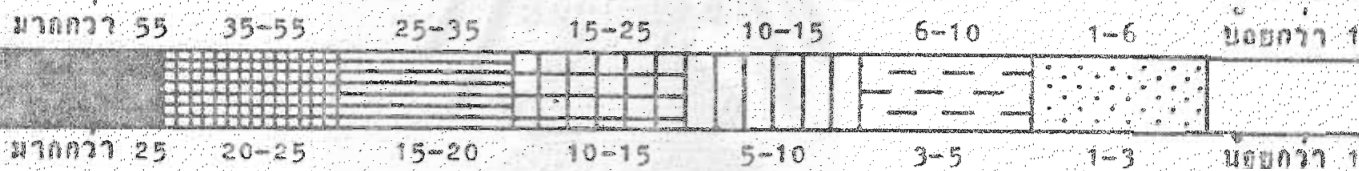
1 : 350,000

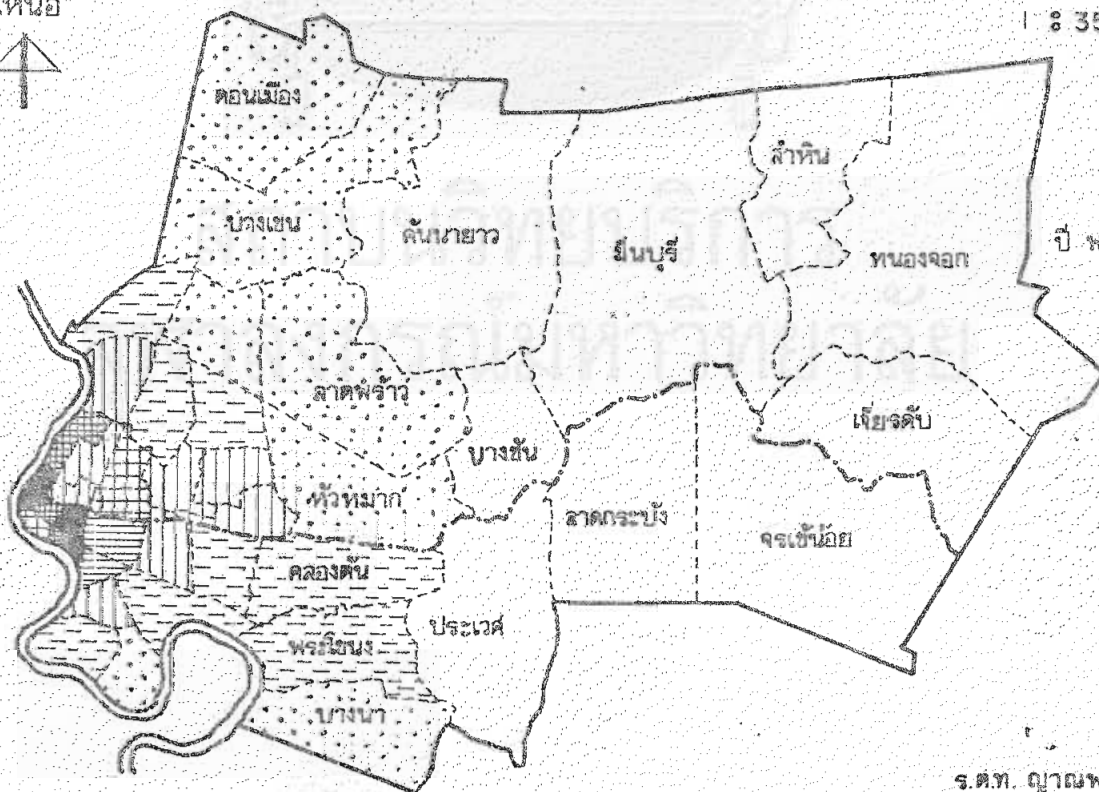
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นที่ประเภทประทุษร้ายต่อร่างกาย

คต./ตร.กม.

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. ญาณพล ยั่งยืน

จะโยกย้ายเปลี่ยนที่ทำงานอยู่เสมออาจถือได้ว่าเป็นพวกทำงานเร่ร่อน เช่น ที่ปากคลองตลาด ตลาดโบ๊เบ๊ ตลาดมหานวด ตลาดใหม่ตลาดเก่า ย่านท่าเป็คท่าไถ่ บริษัทขนส่งสินค้า เช่น ท่าเทียบ ทรงวาด และวงเวียน 22 กรกฎาคม แม้พวกกรรมกร เหล่านี้จะมียู่ทั่วไปในเขตท้องที่อื่นๆ ด้วยก็ตาม แต่กลุ่ม สน.ที่กล่าวแล้วข้างต้นนั้นมีลักษณะพิเศษคือ กรรมกรส่วนใหญ่ มักจะอพยพมาจากต่างจังหวัดเพื่อหางานทำแต่เพียงลำพังหรือมาพร้อมกับเพื่อน จึงพักอาศัยรวมกันอยู่ในบริเวณแหล่งงาน บางคนนอนในตลาด บางคนนอนในโกดังเก็บสินค้า ฯลฯ ไม่มีสภาพอยู่กันเป็นครอบครัวเหมือนแหล่งอื่นๆ พวกกรรมกรเหล่านี้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มจึงมักก่อเหตุวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ดังนั้นกลุ่ม สน.ดังกล่าวจึงทำให้มีความหนาแน่นของคดีทำร้ายร่างกายสูง ส่วนในปี 2522 นั้นจะเห็นได้ว่าคดีมีการกระจายตัวออกไปมากขึ้นตามการขยายตัวของเมือง โดยมีแนวโน้มทางทิศตะวันออก ใต้แก่ สน.บางรัก และพญาไท

3. คดีข่มขืนอนาจาร (แผนที่หมายเลข 15)

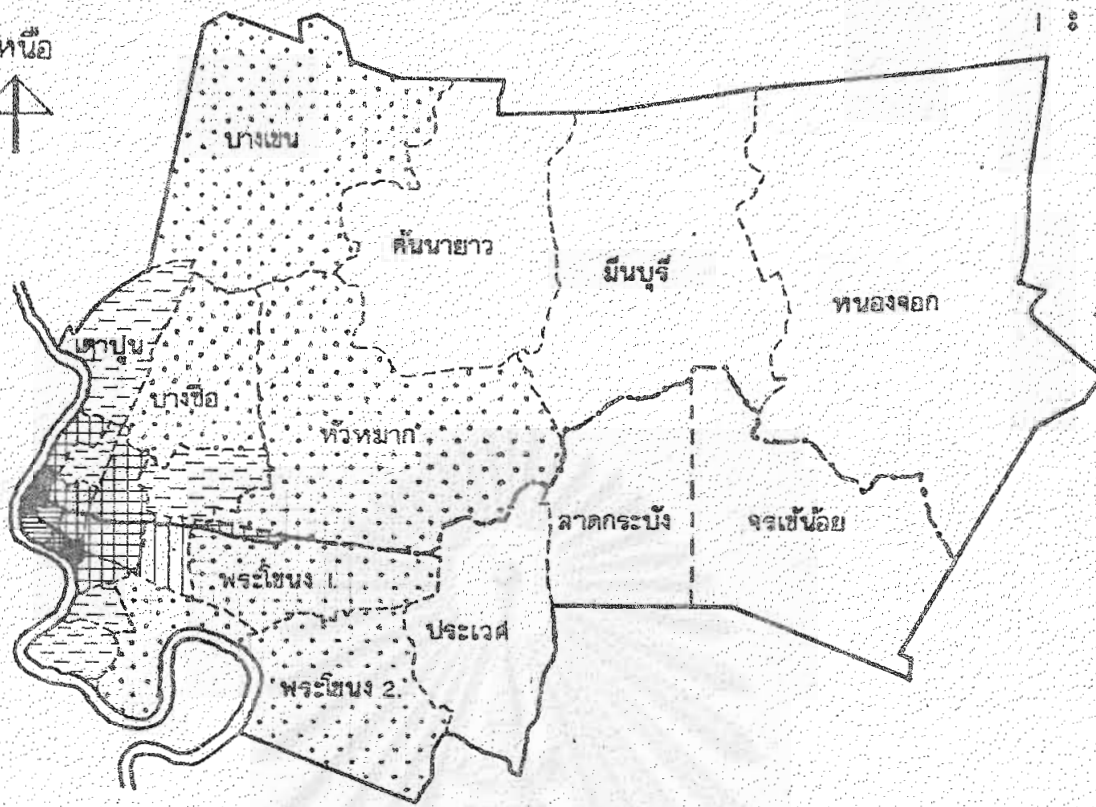
ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 496 คดี (0.45 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 316 คดี (0.40 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 180 คดี (0.54 คดี/ตร.กม.) และพบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25% เกิดขึ้นใน 0.85% ของพื้นที่ คือเกิดอย่างหนาแน่นใน สน.ดังต่อไปนี้คือ สน.พลับพลาไชย 2., ชนະสงคราม, จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, พระราชวัง และ สามเสน ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดขึ้นหนาแน่นใน 4.76% ของพื้นที่คือใน 6 สน.ดังกล่าวและเพิ่มเติมอีก 8 สน. ดังนี้ สน.ปทุมวัน, พลับพลาไชย 1., บางรัก, นางเลิ้ง, พญาไท (เดิม), ลุมพินี, ห้วยขวาง(เดิม) และยานนาวา ตามลำดับ

ส่วนในปี 2522 นั้น คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 331 คดี (0.30 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 209 คดี (0.27 คดี/ตร.กม.) / บก.น.ใต้ 122 คดี (0.37 คดี/ตร.กม.) พบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25% เกิดอย่างหนาแน่นใน 2.50% ของพื้นที่คือใน สน. ปทุมวัน, สำราญราษฎร์, นางเลิ้ง, ดินแดง, ชนະสงคราม, สามเสน, พระราชวัง, และ พญาไท ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 7.65% ของพื้นที่ คือเกิดอย่างหนาแน่นใน สน.ดังกล่าว

เหนือ

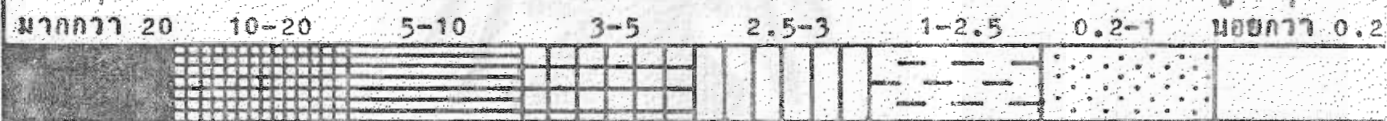
1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคทีปรช เกษมขึ้น

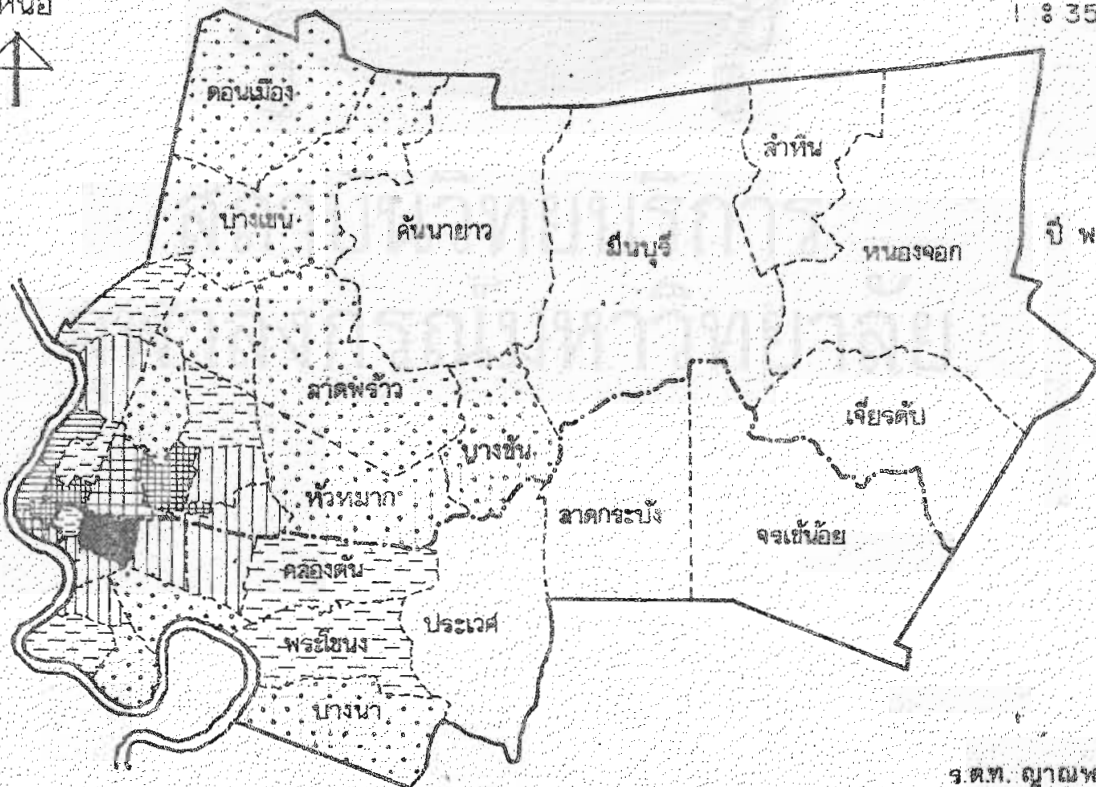
คที/ตร.กม.

เหนือ

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ข้างต้นและใน สน. พังท้อไปนี้คือ สน.เตาปูน, มักกะสัน, บางรัก, จักรวรรดิ, พลับพลา-
ไชย 2, ยานนาวา, หัวขวาง, ลุมพินี, ทองหล่อ และคลองตัน ตามลำดับ

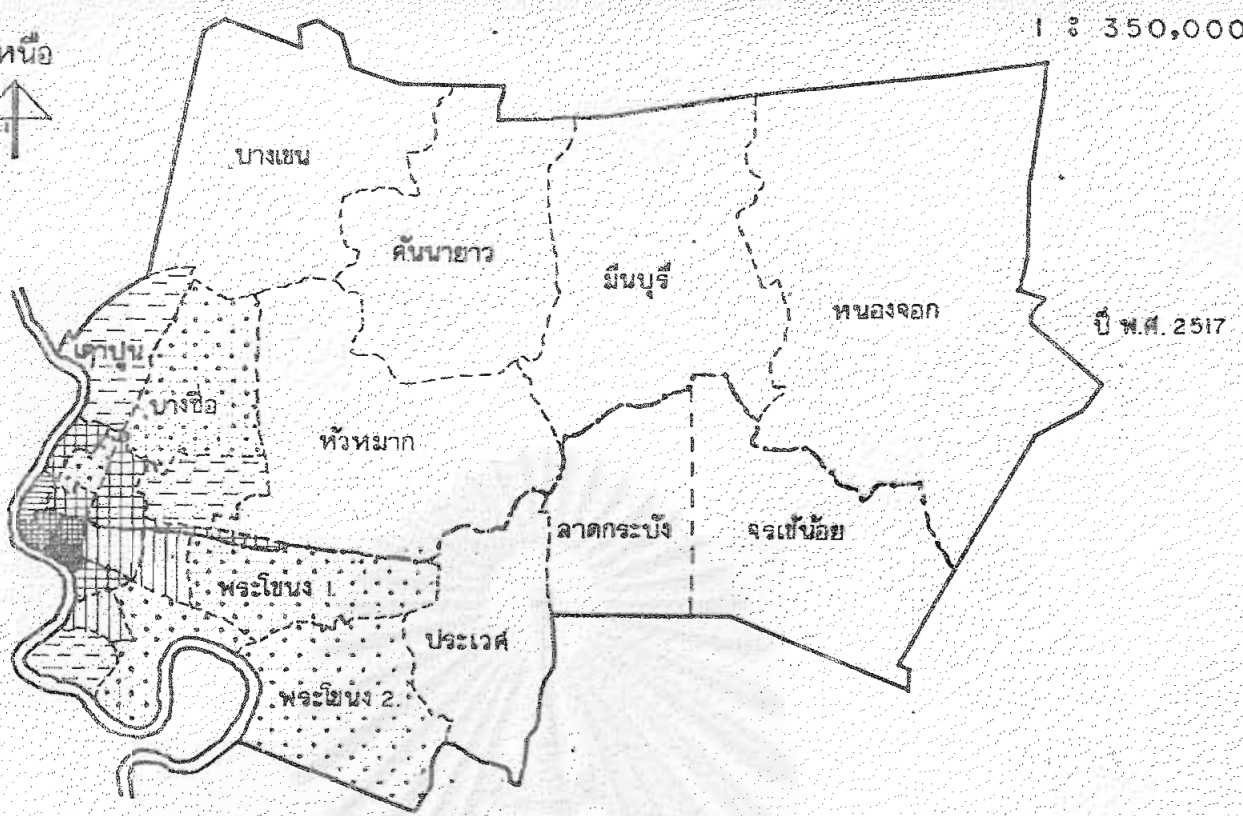
สถิติประเภทนี้ในปี 2517 จะเห็นได้ว่า 50% ของคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพียง 4.76%
ซึ่งผลจากความคาดหมายที่ว่าคดีข่มขืน น่าที่จะเกิดมาในบริเวณ สน.รอบนอกซึ่งเป็นที่เปลี่ยว
แต่ผลปรากฏว่าคดีกลับมีความหนาแน่นมากในบริเวณ สน.ชั้นในซึ่งมีโรงแรมตั้งอยู่เป็นจำนวน
ตั้งอยู่เป็นจำนวนมากและจากการสอบถามในแต่ละ สน.ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ
ก็ได้ผลว่าคดีส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในโรงแรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่าผู้กระทำความผิดและเหยื่อผู้เคราะห์
ร้ายนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์หรือรู้จักกันมาก่อน สน.ที่มีคดีข่มขืนมากที่สุดคือ สน.ชนะสงคราม
ซึ่ง 59 คดี คิดเป็น 11.90% ของคดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนคร ในขณะที่ สน.รอบนอก
ได้แก่ สน.บางเขน, เตาปูน, พระโขนง 1. และ 2. มีคดีเกิดขึ้น 7.86, 6.45 , 5.04
และ 5.04% ตามลำดับ การที่จะวิเคราะห์ถึงเรื่องคดีข่มขืนนั้นเป็นการยากเพราะมีทั้งแบบ
มีเงื่อนไขคือมีความสัมพันธ์หรือรู้จักกันมาก่อน แต่ภายหลังฝ่ายชายไม่ยอมรับผิดชอบ ไม่ยอม
จ่ายค่าเสียหายหรือไม่ยอมให้ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ฝ่ายหญิงก็อาจมาแจ้งความเพื่อร้องขอให้เกิด
ผลในทางบีบบังคับบางอย่าง ส่วนแบบที่ไม่มีเงื่อนไขคือประเภทอุกฉกรรจ์ไปข่มขืนโดยใช้กำลังขึ้น
ในบริเวณ สน.รอบนอกที่เป็นที่เปลี่ยว แต่จากการศึกษาพบว่า สน.ชั้นในมีโอกาที่จะเกิดคดี
ข่มขืนได้มากกว่า สน.ชั้นนอก ส่วนในปี 2522 นั้นปรากฏว่าคดีมีการกระจายตัวอย่างมาก
แม้ว่ายอดคดีรวมจะน้อยลงก็ตาม จะเห็นได้ว่า 25% ของคดีที่เกิดขึ้นเดิมอยู่ใน 0.85% ของ
พื้นที่ก็ได้เพิ่มเป็น 2.50%ของพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็น สน.ชั้นใน ยกเว้น สน.ดินแดง ส่วน
50% ของคดีเพิ่มจาก 4.76%ของพื้นที่เป็น 7.65% และ สน.ที่เพิ่มเข้ามามีเห็นว่า เป็น สน.
รอบนอกเสียส่วนใหญ่ เช่น สน.เตาปูน, ดินแดง, ทองหล่อและคลองตัน

4. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง (แผนนี้หมายเลข 16)

คดีประเภทนี้จึงต่อไปจะเรียกรวมๆ ว่าคดีปล้นทรัพย์นั้น ปรากฏว่าในปี 2517 มี
ยอดคดีรวม 1,690 คดี (1.52 จล./ตร.กม.) เกิดใน บค.ม.เหนือ 1,006 คดี

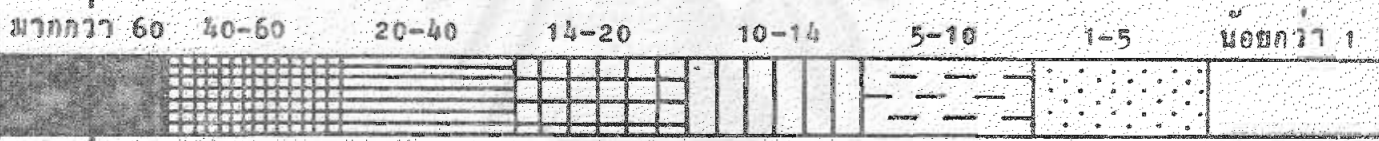
1 : 350,000

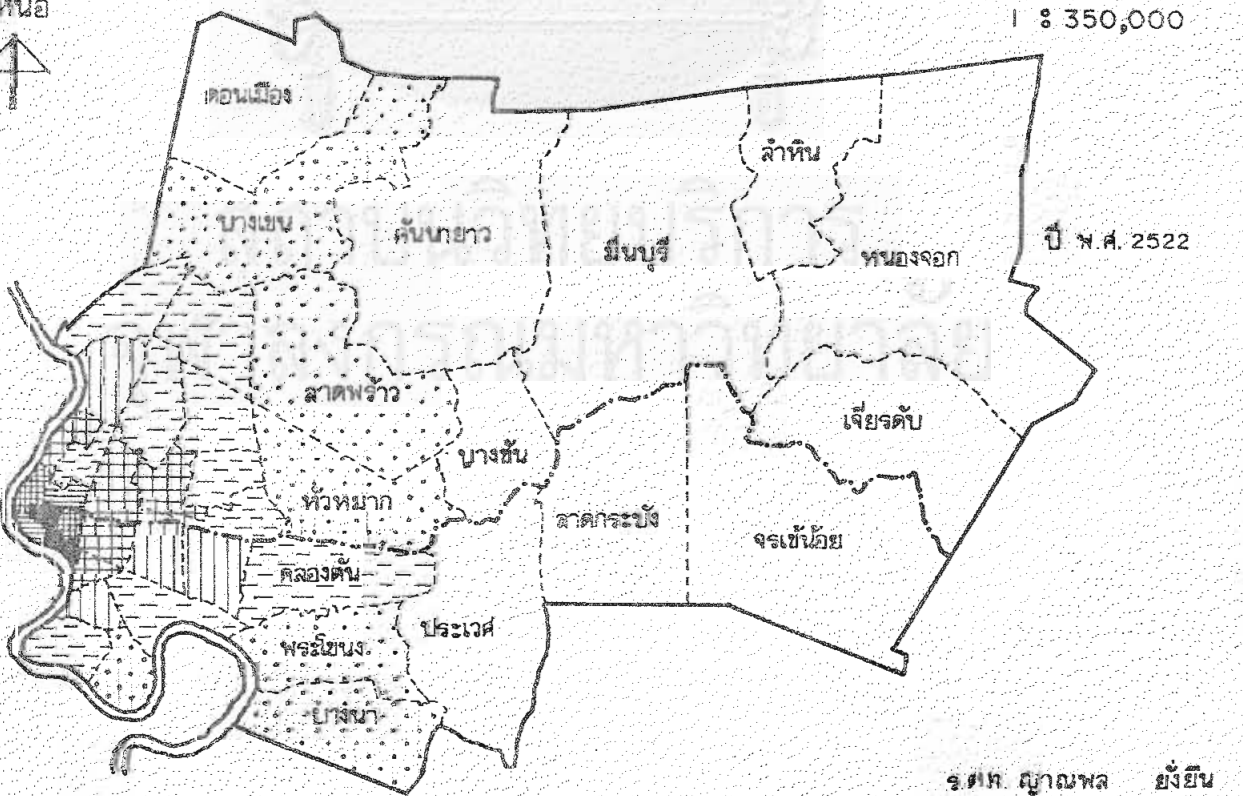
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินแรง

คดี/ตร.กม.

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. สุวัฒน์ พล ยังยืน

(1.29 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 684 คติ (2 คติ/ตร.กม.) และพบว่าคติที่เกิดขึ้น 25 % เกิดหนาแน่นใน 1.08 % ของพื้นที่คือใน สน. จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 2, สำราญราษฎร์, พระราชวัง, พลับพลาไชย 1, ชนะสงคราม, สามเสน และนางเลิ้ง ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติเกิดใน 4.05 % ของพื้นที่คือ สน. คังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. พญาไท(เดิม) บางรัก, ปทุมวัน, ยานนาวา, ลุมพินี, และวัดพระยาไกร ตามลำดับ

ส่วนในปี 2522 คติประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรงหรือปล้นทรัพย์นี้มีอัตราการคติ 1,597 คติ (1.44 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 968 คติ (1.24 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 629 คติ(1.90 คติ/ตร.กม.) พบว่าคติที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 1.79 % ของพื้นที่ คือมีความหนาแน่นมากใน สน. ต่อไปปีคือ สน. จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, พลับพลาไชย2 และ 1, ชนะสงคราม, นางเลิ้ง, พระราชวัง, พญาไท และ ปทุมวัน ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติที่เกิดอยู่ใน 5.37 % ของพื้นที่ คือเกิดอย่างหนาแน่นใน สน. ข้างต้น และเพิ่มเติมด้วย สน. คังนี้คือ สน.สามเสน, บางรัก, ดินแดง, ยานนาวา, ลุมพินี, เคาขุน และ - ทองหล่อ ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่ายอดคติรวมลดลงเล็กน้อย แต่คติมีการกระจายตัวมากขึ้น คือ 25 % ของคติ จาก 1.08 % ของพื้นที่เป็น 1.79 % ส่วน 50 % ของคตินั้นจากเดิม 4.05 % เป็น 5.37 % แต่ก็ยังมีความหนาแน่นของคติสูงอยู่ในเขตชั้นในเช่นเดิม ส่วนใหญ่แล้วคติประเภทนี้มักเกิดขึ้นตามถนนตรอกซอยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขต สน. ชั้นใน ส่วน สน. รอบนอกนั้นคติประเภทนี้มักจะเกิดมากทั้งในถนน ตรอก ซอย และในบ้านพักอาศัย โดยมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่ง แสดงให้เห็นว่า คติประเภทนี้ถ้าไม่ใช่ย่านพักอาศัยแล้วมักจะเกิดขึ้นบนถนน ตรอก ซอย มากกว่าจะเกิดขึ้นที่อื่นๆ แต่ถ้าเป็นย่านที่ส่วนใหญ่แล้วใช้เป็นที่พักอาศัย คติประเภทนี้มักจะเกิดขึ้นทั้งบนถนน ตรอก ซอย และในบ้านพักอาศัย โดยมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่ง และมากกว่าที่จะเกิดขึ้นในที่อื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น สน.ทองหล่อ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่พักอาศัย จากข้อมูลที่ได้จากศูนย์คอมพิวเตอร์ กรมตำรวจ ระบุว่าในปี 2523 สน.ทองหล่อ มีคติประเภทนี้รวม 54 คติ เกิดขึ้นในบ้านพักอาศัย 18 คติ บนถนน ตรอก ซอย 27 คติ ส่วนที่เหลืออีก 9 คตินั้นเกิดในที่อื่นๆ ในขณะที่ สน.บางรัก มีคติเกิด

33 คดี เกิดในอาคารบ้านเรือน 4 คดี ถนน ตรอก ซอย 20 คดี นอกจากนั้นอีก 9 คดีเกิดในสถานที่อื่นๆ สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของคดีประเภทนี้ว่า สภาพการใช้ที่ดินก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะผันแปรรูปแบบของถาวรกระหำผิวดินนี้ได้ และความแออัดของบ้านเรือนในเขตชั้นใน ก็เป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันไว้ให้คดีประเภทนี้เกิดขึ้นในบ้านเรือนได้ ในขณะที่เขตชั้นนอกมีการปลูกสร้างบ้านเรือนที่ห่างกัน หรือมีรั้วทึบสูง จึงเป็นสิ่งที่ปกกันสายตาของเพื่อนบ้านหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้การทำงานของกรรไกรง่ายขึ้นและมีโอกาสลักทรัพย์สินมากกว่าในสถานที่อื่นๆ ด้วย

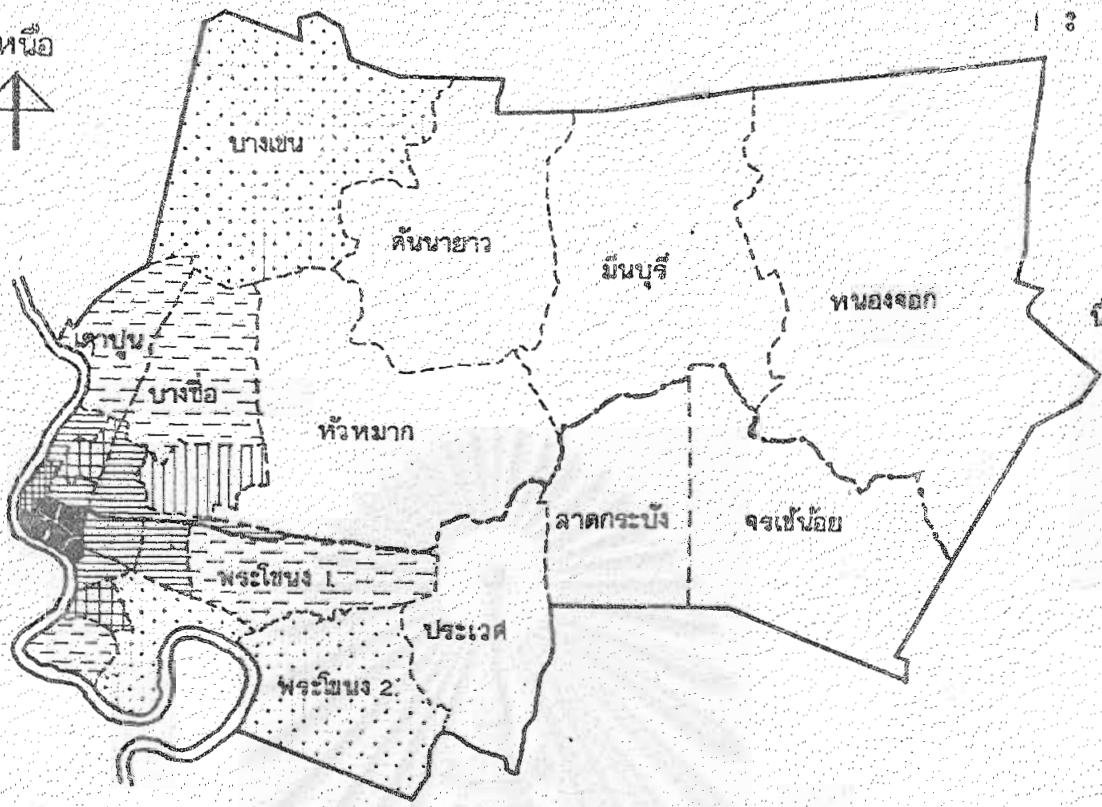
5. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ธรรมดา (แผนที่หมายเลข 17)

ในปี 2517 คดีประเภทนี้คือ คดีลักทรัพย์ทั่วไป มียอดคดีรวม 7,796 คดี (7 คดีต่อตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 4,413 คดี(6 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 3,383 คดี (10 คดี/ตร.กม.) และพบว่าคดีลักทรัพย์เกิดขึ้นหนาแน่นในบริเวณ สน.ชั้นในคือ 25 % ของคดีที่เกิดขึ้น เกิดหนาแน่นใน สน. ดังต่อไปนี้คือ สน. พลับพลาไชย 1, จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 2, สำราญราษฎร์, พระราชวัง, ชนะสงคราม, บางรัก และนางเลิ้งตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีที่เกิดขึ้นเกิดใน สน. ที่กล่าวแล้วข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. ดังต่อไปนี้คือ สน. ปทุมวัน, สามเสน, ลุมพินี, พญาไท(เดิม) และ ดุสิต ตามลำดับ นอกจากนั้นยังพบอีกว่า 25 % ของคดีที่เกิดขึ้นเกิดใน 0.96 % ของพื้นที่ และ 50 % ของคดีเกิดใน 3.44 % ของพื้นที่ จากหลักฐานดังกล่าวแสดงว่าคดีที่เกิดขึ้นมีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นในเขต สน. ชั้นใน และเริ่มเบาบางลงใน สน. ชั้นนอกถัดออกมา

ในปี 2522 คดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ธรรมดานี้มียอดรวม 6,005 คดี (5 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 3,651 คดี(5 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 2,354 คดี(7 คดี/ตร.กม.) พบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดใน 1.40 % ของพื้นที่ได้แก่ สน.พลับพลาไชย 2, จักรวรรดิ, พระราชวัง, สำราญราษฎร์, ชนะสงคราม, พลับพลาไชย 1, นางเลิ้ง, บางรัก และ ปทุมวัน ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นอย่างหนาแน่นใน 5.15 % ของพื้นที่ได้แก่ สน. ที่กล่าวแล้วข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. พญาไท,

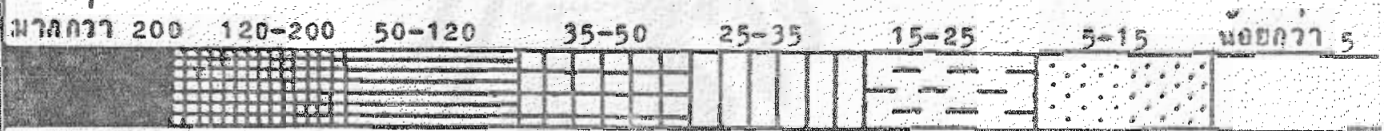
1 : 350,000

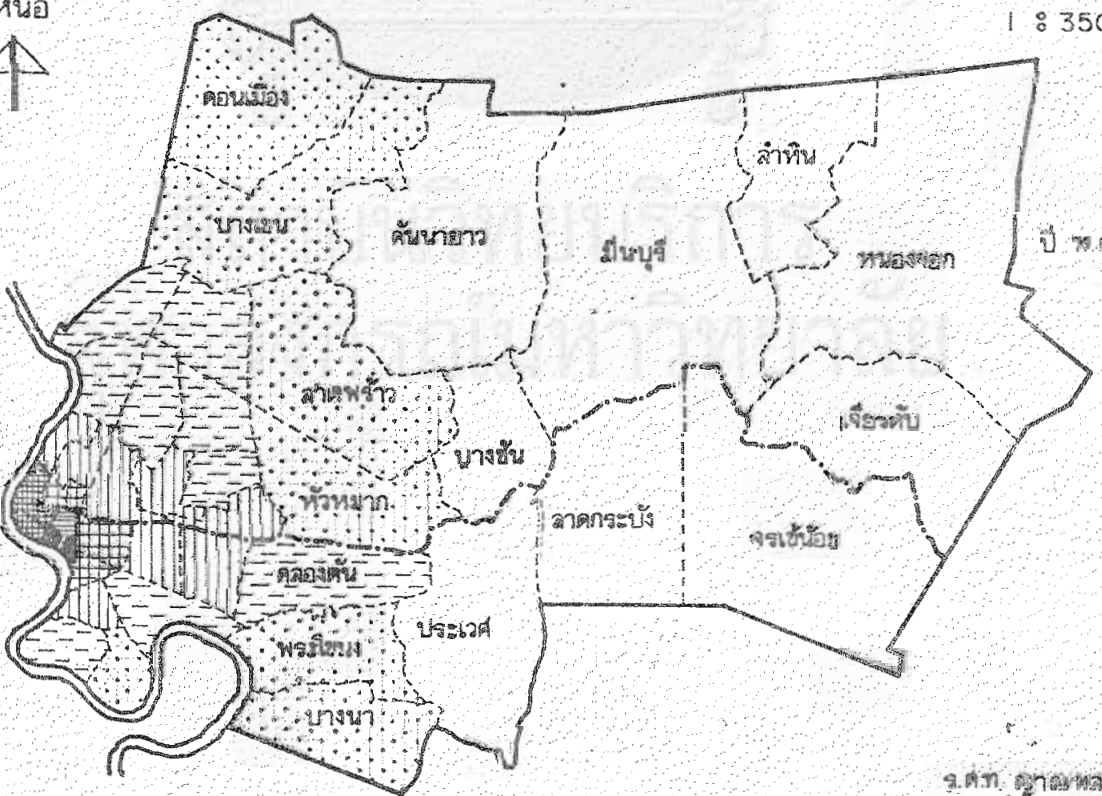
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคดีประเภทลักทรัพย์

กค./ตร.คต

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ลุมพินี, สามเสน, ขานนาวา, ดินแดง, กุสิต และ ทองหล่อ ตามลำดับ

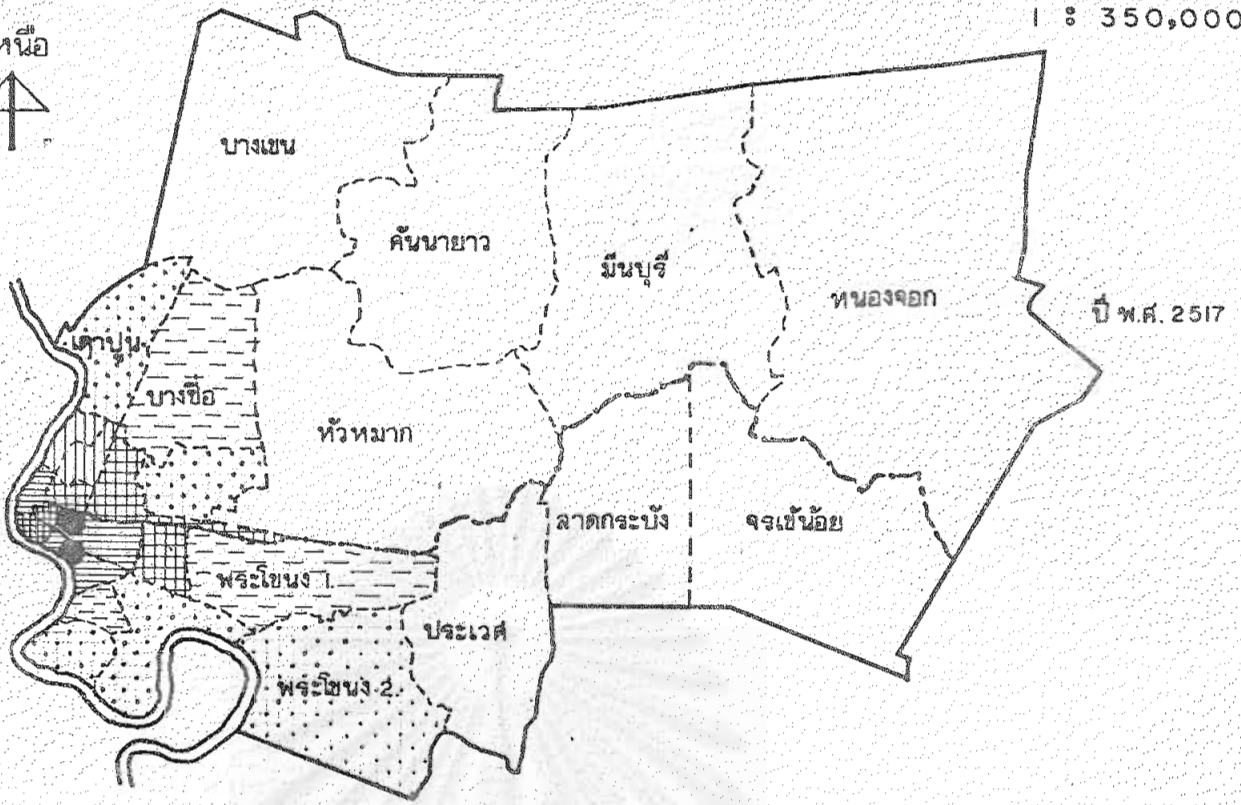
จะเห็นว่าคดีประเภทนี้มียอดคดีรวมลดลงไปมาก คือลดลงไปถึง 1,791 คดี หรือประมาณ 23 % แต่คดีมีการกระจายมากขึ้นคือ 25 % ของคดีจาก 0.96% เป็น 1.40% ของพื้นที่ และ 50 % ของคดีจากเดิม 3.44 % กระจายเป็น 5.15 % ของพื้นที่ แต่คดีก็จะเกิดหนาแน่นอยู่ในบริเวณ สน. ชั้นในอยู่เช่นเดิม

6. คดีลักทรัพย์รถยนต์ (แผนที่ยหมายเลข 18)

ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 1,162 คดี(1.05 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.บ.เหนือ 574 คดี(0.74 คดี/ตร.กม.) บก.บ.ใต้ 588 คดี(1.78 คดี/ตร.กม.) พบว่า 25 % ของคดีที่เกิด เกิดหนาแน่นอยู่ใน สน.พลับพลาไชย 1 และ 2, พระราชวัง, - สำนักราชบุรุษ, บางรัก, จักรวรรดิ และ ชนะสงคราม ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีเกิดหนาแน่นใน สน. ดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. ดังต่อไปนี้คือ สน.ปทุมวัน, ลุมพินี, และพญาไท ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าคดีนี้มีการกระจุกตัวอยู่ในเขต สน. ชั้นในสูง ถ้าเปรียบเทียบเป็นจำนวนพื้นที่จะเห็นว่า 25 % ของคดีเกิดใน 0.84 % ของพื้นที่ และ 50% ของคดีเกิดใน 2.46 % ของพื้นที่

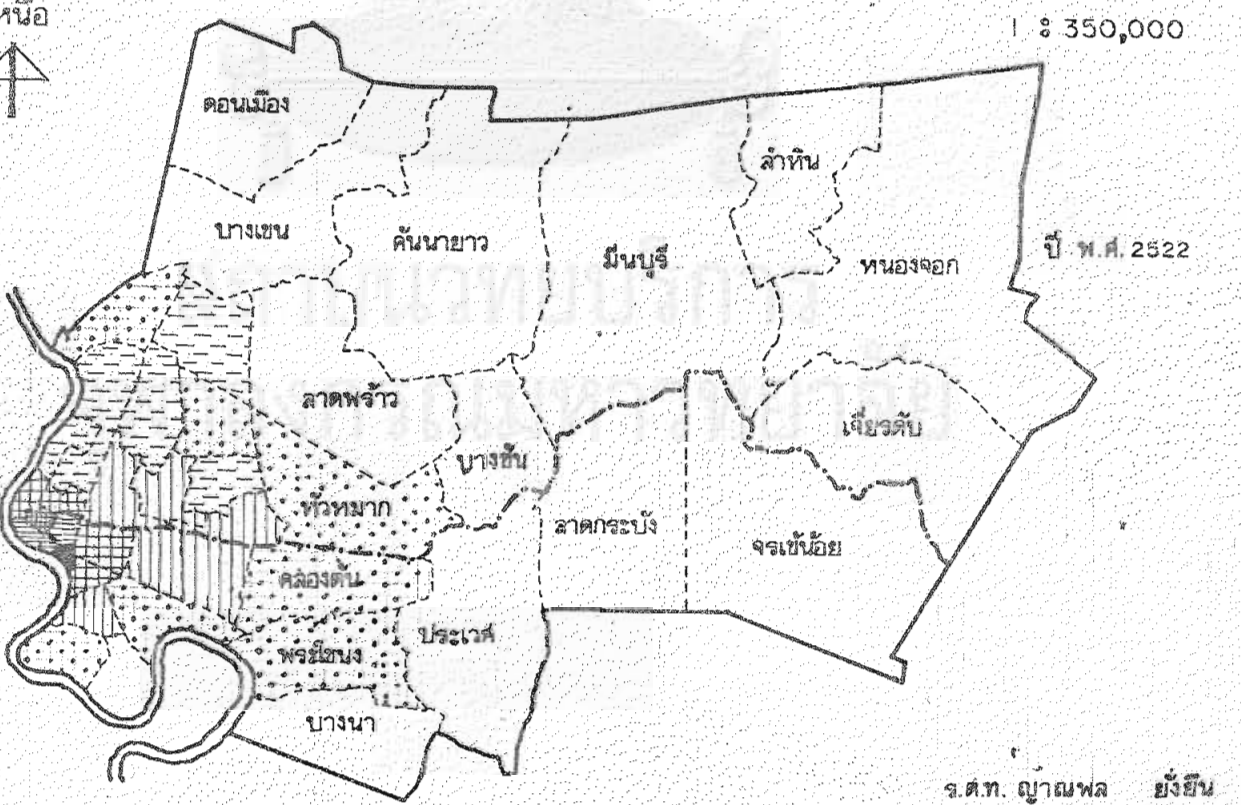
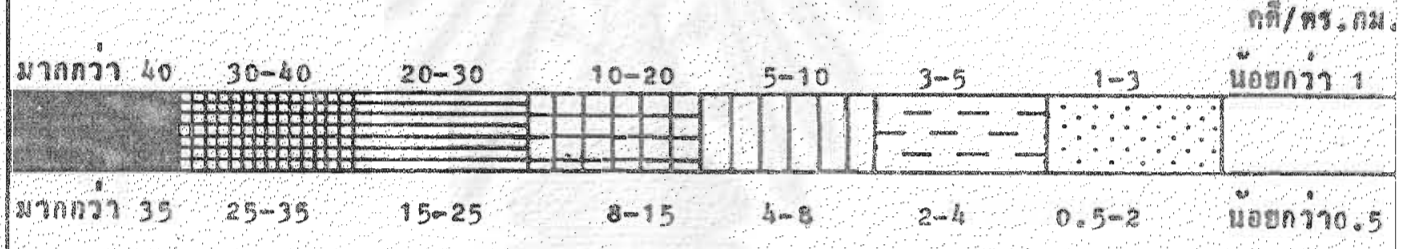
ในปี 2522 คดีประเภทลักทรัพย์รถยนต์นี้มียอดรวม 794 คดี (0.71 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.บ.เหนือ 452 คดี(0.58 คดี/ตร.กม.) บก.บ.ใต้ 342 คดี (1.03 คดีต่อ ตร.กม.) และพบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดอย่างหนาแน่นใน 1.08 % ของพื้นที่ คือ สน.พลับพลาไชย 2, สำนักราชบุรุษ, พลับพลาไชย 1, พระราชวัง, จักรวรรดิ, ชนะสงคราม และ ปทุมวัน ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีนั้นเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นใน 3.56 % ของพื้นที่ คือ สน. ที่กล่าวแล้วข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. บางรัก, บางเขิน, พญาไท, ขานนาวา ลุมพินี และ มัถกะสัน ตามลำดับ

จะเห็นว่ายอดคดีรวมของคดีประเภทนี้นั้นลดลงถึง 368 คดีหรือเท่ากับ 32 % โดย บก.บ.เหนือ ลดลง 122 คดี (21 %) บก.บ.ใต้ ลดลง 246 คดี (42 %) เนื่องจาก

ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นกติประเภทหลักหรือรอง

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. ญาณพล ยั่งยืน

จากในปัจจุบันยานพาหนะ เป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับชีวิตคนในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีราคาแพงมาก แต่ไม่อาจเก็บรักษาไว้ในที่ที่ปลอดภัยได้ตลอดเวลา และจำเป็นต้องจอดทิ้งไว้บริเวณริมถนนอยู่บ่อยครั้ง และครั้งละนานๆ โดยไม่มีผู้ดูแล จึงเป็นการเปิดโอกาสให้คนร้ายทำการลักทรัพย์ได้ง่าย อีกหนึ่งปัญหาในด้านการจอดรถทำให้เจ้าของรถต้องจอดรถทิ้งไว้ข้างไกลสายตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชั้นใน จึงทำให้มีคดีเกิดขึ้นอย่างหนาแน่น

7. คดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ (แผนที่หมายเลข 19)

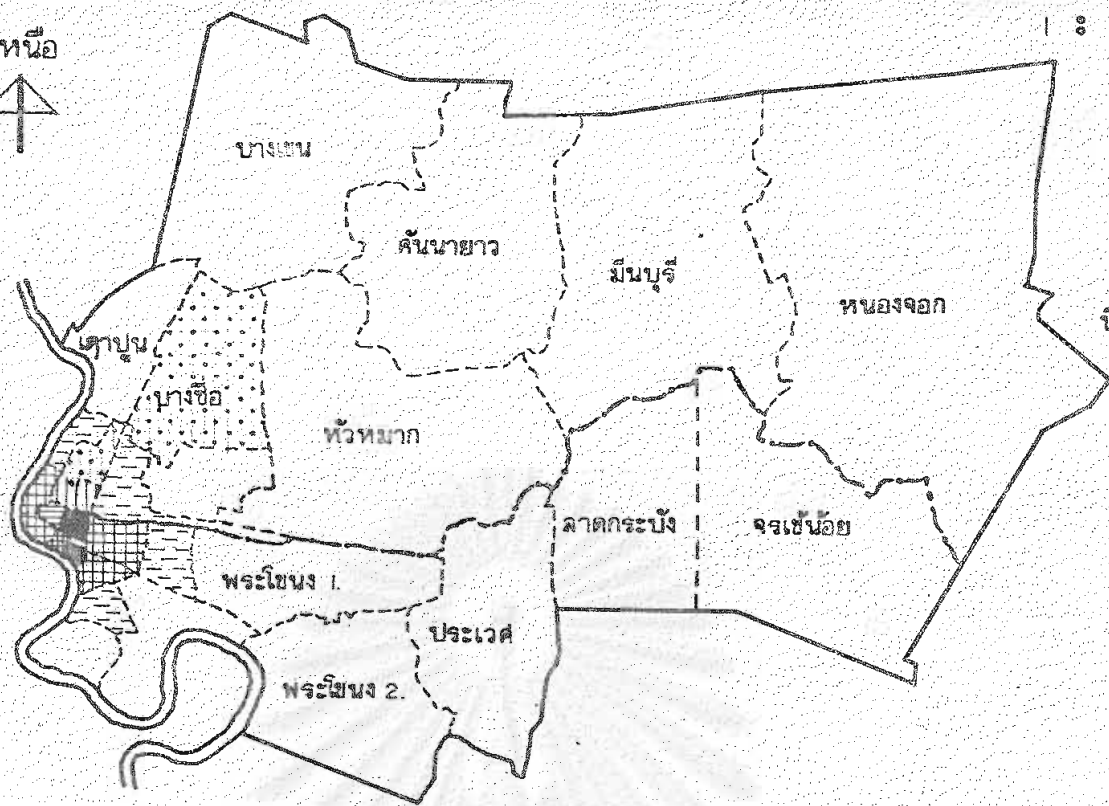
ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 1,116 คดี (1.0 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 494 คดี (0.63 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 622 คดี (1.88 คดี/ตร.กม.) คดีลักรถจักรยานยนต์นี้ปรากฏว่ามีการกระจุกตัวสูงมาก คือ 25 % ของคดีเกิดใน 0.27 % ของพื้นที่ซึ่งหนาแน่นอยู่ใน สน. ดังต่อไปนี้คือ สน. พลับพลาไชย 2 และ 1, จักรวรรดิ, และสำราญราษฎร์ ส่วน 50 % ของคดีเกิดในพื้นที่เพียง 0.95 % ของพื้นที่ คือ เกิดหนาแน่นมากใน สน. ดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. ปทุมวัน, พระราชวัง, และบางรัก โดยเฉพาะ สน. ปทุมวันนั้นมีคดีเกิดสูงสุดคือ 174 คดี (15.6 % ของคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมดในฝั่งพระนคร

ในปี 2522 คดีประเภทนี้มียอดรวม 755 คดี (0.68 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 427 คดี (0.55 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 328 คดี (0.99 คดี/ตร.กม.) และคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดอย่างหนาแน่นใน 0.52 % ของพื้นที่คือใน สน. จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 2, สำราญราษฎร์, พลับพลาไชย 1, พระราชวัง และนางเลิ้ง ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีนั้นเกิดอย่างหนาแน่นใน 1.80 % ของพื้นที่ คือ สน. ดังกล่าวข้างต้น และเพิ่มเติมด้วย สน. ชนงสงคราม, ปทุมวัน, บางรัก, และ ทญาไท ตามลำดับ (แผนที่หมายเลข 19)

เป็นที่น่าสังเกตว่า คดีประเภทนี้จะเกิดขึ้นหนาแน่นมากในบริเวณที่เป็นย่านการค้าที่มีการจราจรแออัด ยานพาหนะที่สะดวกที่สุดในการติดต่อบริการ ส่งสินค้า หรือการหาที่จอดรถ

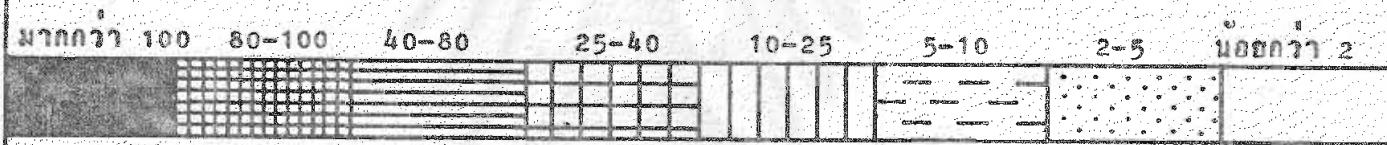
1 : 350,000

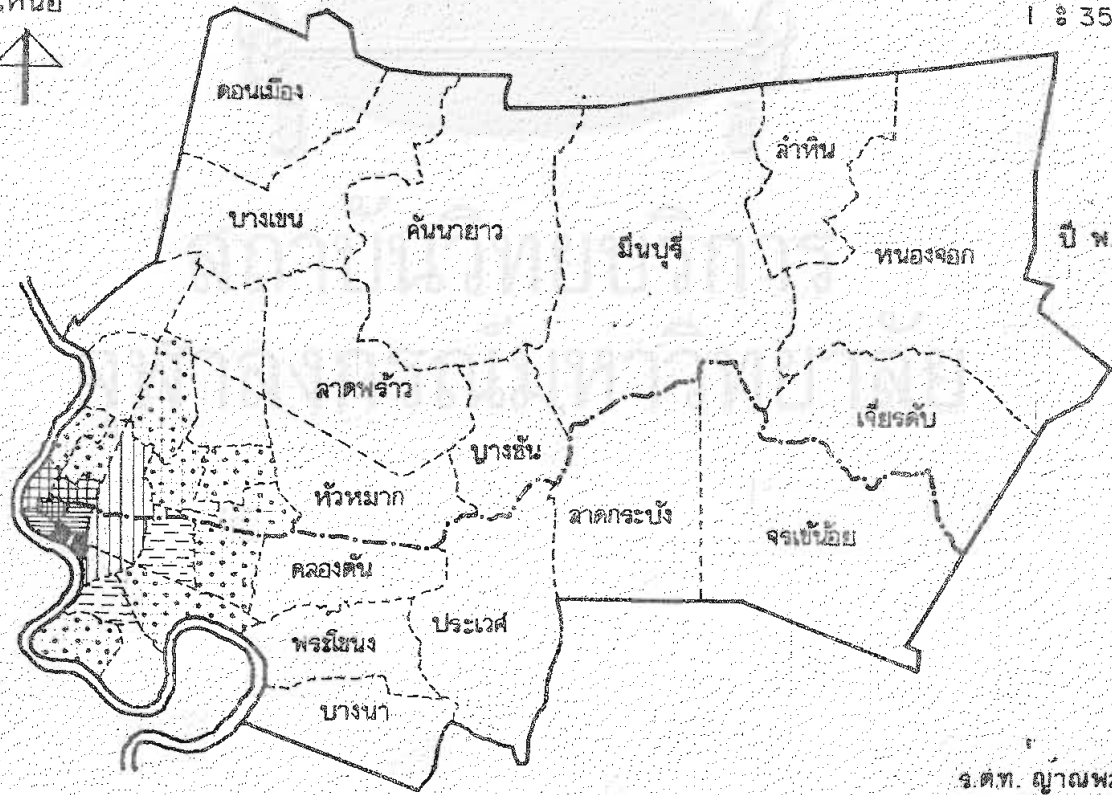
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคดีประเภทหลักทรัพย์จดทะเบียนยนต์

คดี/ตร.กม.

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. สุวัฒน์ พล ยังยืน

ก็คือ รถจักรยานยนต์ ดังนั้นในบริเวณดังกล่าวจึงมีรถจักรยานยนต์วิ่งสัญจรไปมามากมาย บางครั้งในขณะที่ธุรกิจรับแรงจึงได้ล้มลุกกูดจนแรง หรือสั่นแล้วแต่ต้องทำธุรกิจจึงไม่ได้ถกยก เข้ามองตลอด ในบริเวณที่มีประชาชนหลุกหล่านเช่นที่ สำเพ็ง เจ้าของรถมักไม่ใคร่กลัวกูดจนแรง เพราะเห็นว่าจอดไม่นาน และเป็นบริเวณหน้าห้างร้านของตน อีกทั้งมีผู้คนเดินผ่านไปมามากมายไม่ว่าที่เปลี่ยวหรือลับตา ซึ่งปรากฏว่าคนร้ายกลับได้ใช้ความแสบของผู้คนและความประมาทเลินเล่อของเจ้าของรถนั้นทำการลักเอารถจักรยานยนต์ไปได้ดั่งอยู่เสมอ

8. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่มีเงื่อนงำ (แผนที่หมายเลข 20)

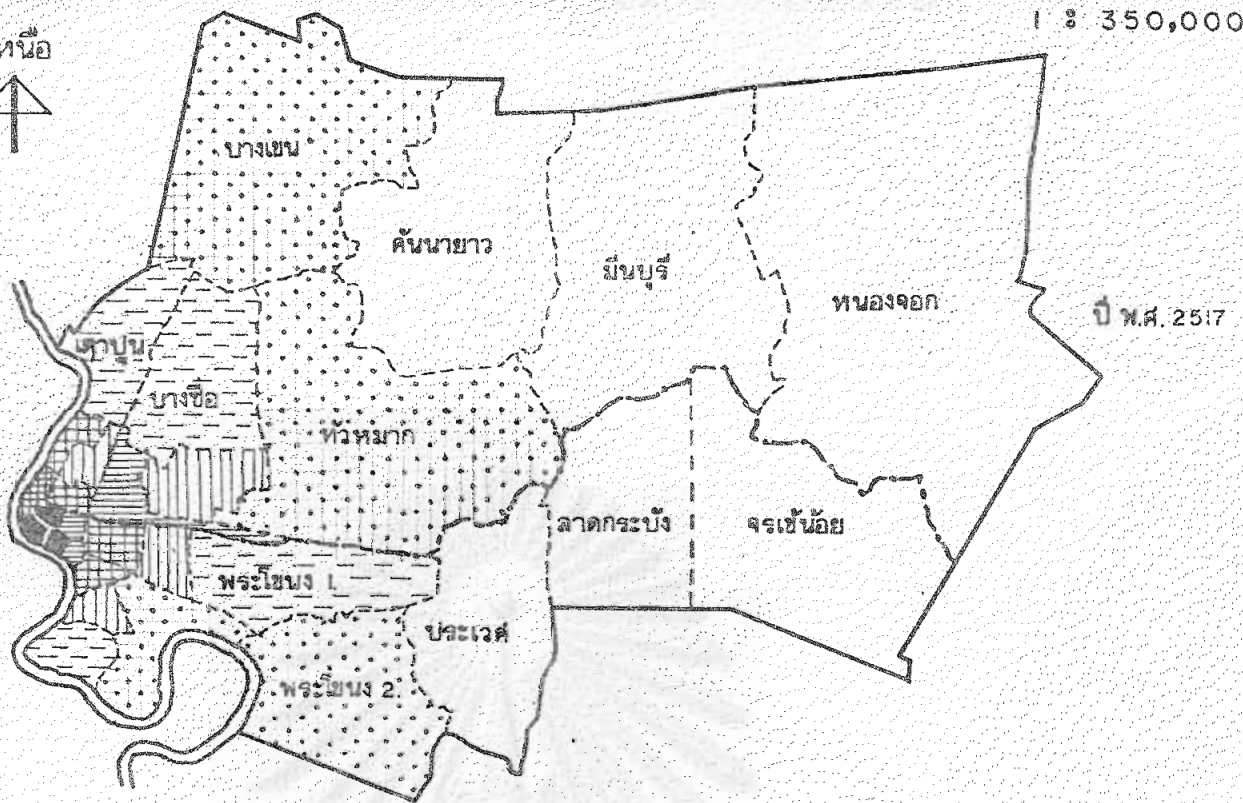
ในปี 2517 คดีประเภทนี้ซึ่งจะเรียกสั้นๆ ว่าคดีขี้กอยอก - จ้อโงง นั้นมียอดคดีรวม 1,602 คดี (1.44 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 1,145 คดี (1.47 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 457 คดี (1.38 คดี/ตร.กม.) และเป็นคดีประเภทเดียวในปี 2517 ที่ บก.น.เหนือ มีความหนาแน่นของคดีสูงกว่า บก.น.ใต้ และพบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดขึ้นในพื้นที่ 0.79 % คือมีความหนาแน่นอยู่ใน สน. ดังต่อไปนี้คือ สน. จักรวรรดิ, พระราชวัง, สำราญราษฎร์, ชนงสงคราม, พลับพลาไชย 1 และ 2 และ พญาไท(เกิม) ตามลำดับ ส่วนคดีที่เกิดขึ้น 50 % นั้นเกิดใน 3.2 % ของพื้นที่ ซึ่งเกิดใน สน. ดังกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน. ดังต่อไปนี้คือ สน. นางเลิ้ง, สามเสน, บางรัก, ปทุมวัน, ดุสิต และ ยานนาวา ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าคดีขี้กอยอก - จ้อโงง นี้ก็ยังมีการรวมตัวกันอย่างหนาแน่นใน สน. ขึ้นในเช่นเดียวกับคดีอื่นๆ

ในปี 2522 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 1,710 คดี (1.54 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 901 คดี (1.15 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 809 คดี (2 คดี/ตร.กม.) และพบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดอย่างหนาแน่นใน 1.31 % ของพื้นที่คือใน สน. พลับพลาไชย 2 และ 1, จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, บางรัก, ปทุมวัน, ชนงสงคราม และ คูมทิพย์ ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีนั้นเกิดใน 3.86 % ของพื้นที่ คือใน สน. ดังกล่าวข้างต้น และเพิ่มเติมด้วย สน. พญาไท, พระราชวัง, สามเสน, ทองหล่อ, นางเลิ้ง และ ยานนาวา ตามลำดับ (แผนที่หมายเลข 21)

เหนือ

1 : 350,000

แสดงความหนาแน่นคทีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สินโดยมีเงื่อนไข

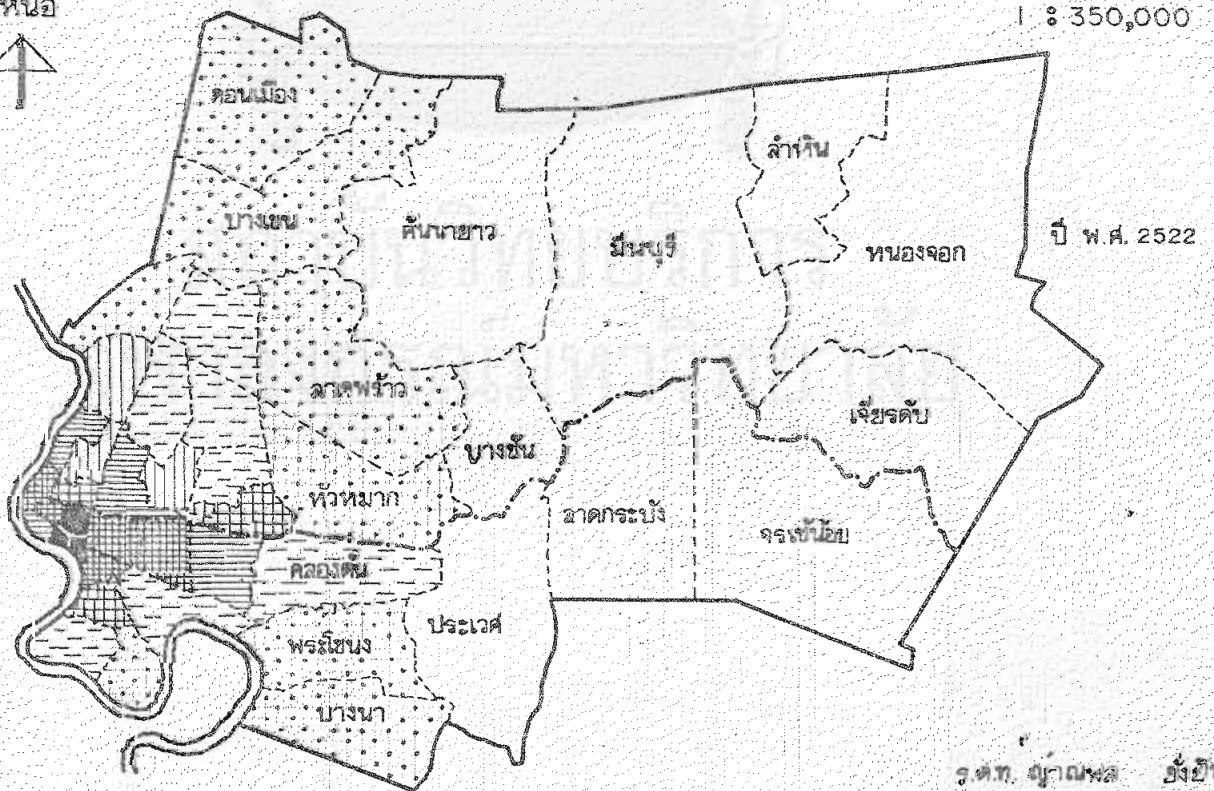
คที/ตร.กม.

เหนือ

1 : 350,000

ร.ค.ท. ญานพล อังฮิน

แผนที่หมายเลข

20

จะเห็นว่าค่าที่ประเภทนี้มียอดคดียรวมเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่มีการกระจายตัวออกไปรอบนอกมากขึ้นคือ 25 % ของคดีจากเดิมเกิดใน 0.79 % ของพื้นที่กระจายตัวเป็น 1.31 % ของพื้นที่ และ 50 % ของคดีเดิมเกิดใน 3.2 % ของพื้นที่กระจายตัวเป็น 3.86 % ของพื้นที่

9. คดีเพลิงไหม้ (แผนที่หมายเลข 21)

ในปี 2517 คดีเพลิงไหม้มียอดคดียรวมเท่ากับ 98 คดี (0.09 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 57 คดี (0.07 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 41 คดี (0.12 คดี/ตร.กม.) คดีเพลิงไหม้ 25 % เกิดใน 0.87 % ของพื้นที่ และพบว่ามีความกระจุกตัวสูงคือ เกิดคดีขึ้นอย่างหนาแน่นใน สน.จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 2, พระราชวัง, ชนะสงคราม, สำราญ-ราชบุรี, และปทุมวัน ส่วน 50 % ของคดีนั้นเกิดใน 2.76 % ของพื้นที่คือ สน. ตั้งกล่าวข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน.นางเลิ้ง, สามเสน, พญาไท, พลับพลาไชย 1 และชานนาวา ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า สน. พลับพลาไชย 1 นั้นตกไปอยู่ในอันดับท้ายๆ และ สน. บางรัก นั้นไม่มีคดีเกิดขึ้นเลยในปี 2517

ในปี 2522 คดีเพลิงไหม้มียอดคดียรวม 152 คดี (0.14 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 81 คดี (0.10 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 71 คดี (0.21 คดี/ตร.กม.) พบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25 % เกิดอย่างหนาแน่นใน 0.57 % ของพื้นที่ได้แก่ สน. สำราญราชบุรี, จักรวรรดิ, บางรัก, พลับพลาไชย 1 และ สามเสน ตามลำดับ ส่วน 50 % ของคดีนั้นเกิดหนาแน่นอยู่ใน 3.45 % ของพื้นที่ คือใน สน. ที่กล่าวแล้วข้างต้นและเพิ่มเติมด้วย สน.นางเลิ้ง, ปทุมวัน, ชนะสงคราม, ลุมพินี, พญาไท และ ทองหล่อ ตามลำดับ

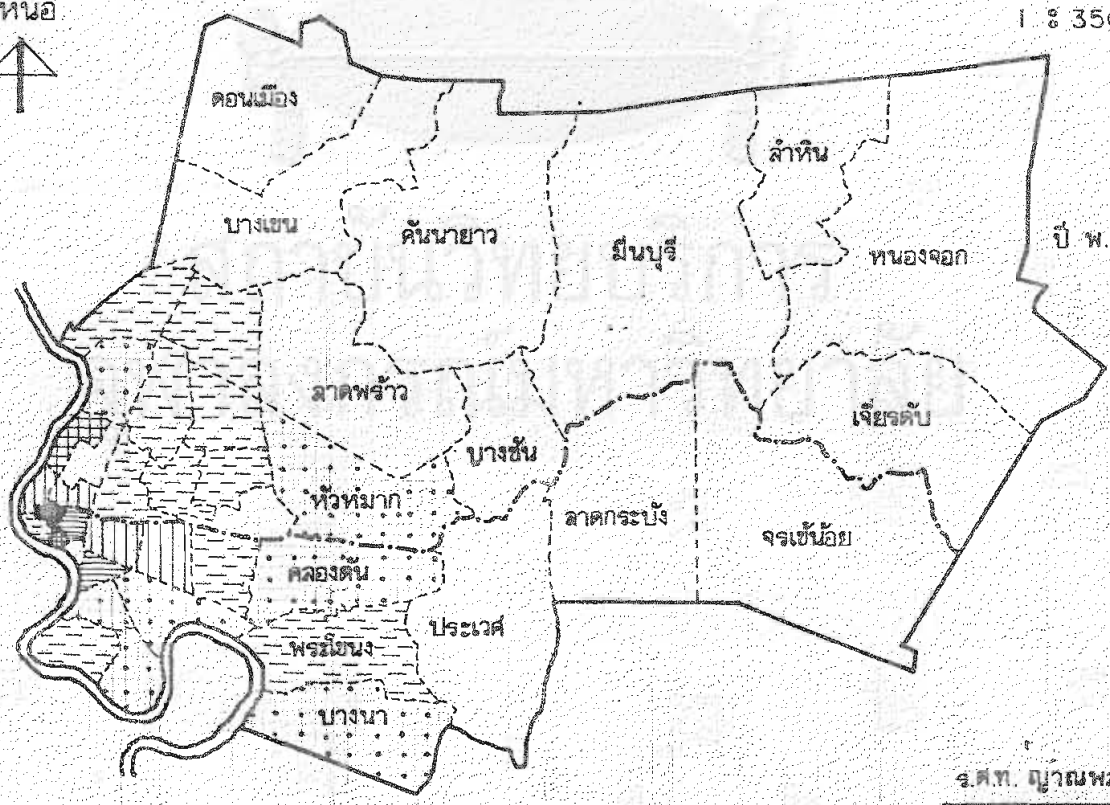
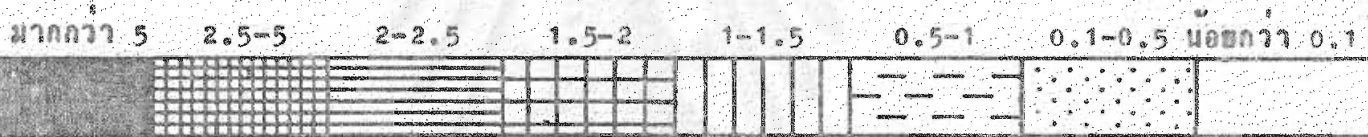
คดีประเภทนี้เพิ่มขึ้นถึง 36 % โดย บก.น.เหนือ มีคดีเพิ่มขึ้น 30 % บก.น.ใต้ เพิ่มขึ้น 42 % เป็นที่น่าสังเกตว่า 25 % ของคดีมีการกระจุกตัวมากขึ้นคือจาก 0.87 % ของพื้นที่ลดลงเหลือ 0.57 % ของพื้นที่ ส่วน 50 % ของคดีนั้นมีการกระจายตัวมากขึ้นคือจาก 2.76 % กระจายเป็น 3.45 % ของพื้นที่ เป็นที่น่าสังเกตว่า สน. บางรัก ซึ่งในปี 2517 นั้นไม่มีคดีเพลิงไหม้เกิดขึ้นเลย แต่ในปี 2522 กลับเกิดคดีขึ้นสูงสุด คือ 17 คดี ถึง

ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคทีประเภทเพลิงไหม้

คที/ตร.กม.

ปี พ.ศ. 2522

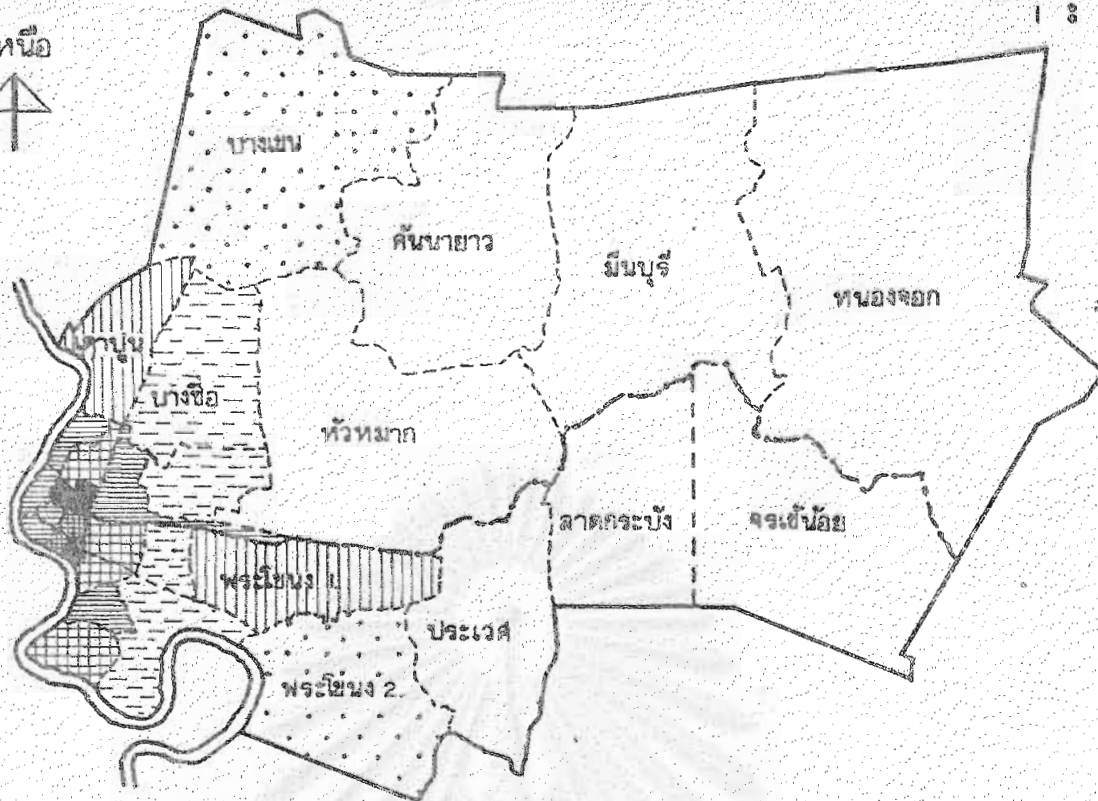
ร.ศ.ท. ญาณพล ยังยืน

แม้ว่าคดีเพลิงไหม้นี้จะมีทั้งจำนวนและความหนาแน่นเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคดีประเภทอื่นๆ ก็ตามแต่ก็เป็นคดีที่มีภัยอย่างมหันต์ เพราะจำนวนผู้เสียหายมีได้ไม่จำกัด และในบางครั้งถึงกับมีการเสียชีวิตก็มี ในคดีปล้นทรัพย์หรือคดีอื่นๆ ถ้ามีคดีเกิดขึ้น 100 คดีผู้เสียหายอาจมีได้ประมาณ 100 กว่าคน แต่ถ้าเป็นคดีเพลิงไหม้แม้เพียง 1 คดี ก็อาจมีผู้เสียหายถึง 1,000 คนก็ได้ และค่าเสียหายอาจถึง 100 ล้านบาทก็ได้ ดังนั้นในการศึกษาทางคานาอาชญากรรมจึงไม่การที่จะมองข้ามคดีเพลิงไหม้ไป

10. คดียาเสพติดให้โทษ (แผนที่หมายเลข 22)

ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 4,893 คดี (4 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 2,700 คดี (3 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 2,193 คดี (7 คดี/ตร.กม.) คดีที่เกิดขึ้น 25% อยู่ใน 0.85% ของพื้นที่ คือมีความหนาแน่นสูงอยู่ใน สน.พลับพลาไชย 2., นางเลิ้ง, จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 1., สามเสนใน และ ยานนาวา ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีเกิดหนาแน่นใน สน. กังเกล้าและเพิ่มด้วย สน.สำราญราษฎร์, ชนะสงคราม, พระราชวัง, พญาไท (เดิม), และวัดพระยาไกร ตามลำดับ และ 50% ของคดีนั้นเกิดในพื้นที่เพียง 2.95% ของพื้นที่

ในปี 2522 คดียาเสพติดให้โทษนี้มียอดคดีรวม 11,850 คดี (11 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 5,523 คดี (7 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 6,327 คดี (19 คดี/ตร.กม.) พบว่าคดีที่เกิดขึ้น 25% อยู่ใน 0.76% ของพื้นที่คือเกิดอย่างหนาแน่นใน สน.พลับพลาไชย 2 และ 1., นางเลิ้ง, จักรวรรดิ, สำราญราษฎร์, และ ยานนาวา ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 3.21% ของพื้นที่คือ สน.กังกเกล้าข้างต้นและ สน.สามเสน, พญาไท, ปทุมวัน, ชนะสงคราม, บางรัก และทองหล่อ ตามลำดับ

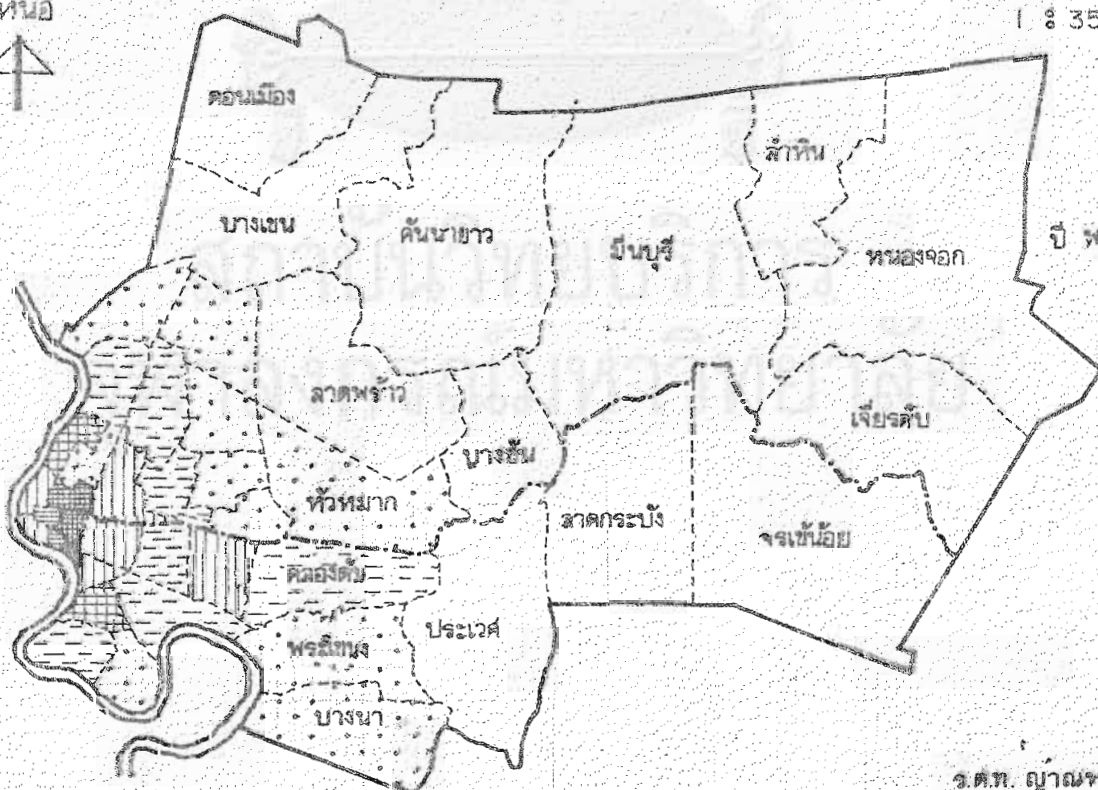
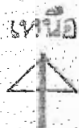
แสดงความหนาแน่นกึ่งประชากรเสกติดให้โทษ

กึ่ง/ตร.กม.

มากกว่า 200 100-200 40-100 25-40 15-25 5-15 1-5 น้อยกว่า 1

มากกว่า 700 300-700 170-300 120-170 70-120 25-70 5-25 น้อยกว่า 5

ร.ต.ท. สุวัฒน์ พลอย ยั่งยืน

ทางด้านความหมายนั้น องค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามของยาเสพติดให้โทษว่า หมายถึงสิ่งที่มีผู้ใช้เข้าไปแล้วต้องทวีจำนวนขึ้นเรื่อยๆ และนับวันจะมากขึ้นทุกที หยุคไม่ทำให้ทำให้เกิดโทษทางร่างกายและจิตใจ แก่ผู้ใช้และสังคม¹

เนื่องจากประเทศไทยเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดสู่ตลาดโลก ทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาเสพติดอย่างรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบันมีจำนวนผู้ติดยาเสพติดถึงประมาณ 600,000 คน นอกจากผลร้ายที่สังคมจะได้รับจากการก่ออาชญากรรมของผู้ติดยาเสพติดในด้านต่างๆ แล้ว ทางด้านเศรษฐกิจ มูลค่าของยาเสพติดที่ต้องใช้เสพติดในแต่ละวัน ผู้เสพได้ใช้ไปเป็นเงินประมาณวันละ 30 ล้านบาท² (การใช้ยาเสพติดต่อคนต่อวันประมาณ 50 บาท) นอกจากนั้นยังเป็นการสูญเสียแรงงานของชาติและสูญเสียค่าใช้จ่ายของรัฐในการปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ในส่วนของกรุงเทพมหานคร จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคดีประเภทนี้มีออกคดีรวมสูงจนถึง 6,957 คดี (142%) โดย บค.น.เหนือ เพิ่ม 2,823 คดี (105%) บค.น.ใต้เพิ่ม 4,134 คดี (189%) คดีที่เกิดขึ้น 25% จากเดิมเกิดขึ้นใน 0.85% มีการกระจุกตัวโดยลดลงมาเหลือ 0.76% ของพื้นที่ ส่วน 50% ของคดีนั้นเดิมเกิดขึ้น 2.95% ของพื้นที่ การจ่ายตัวออกเป็น 3.21% ของพื้นที่ คดีที่เกิดจะมีความหนาแน่นสูงในเขต สน.ชั้นใน จะเห็นได้ว่า สน.ที่มีคดียาเสพติดหนาแน่นสูงนั้นจะเป็นลักษณะที่มีแหล่งเสื่อมโทรมที่อยู่กันแออัดหลบซ่อนอยู่ด้านหลังหรือใกล้เตียงกับย่านการค้าหรือแหล่งจ้างงานชั้นต่ำ ซึ่งในแหล่งเสื่อมโทรมนี้เองมักจะเป็นที่หมายจําหน่ายยาเสพติดรายย่อยหรือขายปลีก ซึ่งอยู่ในโพรงของความเจริญของกรุงเทพฯ กล่าวคือเมื่อมองจากบริเวณริมถนนแล้วจะพบเห็นตึกสูงใหญ่โตสวยงาม แต่ด้านหลังตึกเหล่านี้เองที่เป็นรูโพรงของกรุงเทพฯ จะมีลักษณะเป็นสลัมแหล่งต่างๆ ดังกล่าวได้แก่ สน.พลับพลาไชย 2.

¹ ฉลลดา พิเชิตปัญชาการ, ปัญหาสังคม, ใน สังคมวิทยามนุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, หน้า 120

² เอกสารรายงาน, แผนพัฒนาความปลอกภัยในชีวิต ทวีทัศน์ (ด้านอาชญากรรม), สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ 2523, (อัครสำเนา)

บริเวณตรอกฝิติบ ตลาดน้อย เพราะมีพวกคดียาเสพติดมากมีวุ่นวายอยู่มาก ชาวบ้านจึงเรียก
ชื่อว่า ตรอกฝิติบ ส.น.นางเลิ้ง บริเวณหลังหลังโรงภาพยนตร์ปารีส, ส.น.จักรวรรดิ บริเวณ
สลัมและบ้านพักคนงานในตลาดเก่า ตลาดใหม่, ส.น.พลับพลาไชย 1. บริเวณหลัง รพ.หัวเฉียว
ส.น.สามเสน บริเวณสลัมบ้านญวน บ้านเขมร ใกล้ รร.เซนต์ฟรัง, ส.น.ยานนาวา บริเวณ
สลัมตรอกโรงน้ำแข็ง, เซนต์หลุยส์ และสุสานวัดคอน ซึ่งในบริเวณย่านสลัมดังกล่าวนี้มักจะ
รู้เห็นเป็นใจกัน จึงยากแก่การปราบปราม ในคดียาเสพติดให้โทษนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นพวกผงขาว
หรือเฮโรอีนเสียเป็นส่วนมาก นอกจากนั้นจะมีพวกกัญชาและฝิ่นอยู่บ้างก็แต่เพียงเล็กน้อย ส่วน
ข้อหาอื่นส่วนใหญ่ก็คือการมียาเสพติดให้โทษไว้ในความครอบครอง ข้อหาจำหน่ามีเพียงเล็ก
น้อยเท่านั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในคดียาเสพติดนั้นจะอาศัยความแออัดของชุมชนและความลึกสับ
ซับซ้อนของตรอกซอย มากกว่าที่จะใช้ความเปล่าเปลี่ยวของ ส.น.รอบนอก

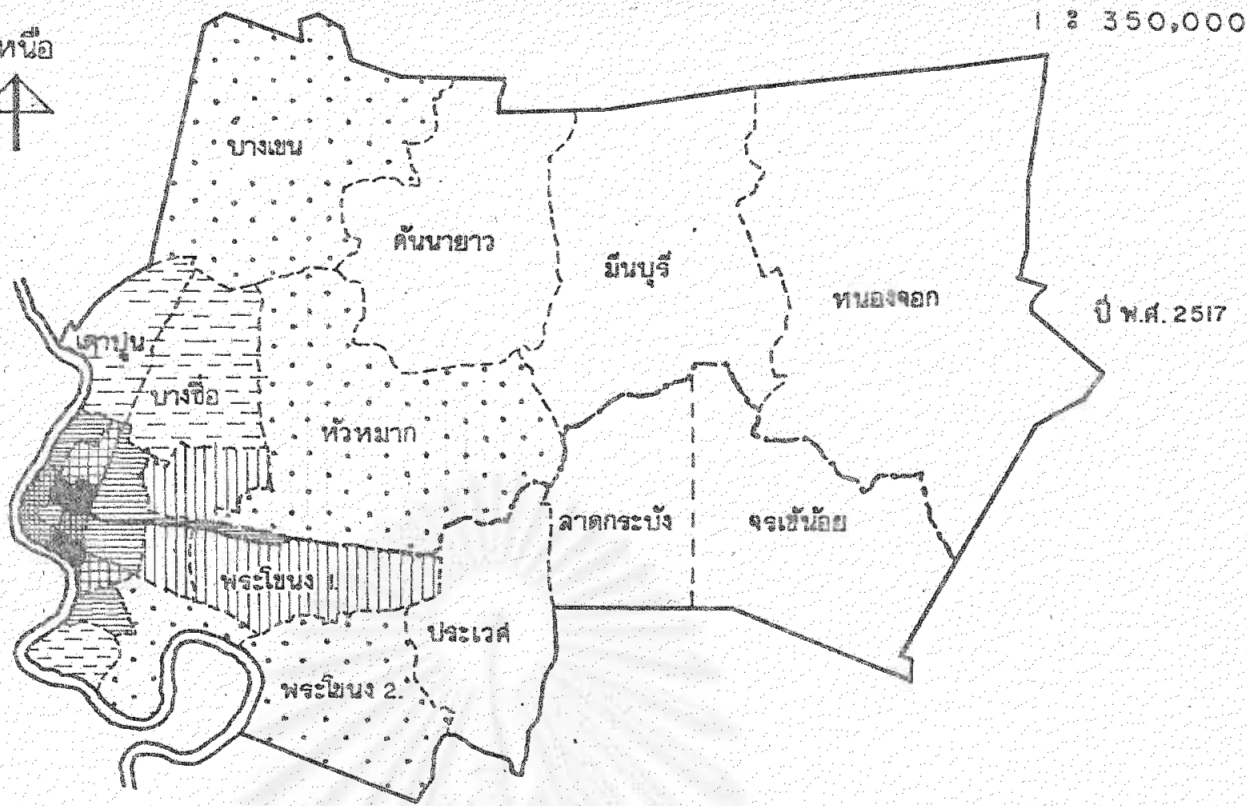
11. คดีการพนัน (แผนที่หมายเลข 23)

ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดคดีรวม 7,754 คดี (7คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.
น.เหนือ 4,784 คดี (6 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 2,970 คดี (9 คดี/ตร.กม.) โดย
คดีที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 0.79% ของพื้นที่และเกิดหนาแน่นมากใน ส.น.ดังนี้คือ ส.น.จักรวรรดิ,
นางเลิ้ง, พลับพลาไชย 2., พระราชวัง, ชนะสังคราม, พลับพลาไชย 1. และ สำราญราษฎร์
ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีนั้นเกิดใน 3.70% ของพื้นที่ คือใน ส.น.ดังกล่าวและเพิ่มเติมด้วย
ส.น.สามเสน, ปทุมวัน, ยานนาวา, พญาไท, ทูลีต, บางรัก, และ พระโขนง 1. ตามลำดับ

ในปี 2522 คดีการพนันนี้มียอดคดีรวม 14,253 คดี (13 คดี/ตร.กม.) เกิดใน
บก.น.เหนือ 6,900 คดี (9 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 7,353 คดี (22 คดี/ตร.กม.)
พบว่า 25% ของคดีที่เกิดขึ้นเกิดอย่างหนาแน่นใน 1.20% ของพื้นที่คือใน ส.น.นางเลิ้ง, พลับพลา-
ไชย 2 และ 1. จักรวรรดิ, ปทุมวันและยานนาวา ตามลำดับ ส่วน 50% ของคดีเกิดใน 3.75%
ของพื้นที่ คือ ส.น.ดังกล่าวข้างต้นและใน ส.น.พระราชวัง, สำราญราษฎร์, สามเสน, ชนะ-
สังคราม, บางรัก, พุ้มมหาเมฆ และ พญาไท ตามลำดับ

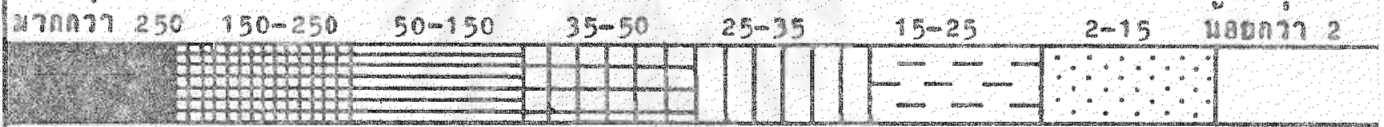
1 : 350,000

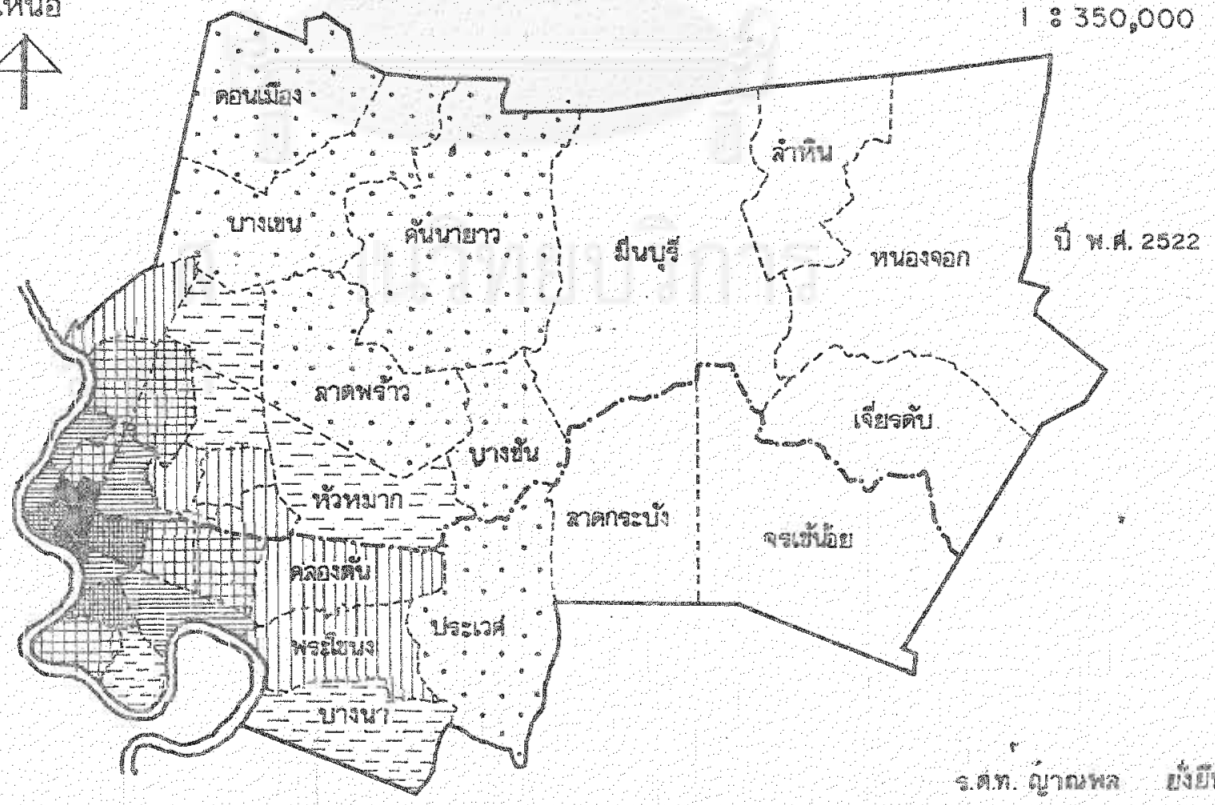
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคือประเภทการพนัน

กค./ตร.กม.

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ศ.ท. สุภาพหล ย้งยั้ง

คดีประเภทนี้มียอดคดีสูงขึ้นถึง 6,499 คดี (84%) แต่เนื่องจากคดีประเภทนี้เป็นคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่นเดียวกัน คดีอาเสพคดีให้โทษและคดีค้าประเวณี ซึ่งแตกต่างจากคดีอื่นๆ เช่นคดีประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ซึ่งมีประชาชนเป็นผู้เสียหาย ดังนั้นยอดคดีประเภทรัฐเป็นผู้เสียหายนี้จะมีมากขึ้นหรือน้อยลงก็อยู่ที่ความเข้มงวดกวาดล้างของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องถ้าจับกุมมากยอดคดีก็เกิดมาก ถ้าจับกมน้อยยอดคดีก็เกิดน้อย แต่อย่างไรก็ดีจากสถิติคดีตามที่กล่าวมาแล้วนั้นก็แสดงให้เห็นว่าคดีประเภทนี้มีการกระจุกตัวอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณ สน.ชั้นในเช่นเดียวกับคดีประเภทอื่นๆ

12. คดีค้าประเวณี (แผนที่หมายเลข 24)

ในปี 2517 คดีประเภทนี้มียอดรวม 2,160 คดี (1.94 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 1,168 คดี (1.50 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 992 คดี (3 คดี/ตร.กม.) ปรากฏว่า ในปี 2517 นี้คดีค้าประเวณีมีการกระจุกตัวสูงมากถึง 25% ของคดีที่เกิดใน สน.พลับพลาไชย 2. แห่งเดียวเท่านั้น ส่วนอีก 50% นั้นเกิดขึ้นใน 0.33% ของพื้นที่คือ หนาแน่นมากใน สน.พระราชวัง, สำนักราชบุรุษ, และจักรวรรดิ ซึ่งใกล้เคียงกับ เขาวราช, ลานหน้าพระรูป ร.1, เอลิมกรุง, โปสัดพรานมด และ หน้าร้านตรงแดง

ในปี 2522 คดีโสเภณีมียอดคดีรวม 5,295 คดี (5 คดี/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 1,590 คดี (2 คดี/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 3,705 คดี (11 คดี/ตร.กม.) พบว่า 40%ของคดีที่เกิดขึ้นใน สน.พลับพลาไชย 2 เพียง สน.เดียว ซึ่งมีพื้นที่ 0.06%ของพื้นที่ฝั่งพระนคร ส่วน 50% ของคดีนี้เกิดใน 0.23% ของพื้นที่ คือเพิ่มเติมด้วย สน.สำราญราษฎร์ และ พลับพลาไชย 1.

คดีประเภทนี้ก็เป็นคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายเช่นเดียวกับคดีอาเสพคดีให้โทษและการพนัน แต่จากข้อมูลที่มีอยู่แสดงว่าคดีประเภทนี้มีการกระจุกตัวสูงมาก ดังจะเห็นได้ว่า 25% ของคดี ในปี 2517 และ 40%ของคดีในปี 2522 เกิดใน สน.พลับพลาไชย 2. เพียงแห่งเดียว และส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในข่ายการคว่ำแต่เงินที่น่าแปลกที่ สน.บางเขน ในปี 2517 มีคดีเกิดขึ้นถึง

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นเด็กที่ประเภทคำประเวศ

กค./ตร.กม.

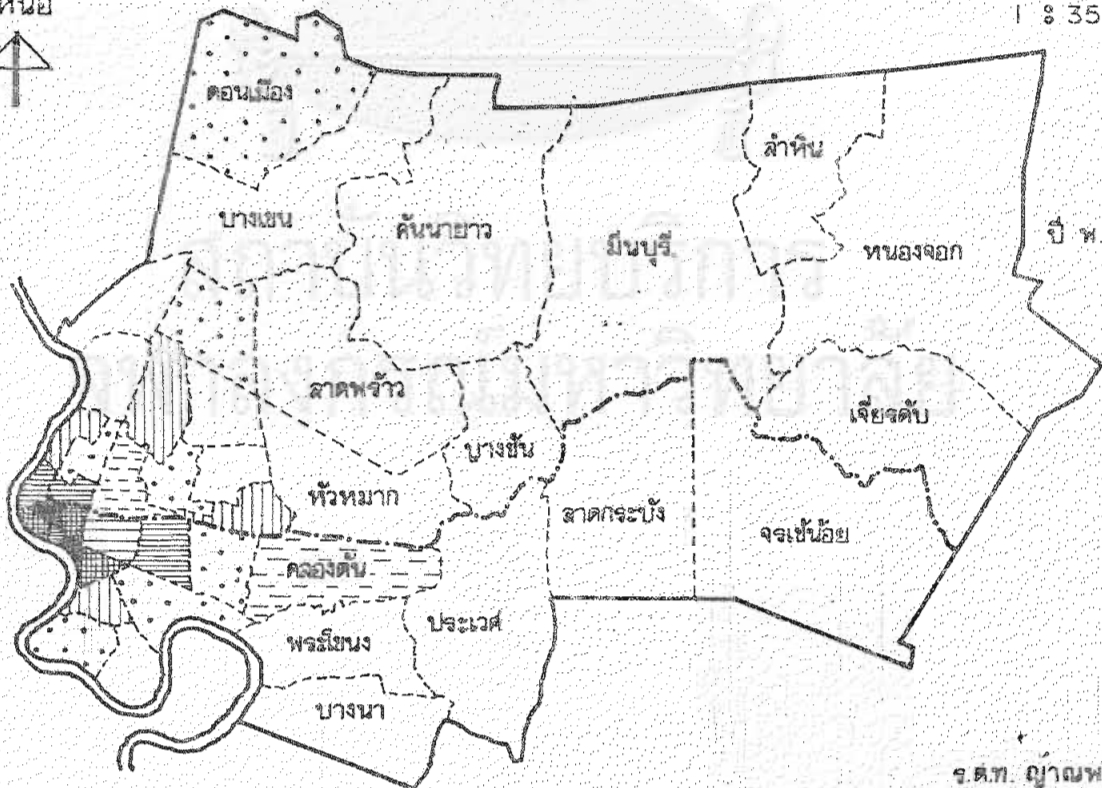
มากกว่า 250 150-250 100-150 50-100 25-50 10-25 5-10 น้อยกว่า 5

มากกว่า 300 150-300 50-150 30-50 15-30 5-15 1-5 น้อยกว่า 1

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. ญาณพล ยังยืน

แผนที่หมายเลข

24

37 คติ และในปี 2522 สน.คอนเมือง ซึ่งแยกมาจาก สน. บางเขน นั้นมีคติเกิดขึ้นถึง 73 คติ ส่วน สน.บางเขนไม่มีคติประเภทนี้เกิดขึ้นเลย จึงแสดงว่าขอกคติในปี 2517 นั้นก็คงจะต้องเกิดขึ้นในเขตของ สน.คอนเมือง ด้วยเช่นกัน ส่วนสาเหตุที่เป็น สน.รอบนอกแต่เกิดมีคติประเภทนี้มากนั้นเพราะเหตุว่า ที่บริเวณปากซอยหมู่บ้านธรณินทร์ ริมถนนวิภาวดีรังสิต ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในเขตของ สน. คอนเมืองนั้น ได้มีการเปิดเป็นช่องโศภณขึ้นเพื่อให้บริการแก่บรรดากนขั้รณบรทุกสลิคหรือทหารอากาศชั้นผู้น้อย ทั้งนี้เนื่องจากมีคำสั่งห้ามรถบรรทุกวิ่งในเขตกรุงเทพมหานครก่อนเวลา 21.00 น. ดังนั้นเมื่อรถมาถึงเขต กทม. ก่อนกำหนดแล้วจะต้องจอดรอเพื่อรอเวลาที่กล่าวทำให้มีเวลาร่างมาก จึงได้พากันไปเที่ยวเตร่ที่ห้องสังกล่าว ซึ่งปัจจุบันนี้ได้ถูกจับและเลิกกิจการไปแล้ว จากเหตุผลดังกล่าวนี้เองทำให้ทราบได้ว่าคติเกี่ยวกับการค้าประเวณีนั้นนอกจากจะมีอยู่ในย่านการค้าแล้ว อาจจะมีอยู่ในที่อื่นๆ ก็ได้ถ้ามีปัจจัยที่เหมาะสม

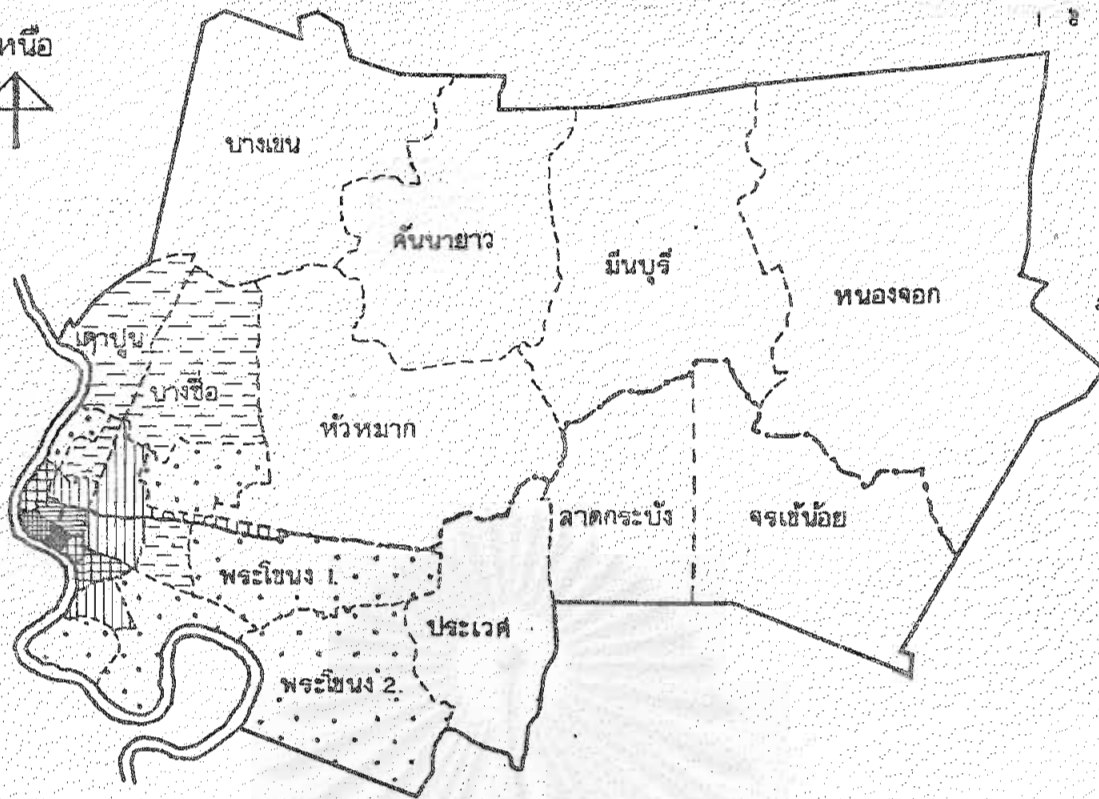
13. คติความผิดเกี่ยวกับการใช้เช็ด (แผนที่ยหมายเลข 25)

ในปี 2517 คติประเภทนี้มีขอกคติรวม 678 คติ (0.61 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 470 คติ (0.60 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 208 คติ (0.63 คติ/ตร.กม.) คติที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 0.14% ของพื้นที่ คือเกิดหนาแน่นอยู่ใน สน.จักรวรรดิ และ พระราชวัง ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติเกิดขึ้นใน 0.52% ของพื้นที่คือเพิ่มเติมด้วย สน.สำราญราษฎร์, หลับปลาไซย 1 และ 2 และบางรัก ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจะเกิดหนาแน่นอยู่ในย่านการค้าชั้นในเท่านั้น

ในปี 2522 คติประเภทนี้มีขอกคติรวม 1,758 คติ (1.58 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 940 คติ (1.20 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 818 คติ (2 คติ/ตร.กม.) พบว่าคติเกิดขึ้น 25% เกิดอยู่ใน 0.42% ของพื้นที่คือใน สน.จักรวรรดิ, หลับปลาไซย 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติเกิดใน 1.93% ของพื้นที่ คือใน สน.คังกล่าวและเพิ่มเติมด้วย สน.ชนะสงคราม, สำราญราษฎร์, พระราชวัง, ปทุมวัน และ เตาปูน ตามลำดับ

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2517

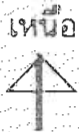
แสดงความหนาแน่นคทีประเภทเช็ก

กค/ตร.กม.

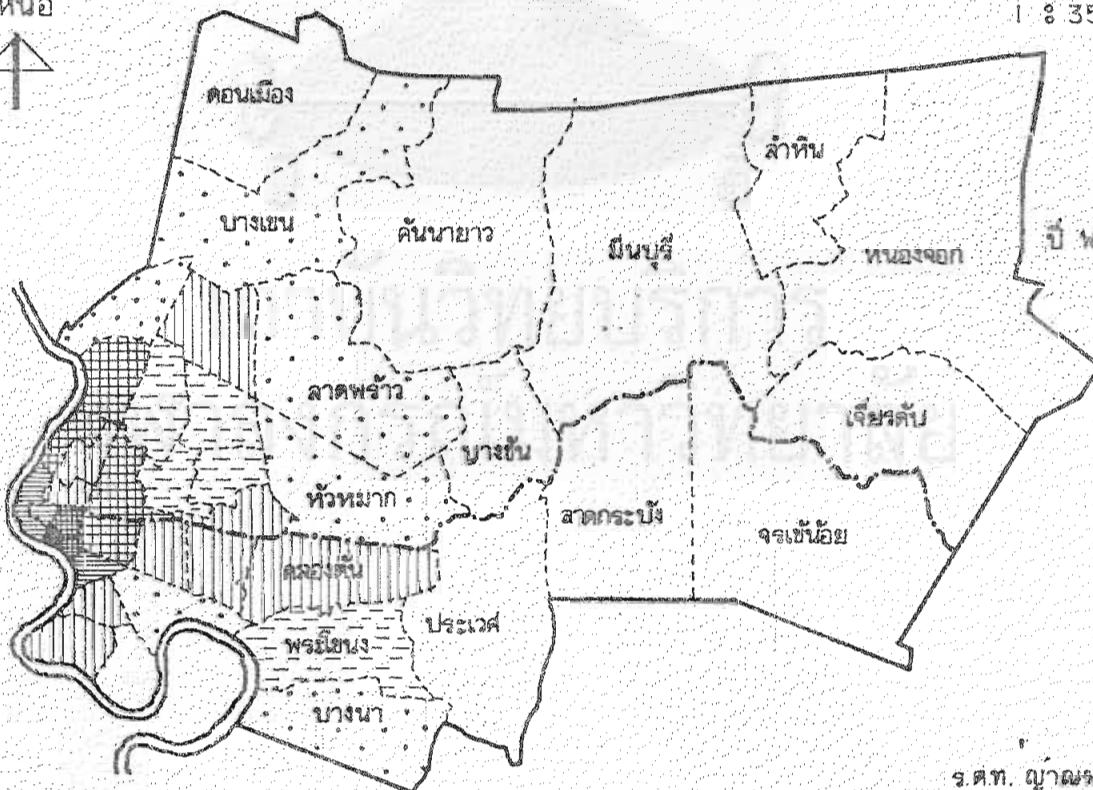
มากกว่า 100 50-100 25-50 5-25 2-5 1-2 0.4-1 น้อยกว่า 0.4

มากกว่า 200 80-200 30-80 10-30 3-10 1.4-3 0.4-1.4 น้อยกว่า 0.4

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. ญาฒผล ยงยีน

แผนที่หมายเลข 25

จะเห็นว่าคติประเภทนี้มียอดคติสูงขึ้นไปถึง 1,080 คติ (159%) โดย: บก.น. เหนือ เพิ่ม 470 คติ (100%) บก.น.ใต้ เพิ่ม 610 คติ (293%) ในเรื่องสถานที่เกิด เหตุของคติเช็กนี้มีความสับสนมาก โดยเดิมที่ถือว่าสถานที่เกิดเหตุมี 2 แห่งคือ ที่มอบเช็ก และที่ธนาคารตั้งอยู่ ต่อมาถือว่ามีสถานที่เดียวคือที่ธนาคารตั้งอยู่ แต่ปัจจุบันถือว่าที่เกิดเหตุ มี 2 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะนิยมแจ้งความที่ธนาคารตั้งอยู่เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสถิติในที่นี้ จึงหมายถึงคติที่เกิดที่ธนาคารซึ่งตั้งอยู่ในเขต สน.นั้นๆ อีกทั้งคติประเภทนี้เป็นความผิดอัน ขอมความได้ดังนั้นคติจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เสียหายมาแจ้งความหลังจากที่ติดตามทวงถามหรือ เจริญจากกับผู้ออกเช็กไม่ได้แล้ว แต่อย่างไรก็ดี คติเช็กนี้ก็สามารถแสดงให้เห็นสภาพของเศรษฐกิจ ในขณะนั้นได้ว่าจะมีความมั่นคงหรือชบเซาเพียงใด

14. คติอุบัติเหตุจรรยาจร (แผนที่หมายเลข 26)

ในปี 2517 คติประเภทนี้มียอดรวม 5,236 คติ (5 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 3,828 คติ (5 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 1,408 คติ (4 คติ/ตร.กม.) พบว่าคติที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 0.73% ของพื้นที่ คือเกิดหนาแน่นใน สน.สำราญราษฎร์, นางเลิ้ง, พลับพลาไชย 2 และ 1, ชนะสงคราม, จักรวรรดิ และปทุมวัน ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติอื่น เกิดใน สน.คิงเกล้าและเพิ่มเติมด้วย สน.สามเสน, และ พญาไท ตามลำดับ

ในปี 2522 คติประเภทนี้มียอดรวม 11,296 คติ (10 คติ/ตร.กม.) เกิดใน บก.น.เหนือ 8,328 คติ (11 คติ/ตร.กม.) บก.น.ใต้ 2,968 คติ (9 คติ/ตร.กม.) พบว่าคติที่เกิดขึ้น 25% เกิดใน 1.05% ของพื้นที่ คือเกิดอย่างหนาแน่นใน สน.พญาไท, พลับพลาไชย 1 และ 2 และนางเลิ้ง ตามลำดับ ส่วน 50% ของคติเกิดใน 3.57% ของ พื้นที่ คือใน สน. คิงเกล้าข้างต้นและ สน.สำราญราษฎร์, ปทุมวัน, ชนะสงคราม, จักรวรรดิ, คูสิต, พระราชวัง, มัถกะสัน, สามเสน, บางรัก และ ดินแดง ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลา 5 ปี สถิติอุบัติเหตุจากรถเพิ่มขึ้นถึงเกือบ 2 เท่าตัว ในปี 2517 นั้นมีการกระจุกตัวอยู่ ส่น. ขึ้นในเช่นเดียวกับในคดีอื่นๆ ส่วนในปี 2522 นั้นก็ยังคงกระจุกตัวอยู่แต่ก็มีลักษณะที่กระจายออกสู่อรอบนอกบ้างแต่ก็เพียงเล็กน้อย เมื่อมองทางแง่กายภาพแล้วสาเหตุของอุบัติเหตุสืบเนื่องมาจาก ถนนที่มีปริมาณการจราจรคับคั่งและมีวอชานบางคันใช้ความเร็วสูงมาก ประกอบทั้งมีผู้เดินทางหนาแน่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ดังนั้นปริมาณการจราจรที่คับคั่งเกินไป เป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ โดยประกอบกับพฤติกรรมของผู้ขับขี่และผู้เดินเท้าบางกลุ่มที่ก่อให้เกิดความไม่เรียบร้อยของการจราจรก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ทางด้านผังเมืองปัจจุบันยังไม่มี การคำนึงถึงหน้าที่ของถนนแต่ละสาย เช่นถนนในย่านพักอาศัย ซึ่งมักจะมีเด็กเล็กขี่จักรยานหรือวิ่งเล่นกันมาก ย่านการค้า ย่านโกดังสินค้าหรืออุตสาหกรรม ย่านสถานที่ราชการ ย่านโรงเรียนหรือสถานศึกษา ฯลฯ ซึ่งถนนแต่ละสายควรมีหน้าที่แยกออกจากกัน และต้องแยกออกจากถนนสายประธานด้วย ดังเช่นปัญหาในถนนเขาวราช, พายุรัก, ราชปรารภ, ภูเขาไฟ ฯลฯ ปัญหาการตัดสินใจใหญ่ซึ่งรถสามารถใช้ความเร็วได้สูงผ่านเข้าไปในย่านชุมชนพักอาศัย หรือถนนที่ใช้เป็นทางลัด เป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นการอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารร้านค้าย่อย หรือสำนักงานมากเกินไป บนถนนสายหลักก็อาจก่อให้เกิดปัญหาได้ เช่น ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ซึ่งมีสถานบริการเกิดขึ้นมากมาย นอกจากจะต้องทำหน้าที่เป็นถนนสายหลักแล้ว ยังต้องถูกใช้ไปเพราะกิจกรรมสองข้างทางนั้นด้วย ปัญหาถนนเมารูราจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบนถนนสายนี้ได้บ่อยครั้งเป็นประจำ การออกแบบทางเรขาคณิต (Geometric Design) ก็เช่นกัน บริเวณทางแยกจึงมักจะเป็นจุดทำให้เกิดอุบัติเหตุได้มากและรุนแรงนั้นสืบเนื่องมาจากระยะการมองเห็น (Sight Distance) เช่นในบริเวณท้องที่ของ ส่น.คูสิต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการมีกำแพงสูงและทึบตลอดแนว หรือมีแนวสะพานปิดกั้นสายตา เช่น แยกรร.ชัตติยานีผลุง, แยกอุทองใบ, แยกวิกเบญจมาธา, แยกวังสวนจิตรลดาควย รร.วชิราวุธ หรือ แยกสะพานเกษะโกมล เป็นต้น

สถิติที่อุบัติเหตุจากรานั้นถือว่าเป็นสถิติที่มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมากกว่าคดีอื่นๆ ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะเหตุว่าสถิติที่ปรากฏนั้นเกิดขึ้นจากการดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่ทางอาญาเท่านั้น คือทั้งเปรียบเทียบปรับชั้น สน. หรือส่งฟ้องศาล ส่วนคดีที่ใกล้เคียงประนีประนอมยอมความกันไคนั้นยังมีอีกเป็นจำนวนมาก จะมีที่ตรงกับความเป็นจริงก็คิดในกรณีที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บถึงสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ดังนั้นผู้ที่ จะทำการศึกษาต่อไปจึงควรคำนึงถึงเหตุข้อนี้ไว้ด้วย

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาข้อมูลด้านสภาพการใช้ที่ดิน

ในการศึกษาข้อมูลด้านสภาพการใช้ที่ดินของฝั่งพระนครนี้ ได้ใช้ข้อมูลในปี 2522 ซึ่งได้จากสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเดิมเป็นรายแขวง แต่ได้ใช้วิธีการปรับข้อมูล เช่นเดียวกับคำประกาศกรให้เป็นราย สน. เพื่อใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ต่อไป ในครั้งนี้ได้รวมสภาพการใช้ที่ดินบางประเภทเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้คงเหลือสภาพการใช้ที่ดินเพียง 6 ประเภท ดังนี้คือ

1. การใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย ซึ่งรวมทั้งย่านพักอาศัยทั่วไป และ หนาแน่น
2. การใช้ที่ดินแบบย่านการค้า
3. การใช้ที่ดินแบบย่านอุตสาหกรรม ซึ่งรวมทั้ง โกดังและคลังสินค้าด้วย
4. การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ ซึ่งรวมทั้งสถานสาธารณูปโภคโตแก ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน และสถานีขนส่ง
5. การใช้ที่ดินแบบศาสนสถานและสถานศึกษา ซึ่งรวมทั้ง วัด โบสถ์ สุเหร่า สุสาน โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย
6. การใช้ที่ดินแบบที่ว่าง ซึ่งรวมทั้ง สวนสาธารณะ สวนผัก ผลไม้ พุ่มนา และที่ว่างอื่นๆ

จากตารางที่ 7 ซึ่งแสดงถึงสภาพการใช้ที่ดินของฝั่งพระนครในปี 2522 ราย สน. นั้น จะเห็นได้ว่าฝั่งพระนครมีพื้นที่รวมกัน 1,111.621 ตร.กม. เมื่อกล่าวโดยส่วนรวมแล้ว พื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะของการใช้ที่ดินเป็นที่ว่างถึง 844.458 ตร.กม. (75.97%ของพื้นที่) รองลงมาได้แก่การใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัยซึ่งรวมทั้งปานกลางและหนาแน่นมี 189.869 ตร.กม. (17.08%ของพื้นที่) อันดับถัดมาได้แก่การใช้ที่ดินในลักษณะของสถานที่ราชการและสาธารณูปโภค มี 31.633 ตร.กม. (2.84%ของพื้นที่) อันดับที่ได้แก่การใช้ที่ดินแบบย่านการค้ามีพื้นที่รวม 21.483 ตร.กม. (1.93%ของพื้นที่) อันดับที่ได้แก่การใช้ที่ดินแบบอุตสาหกรรมและคลังสินค้านี้มีพื้นที่รวม 13.330 ตร.กม. (1.20%ของพื้นที่) อันดับสุดท้ายได้แก่การใช้ที่ดินแบบศาสนสถานและสถานศึกษาซึ่งมีพื้นที่รวมกัน 10.848 ตร.กม. (0.98%ของ

พื้นที่)

เพื่อให้เห็นภาพของการใช้ที่ดินแต่ละประเภททั้งที่กล่าวมาแล้วให้เด่นชัดยิ่งขึ้น จึง
จะขอบรรยายในแหล่งที่ดินใหญ่พอสังเขปดังนี้

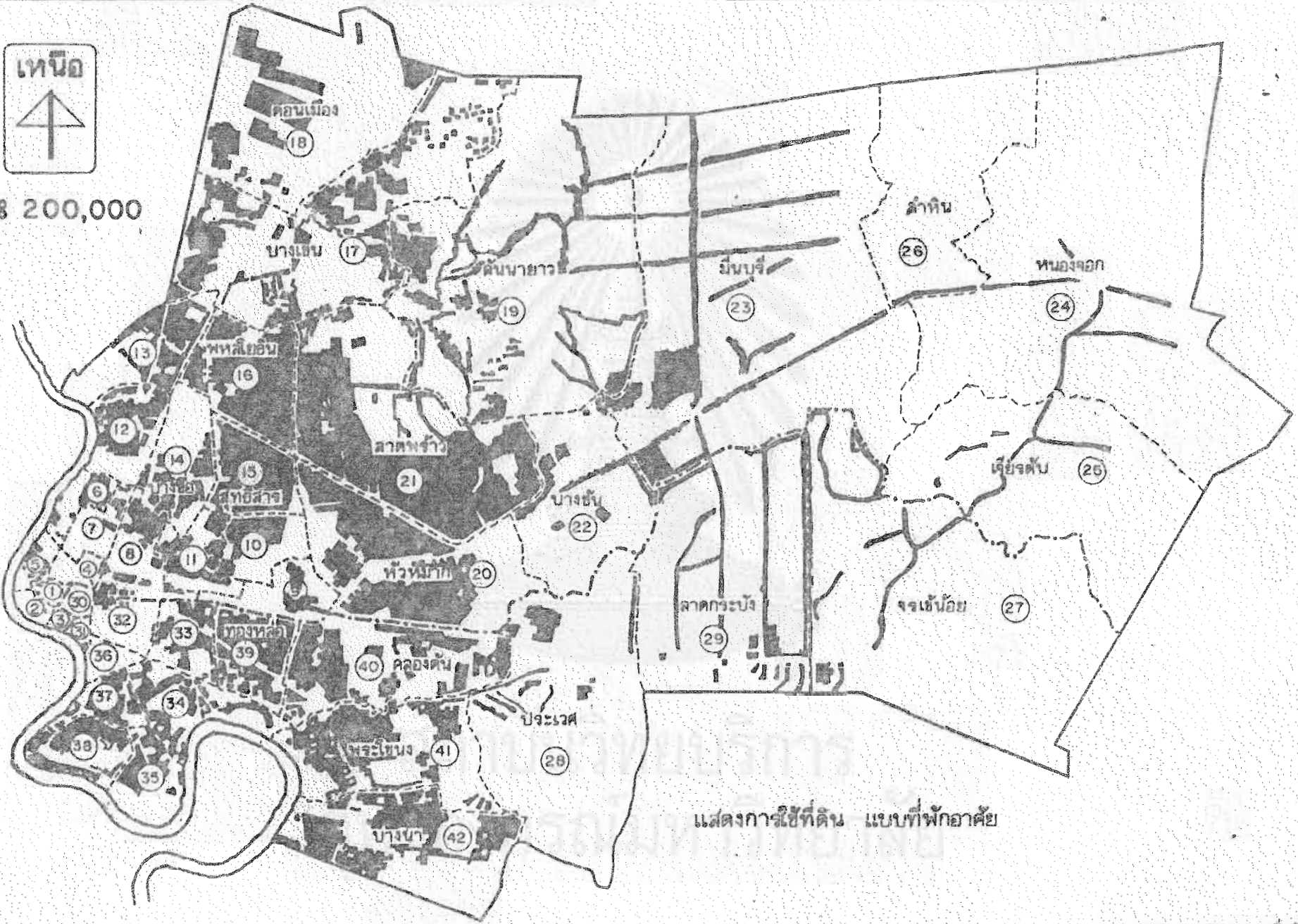
1. การใช้ที่ดินแบบชานพักอาศัย (แผนที่หมายเลข 27)

การใช้ที่ดินแบบชานพักอาศัยนี้กระจายอยู่ทั่วไปยกเว้นในเขตชั้นใน และพบว่าส่วน
ใหญ่จะอยู่ในเขต บก.น.เหนือ กล่าวคือ 135,305 ตร.กม. หรือเท่ากับ 71.26% ของการ
ใช้ที่ดินประเภทนี้อยู่ใน บก.น.เหนือ ส่วน บก.น.ใต้ มีเพียง 54,564 ตร.กม. หรือ 28.74%
ส่วนชานพักอาศัยที่หนาแน่นมากนั้นได้แก่บริเวณชองกิ่งเพชร ซอยอุทยานาถ วัดพระยาชิง หลัง
ตลาดโฆเบ่ หลังวัดข้างแสง และหลังวิทยาลัยครูเพชรบุรี จคริมทางรถไฟด้านหลัง รร.
สันติราษฎร์บำรุง ส่วนอีกบริเวณหนึ่ง ได้แก่บริเวณสุสานวัดคอนชานนาวา ทรอกจันทร์ และ
หลังวัดพระยาไกร บริเวณคอกไปโคกแกแถบขอนโก และ ท่าเรือคลองเคช บริเวณที่กล่าวมาแล้วนั้น
เป็นชานพักอาศัยหนาแน่นมากที่มีขนาดใหญ่ ส่วนที่มีขนาดเล็กได้แก่บริเวณ บางซ่อน บางโพ
ซอยหลังสวน และในซอยวัดไผ่ลิงโค ซึ่งชานที่พักอาศัยหนาแน่นนี้มีพื้นที่รวมกัน 4,740 ตร.กม.
อยู่ใน บก.น.เหนือ 0.929 ตร.กม. บก.น.ใต้ 3.811 ตร.กม. จะเห็นได้ว่า บก.น.ใต
นั้นมีชานพักอาศัยหนาแน่นมากกว่า บก.ช.เหนือ

ส่วนชานที่พักอาศัยทั่วไปนั้นก็กระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณรอบนอก แต่ที่เกาะกลุ่ม
และต่อเนื่องกันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ บริเวณซอยอารีย์สัมพันธ์ สุทธิสาร ห้วยขวาง ดินแดง
ลาดพร้าว บางกะปิ และหัวหมาก ซึ่งมีทิศทางไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง
คือตั้งแต่บริเวณตลาดบางซื่อ บางโพ ขึ้นไปทางเหนือตามแนวคลองประปาไปจนถึงถนน
งามวงศ์วานและแจ้งวัฒนะส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมาตามถนนสุขุมวิทเริ่มตั้งแต่บริเวณชอนนาา อโศก
ทองหล่อ คลองตัน อ่อนนุช บางจาก และบางนา ซึ่งมีทิศทางไปทางทิศตะวันออก กลุ่มคอกไป
มีทิศทางไปทางทิศใต้คือเริ่มจากชาน สาธร เรื่อยไปทางซอยสวนพลู หงษ์มหาเมฆ สาธุประดิษฐ์
วัดคอน ทรอกจันทร์ วัดพระยาไกร ไปจนถึงถนนคกนจากนั้นยังมีกลุ่มที่แยกตัวออกไปเช่น
ชานรวมอินทรา มีนบุรี และลาดบัวขาว เป็นที่น่าสังเกตคือ ในบริเวณชั้นนอกโคกแก มีนบุรี

1 : 8 200,000

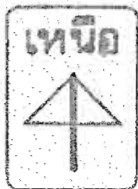

แสดงการใช้ที่ดิน แบบที่פקอาศัย

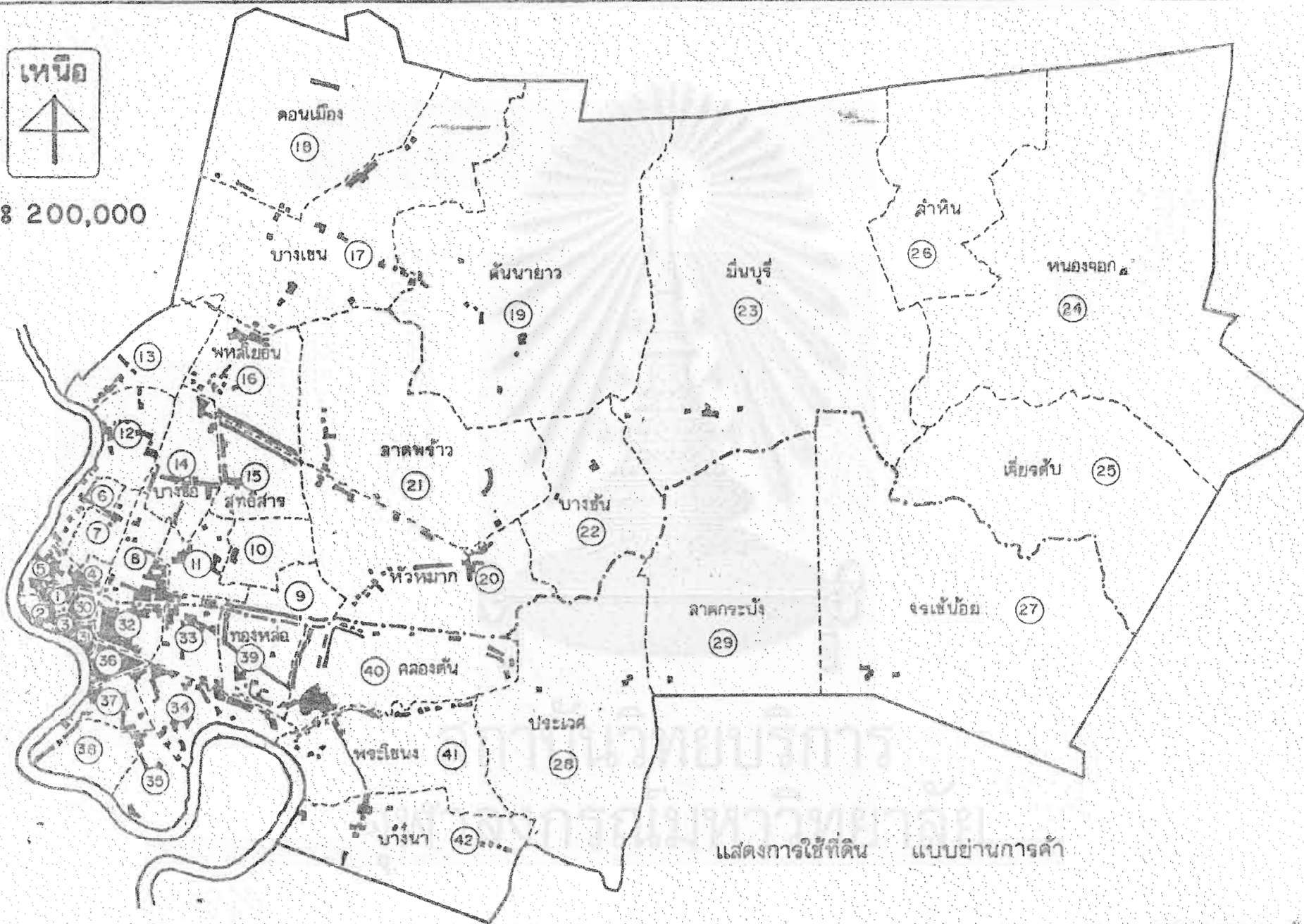
ลากระบัง และจระเข้ชนิดอื่น ยังคงมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานเหมือนเช่น ในชนบท คือมักจะตั้งบ้านเรือนอยู่ตามริมคลองเรียงรายกันไป

2. การใช้ที่ดินแบบชานการคำ (แผนที่หมายเลข 28)

การใช้ที่ดินแบบชานการคำนี้มีการกระจุกตัวอยู่ในเขตชั้นในเป็นส่วนใหญ่ พบว่าในชานการคำทั้งหมด 21,483 ตร.กม. นั้นอยู่ใน บก.น.เหนือ 12,414 ตร.กม. (57.79%) และอยู่ใน บก.น.ใต้ 9,069 ตร.กม. (42.21%) ชานการคำนี้เริ่มจากบริเวณริมคลองหลอดฝั่งทิศตะวันออกไปทางบ้านหม้อ วังบูรพา ลำเพ็ง วรจักร เขาวราช สวนมะลิ และมาสิ้นสุดที่ริมคลองผดุงกรุงเกษม ฝั่งทิศตะวันตก หลังจากนั้นจึงข้ามหัวลำโพงมาที่ชานรองเมือง สวนหลวง บางรัก สีสม บริเวณต่อไปโตแกยาน สยามสแควร์ ราชเทวี ประตูน้ำ และราชประสงค์ นอกจากนั้นยังมีที่บริเวณ ชานสะพานควาย และ พระโขนง จะเห็นได้ว่าชานการคำนั้นมักจะขยายเกาะไปตามเส้นทางคมนาคมคือถนนเป็นสำคัญอาทิเช่น ถนนเจริญกรุงจตุรทิศ ถนนพระรามที่ 4 จตุพระโขนง ถนนสุขุมวิทจตุพระโขนง ถนนอโศก ถนนเอกมัย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ถนนลาดพร้าว และถนนรามคำแหง จะสังเกตเห็นได้ว่าบริเวณที่เป็นชานการคำใหญ่และเจริญนั้นจะต้องไม่ถูกปิดกั้นโดยสถานที่ราชการ เพราะชานการคำที่จะเจริญได้นั้นจะต้องมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน เพื่อที่จะได้ให้บริการซึ่งกันและกันได้สะดวกและคล่องตัวทำให้เกิดการประหยัดจากภายนอก (External Economic) แต่การที่จะรวมกลุ่มกันได้นั้นจำเป็นจะต้องใช้พื้นที่ในการขยายตัวพอสมควร หากขยายไม่ได้การรวมกลุ่มย่อมไม่เป็นผล การประหยัดจากภายนอกย่อมไม่เกิดขึ้นและเศรษฐกิจในบริเวณชานการคำนั้นย่อมไม่เจริญเท่าที่ควร เหตุผลดังกล่าวนี้เองร่วมกับปัจจัยด้านอื่นๆ จึงทำให้ชานการคำนั้นมีการขยายตัวไปทางตอนใต้และทางทิศตะวันออกโดยไม่ขึ้นไปทางคานเหนือ ทั้งนี้เพราะตั้งแต่ฝั่งทิศเหนือของคลองผดุงกรุงเกษมขึ้นไปทางเหนือจนถึง เขียกกาย สะพานแดง ส่วนทางทิศตะวันออกไปจนถึงถนนพญาไทและราชเทวี ล้วนแล้วแต่เป็นย่านของสถานที่ราชการเกือบทั้งสิ้น จึงทำให้ย่าน ศรีย่าน ราชวัตร และบางกระบือ เป็นชานการคำที่โตแต่ช้าและไม่เจริญเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่เป็นชานการคำที่เกิดขึ้นก่อนย่านที่ใกล้เคียงกัน เช่น ย่านสะพานควาย ซึ่งเดิม

1 : 8 200,000

แสดงการใช้ที่ดิน แบบย่านการค้า

ที่ย่านดังกล่าวนี้มีอิทธิพลสูงกว่าย่านสะพานควาย แต่ในปัจจุบันกลับปรากฏว่าย่านสะพานควาย
นี้มีอิทธิพลสูงกว่าย่านศรียาน ราชวัตร และบางกระบือ จากสาเหตุของการถูกปิดกั้นโดย
สถานที่ราชการนี้เองจึงทำให้ย่านการค้าไม้โคกขยายตัวขึ้นไปทางทิศเหนือ

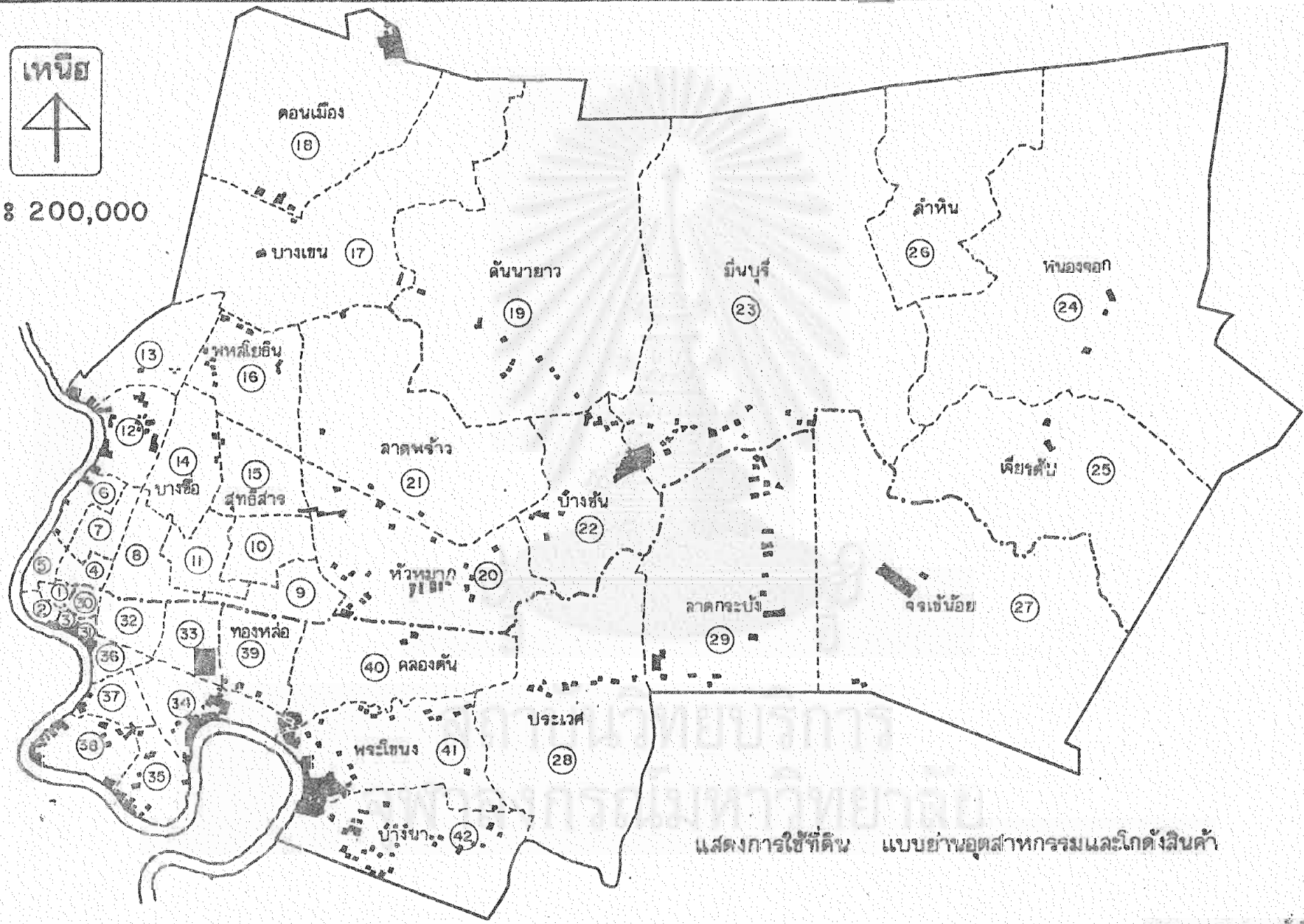
ปัจจุบันย่านการค้าโคกทั่วไปนั้นจะเกิดขึ้นโดยอิสระไม่มีการควบคุม ส่วนใหญ่เป็น
คึกแถว มีพื้นที่แคบๆ คือตั้งแต่ประมาณ 35 - 48 ตารางเมตร มีความสูง 2 - 4 ชั้น
ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมถนนหรือตรอกซอย ไม่มีที่จอดรถ ไม่มีที่เก็บสินค้า และในอาคารเหล่านี้จะ
ใช้เป็นที่ทำครัวและชั้นบนจะเป็นที่อยู่อาศัยไปในตัว มีลักษณะของการประกอบอาชีพปะปนกัน
ไม่เป็นระเบียบจากสาเหตุที่ราคาที่ดินมีราคาสูงจึงทำให้มีการปลูกสร้างกันอย่างแออัด สิ่ง
ตามมาคือสภาพแวดล้อมเป็นพิษและอึดอัด

3. การใช้ที่ดินแบบย่านอุตสาหกรรม (แผนที่หมายเลข 29)

การใช้ที่ดินแบบอุตสาหกรรมนี้หมายถึงโกดัง หรือคลังสินค้าด้วย พบว่าย่านอุตสาหกรรม
ทั้งหมดมีพื้นที่รวม 13,330 ตร.กม. อยู่ใน บก.น.เหนือ 5,298 ตร.กม.
(39.74%) บก.น.ใต้ 8,032 ตร.กม. (60.26%) ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินประเภทเดียวที่
บก.น.ใต้ มีมากกว่า บก.น.เหนือ ย่านอุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในรอบนอกและใกล้กับ
แม่น้ำเจ้าพระยา ไคแก่ คลังสินค้าย่านทรงวาด-ตลาดน้อย วัดพระชาไกร คลังน้ำมันสารุ-
ประสิทธิ์ โรงงานอุตสาหกรรม ย่านคลองเตย พระโขนง บางจาก และบางนา นอกจากนี้
นั้นก็กระจายอยู่ตามช่อออ่อนบุช อุดมสุข ส่วนใน บก.น.เหนือ นั้นกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณ
บางโพ พระรามหก เตาปูน บางซื่อ แจ้งวัฒนะ รามอินทรา ลาดพร้าว หัวหมาก บางซื่อ
และมีนบุรี โดยมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่อยู่แห่งเดียวคือที่บริเวณนิคมอุตสาหกรรมบางซื่อ
ปัจจุบันแนวโน้มเริ่มมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียวที่ค่อนข้างทันสมัย มีพื้นที่กว้างขวาง มีที่จอดรถ
ตั้งอยู่ห่างจากบริเวณข้างเคียงเพื่อความปลอดภัยกันอึดอัด สำนักงานของฝ่ายบริหารแยก
ออกจากตัวโรงงาน และมีเครื่องทุ่นแรงมากขึ้น ดังนั้นย่านอุตสาหกรรมแบบใหม่จึงต้องตั้งอยู่
ในบริเวณชานเมืองรอบนอกเป็นส่วนใหญ่

1 : 200,000

แสดงการใช้ที่ดิน แบบย่านอุตสาหกรรมและโกดังสินค้า

4. การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ (แผนที่หมายเลข 30)

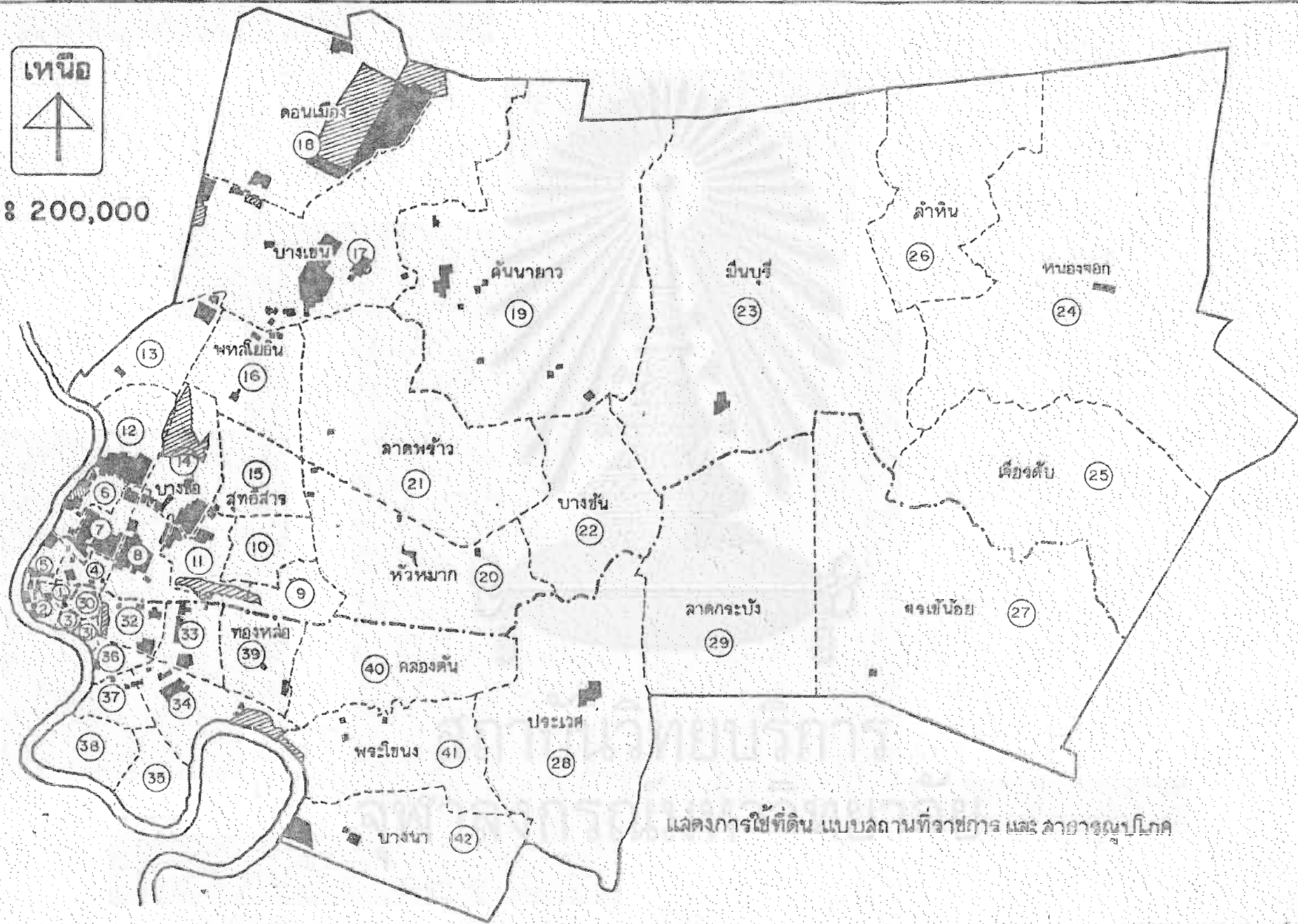
การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการนี้หมายรวมถึงบริเวณที่ใช้เป็นย่านสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ท่าเรือ และท่าอากาศยาน ทั่วประเทศ พบว่าการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการนี้มีจำนวนรวมกัน 31.633 ตร.กม.หรือเท่ากับ 2.84% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร ซึ่งปรากฏว่าอยู่ใน บก.น.เหนือ 26.716 ตร.กม. (84.46%) และอยู่ใน บก.น.ใต้ เพียง 4.917 ตร.กม. (15.54%) ปรากฏว่าเฉพาะที่เป็นสถานที่ราชการรวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ของนานาชาติและสถานทูตนั้นมีพื้นที่ถึง 26.822 ตร.กม. ในขณะที่ย่านสาธารณูปโภคมีเพียง 4.811 ตร.กม. ใน บก.น.เหนือสถานที่ราชการตั้งอยู่บริเวณโคกอรบ ทองสนามหลวง ถนนราชดำเนินนอก เทเวศน์ วังสวนจิตรลดา เรื่อยมาจนถึงอนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เกียกเกษ สะพานแดง สนามเป้า บางเขน ลอดเมือง สาทร ทูมท่าเหม (กรมทหารสื่อสาร) บางนา (กรมสรรพากร) ซอยอ่อนนุช (ที่ห้างชยะ) ส่วนสาธารณูปภคนั้นได้แก่ รถไฟมีที่บริเวณ หัวลำโพง มักกะสัน และสถานีคำพลโซอิน ส่วนการประปามีที่บริเวณสามเสน และทุ่งสองห้อง การไฟฟ้ามีที่บริเวณถนนสามเสน นอกจากนี้ก็มีถาวรกระจายอยู่ทั่วไป

5. การใช้ที่ดินแบบศาสนสถานและสถานศึกษา (แผนที่หมายเลข 31)

การใช้ที่ดินแบบศาสนสถานได้แก่ วัด โบสถ์ สุเหร่า และสุสาน ซึ่งมีพื้นที่รวมกันเท่ากับ 2.440 ตร.กม. ส่วนสถานศึกษานั้นได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย มีพื้นที่รวมกันได้ 8.408 ตร.กม. ซึ่งเมื่อรวมกันให้เป็นประเภทเดียวกันแล้วจะมีพื้นที่รวม 10.848 ตร.กม. หรือเท่ากับ 0.98% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร ซึ่งเป็นประเภทของการใช้ที่ดินที่มีขนาดเล็กที่สุดในบรรดา 6 ประเภท พบว่าการใช้ที่ดินประเภทนี้อยู่ใน บก.น.เหนือ 7.153 ตร.กม. (65.94%) อยู่ใน บก.น.ใต้ 3.695 ตร.กม. (34.06%) ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ทั่วไป และเป็นการใช้ที่ดินประเภทที่กระจายมากกว่าประเภทอื่นๆ ส่วนที่เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ได้แก่ สถานศาสนสถานคือ สุสานวัดคอนฮานนาวา และวัดพระศรีมหาธาตุบางเขน ส่วนทางด้านสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานบันเทคโนโลยีลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่อย่างไรก็ตามที่ตั้งของโรงเรียน

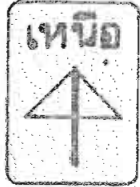

1 : 200,000

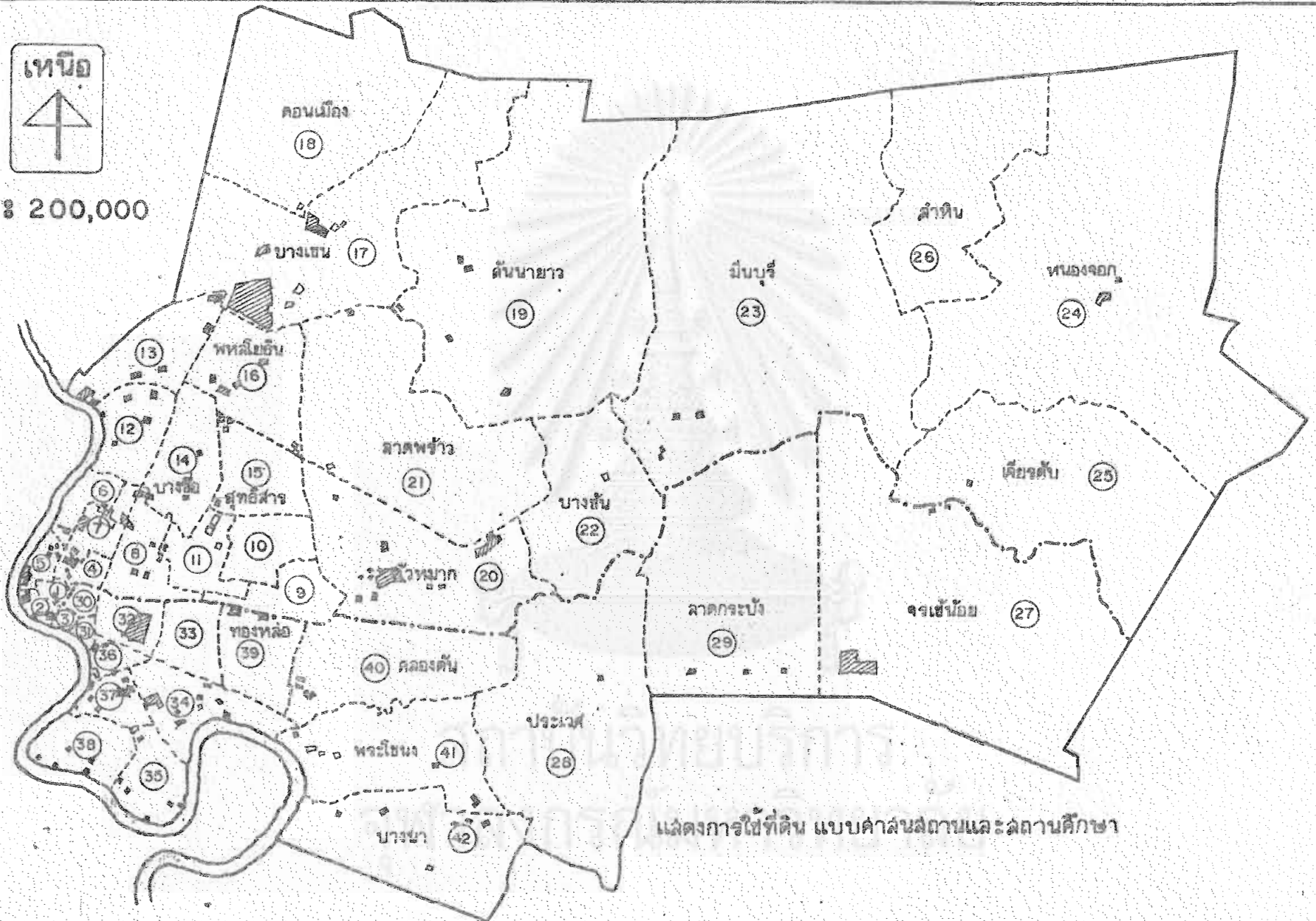

แสดงการใช้ที่ดิน แบบลดงานที่ราชการ และ สาธารณูปโภค

■ สถานที่ราชการ ▨ สาธารณูปโภค

1 : 200,000

แสดงการใช้ที่ดิน แบบคำล่นสถานและสถานศึกษา

□ คำล่นสถาน

▨ สถานศึกษา

ร.ตท. สุวณพหล ย้งยีน

แผนท้ทหมายเลข

31

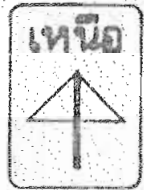
จะมีการกระจายตัวกันอยู่ทั่วไป แต่ระดับชั้นการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียนนั้นไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีการเลือกโรงเรียนที่มีระดับและมาตรฐานการศึกษาที่พอใจ แม้จะอยู่ห่างไกลจากย่านที่ตนพักอาศัยอยู่ก็จะเดินทางไปยังแห่งนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็รถยนต์ส่วนตัวหรือรถโดยสารประจำทางปัญหาการจราจร คัดชัดจึงทำให้เพิ่มทวีมากขึ้นในระหว่างที่มีการเปิดภาคเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่มีระดับและมาตรฐานการศึกษาสูงนั้นมักจะอยู่ในบริเวณเขตชั้นในเสียเป็นส่วนใหญ่ ทางแก้ไขจึงควรยกกระดับและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นการแก้ไขค่ามัธยในการเลือกโรงเรียนอันจะนำมาซึ่งผลทางอ้อมคือการลดจำนวนเที่ยวของการเดินทางไปโรงเรียน

6. การใช้ที่ดินแบบที่ว่าง (แผนที่หมายเลข 32)

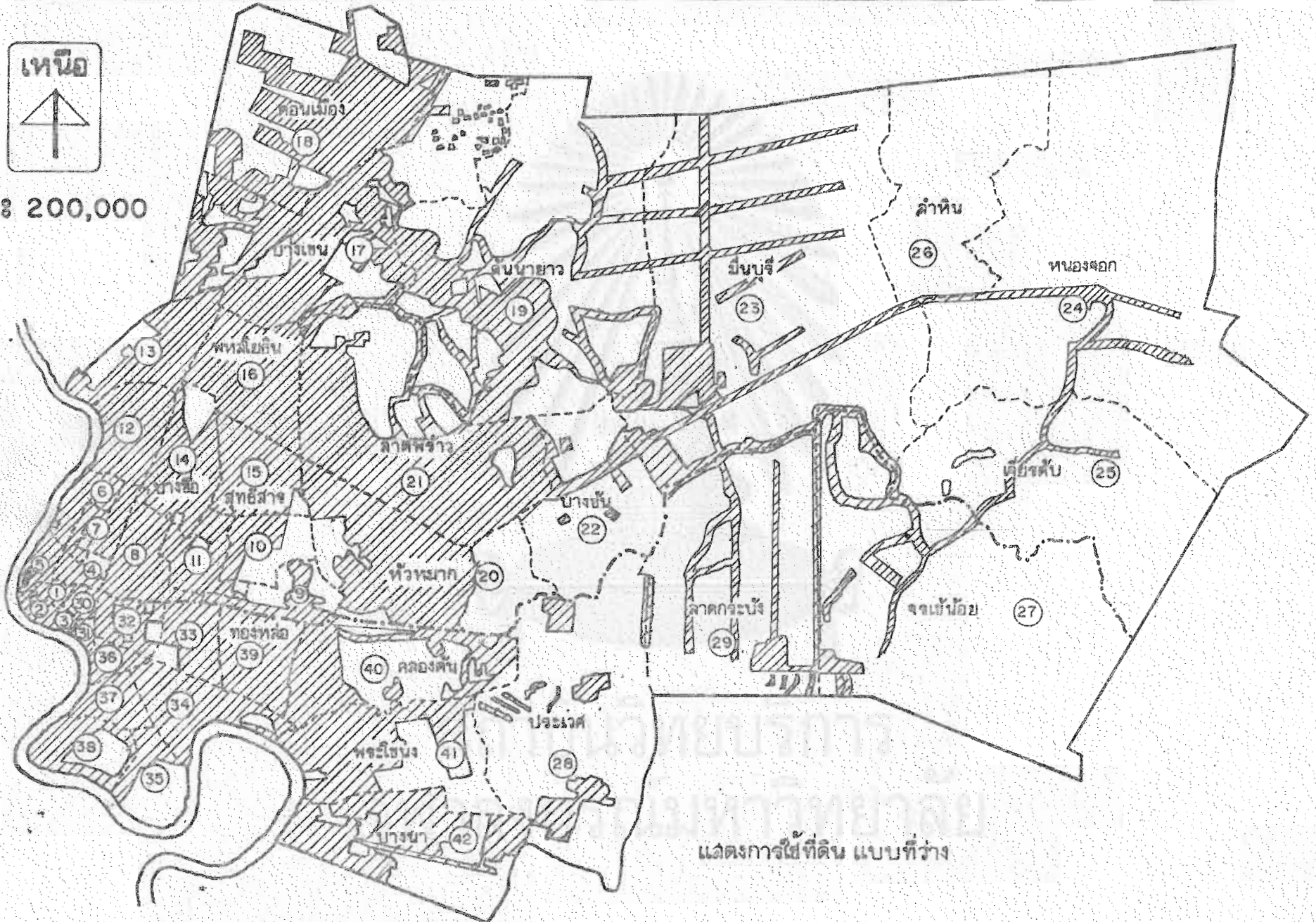
การใช้ที่ดินแบบที่ว่างนี้หมายรวมถึง สวนสาธารณะ สวนผัก สวนผลไม้ ทุ่งนา และที่ว่างอื่นๆ ซึ่งมีพื้นที่รวมกันเท่ากับ 844.458 ตร.กม. หรือเท่ากับ 75.97% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร และเป็นประเภทของการใช้ที่ดินที่มีขนาดใหญ่มากที่สุด พบว่ามีอยู่ในเขต บก.น. เนื้อ 593.572 ตร.กม. (70.29%) ในเขต บก.น.ใต้ 250.886 ตร.กม. (29.71%) ทำให้ทราบได้ว่าพื้นที่ในฝั่งพระนครที่ถูกใช้ทำประโยชน์ตามประเภทอื่นๆ มีเพียง 24.03% เท่านั้น ส่วนใหญ่แล้วการใช้ที่ดินแบบนี้จะอยู่ในบริเวณรอบนอกส่วนที่อยู่ในบริเวณเขตชั้นในได้แก่บริเวณ วัดสุทธาวาส ลานหน้าพระรูป ร.1 สนามหลวง สนามม้าบางเล็ง สวนสัตว์ดุสิต ลานพระรูปทรงม้า สนามเสือป่า บริเวณที่ว่างตรงข้ามโรงเรียนสอวศ มดูเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ที่ว่างของอาคารเทพนและกระทรวงการคลังในซอยอารีย์สัมพันธ์ สนามกีฬาแห่งชาติ สนามกีฬาจตุรมิตร ราชกรีฑาสโมสร สวนลุมพินี

การศึกษาสภาพการใช้ที่ดินเป็นราย ส่น.

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าข้อมูลตามสภาพการใช้ที่ดินในปี 2522 ซึ่งได้มาจากสำนักงานผังเมือง กระทรวงมหาดไทย นั้นเป็นรายแขวง แต่ในการศึกษารุ่นนี้เห็นต้องการที่จะศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเปรียบเทียบเป็นราย ส่น. จึงจำเป็นต้องขอร้องข้อมูลให้เป็นราย ส่น.

1 : 8 200,000

แสดงการใช่ที่ดิน แบบที่ว่าง

□ ที่ว่าง

โดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับการปรับข้อมูลด้านประชากร เพื่อที่จะโค้ทราบถึงสภาพการใช้ที่ดินในแต่ละ ส. นั้นๆ ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร และสภาพการใช้ที่ดินประเภทใดที่เป็นหลักหรือเป็นส่วนใหญ่ของ ส. นั้นๆ มีประเภทเดียวหรือหลายประเภทผสมกัน และในแต่ละ ส. มีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ทำให้สามารถเข้าใจและเห็นภาพรวมของการใช้ที่ดินในแต่ละ ส. ได้ง่ายและชัดเจนขึ้น อันจะนำมาซึ่งการแบ่งกลุ่มแบ่งพวกของ ส. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินคล้ายคลึงกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อที่จะนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกันว่าจะมีประเภทของอาชญากรรมที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรต่อไป ในการพิจารณาเพื่อที่จะหาสภาพการใช้ที่ดินหลักของแต่ละ ส. โดยใช้วิธีการต่างๆ ประกอบกันดังนี้คือ

1. วิธีการของ Nelson's Reseaech ในเรื่อง "A Service Classification of American Cities (879 Cities)"

2. วิธีการเปรียบเทียบสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินแต่ละประเภทในของแต่ละ ส. หรือภายในตัวมันเอง (Relative Percent) ซึ่งมีเงื่อนไขดังนี้

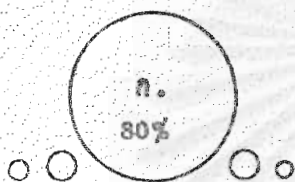
2.1 ถ้าสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินประเภทใดใน ส. ใดมีเกินกว่า 75% ขึ้นไปหรืออยู่ในลักษณะ $\pm 5\%$ จาก 75% ให้อธิว่า ส. นั้นๆ มีการใช้ที่ดินประเภทนั้นเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียว

2.2 ถ้าในกรณีที่อยู่ใน ส. ไม่มีค่าสัดส่วนการใช้ที่ดินประเภทใดเกินกว่า 75% แต่มีการใช้ที่ดินบางประเภทซึ่งมีสัดส่วนระหว่าง 50-75% ให้นำค่าของการใช้ที่ดินประเภทอื่นที่อยู่ลำดับรองลงมาแต่ต้องอยู่ในระหว่าง 20-25% มารวมกันในกรณีเช่นนี้ ส. ดังกล่าวจะมีสภาพการใช้ที่ดินแบบผสม 2 ประเภทเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพราะด้านค่าการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ ที่มีค่าน้อยกว่า 25% มารวมเข้าด้วยกันแล้ว จะทำให้เกิดความเบี่ยงเบนในการวิเคราะห์เนื่องจากการใช้ที่ดินประเภทนั้นยังไม่เด่นพอที่จะนำไปเปรียบเทียบหรือผสมกันได้

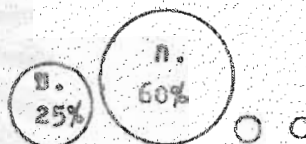
2.3 ถ้าในกรณีที่ไม่เข้าตามข้อ 2.1 และ 2.2 คือ ส. ใดที่มีการใช้ที่ดินประเภทที่มีสัดส่วนสูงที่สุด แต่ก็ยังไม่เกิน 50% ให้ใช้ค่าของประเภทที่อยู่ลำดับรองลงมาซึ่งมีค่าใกล้เคียงหรือน้อยกว่า 25% มารวมกัน ซึ่งอาจต้องใช้ค่าของการใช้ที่ดินอีก 2 ประเภท

รวมกันในกรณีเช่นนี้จะถือว่า สน. ดังกล่าวเป็น สน. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแบบผสม 3 ประเภทรวมกัน คือไม่มีประเภทใดที่เด่นออกมาอย่างชัดเจน

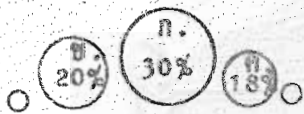
3. วิธีการสำรวจโดยทั่วไปและพิจารณาจากสภาพความเป็นจริง

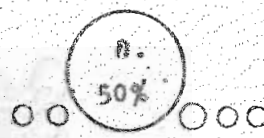
สน.ที่ 1.

สน.ที่ 2.

สน.ที่ 3.

สน.ที่ 4.

แผนภูมิที่ 9 แสดงตัวอย่างการพิจารณาสภาพการใช้ที่ดินหลักของแต่ละ สน.

เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการพิจารณาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอยกตัวอย่างประกอบดังนี้ จากตัวอย่างที่แสดงจะเห็นว่า

สน. ที่ 1. นั้นมีสภาพการใช้ที่ดินประเภท ก. อย่างเด่นชัด โดยที่ไม่มีการใช้ที่ดินประเภทอื่นที่จะเด่นออกมาเปรียบเทียบกับหรือผสมตัวใด อีกทั้งจะเห็นได้ว่าพื้นที่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของ สน. ที่ 1. นั้นมีการใช้ที่ดินเป็นประเภท ก. ดังนั้นจึงถือว่า สน. ที่ 1. นั้นมีการใช้

ดินประเภท ก. เป็นหลัก

ใน ส.น. ที่ 2. นั้นมีการใช้ที่ดินเป็นประเภท ก. 60% ประเภท ข. 25% ส่วนประเภทอื่นๆ นั้นมีขนาดเล็กมาก ดังนั้นจะถือว่า ส.น. ที่ 2. นี้มีการใช้ที่ดินประเภท ก. อย่างเต็มช้อย่อมไม่ถูกต้องนัก เพราะยังมีประเภท ข. ซึ่งน้อยกว่าก็จริงแต่ก็เกินพอควร ถึงสมควรที่จะถือได้ว่า ส.น. ที่ 2. นี้เป็น ส.น. ที่มีการใช้ที่ดินแบบผสม 2 ประเภทคือ ประเภท ก. และ ข.

ใน ส.น. ที่ 3. นั้นจะเห็นว่ามีการใช้ที่ดินประเภท ก. เพียง 30%, ข. 20% และ ค. 18% ส่วนประเภทอื่นๆ นั้นมีเพียงเล็กน้อย ในกรณีนี้จะถือว่า ส.น. ที่ 3. นี้มีการใช้ที่ดินแบบผสม 3 ประเภท คือ ประเภท ก., ข., และ ค. ทั้งนี้แม้ว่าทั้ง 3 ประเภทจะมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย แต่ก็มีลักษณะที่เด่นกว่าประเภทอื่นๆ

ส่วนใน ส.น. ที่ 4. นั้นจะเห็นว่ามีการใช้ที่ดินประเภท ก. เพียง 50% เท่านั้น ส่วนการใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ อีก 5 ประเภทนั้นมีเพียงเล็กน้อย ไม่เกินพอที่จะเทียบเคียงหรือผสมกันได้ ดังนั้นแม้จะมีเพียง 50% แต่ก็เป็นที่สภาพการใช้ที่ดินที่เด่นที่สุดเพียงอย่างเดียว จึงถือว่า ส.น. ที่ 4. มีการใช้ที่ดินประเภท ก. เป็นหลัก

จากวิธีการต่างๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้นเมื่อนำมาพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการใช้ที่ดินราช ส.น. ในปี 2522 แล้ว สามารถแบ่งกลุ่มของ ส.น. ตามประเภทการใช้ที่ดินหลัก ได้เป็น 8. กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย
2. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่พักอาศัยผสมกับที่ว่าง
3. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่พักอาศัยผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง
4. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้า
5. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับที่ว่าง
6. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง
7. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ

8. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่ว่าง

ซึ่งจะขออธิบายเป็นรายกลุ่มดังนี้คือ (ตารางที่ 7 และแผนที่หมายเลข 33)

1. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย มีเพียง ส.น. เกือบที่
 เด่นชัดคือ ส.น.ทองหล่อ ซึ่งมีย่านที่อยู่อาศัย 68.31% ของพื้นที่ ส.น. ส่วนการใช้ที่ดินประเภท
 อื่นที่รองลงมาคือ ที่ว่างซึ่งมีเพียง 13.10% ของพื้นที่ ส.น. ซึ่งไม่อาจนำมาเทียบเคียงได้ ดัง
 นั้นในสังพระนครจึงถือว่ามีเพียง ส.น. ทองหล่อ แห่งเดียวเท่านั้นที่เป็นย่านที่พักอาศัยอย่างแท้จริง
 จากการออกสำรวจพื้นที่พบว่า ในเขตของ ส.น.ทองหล่อนั้นจะมีย่านการค้าซึ่งมีลักษณะเป็นตึก
 แถวอยู่ตามถนนสายสำคัญเท่านั้น เช่น ถนนสุขุมวิท อโศก เอกมัย พระรามที่ 4. นอกจากนี้
 แล้วภายหลังตึกแถวดังกล่าวจะเป็นย่านที่พักอาศัยทั้งสิ้น และส่วนมากจะเป็นบ้านพักอาศัยของ
 ผู้มีรายได้สูงเสียเป็นส่วนใหญ่

2. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่พักอาศัยและที่ว่าง มี ส.น. ที่อยู่ใน
 กลุ่มนี้ 14 ส.น. ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินแบบย่านที่พักอาศัย กับ ที่ว่าง ดังนี้ ส.น.
 มักกะสัน 29.58%, 50.34% ส.น.ห้วยขวาง 43.43%, 55.12% ส.น.ดินแดง 27.72%,
 50.60% ส.น.ประชาชื่น 53.86%, 20.72% ส.น.สุทธิสาร 44.42%, 48.76% ส.น.พหลโยธิน
 58.66%, 24.53% ส.น.บางเขน 24.10%, 54.80% ส.น.หัวหมาก 35.11%, 59.53%
 ส.น.ลาดพร้าว 42.89%, 54.83% ส.น.ลุมพินี 30.85%, 41.24% ส.น.ทุ่งมหาเมฆ 34.01%,
 45.74% ส.น.ยานนาวา 21.38%, 54.09% ส.น.วัดพระยาไกร 24.10%, 67.91% และ
 ส.น.คลองตัน 39.26%, 51.71%

3. กลุ่มของ ส.น.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่พักอาศัยผสมกับสถานที่ราชการและ
 ที่ว่าง มี ส.น. ที่อยู่ในกลุ่มนี้ 2 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละของการใช้ดินระหว่างย่านที่พัก
 อาศัยกับสถานที่ราชการ และที่ว่าง ดังนี้ ส.น.เตาปูน 41.52%, 16.18% และ 19.52%,
 ส่วน ส.น.บางซื่อ 27.61%, 18.76% และ 39.97%

4. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้า มี ส.น. อยู่ในกลุ่มนี้ 5 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าดังนี้คือ ส.น. สำราญราษฎร์ 53.17% ส.น. จักรวรรดิ 60.00% ส.น. พลับพลาไชย 1 มี 56.85% ส.น. พลับพลาไชย 2 มี 55.06% และ ส.น. บางรัก 56.44%

5. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับที่ว่าง มี ส.น. อยู่ในกลุ่มนี้ 2 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละระหว่างย่านการค้ากับที่ว่างดังนี้ ส.น. พระราชวัง 25.75% กับ 64.94% ส.น. ปทุมวัน 30.71% กับ 38.06%

6. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับสถานที่ราชการ และที่ว่าง มี 3 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละระหว่างย่านการค้า กับ สถานที่ราชการ และที่ว่าง ดังนี้คือ ส.น. นางเลิ้ง 30.62%, 17.48% และ 30.76% ส.น. ชนะสงคราม 18.68%, 18.68% และ 37.71% ส.น. พญาไท 28.74%, 26.61% และ 25.20%

7. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ มี 2 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการดังนี้ ส.น. สามเสน 51.64% ส.น. คูสิค 47.52%

8. กลุ่มของ ส.น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่ว่าง มี 13 ส.น. และมีสัดส่วนร้อยละของการใช้ที่ดินแบบที่ว่างดังนี้ ส.น. คอนเมือง 75.80%, ส.น. คันทนาฮาว 83.11%, ส.น. บางชั้น (หล่อเหล็ก) 88.73%, ส.น. มีนบุรี 86.14%, ส.น. พนองจอก 97.10%, ส.น. เจียรดับ 92.96%, ส.น. ลำพิน 97.32%, ส.น. จระเข้ข่อย 93.86%, ส.น. ประเวศ 86.02%, ส.น. ลาดกระบัง 77.60%, ส.น. บางโพงพาง 66.25%, ส.น. พระโขนง 68.99%, และ ส.น. บางนา 76.08%

จากการที่ได้ทำการแบ่งกลุ่มของ ส.น. ตามลักษณะสภาพการใช้ที่ดินนั้น ทำให้สามารถเข้าใจและมองภาพรวมของสภาพการใช้ที่ดินในแต่ละ ส.น. นั้นๆ ได้ถูกต้องอย่างมีหลักการ อันจะนำมาซึ่งการเปรียบเทียบที่ขบคิดวิธานกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในบทต่อไป

ตารางที่ 7 แสดงสภาพการไหลของเงิน 2522 ราย สบ.

ลำดับ	สบ.	จำนวน (ตร.กม.)	พื้นที่อาศัย		บุคลากร		ยานพาหนะ		สิ่งอำนวยความสะดวก		วัด และ ธรรม		อื่นๆ	
			พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%
1.	ข้าราชการ	1.057	0.101	9.56	0.562	53.17	0.002	0.19	0.050	4.73	0.155	14.66	0.127	12.69
2.	พระราชา	1.503	0.007	0.47	0.387	25.75	-	-	0.045	2.99	0.088	5.85	0.476	64.94
3.	จักรวรรดิ	0.670	0.086	12.84	0.402	60.00	0.068	10.15	0.001	0.15	0.049	7.31	0.064	9.55
4.	นางอึ้ง	2.025	0.280	13.83	0.620	30.62	-	-	0.354	17.48	0.148	7.31	0.623	30.76
5.	ชนะเลิศ	2.190	0.230	10.50	0.409	18.68	-	-	0.009	18.66	0.316	14.43	0.826	37.71
6.	สามเณ	3.348	0.484	14.46	0.146	4.36	0.217	6.45	1.729	51.64	0.552	16.49	0.220	6.57
7.	ดุสิต	3.580	0.550	15.36	0.139	3.88	0.050	1.40	1.701	47.52	0.521	14.55	0.619	17.29
8.	พญาไท	7.763	1.265	16.30	2.231	28.74	0.005	0.06	2.000	26.61	0.240	3.09	1.956	25.20
9.	วังมะลิ	4.472	1.323	29.58	0.891	19.92	-	-	0.002	0.05	0.005	0.11	2.251	50.34
10.	ห้วยขวาง	6.883	2.989	43.43	0.097	1.41	-	-	-	-	0.003	0.04	3.794	55.12
11.	ดินแดง	7.073	1.961	27.72	0.638	9.02	-	-	0.792	11.20	0.103	1.46	3.529	50.60
12.	เทวัญ	8.144	3.381	41.52	0.461	5.66	1.170	14.37	1.318	16.16	0.224	2.75	1.540	19.52
13.	ปทุมธานี	11.208	6.037	53.86	0.500	4.46	0.965	8.61	0.579	7.84	0.905	4.51	2.322	20.72
14.	บางซื่อ	11.345	3.132	27.61	0.949	8.36	0.023	0.20	2.128	18.76	0.578	5.10	4.535	39.97
15.	สุวีริยา	9.663	4.292	44.42	0.162	1.68	0.011	0.11	0.311	3.22	0.175	1.81	4.712	48.76
16.	พญาอิน	15.243	8.941	58.66	0.525	3.44	0.068	0.45	1.008	12.58	0.352	0.34	3.739	24.53
17.	บางเขน	56.277	13.504	24.10	0.755	1.34	0.247	0.44	6.700	15.62	2.084	3.70	30.838	54.80
18.	ดอนเมือง	48.174	7.861	16.32	0.257	0.53	0.249	0.52	3.109	6.56	0.120	0.25	36.518	75.80
19.	จันทบุรี	103.778	15.539	14.97	0.300	0.29	0.751	0.72	0.636	0.61	0.307	0.30	86.245	83.11
20.	จันทบุรี	36.554	12.832	35.11	1.138	3.11	0.378	1.03	0.024	0.04	0.321	0.38	21.761	59.53
21.	สุพรรณบุรี	53.004	22.768	42.89	0.724	1.36	0.114	0.22	0.002	0.17	0.282	0.53	20.104	54.83
22.	ชลบุรี	28.358	2.578	9.13	0.037	0.14	0.225	1.08	0.003	0.16	0.028	0.11	23.587	88.73
23.	ชัยภูมิ	123.905	16.291	13.16	0.064	0.07	0.515	0.41	2.000	0.13	0.114	0.07	106.641	86.14
24.	หนองบัว	140.809	3.887	2.76	-	-	0.072	0.05	-	-	0.122	0.07	136.528	97.10

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิจัยในปี 2522 รวม 8 น.

ลำดับ	สน.	พื้นที่รวม (ตร.กม.)	ยานยนต์อาชีวะ		ยานการศร		ยานอุตสาหกรรม		สถานีวิทยุกระจาย		วิทยุ 23- ๖๖.		ทีวี	
			พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%	พื้นที่ (ตร.กม.)	%
25.	เจียรคัม	58.147	3.922	6.75	-	-	0.108	0.19	-	-	0.061	0.10	54.056	92.96
26.	ลำพูน	37.505	1.004	2.68	-	-	-	-	-	-	-	-	36.501	97.32
27.	จระเข้	90.848	4.429	4.27	0.038	0.04	0.716	0.79	0.014	0.02	0.379	0.42	85.320	93.86
28.	ประเวศ	55.008	6.293	11.44	0.148	0.27	0.385	0.70	0.692	1.26	0.169	0.31	47.321	86.02
29.	ลาภกรบั้ง	54.131	10.006	18.48	0.152	0.28	0.766	1.42	0.751	1.39	0.449	0.83	42.007	77.60
30.	พริบพริบ 1	1.029	0.070	6.80	0.585	56.85	0.004	0.39	0.113	10.98	0.066	6.61	0.169	18.37
31.	พริบพริบ 2	0.632	0.010	1.44	0.381	59.06	0.153	22.11	0.027	3.90	0.062	8.96	0.059	8.53
32.	ประจักษ์	4.884	0.250	5.12	1.500	30.71	-	-	0.550	11.26	0.725	14.85	1.859	38.06
33.	ลุมพินี	5.465	1.686	30.85	0.502	9.19	0.303	5.55	0.628	11.49	0.092	1.68	2.254	41.24
34.	ห้วยน้ำเมฆ	11.937	4.060	34.01	0.679	5.69	0.785	6.58	0.718	6.01	0.235	1.97	5.460	45.74
35.	บางโพธิ์	11.513	2.735	23.76	0.262	2.27	0.791	6.87	0.016	0.14	0.082	0.71	7.627	66.25
36.	บางรัก	3.200	0.075	2.34	1.806	56.44	-	-	0.109	3.41	0.071	2.22	1.139	35.59
37.	บางนา	5.572	1.191	21.38	0.362	6.50	0.442	7.93	0.190	3.41	0.373	6.69	3.014	54.09
38.	วัดพระยาไกร	9.677	2.332	24.10	0.163	1.68	0.381	3.94	0.022	0.23	0.207	2.14	6.572	67.91
39.	คลองจอก	6.109	5.539	68.31	0.817	10.08	0.499	6.15	0.096	1.18	0.096	1.18	1.062	13.10
40.	คลองตัน	17.013	6.680	39.26	0.672	5.12	0.323	1.90	0.098	0.58	0.243	1.43	8.797	51.71
41.	พระโขนง	19.479	3.916	20.10	0.506	2.60	1.372	7.04	0.027	0.14	0.220	1.13	13.436	68.99
42.	บางนา	32.556	5.292	16.25	0.296	0.91	1.110	3.41	0.860	2.66	0.224	0.69	24.766	76.08
	ยก.น. เหนือ	780.458	139.305	17.34	12.414	1.59	5.298	0.68	26.716	3.42	7.153	0.92	593.572	76.05
	ยก.น. ใต้	331.163	54.564	16.48	9.069	2.74	8.032	2.42	4.917	1.48	3.695	1.12	250.886	75.76
	รวม	1,111.621	189.869	17.02	21.483	1.93	13.330	1.20	31.633	2.84	10.848	0.98	844.458	75.97

บทที่ 6

การพิสูจน์สมมุติฐาน

ในบทนี้ได้ทำการนำข้อมูลตามที่ได้ทำการศึกษามาแล้วทั้งหมดในตอนต้นเพื่อนำมาพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับความหนาแน่นของประชากร, เปรียบเทียบคดีอาชญากรรมระหว่างเขตชั้นในและเขตชั้นนอก ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับสภาพการใช้ที่ดิน และประเภทของคดีเด่นในแต่ละพื้นที่ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกัน เพื่อที่จะแสดงว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้นั้นเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งจะได้แสดงการพิสูจน์สมมุติฐานต่อไปนี้คือ

สมมุติฐานข้อที่ 1 อาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น

ในการพิจารณาสมมุติฐานข้อนี้ คำว่า " อาชญากรรม " ในที่นี้หมายถึง จำนวนของคดีที่เกิดขึ้นต่อ 1 หน่วยพื้นที่ในแต่ละ สบ.ในช่วงเวลา 1 ปี หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความหนาแน่นของคดีในแต่ละ สบ.นั่นเอง ส่วนในตอนท้ายของสมมุติฐานที่กล่าวไว้ว่า " ความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น " นั้นหมายถึง ความหนาแน่นของประชากรระหว่าง สบ.ต่างๆ ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนั้นมาเปรียบเทียบกัน ไม่ได้หมายถึงการเปรียบเทียบความหนาแน่นภายในโคชตัวของมันเอง คือไม่ได้หมายถึงการเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรภายในแต่ละ สบ.ในแต่ละช่วงเวลากับคดีที่เกิดขึ้น ในที่นี้ได้เรียงลำดับความหนาแน่นของประชากรในแต่ละ สบ.จากมากไปหาน้อยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับการจัดเรียงลำดับกับความหนาแน่นของคดีในแต่ละ สบ.จากมากไปหาน้อยว่าจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพียงใด โดยได้ทำการศึกษาใน 2 ช่วงเวลาคือในปี 2517 และ 2522 ปรากฏผลดังนี้คือ

ในปี 2517 ในปีนี้ฝั่งพระนครมีจำนวน สบ.ทั้งสิ้น 29 สบ. จากการศึกษาตามที่ได้นำมาแล้วในตอนต้นในเรื่องความหนาแน่นของประชากร ซึ่งได้ทำการแบ่งกลุ่ม สบ.ตามความหนาแน่นของประชากรไว้เป็น 8 กลุ่มดังนี้คือ (แผนที่หมายเลข 5 หน้า 65)

กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นมากกว่า 70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. กล้วยหลา
ไชย 1.

กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 40,000-70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
กล้วยหลาไชย 2. จักรวรรดิ, นางเลิ้ง, สำราญราษฎร์, ปทุมวัน, และสามเสน ตามลำดับ
จากมากไปน้อย

กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 15,000-40,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
พญาไท, บางรัก (เดิม), ชนงศคราม, พระราชวัง และ ยานนาวา ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 9,000-15,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
คูสิต, วัดพระยาไกร และ เตาปูน (เดิม) ตามลำดับ

กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 7,000-9,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
หัวขวาง (เดิม), ลุมพินี และพระโขนง 1. ตามลำดับ

กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 4,000-7,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
บางเรือ (เดิม) และ หุ่นหาเมฆ (เดิม) ตามลำดับ

กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 1,000-4,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.
พระโขนง 2., บางเขน (เดิม) และ หัวหมาก (เดิม) ตามลำดับ

กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นต่ำกว่า 1,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. ประเวศ,
ลาดกระบัง, ดันนายาว, มีนบุรี, จระเข้ น้อย และ หนองจอก (เดิม) ตามลำดับ

ส่วนทางด้านชดศคีรรม 14 ประเภทของฝั่งพระนครในปี 2517 นั้นได้แบ่ง
กลุ่ม สน.ตามความหนาแน่นของคดีได้ 8 กลุ่มดังนี้ (แทนที่มาขอเลข 11 หน้า 110)

กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นของคดีมากกว่า 1,500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ สน.
กล้วยหลาไชย 2. และ จักรวรรดิ ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 500-1,500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ สน.
สำราญราษฎร์, กล้วยหลาไชย 1., พระราชวัง, นางเลิ้ง และ ชนงศคราม ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 250-500 คดี/ตร.กม. ได้แก่ สน.สามเสน,
ปทุมวัน, บางรัก และ พญาไท (เดิม)

กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 150-250 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.ชานนาวา, ดุสิต, ภูมิพิ ตามลำดับ

กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 90-150 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.วัดพระยาไกร, เตาปูน, ห้วยขวาง และ พระโขนง 1. ตามลำดับ

กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 50-90 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางซื่อ (เดิม)

กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 10-50 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.ทุ่งมหาเมฆ (เดิม), พระโขนง 2. และ บางเขน (เดิม)

กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นต่ำกว่า 10 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.หัวหมาก, ปรเวศ, มีนบุรี, ถิ่นนายาว, ลาดกระบัง, จระเข้จ้อย และ หนองจอก ตามลำดับ

เมื่อนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วน มาเปรียบเทียบกันจะพบว่าใน สน.ที่มีความหนาแน่นของประชากรแตกต่างกันไปความหนาแน่นของคติก็จะแตกต่างกันไปด้วย และจะเห็นว่า สน.ที่อยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นประชากรสูงก็จะอยู่ในกลุ่มของ สน.ที่มีคติความหนาแน่นคติสูงด้วย โดยจะอยู่ในลำดับของกลุ่มเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ดังจะเห็นได้จาก สน.ที่มีความหนาแน่นประชากรอยู่ในกลุ่มที่ 1. จะมีความหนาแน่นคติอยู่ในกลุ่มที่ 2.

_____	" 2.	_____	" 1, 2 และ 3
_____	" 3.	_____	" 2, 3 และ 4
_____	" 4.	_____	" 4 และ 5
_____	" 5.	_____	" 4 และ 5
_____	" 6.	_____	" 6 และ 7
_____	" 7.	_____	" 7 และ 8
_____	" 8.	_____	" 8

ปี 2522 ในปีนี้ฝั่งพระนครมีจำนวน สน.ทั้งสิ้น 42 สน. จากการศึกษาตามที่กล่าวมาแล้วตอนต้นในเรื่องของความหนาแน่นประชากรราย สน. ซึ่งได้ทำการแบ่งกลุ่ม สน. ตามความหนาแน่นประชากรไว้เป็น 8 กลุ่มดังนี้ (แผนที่หมายเลข 6 หน้า 68)

กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นมากกว่า 70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน.พลับพลา-ไชย 1.

กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 40,000-70,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. กล้วยปลาช้อย 2, จักรวรรดิ, นางเลิ้ง, สามเสน, พญาไท, สำราญราษฎร์ และ ปทุมวัน ตามลำดับ จากมากไปน้อย

กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 20,000-40,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. บางรัก, ชนงศคราม, ยานนาวา และ พระราชวัง ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 10,000-20,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. วัดพระยาไกร, ดุสิต, เตาปูน, ดินแดง, บางซื่อ และ ทองหล่อ ตามลำดับ

กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 7,000-10,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. หุ่นหมาเมฆ, หัวขวาง, ประชาชื่น, สุทธิสาร และ ลุมพินี ตามลำดับ

กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 4,000-7,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. คลองตัน, บางโพธิ์พาง, มักกะสัน, ทลโยธิน และ พระโขนง ตามลำดับ

กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 1,000-4,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. บางเขน, หัวหมาก, บางนา, ลาดพร้าว, คอนเมือง และ ประเวศ ตามลำดับ

กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นต่ำกว่า 1,000 คน/ตร.กม. ได้แก่ สน. บางชัน (หลอแหล), คันนายาว, ลาดกระบัง, มีนบุรี, จระเข้, หนองจอก, ลำหิน และ เจียรดับ ตามลำดับ

ส่วนทางด้านยอดคคิรวม 14 ประเภทของผังพระนครในปี 2522 นั้นได้แบ่ง-
กลุ่ม สน.ตามความหนาแน่นคคิได้ 8 กลุ่มดังนี้ (แผนที่หมายเลข 12 หน้า 111)

กลุ่มที่ 1. มีความหนาแน่นมากกว่า 5,000 คคิ/ตร.กม. ได้แก่ สน. กล้วยปลา-
ช้อย 2. และ 1.

กลุ่มที่ 2. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 1,000-5,000 คคิ/ตร.กม. ได้แก่ สน.
นางเลิ้ง, จักรวรรดิ และ สำราญราษฎร์ ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 400-1,000 คคิ/ตร.กม. ได้แก่ สน. พระ-
ราชวัง, ชนงศคราม, ปทุมวัน, บางรัก, พญาไท, สามเสน และ ยานนาวา ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 180-400 คคิ/ตร.กม. ได้แก่ สน. ลุมพินี,

คูสิท, ทองหล่อ, หงษ์มหาเมฆ, มัถกะสัน, ดินแดง และเตาปูน ตามลำดับ

กลุ่มที่ 5. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 120-180 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางซื่อ และวัดพระยาไกร ตามลำดับ

กลุ่มที่ 6. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 50-120 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.คลองตัน, หัวขาง, พหลโยธิน, พระโขนง, ประชาชื่น และ สุทธิสาร ตามลำดับ

กลุ่มที่ 7. มีความหนาแน่นตั้งแต่ 10-50 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.บางโพธิ์-กลาง, หัวหมาก, บางนา, บางเขน, ลาดพร้าว และ คอนเมือง ตามลำดับ

กลุ่มที่ 8. มีความหนาแน่นน้อยกว่า 10 คติ/ตร.กม. ได้แก่ สน.ประเวศ, บางทับ (หล่อเหล), คันนายาว, มีนบุรี, จระเข้, ลาดกระบัง, หนองจอก, ลำหับ และ เจียรชัย ตามลำดับ

เมื่อนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนของปี 2522 มาพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้วจะพบว่า สน.ที่อยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นของประชากรสูง ก็อยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นคดีสูงด้วย โดยจะอยู่ในลำดับของกลุ่มเดียวกัน หรือกลุ่มใกล้เคียง ดังจะเห็นได้จาก

สน.ที่มีความหนาแน่นประชากรอยู่ในกลุ่มที่ 1. จะมีความหนาแน่นคดีอยู่ในกลุ่มที่ 1.

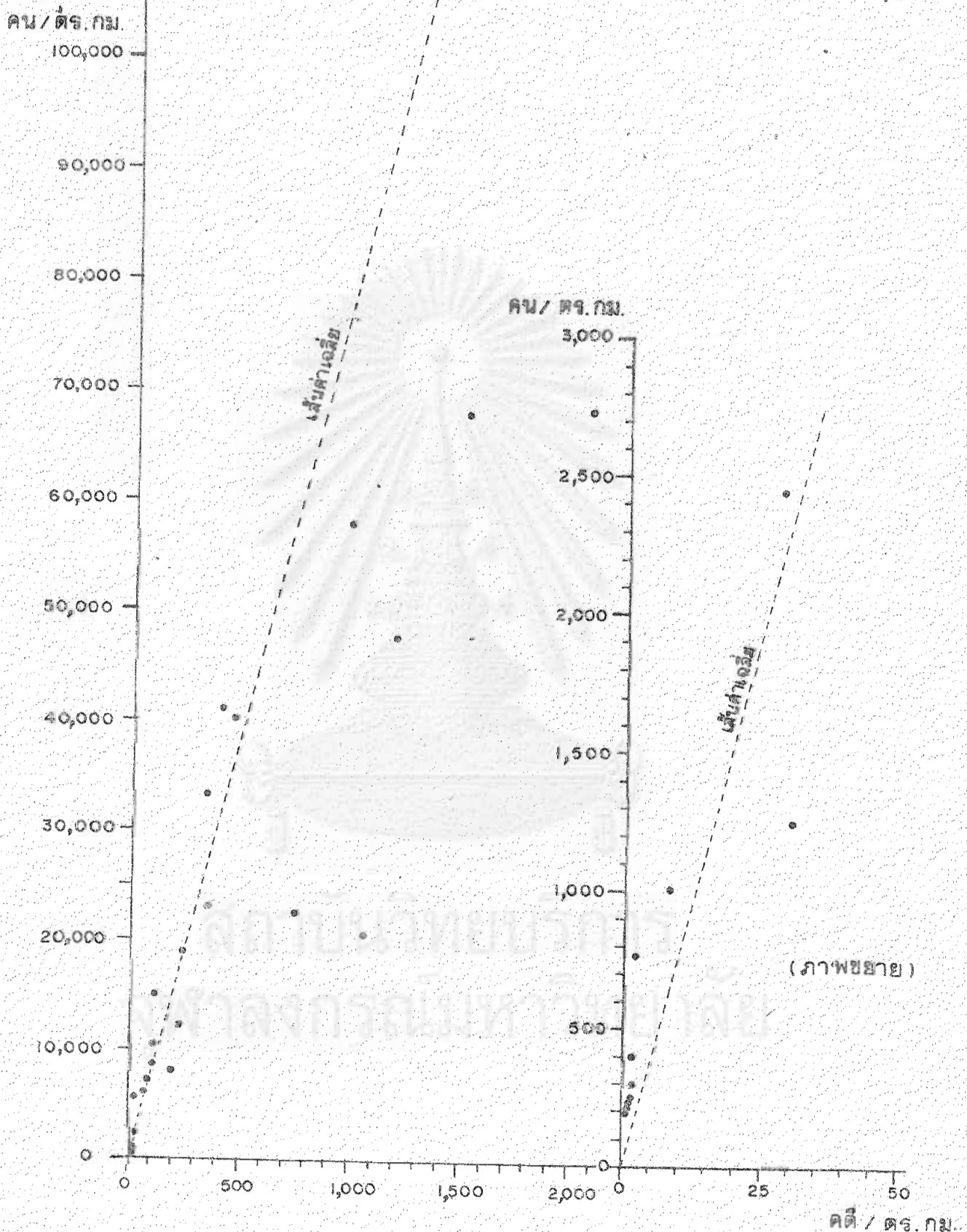
"	" 2. "	" 1, 2 และ 3
"	" 3. "	" 3
"	" 4. "	" 4 และ 5
"	" 5. "	" 4 และ 6
"	" 6. "	" 4, 6 และ 7
"	" 7. "	" 7 และ 8
"	" 8. "	" 8

เป็นที่น่าสังเกตว่าการที่นำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนมาพิจารณาเปรียบเทียบกันทั้ง 2 ปี นั้นจะเป็นได้ว่า สน.ที่มีความหนาแน่นของประชากรอยู่ในกลุ่มใด มักจะมีความหนาแน่นของคดีอยู่ในกลุ่มนั้นหรือในกลุ่มที่ใกล้เคียงกันด้วย จะมีที่ผิดแปลกไปก็คือ สน.ที่มีความหนาแน่นประชากรในปี 2522 ในกลุ่มที่ 6 นั้นมีความหนาแน่นคดีอยู่ในกลุ่มที่ 4, 6 และ 7 ซึ่งการ

ที่อยู่ในกลุ่มคดีที่ 4 นี้เป็นการข้ามกลุ่มไปถึง 2 กลุ่ม สน.ดังกล่าวที่ข้ามกลุ่มคือ สน.มักกะสัน เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า สน.มักกะสันนั้นมีกิจกรรมพิเศษที่เป็นหลักในเขตท้องที่คือ สถานบันเทิงเรีงรมณ์ เช่น บาร์, ในท์คลับ, สถานอาบ อบ นวด, โรงแรมฆ่านรูด และห้องอาหารหรือภัตตาคาร ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนเพชรบุรีตัดใหม่เป็นจำนวนมาก และโดยทั่วไปไม่ได้มีสภาพเป็นที่พักอาศัยมากนัก จึงทำให้มีความหนาแน่นประชากรต่ำ แต่เนื่องจากเป็นแหล่งบันเทิงเรีงรมณ์และเป็นเส้นทางผ่านสายสำคัญ จึงทำสำคัญ จึงทำให้เกิดคดีขึ้นมากและอยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นคดีกลุ่มที่ 4

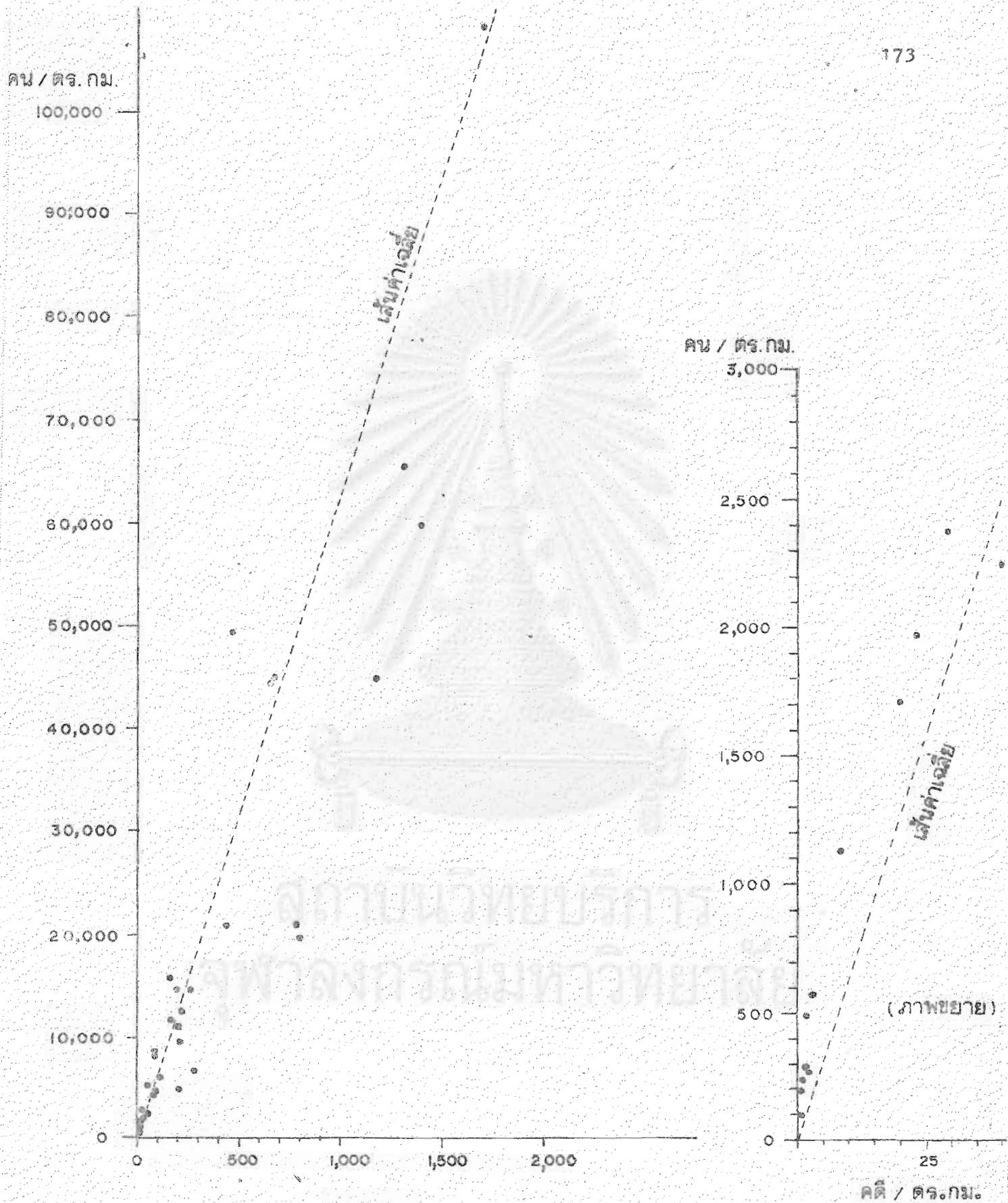
เมื่อมองในภาพรวมแล้วจะเห็นว่าความหนาแน่นประชากรทั้ง 2 ปีนั้นจะมีความหนาแน่นสูงอยู่ในบริเวณชั้นในและจะเริ่มเบาบางลงในรอบนอกถัดออกมาเป็นชั้นๆ (แผนที่หมายเลข 5, 6) เช่นเดียวกับความหนาแน่นของคดีทั้ง 2 ปี ก็จะมีความหนาแน่นในบริเวณ สน.ชั้นในและจะเริ่มเบาบางลงในเขตรอบนอกถัดออกมาเป็นชั้นๆ เช่นเดียวกัน (แผนที่หมายเลข 11, 12) และเมื่อมองภาพในเชิงซ้อนกันแล้วก็จะเห็นว่า สน.ในที่มีความหนาแน่นประชากรสูงก็จะมีความหนาแน่นคดีสูงตามไปและห่างกลับกัน สน.ใดที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำก็จะมีความหนาแน่นคดีต่ำตามไปด้วย

ความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถแสดงโดยใช้กราฟ โดยให้แกนตั้งเป็นความหนาแน่นประชากรแกนนอนเป็นความหนาแน่นคดี (แผนภูมิที่ 10 และ 11) จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นคดีนั้นจะแปรตามกันทั้ง 2 ปี และเมื่อลากเส้นแสดงค่าเฉลี่ยระหว่างความหนาแน่นประชากรและคดีของฝั่งพระนครแล้วจะเห็นว่า มีลักษณะที่เกาะอยู่ใกล้เส้นค่าเฉลี่ย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ว่า หาก สน.ใดมีความหนาแน่นประชากรสูงก็จะมีความหนาแน่นคดีสูงตามไปด้วยและในทางกลับกันหาก สน.ใดมีความหนาแน่นประชากรต่ำก็จะมีความหนาแน่นคดีต่ำตามไปด้วย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ได้ทางหนึ่ง และตรงกับวิธีการพิจารณาตามกลุ่ม

(ภาพขยาย)

แผนภูมิที่ 10. แสดงความสัมพันธ์ ระหว่าง ความหนาแน่นประชากร และ ความหนาแน่นของคดีรวม พ.ศ. 2517

แผนภูมิที่ 11. แสดงความสัมพันธ์ ระหว่าง ความหนาแน่นประชากร

และ ความหนาแน่นของคดี รวม พ.ศ. 2522

นอกจากนั้น เพื่อที่จะแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในที่นี้จะนำเอาวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 ตัว ที่ในที่นี่ได้แก่ ค่าความหนาแน่นประชากรและค่าความหนาแน่นของคดี โดยใช้วิธีการแบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งจะมีค่าความสัมพันธ์ออกมาในลักษณะเป็นค่า r ซึ่งกล่าวมาแล้วในตอนต้น ในที่นี้จะหาค่า r ออกมาทั้ง 2 ปี ดังนี้คือ

$$\text{จากสูตร } r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2} \sqrt{n \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

โดยให้ความหนาแน่นประชากรเป็น X และความหนาแน่นคดีเป็น Y ในแต่ละ ส. ส่วน n นั้นหมายถึงจำนวน ส. โดยในปี 2517 มีจำนวน 29 ส. และในปี 2522 มีจำนวน 42 ส. ดังนั้นจากตารางที่ 2 ซึ่งแสดงความหนาแน่นประชากร และตารางที่ 5 และ 6 ซึ่งแสดงความหนาแน่นคดีในปี 2517 และ 2522 ตามลำดับนั้นสามารถหาค่า r ได้ดังนี้

จากสูตรแทนค่า

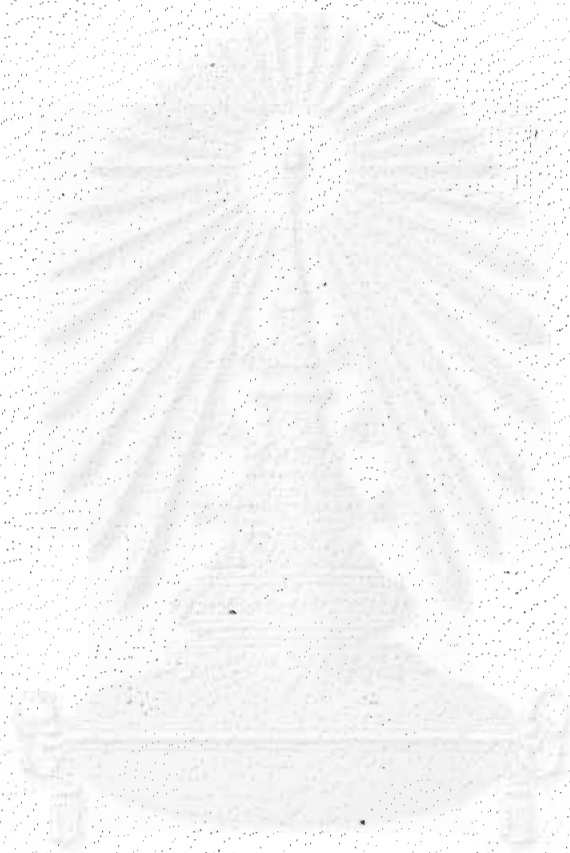
$$\begin{aligned} \text{ปี 2517} &= \frac{29 (594,601,568) - (630,277) (11,605.5)}{\sqrt{29 (34,231,155,593) - (630,277)^2} \sqrt{29 (12,930,706) - (11,600.5)^2}} \\ &= \frac{17,243,445,472 - 7,311,528,338.5}{\sqrt{992,703,512,197 - 397,249,096,729} \sqrt{374,990,474 - 134,571,600.25}} \\ &= \frac{9,931,917,133.5}{\sqrt{595,454,415,468} \sqrt{240,418,873.75}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{9,931,917,133.5}{(771,656.928607) (15,505.4465833)} \\
 &= 0.83008878857 \\
 &= 0.83 \\
 \text{ปี 2522} &= \frac{42(888,712,848.5) - (717,282) (17,714)}{\sqrt{42(34,767,672,530) - (717,282)^2} \sqrt{42(36,464,001) - (17,714)^2}} \\
 &= \frac{37,325,939,637 - 12,705,933,348}{\sqrt{1,460,242,246,260 - 514,493,467,524} \sqrt{1,531,488,042 - 313,785,796}} \\
 &= \frac{24,620,006,289}{\sqrt{945,748,778,736} \sqrt{1,217,702,246}} \\
 &= \frac{24,620,006,289}{(972,496.158725) (.34,895.5906383)} \\
 &= 0.72548712812 \\
 &= 0.73
 \end{aligned}$$

จากการหาค่า x ทั้ง 2 ปี ถึงทั้งปี 2517 และ 2522 พบว่ามีค่า x เท่ากับ 0.83 และ 0.73 ตามลำดับ ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นเรื่องยืนยันได้อย่างชัดเจนอีกวิธีหนึ่งว่า ความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นของคดีนั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยแปรตามกันค่อนข้างสูง กล่าวคือถ้าความหนาแน่นของประชากรสูงขึ้น อัตราอาชญากรรมหรือคดีก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นในสมมุติฐานที่ว่า
การที่สูงขึ้นจึงเป็นการถูกต้อง

อาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชา-

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมุติฐานข้อที่ 2 อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าในแถบชานเมือง

ตามสมมุติฐานข้อนี้ คำว่า "เขตเมือง" และ "ชานเมือง" นั้นโดยทั่วไปจะหมายถึงเขตที่มีสภาพความเป็นเมืองและเขตที่ยังมีสภาพเป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่หรือมีความหนาแน่นประชากรต่ำตามลำดับแต่ก็เป็นการยากที่จะทำการแบ่งให้ได้ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้นจึงได้ถืออนุโลมตามการแบ่งเขตชั้นในและชั้นนอกของ กทม. ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เขตชั้นใน ประกอบด้วย 8 เขตได้แก่ เขตพระนคร, ป้อมปราบศัตรูพ่าย, ปทุมวัน, สัมพันธวงศ์, บางรัก, ยานนาวา, กุสิต และ ทดดาไท
2. เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 7 เขตได้แก่ เขตห้วยขวาง, พระโขนง, บางเขน, บางกะปิ, หนองจอก, มีนบุรี และ ลาดกระบัง

โดยได้นำเกณฑ์การแบ่งเขตชั้นในชั้นนอกมาเทียบชั้นกับการแบ่งเขต สน. เพื่อจัดแบ่งเขต สน. ชั้นในและชั้นนอก เนื่องจากข้อมูลทางด้านสถิติคืออาชญากรรมเป็นราย สน. ดังนั้นสมมุติฐานที่ว่า อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าในแถบชานเมือง นั้นจึงมีความหมายว่า อาชญากรรมใน สน. ชั้นในจะสูงกว่าใน สน. ชั้นนอก ซึ่งในการที่จะพิสูจน์สมมุติฐานดังกล่าวนี้ จะทำการพิสูจน์โดยการเปรียบเทียบผลรวมของยอดคดีแต่ละประเภทของทุก สน. ในเขตชั้นใน กับผลรวมของยอดคดีแต่ละประเภทของทุก สน. ในเขตชั้นนอก โดยจะเปรียบเทียบทั้งยอดคดีจริง, ความหนาแน่นของคดี และความหนาแน่นของคดีต่อ 1 ตร.กม. ต่อประชากร 100,000 คน

จากที่ได้ทำการศึกษาไว้แล้วในตอนต้น สรุปได้ว่า ในปี 2517 เขต สน. ชั้นในประกอบด้วย 16 สน. มีพื้นที่ 77.237 ตร.กม. (6.95% ของพื้นที่ฝั่งพระนคร) มีประชากร 1,604,601 คน ส่วนเขต สน. ชั้นนอกนั้นประกอบด้วย 13 สน. มีพื้นที่ 1,034.384 ตร.กม. (93.05% ของฝั่งพระนคร) มีประชากร 1,310,418 คน

จากตารางที่ 8 ซึ่งแสดงถึงยอดคดีแต่ละประเภทของ ส.น. ชั้นใน และ ชั้นนอก นั้น จะเห็นได้ว่าในปี 2517 ยอดคดีรวม ส.น. เขตชั้นในมี 23,298 คดี มีความหนาแน่น 301.64 คดี/ตร.กม. และเมื่อคิดควบคู่กับประชากรต่อ 100,000 คนเท่ากับ 18.80 คดี/ตร.กม./แสนคน ในขณะที่ ส.น. ชั้นนอกมียอดคดีรวม 13,368 คดี มีความหนาแน่น 12.92 คดี/ตร.กม. และ 0.99 คดี/ตร.กม./แสนคน แสดงให้เห็นว่าคดีในเขต ส.น. ชั้นในนั้นสูงกว่าเขต ส.น. ชั้นนอกอย่างมากมายและเด่นชัด ไม่ว่าจะเปรียบเทียบในรูปแบบใดทั้ง 3 แบบ ดังกล่าว และเมื่อพิจารณาเป็นรายคดีทั้ง 14 ประเภทแล้วก็ปรากฏว่าคดีในเขต ส.น. ชั้นในก็สูงกว่าในเขต ส.น. ชั้นนอกทุกประเภทเช่นเดียวกัน

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาถึงคดีในปี 2522 ปรากฏว่า ยอดคดีรวมของ ส.น. ชั้นในมี 34,396 คดี มีความหนาแน่น 451.95 คดี/ตร.กม. และ 24.86 คดี/ตร.กม./แสนคน ส่วน ส.น. ชั้นนอกมียอดคดีรวม 23,192 คดี มีความหนาแน่น 22.40 คดี/ตร.กม. และ 1.30 คดี/ตร.กม./แสนคน ซึ่งก็ได้แสดงให้เห็นเช่นเดียวกันว่า ส.น. ชั้นในนั้นมีคดีสูงกว่า ส.น. ชั้นนอก และเมื่อมองในรายละเอียดโดยเปรียบเทียบเป็นรายคดีทั้ง 14 ประเภท ปรากฏว่าเกือบทุกประเภทก็แสดงให้เห็นว่า ส.น. ชั้นในมีคดีสูงกว่า ส.น. ชั้นนอก เช่นเดียวกัน จะมีที่แตกต่างกันไปบ้างมีอยู่ 5 ประเภทคือ คดีฆ่าคนตาย คดีทำร้ายร่างกาย คดีข่มขืน คดีปล้นทรัพย์ และ คดีลักทรัพย์ธรรมดา ซึ่งปรากฏว่าเฉพาะคดีที่เกิดขึ้นจริงนั้น ส.น. ชั้นนอกมีสูงกว่า ส.น. ชั้นใน แต่ก็เพียงเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยใช้ความหนาแน่นของคดีและความหนาแน่นของคดีต่อประชากรแสนคนแล้ว ก็ยังยืนยันว่า ส.น. ชั้นในมีคดีสูงกว่า ส.น. ชั้นนอกอยู่นั่นเอง จากการที่ยอดคดีที่เกิดขึ้นจริงของ ส.น. ชั้นนอกสูงกว่า ส.น. ชั้นในนี้ สืบเนื่องมาจากการคัดเลือกแบ่ง ส.น. ให้ถือว่าเป็น ส.น. ชั้นในนั้นน้อยไปกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้จะเห็นได้จาก ปัจจุบัน ส.น.บางชื่อ ดินแดง มกษะสัน และ เตาปูน นั้นก็มีสภาพพื้นที่ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นเขตชั้นในได้ แต่กลับถือว่าเป็นเขตชั้นนอก เพราะในปี 2517 และ 2522 นั้นการแบ่งเขต ส.น. แยกต่างกัน และในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เกณฑ์การแบ่งเขตตาม กทม. อีกทั้งต้องการที่จะทำให้เส้นแบ่ง เขตชั้นในและชั้นนอกนั้นเป็นเส้นเดียวกันหรือให้ใกล้เคียงที่สุดทั้ง 2 ปี และไม่ต้องการที่จะขยับขยายหรือร่นเส้นแบ่งนี้ให้เป็นวงใหญ่ขึ้น ดังจะเห็นได้จากในช่วงปี 2517 ถึง 2522 แม้กรุงเทพฯ จะมีการขยาย

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบค่างของ สบ. ชั้นใน และ ชั้นนอก พ.ศ.2517 และ 2522

ลำดับ	สน./ขนาดพื้นที่	1 ศาลากลาง	2 ท่าเรือ	3 ชุมชน	4 ป้อมหน้า	5 อู่หน้า	6 อู่หน้า รถยนต์	7 อู่หน้ารถ จักรยานยนต์	8 อู่หน้ารถ	9 เชิงใหม่	10 ขาเหล็ก	11 การพนัน	12 โรงเตี๊ยม	13 เรือ	14 จรรยา	ค่างรวม
สบ.ชั้นใน	พ.ศ. 2517															
	คค.	132	989	263	948	4,561	778	969	926	62	3,159	4,431	2,051	507	3,522	23,298
	คค./ตร.กม.	1.71	12.81	3.41	12.27	59.05	10.07	12.55	11.99	0.80	40.90	57.37	26.55	6.56	45.60	301.64
	คค./ตร.กม./แสนคน	0.11	0.80	0.21	0.76	3.68	0.63	0.78	0.75	0.05	2.55	3.58	1.65	0.41	2.84	18.80
สบ.ชั้นนอก	พ.ศ. 2517															
	คค.	133	751	233	742	3,235	384	147	676	30	1,734	3,323	109	171	1,714	13,200
	คค./ตร.กม.	0.11	0.73	0.22	0.72	3.13	0.37	0.14	0.65	0.03	1.66	3.21	0.10	0.17	1.66	12.92
	คค./ตร.กม./แสนคน	0.01	0.06	0.02	0.05	0.24	0.03	0.01	0.05	0.00	0.13	0.24	0.01	0.01	0.13	0.99
สบ.ชั้นใน	พ.ศ. 2522															
	คค.	162	656	113	743	2,595	445	561	893	83	7,349	8,566	4,721	1,099	5,910	34,590
	คค./ตร.กม.	2.13	8.62	1.49	9.76	39.35	5.85	7.37	11.73	1.09	96.56	113.87	62.03	14.44	77.66	451.95
	คค./ตร.กม./แสนคน	0.12	0.47	0.08	0.54	2.16	0.32	0.41	0.65	0.06	5.31	6.26	3.41	0.80	4.27	24.80
สบ.ชั้นนอก	พ.ศ. 2522															
	คค.	192	782	218	854	3,010	349	194	817	69	4,501	5,587	574	659	5,386	23,192
	คค./ตร.กม.	0.19	0.75	0.21	0.82	2.91	0.34	0.19	0.79	0.07	4.35	5.39	0.55	0.64	5.20	22.40
	คค./ตร.กม./แสนคน	0.01	0.04	0.01	0.05	0.17	0.02	0.01	0.05	0.01	0.25	0.31	0.03	0.04	0.30	1.30

หมายเหตุ

ในปี 2517 สบ.ชั้นใน มีพื้นที่ 77,237 ตร.กม. มีประชากร 1,604,601 คน และ สบ.ชั้นนอก มีพื้นที่ 1,034,384 ตร.กม. มีประชากร 1,310,418 คน
 ในปี 2522 สบ.ชั้นใน มีพื้นที่ 76,105 ตร.กม. มีประชากร 1,818,219 คน และ สบ.ชั้นนอก มีพื้นที่ 1,035,510 ตร.กม. มีประชากร 1,717,437 คน

ตัวเติบโตขึ้นก็ตาม แต่ขนาดพื้นที่ของ สน. ขึ้นในกลีบลดลง คือจาก 77.237 ตร.กม. ในปี 2517 ลดลงมาเหลือ 76.105 ตร.กม. ในปี 2522 ทั้งนี้เพราะตามที่กล่าวมาแล้วคือ ต้องการให้เป็นเส้นเดียวกันและต้องการคัดเลือกเฉพาะ สน. ที่เป็นชั้นในอย่างแจ่มชัดโดยไม่มี ต้องมีข้อกีดเคียง จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้เองหากจะรวม สน. บางชื่อและดินแดงซึ่งน่า จะเป็นชั้นในเข้าด้วยกันก็จะทำให้ออกคดียิ่งของเขตชั้นในสูงกว่าเขตชั้นนอกได้ทันที เมื่อ มองในทางกลับกันถ้าจะแบ่งเขตชั้นในให้เล็กลงไปอีก กล่าวคือถ้าถือเฉพาะ สน. สำราญราษฎร์ พระราชวัง จักรวรรดิ นางเลิ้ง ชนะสงคราม พลับพลาไชย 1 และ 2 ปทุมวัน และ บางรัก ว่าเป็นเขตชั้นในเท่านั้น ก็จะทำให้ยอดคดียิ่งน้อยลงไปด้วย แต่ถ้าจะเปรียบเทียบด้วยความ เป็นกรรมโดยคิดจากรวมที่เท่ากัน เช่นคิดตามความหนาแน่นของคดี หรือความหนาแน่นของคดี ต่อประชากรแสนคนแล้ว ก็จะทำให้ผลว่าชั้นในมีคดีสูงกว่าชั้นนอกเช่นเดียวกัน

ดังนั้นตามสมมุติฐานที่ว่า อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าในแถบชานเมือง นั้นจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

สมมุติฐานข้อที่ 3 อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางด้านกายภาพแต่ละอย่างไร

ตามสมมุติฐานข้อนี้คำว่า "อาชญากรรมแต่ละประเภท" หมายถึง คดีแต่ละประเภท ตามที่ได้อ้างไว้แล้วในตอนต้น 14 ประเภท และคำว่า "สภาพทางด้านกายภาพ" นั้นหมายถึง สภาพการใช้ที่ดินซึ่งในที่นี้ได้แยกไว้เป็น 6 ประเภทคือ ย่านพักอาศัย, ย่านการค้า, อุตสาหกรรม, สถานที่ราชการ, วัดและโรงเรียน และที่ว่าง (Open Space) สรุปแล้วคือการหาความสัมพันธ์ของอาชญากรรมแต่ละประเภทที่มีต่อสภาพการใช้ที่ดินประเภทใดประเภทหนึ่งใน 6 ประเภท ซึ่งคาดว่าจะแตกต่างกันไป เช่น คดีฆาตกรรมน่าที่จะมีความสัมพันธ์กับย่านที่พักอาศัยหรืออุตสาหกรรม คดีข่มขืนน่าที่จะมีความสัมพันธ์กับที่ว่าง คดีลักทรัพย์น่าที่จะมีความสัมพันธ์กับที่พักอาศัย ฯลฯ ดังนั้นเพื่อเป็นการหาความสัมพันธ์ดังกล่าวในที่นี้จะได้อาศัยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ของเพียร์สัน (Pearson) เป็นเรื่องพิจารณาซึ่งอาจกล่าวได้ดังนี้คือ

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คือ การศึกษาถึงระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันขนาดไหน (How well) หรือศึกษาถึงระดับ (Degree) ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นเอง ซึ่งในที่นี้จะถือว่าตัวแปรทางด้านสภาพการใช้ที่ดินแต่ละประเภทนั้นเป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) ส่วนตัวแปรทางด้านคดีอาชญากรรมแต่ละประเภทนั้นเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) เนื่องจากตัวแปรด้านสภาพการใช้ที่ดินนั้นเป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น ซึ่งเป็นตัวแปรที่เป็นเหตุ (Cause) ส่วนตัวแปรด้านคดีอาชญากรรมนั้นเป็นตัวแปรตาม ซึ่งเป็นตัวแปรที่เป็นผล (Effect) โดยทั่วไปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวจะอยู่ในลักษณะ

1. ทิศทางของความสัมพันธ์อาจจะเป็นบวก (Positive) คือแปรผันตามกัน หมายถึงถ้าตัวแปรหนึ่งมีมากอีกตัวหนึ่งจะมากตามไปด้วย หรือความสัมพันธ์อาจจะเป็นลบ (Negative) คือแปรผกผันหมายถึง ถ้าตัวแปรหนึ่งมีมากอีกตัวแปรหนึ่งจะน้อย
2. ระดับ (Degree) ของความสัมพันธ์จะมีตั้งแต่ ความสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์ (Perfect) อย่างสูง (High) ปานกลาง (Intermediate) และไม่มีความสัมพันธ์เลย (No relationship)
3. ความสัมพันธ์อาจจะอยู่ในลักษณะ เป็นเส้นตรง (Linear) คือเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ หรือเป็นเส้นโค้ง (Non linear) คือจะแปรผันตามกันไประยะหนึ่ง หลังจากนั้นเมื่อถึงจุดๆ หนึ่งจะแปรผกผันกัน

ในเรื่องนี้จะใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment Correlation Coefficient) เป็นตัววัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสภาพการใช้ที่ดินกับตัวแปรด้านคดีอาชญากรรม โดยใช้สูตร

$$r = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2} \sqrt{n \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

เพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้นจึงเปลี่ยนสัญลักษณ์เป็น

$$r = \frac{n \leq IC - \leq L \leq C}{\sqrt{n \leq L^2 - (\leq L)^2} \sqrt{n \leq C^2 - (\leq C)^2}}$$

เมื่อ r - ค่าแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวคือ สภาพการไ้ที่ติดกับคดีอาชญากรรม

n - จำนวน สน.ในฝั่งพระนคร ในปี 2522 (42 สน.)

L - สภาพการไ้ที่ติดประเภทต่าง ๆ 6 ประเภทกล่าวคือ

L_1 - สภาพการไ้ที่ติดแบบย่านพักอาศัย

L_2 - สภาพการไ้ที่ติดแบบย่านการค้า

L_3 - สภาพการไ้ที่ติดแบบย่านอุตสาหกรรม

L_4 - สภาพการไ้ที่ติดแบบสถานที่ราชการ

L_5 - สภาพการไ้ที่ติดแบบศาสนสถานและสถานศึกษา

L_6 - สภาพการไ้ที่ติดแบบที่ว่าง

C - จำนวนคดีประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละ สน.แบ่งออกเป็น 14

ประเภทคือ

C_1 - คดีฆ่าคนตาย

C_2 - คดีประทุษร้ายต่อร่างกาย

C_3 - คดีข่มขืน

C_4 - คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรุนแรง (ปล้นทรัพย์, ชิงทรัพย์, วิ่งราวทรัพย์)

C_5 - คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินธรรมดา (ลักทรัพย์ธรรมดา)

C_6 - คดีลักทรัพย์รถยนต์

C_7 - คดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์

C_8 - คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีเงื่อนไข (ยักขอก, ฉ้อโกงทรัพย์)

C_9 - คดีเพลิงไหม้

C ₁₀	-	คดียาเสพติดให้โทษ
C ₁₁	-	คดีการพนัน
C ₁₂	-	คดีโสเภณี
C ₁₃	-	คดีเช็ค
C ₁₄	-	คดีอุบัติเหตุจราจร

จากวิธีการดังกล่าวพบว่า ค่า r จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 กับ 1 นั่นคือ $-1 \leq r \leq 1$ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ถ้าค่า r เป็นลบ จะแสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีทิศทางตรงกันข้ามคือ ผลผกผันกันกล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่ามากอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าน้อย หรือถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าน้อยอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่ามาก
2. ถ้าค่า r เป็นบวก จะแสดงว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีทิศทางไปในทางเดียวกันกล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่ามากอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่ามากตามไปด้วย หรือถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าน้อยอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าน้อยตามไปด้วย
3. ถ้าค่า r เป็น 1 หรือ -1 แสดงถึงความสัมพันธ์มากหรือสมบูรณ์ (Perfect) ถ้าค่า r เป็น ศูนย์ (0) แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กับเลข (No relationship)

การตีความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไปนี้ พิจารณาจากค่า r ถ้า

$r = \pm 0.00$ ถึง ± 0.20	แสดงว่ามีความสัมพันธ์คือน้อยมาก
$r = \pm 0.20$ ถึง ± 0.40	แสดงว่ามีความสัมพันธ์ค่อนอ่อนข้างต่ำ
$r = \pm 0.40$ ถึง ± 0.70	แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันพอประมาณ
$r = \pm 0.70$ ถึง ± 1.00	แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก

อนึ่งการที่ได้ค่าสหสัมพันธ์ r ระหว่างสภาพการไย้ที่ดินประเภทใดกับคดีอาชญากรรมประเภทใดสูงมาก หมายความว่า สห.ใดๆ ถ้ามีสภาพการไย้ที่ดินประเภทนั้นมาก จะมีความน่าจะเป็นที่จะมีคดีอาชญากรรมประเภทนั้นสูงตามไปด้วย และในทางกลับกันถ้า สห.ใดๆ ที่มี

สภาพการไต่ที่ดินประเภทนั้นน้อย ก็จะมีค่าน่าจะเป็นที่จะมีคดีอาชญากรรมประเภทนั้นน้อยตามไปด้วย ซึ่งไม่ได้หมายความว่า ถ้า สบ. ได้มีสภาพการไต่ที่ดินนั้นมากจะเป็นเหตุให้เกิดคดีอาชญากรรมประเภทนั้นมากตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะว่าการที่จะมีอาชญากรรมสูงนั้น อาจเป็นผลมาจากสาเหตุอื่นๆ อาทิ เช่น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ คนว่างงานมาก ความวุ่นวายของเหตุการณ์บ้านเมืองความไม่กระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามในเขตพื้นที่นั้นๆ ฯลฯ ก็ได้

ส่วนขั้นตอนในการศึกษาหาสหสัมพันธ์นี้ ในด้านข้อมูลคดีอาชญากรรมได้ใช้ตามที่ได้ทำการศึกษามาแล้วคือในปี 2517 กับ 2522 ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น ส่วนทางด้านสภาพการไต่ที่ดินนั้นปรากฏว่าจากการรวบรวมข้อมูล สามารถหาข้อมูลด้านสภาพการไต่ที่ดินเป็น 2 ช่วงเวลาคือ ในปี 2511 กับ 2522 ซึ่งเมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลสภาพการไต่ที่ดินในปี 2511 มีช่วงเวลาแตกต่างจากข้อมูลด้านคดีอาชญากรรมถึง 6 ปี โดยในปี 2517 ก็ไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลด้านสภาพการไต่ที่ดินนี้ขึ้นมา หากจะใช้ข้อมูลด้านคดีในปี 2511 มาศึกษากับสภาพการไต่ที่ดินปี 2511 ก็ไม่อาจหามาได้ ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลด้านสถิติคดีอาชญากรรมซึ่งเป็นรายละเอียดคร่าว สบ. ก่อนปี 2516 นั้นได้ถูกเผาทำลายไปสิ้นเมื่อครั้งเกิดจลาจลในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 จากปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าวจึงจำเป็นต้องทำการศึกษาหาความสัมพันธ์เฉพาะในปี 2522 เพียงปีเดียว

ในการคำนวณตามสูตรดังกล่าวข้างต้นนั้น ด้านสภาพการไต่ที่ดินได้ใช้จำนวนพื้นที่ของการไต่ที่ดินแต่ละประเภทในแต่ละ สบ. ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นซึ่งมีหน่วยเป็น ตร. กม. (ตารางที่ 7) ด้านคดีอาชญากรรมได้ใช้จำนวนคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละ สบ. ซึ่งมีหน่วยเป็นคดีตามที่ได้อ้างมาแล้วในตอนต้น (ตารางที่ 6) มาคำนวณและแทนค่าในสูตร โดยที่ใช้จำนวน สบ. ในปี 2522 ซึ่งมีจำนวน 42 สบ. ซึ่งในการคำนวณเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ดังกล่าว จะต้องคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบพบกันหมดดังนี้คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการไต่ที่ดินแบบ ย่านหัดถ้ำชัย กับคดีถึง 14 ประเภท
2. " " " " " ย่านถาวรคำ " " 14 " "

- 3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้ที่ดินแบบ ย่านอุตสาหกรรม กับคดีทั้ง 14 ประเภท
- 4. " _____ " ย่านสถานที่ราชการ กับคดีทั้ง 14 ประเภท
- 5. " _____ " วัดและโรงเรียน กับคดีทั้ง 14 ประเภท
- 6. " _____ " ที่ว่าง กับคดีทั้ง 14 ประเภท

ซึ่งในที่นี้จะขอแสดงเฉพาะการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้ที่ดินประเภทที่ 1. คือ แบบย่านพักอาศัย กับคดีอาชญากรรมประเภทที่ 1. คือคดีฆาตกรรม เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

จากสูตร
$$r = \frac{n \leq L_1 C_1 - \leq L_1 \leq C_1}{\sqrt{n L_1^2 - (L_1)^2} \sqrt{n C_1^2 - (C_1)^2}}$$

เมื่อ $n = 42; \leq L_1 C_1 = 1,511.094; \leq L_1 = 189.869; \leq C_1 = 354;$
 $;\leq L_1^2 = 1,958.4027 ; \leq C_1^2 = 4,546$

แทนค่า
$$= \frac{42(1,511.094) - (189.869)(354)}{\sqrt{42(1,958.4027) - (189.869)^2} \sqrt{42(4,546) - (354)^2}}$$

$$= \frac{63,465.948 - 67,213.626}{\sqrt{82,252.913 - 36,050.237} \sqrt{190,932 - 125,316}}$$

$$= \frac{-3,747.678}{\sqrt{46,202.676} \sqrt{65,616}}$$

$$= \frac{-3,747.678}{(214.94807)(256.1562)}$$

$$= \frac{-3,747.678}{55,060.28}$$

r = - 0.068065

= - 0.07

จากค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงว่า การใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย คืบคืบช้าจนตราบนั้นมี ความสัมพันธ์กันน้อยมากนอกจากนั้นยังมีลักษณะไปในทางผกผันอีกด้วย

ในทำนองเดียวกัน เมื่อหาความสัมพันธ์ทั้งหมดระหว่างตัวแปรด้านการใช้ที่ดิน 6 ตัวแปร กับตัวแปรด้านคดีอาชญากรรม 14 ตัวแปรก็จะสามารถหาค่าความสัมพันธ์ได้ ถึง 84 ค่า ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ที่ดินแต่ละประเภทกับคดีแต่ละ ประเภทนั่นเอง ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 9 ซึ่งจะขออธิบายดังนี้

1. คดีฆ่าคนตาย มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้า (0.62) ซึ่งให้ความหมายว่ามีความสัมพันธ์กันพอประมาณ อันติบรองลงมาคือที่ว่าง -0.47 ซึ่งให้ค่าสัมพันธ์พอประมาณแต่เป็นในแง่ผกผัน ส่วนย่านสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียน มีค่า 0.38, 0.28 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ ส่วนย่านอุตสาหกรรมและย่านพักอาศัยมีค่า 0.11 และ -0.07 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ที่ดินทุกประเภทคดีฆ่าคนตายมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

2. คดีทำร้ายร่างกาย มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.62 ซึ่งให้ความหมายว่ามีความสัมพันธ์กันพอประมาณ อันติบรองลงมาคือที่ว่าง -0.44 หมายถึงมีความสัมพันธ์พอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ส่วนย่านสถานที่ราชการและวัดกับโรงเรียนเป็นมีค่า 0.30 และ 0.28 ตามลำดับ หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ ส่วนย่านอุตสาหกรรมและย่านพักอาศัยมีค่า 0.06 และ -0.11 ตามลำดับซึ่งหมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคดีทำร้ายร่างกายมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

3. คดีข่มขืน มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.48 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันพอประมาณ อันติบรองลงมาคือที่ว่าง -0.28, วัดและโรงเรียน 0.27, ย่านสถานที่ราชการ 0.25 และย่านพักอาศัย 0.22 ซึ่งให้ความหมายว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะที่ว่างยังให้ค่าในทางผกผันอีกด้วย ส่วนย่านอุตสาหกรรมนั้น มีค่า 0.09 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคดีข่มขืนมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

ตารางที่ 9 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้ที่ดินกับศักยภาพการเกษตรและประเภ

	ย่าน ที่หักอาศัย	ย่าน การค้า	ย่าน อุตสาหกรรม	สถานที่ ราชการ	วัด และ โรงเรียน	ที่ว่าง
ที่ดินผืนตาย	-0.07	0.62	0.11	0.38	0.28	-0.47
ที่ดินร้างว่างกาย	-0.11	0.62	0.06	0.30	0.28	-0.44
ที่ดินข่มขืน	0.22	0.48	0.09	0.25	0.27	-0.28
ที่ดินปนทรพีช	-0.10	0.70	-0.05	0.22	0.22	-0.52
ที่ดินทรพีช	-0.00	0.78	-0.22	0.18	0.23	-0.51
ที่ดินทรพีชรดขบค	-0.25	0.81	-0.35	0.09	0.09	-0.57
ที่ดินทรพีชจกรขบค	-0.39	0.72	-0.40	0.02	0.07	-0.48
ที่ดินขกขอก-ฉอโคง	-0.12	0.77	-0.22	0.13	0.10	-0.42
ที่ดินเหลิงใหม่	-0.14	0.56	-0.05	0.03	0.05	-0.33
ที่ดินสาเสพตคโพไทย	-0.35	0.47	0.02	0.02	0.02	-0.45
ที่ดินการพนัน	-0.25	0.53	0.10	0.03	0.16	-0.45
ที่ดินโสเภณี	-0.28	0.12	-0.21	-0.12	-0.13	-0.22
ที่ดินเข็ก	-0.28	0.53	-0.22	-0.05	-0.04	-0.46
ที่ดินจรรยา	-0.04	0.71	-0.21	0.41	0.28	-0.30

4. กติปล้นทรัพย์ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.70 ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก รองลงมาคือที่ว่าง -0.52 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผลผัน ส่วนย่านสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียน มีค่า 0.22 เท่ากัน หมายความว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ ส่วนย่านที่พักอาศัย และอุตสาหกรรมมีค่า -0.10 และ -0.05 ตามลำดับซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคติปล้นทรัพย์มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

5. คติลักทรัพย์ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.78 หมายถึงมีความสัมพันธ์สูงมาก รองลงมาคือ ที่ว่าง -0.51 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผลผัน วัดและโรงเรียน กับย่านอุตสาหกรรมมีค่า 0.23 และ -0.22 ตามลำดับหมายความว่ามีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ส่วนสถานที่ราชการและที่พักอาศัยมีค่า 0.18 และ 0.00 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าย่านที่พักอาศัยมีค่า -0.0000943 หรือเท่ากับ -0.00 นี้อาจถือได้ว่าค่าเท่ากับศูนย์ (0) ซึ่งหมายความว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเลยนั้นไม่ได้หมายความว่าคติลักทรัพย์นี้จะไม่เกิดบนย่านที่พักอาศัยเลย ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ตามที่ทราบกันอยู่แล้ว แต่จากความหมายที่ว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเลยนั้นหมายความว่า การที่จะมีย่านที่พักอาศัยจำนวน การที่จะมีขนาดพื้นที่ย่านพักอาศัยจำนวนเท่าไรก็ตาม โอกาสที่จะเกิดคติลักทรัพย์จะมากหรือน้อยอย่างไรก็ได้ หรือกล่าวอย่างอีกอย่างหนึ่งว่าคติลักทรัพย์นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ย่านพักอาศัยแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากย่านการค้าซึ่งหมายความว่า ถ้ามีพื้นที่ย่านการค้ามากเท่าไรก็ตามโอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดคติลักทรัพย์ก็จะสูงตามไปด้วย สรุปแล้วคติลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

6. คติลักทรัพย์รถยนต์ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.81 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันสูงมาก รองลงมาคือที่ว่าง -0.57 คือ มีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผลผัน ย่านอุตสาหกรรมและที่พักอาศัยมีค่า -0.35 และ -0.25 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นในทางผลผัน ส่วนย่านสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนมีค่า 0.09 เท่ากัน หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมากสรุปแล้วคติลักทรัพย์รถยนต์มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

7. คติลัทธิพรัยวจรยานยนต์ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.72 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันสูงมาก รองลงมาคือที่ว่าง -0.48 ย่านอุตสาหกรรม -0.40 และย่านที่พักอาศัย -0.39 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ส่วนวัดและโรงเรียน มีค่า 0.07 และสถานที่ราชการมีค่า 0.02 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคติลัทธิพรัยวจรยานยนต์มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

8. คติยักยอก-ฉ้อโกง มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.77 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันสูงมาก รองลงมาคือที่ว่าง -0.42 คือมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ย่านอุตสาหกรรม -0.22 คือมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ และผกผัน สถานที่ราชการ 0.13 วัดและโรงเรียน 0.10 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ย่านพักอาศัยมีค่า -0.12 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมากและผกผัน สรุปแล้วคติยักยอก-ฉ้อโกง มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

9. คติเพลิงไหม้ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.56 หมายถึงมีความสัมพันธ์กับย่านการค้าพอประมาณ รองลงมาคือที่ว่าง -0.33 หมายถึงมีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำและเป็นในทางผกผันย่านพักอาศัย -0.14, ย่านอุตสาหกรรม -0.15 ซึ่งหมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมากและเป็นในทางผกผัน วัดและโรงเรียน 0.05, สถานที่ราชการ 0.03 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคติเพลิงไหม้มีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

10. คติยาเสพติดให้โทษ มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.47 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณ และมีค่าใกล้เคียงกับที่ว่างแต่มีค่าผกผันคือ -0.46 ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ย่านที่พักอาศัยมีค่า -0.35 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นในทางผกผัน ส่วนย่านอุตสาหกรรม, วัดและโรงเรียน และสถานที่ราชการมีค่าเท่ากับคือ 0.02 ซึ่งหมายความว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมากจนอาจถือว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเลยก็ได้ สรุปแล้วคติยาเสพติดให้โทษมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุดและใกล้เคียงกับที่ว่าง

11. คติการพนัน มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.53 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณรองลงมาคือที่ว่าง -0.45 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ย่านที่หักภาษี -0.25 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและผกผัน ส่วนวัดและโรงเรียนมีค่า 0.16, ย่านอุตสาหกรรม 0.10 และสถานที่ราชการ 0.03 หมายความว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก สรุปแล้วคติการพนันมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

12. คติโสเภณี คติประเภทนี้มีค่าความสัมพันธ์แปลกที่สุดคือ มีค่าเป็นบวกอยู่ย่านเดียวคือย่านการค้า 0.12 ซึ่งให้ความหมายว่า มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก นอกจากนั้นแล้วค่าความสัมพันธ์เป็นลบ หรือเป็นในทางผกผันทั้งหมดโดยมีค่าสูงสุดที่ย่านหักภาษี -0.28 และที่ว่าง -0.22 ส่วนย่านอุตสาหกรรม -0.21 หมายความว่า คติโสเภณีมีความสัมพันธ์กับย่านทั้ง 3 ประเภทอยู่ในลักษณะที่ค่อนข้างต่ำและเป็นในทางผกผัน ส่วนวัดและโรงเรียนมีค่า -0.13, สถานที่ราชการ -0.12 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมากเช่นเดียวกับย่านการค้าแต่เป็นในทางผกผัน จากค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่าคติค้าประเวณีหรือโสเภณี มีความสัมพันธ์กับสภาพการใช้ที่ดินน้อยมาก และมีลักษณะที่สามารถกระจายตัวอยู่ได้ในทุกสภาพการใช้ที่ดิน ดังจะเห็นได้ว่าการค้าประเวณีมีบางครั้งอยู่ในย่านหักภาษีเช่นบริเวณถนนสุทธิสาร บางครั้งอยู่ในย่านการค้า เช่นย่านเขาวงกต บางครั้งอยู่ในย่านสถานที่ราชการเช่นท่าเขียวไข่กา (บางกระบือ) บางครั้งอยู่ในย่านที่ว่างเช่น บริเวณฝั่งตรงข้ามสนามกบตองเมือง เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า คติโสเภณี ซึ่งเป็นคติประเภทที่รัฐเป็นผู้เสียหายนี้ เป็นคติที่มีวิวัฒนาการและพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุกหน้าไปกว่าคติประเภทอื่นๆ อาทิเช่น คติวังราวทรัพย์ ได้เปลี่ยนแปลงจากการใช้กำลังกายวิ่งหลบหนี เป็นการใช้อยานพาหนะเช่น รถจักรยานยนต์เท่านั้น ส่วนในคติค้าประเวณีที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากแหล่งตามบ้านหรือที่เรียกว่าซ่อง ซึ่งมีห้องไว้เพื่อบริการลูกค้าเป็นการตั้งซ่องที่อยู่ใกล้โรงแรมโดยเมื่อเลือกผู้หญิงแล้วจึงพากันไปที่โรงแรม ต่อมาจึงเปลี่ยนไปเป็นผู้หญิงรอให้เลือกอยู่ในโรงแรม นอกจากนั้นยังอยู่ในรูปสถานบริการต่างๆ เช่น โรงน้ำชา, สถานอาบ อบ นวด, บาร์ ไนต์คลับ, คอฟฟี่ช็อป, ห้องอาหาร ตลอดจนร้านเสริมสวย และนางทางโทรทัศน์ โดยเฉพาะนางทางโทรทัศน์นี้สามารถตั้งขึ้นได้โดยไม่ต้องตั้งอยู่ริมถนน หรือในย่าน

ที่จอแจ อาจจะอยู่ในครอบงอมที่หนักได้ แต่อย่างไรก็ดีแม้ว่าคติโสเภณีจะมีความสัมพันธ์กับสภาพการใช้ที่ดินน้อยมากก็ตาม แต่จากการศึกษาถึงคติประเภทนี้ตามที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น สถิติคือในปี 2522 แสดงว่า 40% ของคติประเภทนี้ที่เกิดขึ้นในฝั่งพระนครนั้น เกิดอยู่ใน สน. พลับพลาไชย 2. เพียง สน.เดียว และ 85% ของคติที่เกิดขึ้นใน สน.ชั้นในทั้งสิ้นได้แก่ สน. พลับพลาไชย 2., สำราญราษฎร์, พลับพลาไชย 1., พระราชวัง, จักรวรรดิ, ชนะสงคราม, นางเลิ้ง, ลุมพินี, และปทุมวัน ตามลำดับ นั้นหมายถึง 85% ของคติที่เกิดขึ้นใน 2% ของพื้นที่ แสดงว่าคติประเภทนี้มีความกระจุกตัวกันอย่างสูงอยู่ในเขต สน.ชั้นในซึ่ง ส่วนใหญ่แล้วจะเป็น ย่านการค้าหรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า คติประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในย่านการค้าเฉพาะที่อยู่ในเขตชั้นในเท่านั้น ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าคติประเภทนี้รัฐ เป็นผู้เสียหาย ดั่งอันสถิติ คติจึงขึ้นกับปริมาณการจับกุม การวิเคราะห์จึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ยกตัวอย่างเช่น สน.พลับพลาไชย 2. ในปี 2517 มีคติประเภทนี้เกิดขึ้น (ที่จับกุมได้) 548 คติ แต่ในปี 2522 คติที่จับกุมได้เพิ่มขึ้นเป็น 2,135 คติ แสดงให้เห็นว่าสถิติการจับกุมขึ้นอยู่กับความเข้มงวดกวดขันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและรวมทั้งนโยบายของผู้บริหารในระดับสูงด้วย

13. คติเข็ช มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.53 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณ รองลงมาคือที่ว่าง -0.46 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณแต่เป็นในทางผกผัน ย่านพักอาศัย -0.28, ย่านอุตสาหกรรม -0.22 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและผกผัน สถานที่ราชการ -0.05, วัดและโรงเรียน -0.04 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก และเป็นในทางผกผัน สรุปแล้วคติเข็ชมีความสัมพันธ์กับย่านการค้ามากที่สุด

14. คติจราชร มีค่าสูงสุดที่ย่านการค้าคือ 0.71 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันสูงมาก รองลงมาคือย่านสถานที่ราชการ 0.41 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณ วัดและโรงเรียน 0.28 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ ย่านที่ว่าง -0.30 และย่านอุตสาหกรรม -0.21 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นในทางผกผัน ย่านพักอาศัย -0.04 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อยมากและเป็นในทางผกผัน สรุปแล้วคติจราชรมีความสัมพันธ์กับ ย่านการค้ามากที่สุดและเป็นคติเดียวที่ย่านสถานที่ราชการมีความสัมพันธ์ด้วยสูงสุด ซึ่งเป็นอันดับที่สองรองจากย่านการค้า

การที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นการอ่านค่าความสัมพันธ์จากตารางที่ 9. และวิเคราะห์ตามแนวนอน คือวิเคราะห์ตามประเภทของคดี ซึ่งต่อไปนี้จะเป็นการวิเคราะห์ตามประเภทของการใช้ที่ดิน คือตามแนวตั้ง เพื่อพิจารณาว่าค่าความสัมพันธ์ระดับสูงสุดของคดีใดบ้างที่อยู่ในสภาพการใช้ที่ดินประเภทนั้น ซึ่งผลปรากฏดังนี้คือ

1. สภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย ไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคดีประเภทใดอยู่ในสภาพการใช้ที่ดินประเภทนี้เลย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะให้ค่าเป็นลบหรือผลลบทั้งสิ้น ยกเว้นคดีข่มขืนที่มีค่าเป็นบวกแต่เพียงอย่างเดียว และค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดให้ความหมายว่า ย่านพักอาศัยมีความสัมพันธ์กันกับคดีเกือบทุกประเภทอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ และน้อยมาก และยังเป็นในทางผลลบอีกด้วย ยกเว้นคดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ซึ่งมีค่า -0.39 อาจอนุมานว่ามีความสัมพันธ์กับย่านพักอาศัยพอประมาณและเป็นค่าสูงสุดของการใช้ที่ดินประเภทนี้

2. สภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้า ปรากฏว่าค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคดีประเภทต่างๆ ล้วนแล้วแต่อยู่ในย่านการค้าเกือบทั้งสิ้น ยกเว้นคดีเตี๊ยมคือ คดีโสเภณี จากค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดให้ความหมายว่าในย่านการค้านั้นมีความสัมพันธ์กับคดีประเภทต่างๆ อยู่ในระดับสูงมากและพอประมาณ คดีประเภทที่มีระดับความสัมพันธ์กันสูงมากคือ คดีประเภทเกี่ยวกับทรัพย์ ได้แก่ คดีลักทรัพย์รถยนต์, คดีลักทรัพย์ทั่วไป, คดีขังขอด-ฉ้อโกง, คดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ และ ปล้นทรัพย์ เรียงตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีคดีจرائمรวมอยู่ด้วย ส่วนคดีประเภทที่มีระดับความสัมพันธ์กันพอประมาณคือ คดีประเภทชีวิตร่างกายและอื่นๆ ได้แก่ คดีฆ่าคนตาย, คดีทำร้ายร่างกาย, คดีเพลิงไหม้, คดีเช็ก, คดีการพนัน, คดีข่มขืน และคดีอาเสพติดให้โทษ

3. สภาพการใช้ที่ดินแบบย่านอุตสาหกรรม ปรากฏว่าไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคดีประเภทใดอยู่ในย่านอุตสาหกรรมเลย ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นค่าลบหรือผลลบ จากค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดให้ความหมายว่า ย่านอุตสาหกรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับคดีประเภทต่างๆ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและน้อยมาก ยกเว้นคดีประเภทลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ซึ่งให้ค่า -0.40 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณและผลลบซึ่งเป็นคดีประเภทเตี๊ยมที่ให้ค่าสูงสุดเฉพาะการใช้ที่ดินประเภทนี้

4. สภาพการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ ปรากฏว่าไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคติประเภทใดอยู่ในสถานที่ราชการเลย จากค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดให้ความหมายว่า การใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการนั้นมีความสัมพันธ์กันกับคติประเภทต่างๆ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและน้อยมาก ยกเว้นคติประเภทราชการซึ่งมีค่า 0.41 หมายถึงมีความสัมพันธ์กันพอประมาณและเป็นคติประเภทเดียวที่ให้ค่าสูงสุดเฉพาะการใช้ที่ดินประเภทนี้

5. สภาพการใช้ที่ดินแบบศาสนสถานและสถานศึกษา ปรากฏว่าไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคติประเภทใดที่อยู่ในการใช้ที่ดินประเภทนี้เลย จากค่าความสัมพันธ์ทั้งหมดให้ความหมายรวมว่า การใช้ที่ดินประเภทนี้มีความสัมพันธ์กันกับคติประเภทต่างๆ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำและน้อยมาก

6. สภาพการใช้ที่ดินแบบที่ว่าง ปรากฏว่าไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดของคติประเภทใดที่อยู่ในการใช้ที่ดินแบบที่ว่างเลย ค่าทั้งหมดให้ผลเป็นลบคือสกดมัน และให้ความหมายว่าการใช้ที่ดินแบบที่ว่างนั้นมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับพอประมาณและสกดมันกับคติประเภทต่างๆ ดังนี้คือ คติจักรพรรดิรัตนดนต์, คติคันทรหัต, คติจักรพรรดิหั่วไป, คติจักรพรรดิรัตนจักรธานอนต์, คติมาถนตวย, คติเช็ก, คติยาเสหคิต, คติการพนัน, คติหัวร้ายร้างกาย และคติยักชอก-ฉอโคง ตามลำดับ ส่วนกระแหมายที่มีระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ คติเพ็งงใหม่, คติจราชร, คติซ่มซิ่น, และคติโสภณิ แม้จะไม่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดอยู่ในการใช้ที่ดินประเภทนี้ก็ตามแต่ก็มีค่าเป็นอันดับสองอยู่ในย่านที่ว่างทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นอันดับสองรองจากย่านการค้า ยกเว้นคติโสภณิที่เป็นอันดับสองรองจากย่านพักอาศัย

สรุปจากการวิเคราะห์ทั้งสองแนวทาง คือทั้งแนวตั้งและแนวนอนก็ได้ผลอย่างเด่นชัดว่า คติแต่ละประเภทนั้นมีความสัมพันธ์สูงสุดอยู่ในย่านแต่เพียงอย่างเดียว ยกเว้นคติโสภณิซึ่งได้กล่าวแล้วในตอนต้น นั้นหมายถึงว่า อาชญากรรมแต่ละประเภทนั้นมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพคือสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยมีลักษณะที่แปรผันตามกัน กล่าวคือถ้ามีย่านการค้ามากขึ้น โอกาสความน่าจะเป็นที่จะมีคดีอาชญากรรมทั้ง 14 ประเภทมากขึ้นก็จะสูงขึ้นไปด้วย ดังนั้นตามสมมุติฐานที่ว่า " อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไป " นั้นจึงไม่ถูกต้อง ดังเหตุผลตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4. พื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพแตกต่างกันออกไป ประเภทของอาชญากรรมก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย

ถ้ามองโดยผิวเผินแล้วจะรู้สึกว่า สมมุติฐานข้อนี้เป็นบทกลับของสมมุติฐานข้อที่แล้ว มาแต่ถ้าพิจารณาโดยรอบคอบแล้วจะเห็นว่า ตามสมมุติฐานที่กล่าวว่า "อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไร" นั้นเป็นการพิจารณาเฉพาะสภาพการใช้ที่ดินแต่ละประเภทซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งหรือส่วนน้อยของแต่ละ ส.น. แล้วนำมาหาความสัมพันธ์ในส่วนรวมว่าการใช้ที่ดินประเภทใดที่มีความสัมพันธ์กับคดีแต่ละประเภทขึ้นทั้งหมด แต่สมมุติฐานในข้อนี้นั้นหมายความว่าถ้า ส.น.ใดมีประเภทสภาพการใช้ที่ดินที่เป็นหลักหรือเป็นตัวเด่นแตกต่างกันออกไปจาก ส.น.อื่นแล้ว ประเภทของคดีอาชญากรรมที่เป็นหลักหรือเป็นตัวเด่นที่เกิดขึ้นในแต่ละ ส.น. ก็จะแตกต่างกันออกไปด้วย

ส่วนขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์นั้น จะต้องแบ่งกลุ่ม ส.น. ออกเป็นกลุ่มๆ ตามสภาพการใช้ที่ดินที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึง ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่มหลังจากนั้นจึงได้รวมยอดคดีแต่ละประเภทของ ส.น. ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน แต่เนื่องจากยอดคดีรวมดังกล่าวเป็นยอดคดีที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละกลุ่ม ส.น. ซึ่งมีฐานที่ไม่เท่ากัน จึงจะต้องทำให้คดีแต่ละประเภทของทุกกลุ่มนั้นมีฐานเท่ากันเสียก่อนโดยวิธีรับให้เป็นในรูปความหนาแน่นของคดีต่อ ตร.กม. หลังจากนั้นจึงได้หาค่าร้อยละสมบูรณ์ (Absolute percentage) โดยเปรียบเทียบกันว่า ในฝั่งพระนครคดีประเภทนั้นๆ เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่มมีสัดส่วนมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร ในทำนองเดียวกันก็ใช้วิธีนี้ว่าเป็นการกับคดีประเภทอื่นๆ ด้วย การใช้ค่าร้อยละสมบูรณ์นี้เป็นอาร์กแบปัญหาที่ว่าปริมาณและมูลค่าแต่ละประเภทนั้นไม่เท่ากัน ก็สามารถปรับให้เท่ากันได้ เช่นคดีฆาตกรรมมีปริมาณที่น้อยแต่มีมูลค่าสูง ส่วนคดีการพนันมีปริมาณคดีมากแต่มีมูลค่าต่ำ เมื่อใช้วิธีการนี้แล้วจะทำให้อยู่ในฐานที่เท่ากันและสามารถเปรียบเทียบกันได้ ผลที่ได้รับสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในกลุ่ม ส.น.ใดที่มีคดีเกิดมากรั้น คดีทุกประเภทก็มักจะมีสัดส่วนสูงเหมือนกันไปหมด และในกลุ่มที่มีคดีน้อย คดีทุกประเภทก็มักจะมีสัดส่วนต่ำเหมือนกันไปหมดเช่นเดียวกัน แต่ในบรรดาคดีที่มีสัดส่วนสูงทั้งหมดหรือมีสัดส่วนต่ำทั้งหมดนั้น สามารถชี้ให้เห็นว่าคดีประเภทใดมีสัดส่วนสูงที่สุดหรือเด่นที่สุด

ประเภทโคอยู่ในอันดับรองลงมาและประเภทโคอยู่ในอันดับท้ายสุด เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะภายในกลุ่ม ซึ่งในการเปรียบเทียบในครั้งนี้อาจทำให้เห็นเด่นชัดได้มากขึ้นโดยวิธีการใช้ค่าข้อมูลมาตรฐาน (Standardised Data) อันจะนำมาซึ่งผลเพื่อการพิสูจน์สมมุติฐานว่าในแต่ละกลุ่มที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกันไปนั้น จะมีคิเค้นหรือสถิติหลักที่มีสัดส่วนสูงนั้นเป็นประเภทคิเค้นเดียวกันแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะได้นำผลรายงานละเอียดในการศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาในเรื่องการแบ่งกลุ่ม สน.ตามสภาพการใช้ที่ดินซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นนั้น สามารถแบ่งกลุ่มออกได้เป็น 8 กลุ่มดังนี้คือ : (แผนที่หมายเลข 33 หน้า 161.)

1. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัย มีเพียง สน.เคียวกือ สน.ทองหล่อ
2. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัยผสมกับที่ว่าง ประกอบด้วย 14 สน. ดังนี้คือ สน.มีดกะสัน, หัวขวาง, ดินแดง, ประชาชื่น, สุทธิสาร, พหลโยธิน, บางเขน, หัวหมาก, ลาดพร้าว, ทุ่งมหารเมฆ, ชานนาว่า, รัชพระยาไกร และ คลองตัน
3. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัยผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง ประกอบด้วย 2 สน. ดังนี้คือ สน.เตาปูน และ บางซื่อ
4. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้า ประกอบด้วย 5 สน. ดังนี้ สน.สำราญราษฎร์, จักรวรรดิ, พลับพลาไฮอ 1. และ 2. และ บางรัก
5. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับที่ว่าง ประกอบด้วย 2 สน. ดังนี้คือ สน.พระราชวัง และ ปทุมวัน
6. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง ประกอบด้วย 3 สน. ดังนี้คือ สน.นางเลิ้ง, ชนงสงคราม และ ทญาไท
7. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบสถานที่ราชการ ประกอบด้วย 2 สน. ดังนี้คือ สน.สามเสน และ ตุสิต

8. กลุ่มของ สบ.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่ว่าง (Open Space) ประกอบด้วย 13 สบ.ดังนี้คือ สบ.คอนเมือง, คันนาขาว, บางชัน(หลอแหล), มีนบุรี, หนองจอก, เจริญศิลป์, ลำหิน, จระเข้น้อย, ประเวศ, ลาดกระบัง, บางโพงทาง, พระโขนง และ บางนา

ขั้นตอนต่อไปจึงได้นำค่าแต่ละประเภทของ สบ. ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันรวมเข้าไว้ด้วยกันดังปรากฏตามตารางที่ 10. หลังจากนั้นจึงปรับให้เป็นรูปความหนาแน่นของถึ และ สัดส่วนร้อยละสมบูรณ์ ตามลำดับ และในสุดท้ายจึงได้หาค่าข้อมูลมาตรฐาน (Standardised data) โดยใช้สูตรดังนี้

$$z = \frac{x - \bar{x}}{S.D.}$$

เมื่อ

z - ค่าของข้อมูลมาตรฐาน

x - ค่าสัดส่วนร้อยละสมบูรณ์ของความหนาแน่นถึแต่ละประเภทภายในกลุ่ม

\bar{x} - ค่าเฉลี่ยของร้อยละสมบูรณ์ของความหนาแน่นถึแต่ละประเภทภายในกลุ่ม

$S.D.$ - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยที่ค่า $S.D.$ หรือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ

x - ค่าสัดส่วนร้อยละสมบูรณ์ของความหนาแน่นถึแต่ละประเภทภายในกลุ่ม

n - จำนวนประเภทของถึ ซึ่งในที่นี้คือ 14 ประเภท

ซึ่งในที่นี้จะขอยกตัวอย่าง วิธีการคำนวณเฉพาะกลุ่ม สน.ที่เป็นย่านพักอาศัยและ
คดีฆ่าคนตายเท่านั้น โดยในขั้นแรกจะต้องหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มย่านที่พักอาศัย
เสียก่อน ซึ่งวิธีการดังนี้

$$\begin{aligned}
 S.D &= \sqrt{\frac{14(991,2689) - (103.93)^2}{14(14-1)}} \\
 &= \sqrt{\frac{13,877.764 - 10,801.444}{182}} \\
 &= \sqrt{\frac{3,076.32}{182}}
 \end{aligned}$$

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = $\sqrt{16.902857}$

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.1113084

แทนค่าในสูตรข้อมูลมาตรฐาน = $\frac{13.60 - 7.42}{4.1113084}$

= 1.5032

ค่าข้อมูลมาตรฐานของคดีฆาตกรรมที่อยู่ในกลุ่ม สน. ย่านที่พักอาศัย = 1.5032

ตารางที่ 10 แสดงดัชนีค่าประเภทยานของรถราชการ ปีที่ พ.ศ. 2522

ลำดับ	สน./ขนาดคัน	1 ราคาขาย	2 ค่าขาย	3 ขนส่ง	4 ซ่อมแซม	5 สิทธิ	6 สิทธิ รถยนต์	7 สิทธิ จักรยานยนต์	8 ยานพาหนะ อื่น	9 เพลิงไหม้	10 อุบัติเหตุ	11 การชน	12 โศก	13 อื่น	14 รวม	ค.รวม
หกล้าน 8,102	คค	18	35	10	66	214	43	13	110	6	701	469	16	46	89	1,056
	คค/คร.กม.	2.22	4.32	1.23	8.14	26.39	5.30	1.60	13.57	0.74	86.45	60.30	1.97	5.67	10.98	228.88
	รอยละสมบรูณ	13.60	5.09	9.45	9.57	7.97	10.04	2.64	12.79	7.19	11.43	2.44	0.32	3.69	1.71	103.93
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	1.5032	-0.3721	0.4938	0.5225	0.1336	0.6373	-1.1526	1.3062	-0.0559	0.754	0.004	-1.7269	-0.8526	-1.3669	
หกล้าน ห้า 250,121	คค	155	545	156	658	2,512	315	246	653	47	4,131	5,096	790	519	4,444	29,673
	คค/คร.กม.	0.62	2.18	0.62	2.63	10.04	1.26	0.98	2.61	0.19	16.52	22.77	3.18	2.08	17.77	82.45
	รอยละสมบรูณ	3.80	2.97	4.7	3.09	3.03	2.38	1.62	2.40	1.85	2.19	2.61	0.51	1.43	2.72	35.67
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	1.1961	0.4019	2.1147	3.567	0.4593	-0.1627	-0.2899	-0.0861	-0.6098	-0.3445	0.2428	-1.520	-1.0717	0.2105	
หกล้าน ราว 19,489	คค	35	112	19	142	308	48	21	91	7	680	1,020	199	146	622	3,458
	คค/คร.กม.	1.80	6.05	0.97	7.29	15.80	2.46	1.08	4.67	0.36	34.8	52.34	10.21	7.5	31.92	177.43
	รอยละสมบรูณ	11.03	8.25	7.45	8.57	4.77	4.66	1.78	4.40	3.50	4.61	0.40	1.65	3.21	4.98	77.32
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	2.1113	1.0461	0.7395	1.167	-0.2874	-0.3295	-1.4331	-0.4292	-0.7740	-0.3487	0.3802	-1.482	-0.1188	-0.2064	
หกหมื่น 6,646	คค	26	129	12	174	626	121	176	239	37	1,759	1,363	3,206	531	769	7,225
	คค/คร.กม.	3.91	19.41	1.81	26.17	103.19	18.20	26.48	35.95	5.57	264.59	208.03	494.28	79.07	115.67	1403.13
	รอยละสมบรูณ	23.96	26.46	13.90	30.78	31.15	34.46	43.66	33.90	54.13	34.99	25.67	29.70	54.00	10.06	535.68
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	-0.7053	-0.5603	-1.2888	-0.3097	-0.2883	-0.0963	0.4373	-0.1266	1.0446	-0.0655	-0.0051	2.5278	1.3870	-1.0475	
หกหมื่น ห้า 6,387	คค	15	103	28	92	503	83	102	141	8	659	1,214	41	55	895	4,412
	คค/คร.กม.	2.82	16.13	4.38	7.49	78.75	13.00	15.97	22.00	1.25	103.18	190.07	0.35	24.27	140.13	690.70
	รอยละสมบรูณ	17.28	21.99	33.84	10.93	23.77	24.62	26.35	20.82	12.15	13.95	23.45	10.37	16.67	21.68	269.55
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	-0.4789	0.2780	2.1501	-0.5351	0.5840	0.7006	0.9754	0.0000	-1.3032	-1.0022	0.5126	-1.5993	-0.5760	0.2603	
หกหมื่น ราว 11,998	คค	50	169	28	207	779	105	153	198	12	2,079	2,142	445	206	2,771	9,343
	คค/คร.กม.	4.17	14.11	2.34	10.78	65.04	8.77	12.77	16.53	1.00	173.57	179.24	37.15	17.20	231.34	700.07
	รอยละสมบรูณ	25.55	19.23	17.97	11.73	19.84	10.61	21.05	15.59	9.72	22.95	22.11	5.99	11.81	36.92	24.07
	ค่าซ่อมแซมรถราชการ	0.9172	0.0507	-0.1320	0.1193	0.1060	-0.3085	0.3002	-0.4483	-1.2990	0.5097	0.4456	-1.7644	-0.5003	2.3062	

ตารางที่ 10 แสดงค่าและประเภทตามภาระของสภาการ.ฉบับที่ พ.ร. 2522

ลำดับ	สน./ขนาดพื้นที่	1 ราคาขาย	2 ท้าวขาย	3 ชุมชน	4 บ้านหรือที่	5 ลักษณะ	6 ลักษณะ รถยนต์	7 ลักษณะ จักรยานยนต์	8 ยกยอก- จอโถง	9 พวงเวียน	10 บารุงพืด	11 กำแพง	12 โศภณ	13 เสา	14 จตุรัส	ค่ารวม
สถานพินิจ 6,528	คค	5	75	11	65	215	26	12	72	8	522	663	62	61	633	2,430
	คค/คร.กม.	0.72	10.83	1.59	9.38	31.03	3.75	1.73	10.39	1.15	73.35	95.70	8.95	8.21	91.37	350.73
	ร้อยละชุมชน	4.41	14.76	12.21	11.03	5.37	7.10	2.85	9.80	11.17	11.81	1.44	6.05	14.27	126.23	
	ค่าอุปโภคบริโภค	-1.1257	1.4016	0.7789	0.4908	0.0855	-0.4088	-1.5066	0.1905	0.5253	0.2295	0.6813	-1.8509	-0.7252	1.2819	
พวง 801,961	คค	47	264	67	199	786	53	32	206	27	1,319	1,641	80	52	1,073	5,008
	คค/คร.กม.	0.06	0.33	0.08	0.25	0.98	0.07	0.04	0.26	0.03	1.34	2.05	0.10	0.11	1.34	7.34
	ร้อยละชุมชน	0.37	0.45	0.62	0.30	0.30	0.13	0.07	0.24	0.2-	0.22	0.25	0.02	0.06	0.21	3.55
	ค่าอุปโภคบริโภค	0.7344	1.2573	2.3261	0.3143	0.3143	-0.7544	-1.1310	-0.3029	0.2515	-0.1886	0.01	-1.4460	-1.0667	-0.2515	
รวม 8,111,621	คครวม	354	1,438	331	1,597	6,005	794	755	1,710	152	11,890	14,253	5,295	1,758	11,296	57,586
	รวมค่าอุปโภคบริโภค	0.32	1.29	0.30	1.44	5.40	0.72	0.62	1.54	0.14	10.66	12.82	4.76	1.58	10.16	51.81
	% รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในทำนองเดียวกันก็สามารถหาค่าข้อมูลมาตรฐานของคดีประเภทต่างๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มอื่นๆ ได้ซึ่งปรากฏอยู่ในตารางที่ 10 จากค่าข้อมูลมาตรฐานที่หามาได้ นี้ แสดงให้เห็นถึงว่าภายในแต่ละกลุ่ม ส่น. นั้นมีคดีประเภทใดเป็นตัวหลักหรือตัวเด่นมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ จนถึงคดีไม่เด่นเลย เพื่อให้เข้าใจงานชิ้นนี้ได้จึงจัดเรียงประเภทของคดีตามลำดับความเด่นจากมากไปน้อยไว้ในตารางที่ 11 นอกจากนั้นแล้วยังได้ทำการคัดเลือกกลุ่มค่าข้อมูลมาตรฐานไว้เป็น 5 ระดับ คือกลุ่มที่มีค่าความเด่นอยู่ในระดับสูงมาก, ระดับรอง, ระดับปานกลาง, ระดับค่อนข้างต่ำ และระดับต่ำมาก ซึ่งจะขอ อธิบายตามกลุ่มของ ส่น. ดังนี้

1. กลุ่มของ ส่น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านที่พักอาศัย ซึ่งได้แก่ ส่น. ทองหล่อ แห่งเดียวกัน มีประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นมากคือ คดีฆ่าคนตายและขี้กษอลฉ้อโกง ตามลำดับ ประเภทคดีที่อยู่ในระดับรองคือ คดีฉ้อแสพติด, คดีลักทรัพย์รถยนต์, คดีปล้นทรัพย์ และคดีข่มขืน ตามลำดับ ประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นปานกลางคือ คดีลักทรัพย์, คดีการพนัน, คดีเพลิงไหม้ และคดีทำร้ายร่างกาย ตามลำดับ ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำคือ คดี เชื้อก, คดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ และคดีจราจร ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากคือ คดีโสเภณี
2. กลุ่มของ ส่น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัยผสมกับที่ว่าง ซึ่งประกอบด้วย 14 ส่น. ดังกล่าวแล้วข้างต้น มีประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นมากคือ คดีข่มขืน และฆ่าคนตาย, ส่วนประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นรองคือ คดีปล้นทรัพย์, คดีปล้นทรัพย์, คดีทำร้ายร่างกาย, คดีการพนัน และ คดีจราจร ส่วนประเภทของคดีที่อยู่ในระดับเด่นปานกลางคือ คดีขี้กษอลฉ้อโกง คดีลักทรัพย์รถยนต์และคดีฉ้อแสพติดให้โทษ ส่วนประเภทคดีที่อยู่ระดับเด่นค่อนข้างต่ำคือ คดี - เพลิงไหม้, คดีลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ และ คดีเชื้อก ประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากคือคดีโสเภณี
3. กลุ่มของ ส่น. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านพักอาศัยผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง ซึ่งได้แก่ ส่น. เคาปูน และบางซื่อ มีประเภทคดีที่เป็นหลักหรืออยู่ในระดับเด่นสูงมาก คือ คดีฆ่าคนตาย ประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นรองคือ คดีปล้นทรัพย์ และ ทำร้ายร่างกาย ประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นปานกลางคือ คดีข่มขืน และคดีการพนัน ประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นค่อนข้างต่ำคือ คดีเชื้อก, คดีจราจร, คดีลักทรัพย์, คดีลักทรัพย์รถยนต์, คดีฉ้อแสพติด, คดีขี้ก

ตารางที่ 11 แสดงประเภทของคัตที่เกินหรือเป็นหลักตามกลุ่มของสภาพการใช้ที่ดินเรียงตามลำดับ

ที่หักอาคัย	ที่หักอาคัย ที่ว่าง	ที่หักอาคัย ราชการ ที่ว่าง	ย่านการค้า	ย่านการค้า ที่ว่าง	ย่านการค้า ราชการ ที่ว่าง	ราชการ ที่ว่าง	ที่ว่าง
กคคคคคคคคค	ชมชื่น	ผาคคคคคค	โศคคคคคค	ชมชื่น	จรรจร	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ 1.40	ชมชื่น
1.50	2.11	2.17	2.53	2.15	2.37		2.33
จจจจจจ	ผาคคคคคค	ปลคคคคคค	เชคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ 0.98	ผาคคคคคค	จรรจร	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ 1.26
1.31	1.20	1.17	1.09	0.98	0.92	1.28	1.26
ชจจจจจจจ	ปลคคคคคค	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ 1.05	เปลคคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ	ชจจจจจจจ	ชมชื่น	ผาคคคคคค
0.98	0.52	1.05	1.04	0.70	0.56	0.78	0.75
ลคคคคคคจจจจ	ลคคคคคคคคค	ชมชื่น	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ 0.44	ลคคคคคคคคค	คจจจจจจจ	คจจจจจจจ	ลคคคคคคคคค
0.64	0.46	0.74	0.44	0.56	0.45	0.68	0.31
ปลคคคคคค	ท้จรรจร	คจจจจจจจ	ชจจจจจจจ	คจจจจจจจ	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ 0.30	เปลคคคคคคคค	ปลคคคคคค
0.52	0.40	0.36	-0.07	0.51	0.30	0.53	0.31
ชมชื่น	คจจจจจจจ	เชคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ 0.28	ปลคคคคคค	ปลคคคคคค	เปลคคคคคคคค
0.49	0.25	-0.12	-0.10	0.28	0.12	0.49	0.25
ลคคคคคคคคค	จรรจร	จรรจร	จจจจจจ	จรรจร	ลคคคคคคคคค	ชจจจจจจจ	คจจจจจจจ
0.13	0.21	-0.21	-0.13	0.26	0.11	0.23	0.00
คจจจจจจจ	จจจจจจ	ลคคคคคคคคค	ลคคคคคคคคค	จจจจจจ	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ 0.05	จจจจจจ	จจจจจจ
0.01	-0.09	-0.29	-0.29	0.09	0.05	0.19	-0.06
เปลคคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ	ลคคคคคคจจจจ	ปลคคคคคค	ผาคคคคคค	ชมชื่น	ลคคคคคคคคค	ชจจจจจจจ
-0.06	-0.16	-0.33	-0.31	-0.48	-0.12	-0.09	-0.19
ท้จรรจร รจจจจจจจจจ -0.37	ชจจจจจจจ	ชจจจจจจจ	ท้จรรจร รจจจจจจจจจ -0.56	ปลคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ	ลคคคคคคจจจจ	จรรจร
-0.37	-0.34	-0.35	-0.56	-0.54	-0.31	-0.47	-0.25
เชคคคคคคค	เปลคคคคคคคค	จจจจจจ	คจจจจจจจ	เชคคคคคคค	จจจจจจ	เชคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ
-0.86	-0.67	-0.43	-0.61	-0.58	-0.45	-0.73	-0.75
ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ -1.16	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ -0.89	เปลคคคคคคคค	ผาคคคคคค	ชจจจจจจจ	เชคคคคคคค	ผาคคคคคค	เชคคคคคคค
-1.16	-0.89	-0.77	-0.71	-1.06	-0.97	-1.13	-1.07
จรรจร	เชคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ -1.43	จรรจร	เปลคคคคคคคค	เปลคคคคคคคค	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ -1.51	ลคคคคคคจจจจ ชจจจจจจจจจ -1.13
-1.39	-1.07	-1.43	-1.05	-1.30	-1.25	-1.51	-1.13
โศคคคคคคค	โศคคคคคคค	โศคคคคคคค	ชมชื่น	โศคคคคคคค	โศคคคคคคค	โศคคคคคคค	โศคคคคคคค
-1.73	-1.95	-1.48	-1.29	-1.60	-1.76	-1.85	-1.45

ชอก-ฉ้อโกง และ คดีเพลิงไหม้ ตามลำดับ ประเภทคดีที่มีความเด่นด้ามากที่สุดคือ คดีลักทรัพย์
รูดจักรยานยนต์ และ คดีโสเภณี

4. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้า ซึ่งได้แก่ สน.สำราญราษฎร์,
จักรวรรดิ, พลับพลาไชย 1,2 และ บางรัก มีคดีที่เด่นสูงมากที่สุดคือ คดีโสเภณี ประเภทคดีที่มี
ความเด่นรองคือ คดีเช็ก และเพลิงไหม้ ประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นปานกลางคือ คดีลักทรัพย์
รูดจักรยานยนต์ ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำคือ คดีฆาเสพตติค, คดีการ-
พนัน และ คดีฆ่าคนตาย ตามลำดับ ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากที่สุดคือ คดีจรรยา-
จร และ คดีข่มขืน

5. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าผสมกับที่ว่าง ได้แก่ สน.
พระราชวังและปทุมวัน มีประเภทคดีที่อยู่ในระดับเด่นสูงมากที่สุดคือ คดีข่มขืน, ประเภทคดีที่มีความ
เด่นอยู่ในระดับรองคือ คดีลักทรัพย์รูดจักรยานยนต์, คดีลักทรัพย์รูดยนต์, คดีลักทรัพย์, คดีการ-
พนัน, คดีทำร้ายร่างกาย, คดีจรรยาจร และคดีฉ้อโกงทรัพย์สิน ตามลำดับ ประเภทคดีที่มีระดับ
ความเด่นปานกลางคือ คดีฆ่าคนตาย, คดีปล้นทรัพย์ และ คดีเช็ก ประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่
ในระดับค่อนข้างต่ำคือ คดีฆาเสพตติคให้โทษ และ คดีเพลิงไหม้ ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่
ในระดับต่ำมากที่สุดคือ คดีโสเภณี

6. กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าที่ผสมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง
ได้แก่ สน.นางเลิ้ง, ชนงสงคราม และหญาไพ มีประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับสูงมากที่สุด
คือจรรยาจร ประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับรองคือ คดีฆ่าคนตาย ประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่
ในระดับปานกลางคือ คดีฆาเสพตติค, คดีการพนัน, คดีลักทรัพย์รูดจักรยานยนต์, คดีปล้นทรัพย์
คดีลักทรัพย์ และ คดีทำร้ายร่างกาย ตามลำดับ ส่วนประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับค่อนข้าง
ต่ำคือ คดีข่มขืน, คดีลักทรัพย์รูดยนต์ และคดีชกชอก-ฉ้อโกง ส่วนประเภทของคดีที่มีความ
เด่นอยู่ในระดับต่ำมากที่สุดคือ คดีเช็ก, คดีเพลิงไหม้ และ คดีโสเภณี ตามลำดับ

7. กลุ่มของ สบ.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบย่านสถานที่ราชการ ได้แก่ สบ.สามเสน และคูสิต มีประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ระดับสูงมากคือ คดีทำร้ายร่างกาย และคดีจรรยา ประเภทคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับรองคือ คดีข่มขืน, คดีการพนัน, คดีเพลิงไหม้, คดีอาเสहतติค, คดีฉกฉอก-ฉ้อโกง และคดีลักทรัพย์ ตามลำดับ ส่วนประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับปานกลาง คือ คดีลักทรัพย์รถยนต์ และคดีเช็ก ส่วนประเภทของคดีที่มีความเด่นค่อนข้างต่ำคือ คดีฆ่าคนตาย และ คดีลักทรัพย์รถยนต์จักรยานยนต์ ส่วนประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากคือ คดีโสเภณี

8. กลุ่มของ สบ.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแบบที่ว่าง ประกอบไปด้วย 13 สบ.ซึ่งอยู่ในบริเวณรอบนอกทั้งหมด มีประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ระดับสูงมากคือ คดีข่มขืน ประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับรองคือ คดีทำร้ายร่างกาย และฆ่าคนตาย ประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับปานกลางคือ คดีลักทรัพย์, คดีปล้นทรัพย์, คดีเพลิงไหม้, คดีการพนัน, คดีฉกฉอก-ฉ้อโกง, คดีอาเสहतติค และ คดีจรรยา ตามลำดับ ประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำคือ คดีลักทรัพย์รถยนต์จักรยานยนต์ ส่วนประเภทของคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากคือ คดีโสเภณี

ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าคดีที่เด่นของกลุ่มหนึ่งจะมีมากกว่าคดีที่ถ้อยหรือเด่นระดับระดับต่ำมาก ของอีกกลุ่มหนึ่ง เพราะไม่สามารถจะเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มได้ อีกทั้งไม่ได้หมายความว่าคดีที่มีความเด่นอยู่ในระดับต่ำมากนั้นจะมีปริมาณคดีน้อย ทั้งนี้เพราะเป็นการเปรียบเทียบความเด่นของคดี ไม่ใช่เปรียบเทียบตามปริมาณของคดี ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า ประเภทของคดีที่เด่นมากหรือเป็นคดีหลักในลำดับต้นๆ ของแต่ละกลุ่มนั้น มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด นั่นหมายถึงว่า ถ้ากลุ่มของ สบ.ใดที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกันแล้ว คดีเด่นหรือคดีหลักของแต่ละกลุ่มนั้นก็แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นความสมมุติฐานที่กล่าวว่า "พื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพแตกต่างกันออกไป ประเภทของอาชญากรรมก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย" นั้นจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

นับแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่ร้ายแรงอย่างหนึ่งของสังคมจนถือได้ว่าเป็นปัญหาที่เก่าแก่และอยู่ควบคู่กับสังคมมนุษย์มาโดยตลอด แม้ว่าอาชญากรรมนั้นจะถือว่าเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าไม่สามารถจะกำจัดให้หมดไปจากสังคมได้ก็ตาม แต่การศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกันหรือแนวทางปฏิบัติในการที่จะควบคุมอาชญากรรมก็ยังเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจและพยายามหาทางแก้ไขจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะลดจำนวน ประเภท และความร้ายแรงของอาชญากรรม หากประชาชนสามารถประกอบอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยความสงบสุข ปราศจากภัยอันตรายทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินแล้ว ย่อมส่งผลให้การพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาชญากรรมเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายด้านมารวมกัน โดยมีเงื่อนไขที่ซับซ้อนและแตกต่างกันตามแต่สภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ แต่โดยทั่วไปแล้วในปัจจุบันส่วนใหญ่มีแต่เพียงการศึกษาคนควาและอธิบายถึงพฤติกรรมของอาชญากรรมในแง่ลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำผิดเท่านั้น โดยพยายามอธิบายแต่เฉพาะในด้านจิตวิทยา ชีววิทยา และสังคมวิทยา ของผู้กระทำผิดซึ่งเป็นลักษณะส่วนตัวหรือเฉพาะตัวเท่านั้น อันเป็นการมองข้ามเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพซึ่งก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวคิดใหม่ ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่โดยห้อมหังสังคมไว้ โดยได้นำเอาวิชาการ 2 แขนงคือ อาชญาวิทยา และนิเวศน์วิทยา มาบรรจบพบกันและได้ใช้วิชาการความรู้ทางด้านตั้งเมืองเป็นตัววิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมแต่ละประเภทกับสภาพการใช้ที่ดินอันได้แก่ ย่านที่พักอาศัย ย่านการค้า ย่านอุตสาหกรรม สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานศึกษา และที่ว่าง นอกจากนี้จะศึกษาทางด้านพื้นที่แล้วยังได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับอาชญากรรม ความแตกต่างของอาชญากรรมระหว่างในเขตเมืองกับแถบชานเมือง ตลอดจน

ศึกษาถึงประเภทของคดีที่เด่นหรือเป็นหลักตามสภาพการใช้ที่ดินของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าปัญหาและข้อจำกัดในการศึกษาต่างๆ ซึ่งอาจทำให้ขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง ซึ่งพอจะกล่าวได้ดังนี้

ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏว่ามีข้อจำกัดในการศึกษาอยู่หลายประการ ทั้งทางด้านข้อมูลที่น่ามาทำการศึกษาวិเคราะห์และอื่นๆ ซึ่งผู้สนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปนั้นควรจะได้รวบรวมไว้เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป โดยสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษาทางด้านนิเวศวิทยาอาชญากรรมนี้ เป็นวิธีการศึกษาที่ค่อนข้างใหม่สำหรับงานด้านวิชาการในบ้านเมืองเรา อีกทั้งยังไม่มีผู้ใดที่เคยทำการศึกษาเกี่ยวกับด้านนี้ในประเทศมาก่อนเลย แม้แต่ในต่างประเทศผลงานการศึกษาทางด้านนี้ก็เพิ่งจะมีขึ้นไม่นานมานี้เอง ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะศึกษาถึงทฤษฎี, แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขั้นตอน และรูปแบบของวิธีการศึกษาเพื่อนำมาประกอบในการศึกษานี้

2. จากการศึกษาที่ไม่มีข้อมูลทางด้านพื้นที่ของแต่ละ สน. ที่ถูกต้องนั้น จึงจำเป็นต้องทำการกำหนดพิกัดพื้นที่ของแต่ละ สน. ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยใช้วิธีการแบบนับตาราง (grid system) เพื่อปรับข้อมูลทางด้านสำรวจให้ตรงกับกรุงเทพมหานครและหน่วยงานอื่นๆ นั้น อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง แม้จะเพียงเล็กน้อยก็ตาม ซึ่งสิ่งนี้สืบเนื่องจากอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ งบประมาณกำลังคน และเวลา

3. ความคลาดเคลื่อนทางด้านสถิติประชากรที่ได้จาก กทม. นั้นปรากฏว่าแขวงโคกที่มีโรงพยาบาลขนาดใหญ่ตั้งอยู่ จำนวนประชากรที่อยู่ในแขวงนั้นจะมีมากผิดปกติ

4. การที่กำหนดให้ ประชากร สถิติอาชญากรรม และสภาพการใช้ที่ดิน มีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ นั้น อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้มาก เพราะในความเป็นจริงนั้นเป็นไปไม่ได้ที่ข้อมูลดังกล่าวจะกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอทั่วไปในแต่ละพื้นที่ โดยอาจจะอยู่เฉพาะในส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ก็ได้ ซึ่งสิ่งนี้สืบเนื่องจากไม่สามารถศึกษาหาข้อเท็จจริงโดยละเอียดในระดับ สน. ได้

5. สถิติคดีอาญาที่นำมาพิจารณานี้ เป็นเพียงคดีเฉพาะที่มีผู้มาร้องทุกข์กล่าวโทษที่ สน. เท่านั้น ส่วนในคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ก็เป็นเพียงคดีเฉพาะที่ทำการจับกุมได้เท่านั้น ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วยังมีคดีอีกมากที่อยู่เสียหายไม่มาแจ้ง หรือมีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมกันได้ หรือที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบเหตุ

6. โดยเหตุที่การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาครดีของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งพระนครเท่านั้น ดังนั้นหากจะนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่อื่นๆ นั้นก็ควรที่จะพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน

7. ในการวิเคราะห์เรื่องการใช้ที่ดิน ทั้งการแบ่งกลุ่ม สน.ตามสภาพการใช้ที่ดิน และการหาความสัมพันธ์กับคดีอาชญากรรมนั้น ได้ใช้ข้อมูลในปี 2522 เพียงปีเดียวเท่านั้น ซึ่งทำให้ขาดการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับปีอื่นๆ

8. ความเข้มงวดกวดขันและความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีส่วนทำให้สถิติที่เกิดขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงไป อาทิเช่น ถ้ามีการระดมกำลังปราบปราม คดีประเภทที่รัฐเป็นผู้เสียหายได้แก่ ยาเสพติด, การพนัน, และโสเภณี จะมีสถิติสูงขึ้น และถ้ามีการตรวจตราหรือป้องกันอย่างดีแล้ว คดีประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ก็อาจมีสถิติลดลงได้

9. แม้ว่าจะมีการใช้ค่าความหนาแน่นของคดีมาทำเป็นสัดส่วนร้อยละสมบูรณ์และใช้วิธีหาข้อมูลมาตรฐาน เพื่อหาประเภทของคดีหลักหรือคดีเค้นในแต่ละพื้นที่แล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถแยกได้ว่าคดีใดมีความสำคัญกว่าคดีใด และมีความหนักเบาต่างกันน้อยกว่ากันเท่า ความรู้สึกโดยทั่วไปทราบแต่เพียงว่า คดีฆาตกรรุนแรงกว่าคดีปล้นทรัพย์, คดีปล้นทรัพย์รุนแรงกว่าคดีลักทรัพย์, และคดีลักทรัพย์รุนแรงกว่าคดีการพนัน แต่ไม่อาจกำหนดได้ว่ารุนแรงกว่ากันเท่าตัว จึงเป็นปัญหาในการที่จะเปรียบเทียบคดีต่างประเภทกัน เพราะไม่อาจหาคำนำหนักของคดีแต่ละประเภทได้

10. การศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดที่ว่า ได้ทำการศึกษาเฉพาะด้านสภาพทางกายภาพ โคนถ้ำ ประชากร และการใช้ที่ดินเท่านั้น โดยไม่ได้กล่าวถึงทางด้านสังคมวิทยา, จิตวิทยา, เศรษฐศาสตร์, ชีววิทยา, วัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งก็เป็นทำนองเดียวกับที่การศึกษาทางด้านอื่นกล่าวการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

11. ในข้อเท็จจริงลักษณะภาพของการใช้ที่ดินแต่ละประเภทในแต่ละแห่งย่อมไม่เท่าเทียมกัน เช่นที่ว่างของ สน.พระราชวัง และ สน.ชนะสงคราม ซึ่งได้แก่ วัง-สราญรมย์, สนามชัย และสนามหลวง ย่อมมีลักษณะหรืออิทธิพลแตกต่างจากที่ว่างของ สน.มีนบุรี และย่านการค้าใน สน.จักรวรรดิ ซึ่งมีขนาดพื้นที่เท่ากับย่านการค้าของ สน.ลาดพร้าว ก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีลักษณะเท่าเทียมกัน

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นปัญหาที่ผู้ที่จะทำการศึกษาคือไปควรทราบเป็นแนวทางเพื่อนำไปแก้ไขต่อไป นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาในเรื่อง งบประมาณ เวลา กำลังคน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การศึกษาในครั้งนี้สัมบูรณ์และละเอียดมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษามาแล้วทั้งหมด หอจะสรุปเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจที่จะทำการศึกษาคือไปต่อไปนี้

บทสรุป

ในการศึกษารังนี้เป็นการนำเอาวิชาการศึกษา 2 ชั้นงคือ อาชีวศึกษา และ นิเวศน์วิทยา มาผสมผสานกัน โดยได้ใช้วิชาการศึกษาทางด้านการเมืองเป็นตัววิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง อาชญากรรมกับสภาพทางกายภาพ ซึ่งนักอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มักจะมองข้ามไป จริงอยู่ว่าสภาพทางกายภาพซึ่งในที่นี้ได้แก่ สภาพการใช้ที่ดินนั้นจะไม่ใช่ว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้อาชญากรรมโดยตรงก็ตาม แต่ก็ปัจจัยอันหนึ่งซึ่งสร้างสภาวะอันเหมาะสมและเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยโอกาสให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ ดังจะขอสรุปผลจากการศึกษาตามสมมุติฐานต่อไปนี้คือ

1. อาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น เป็นความจริงทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ใดที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงอัตราของอาชญากรรมในรูปของความหนาแน่นของคดีก็จะสูงตามไปด้วย และในทางกลับกัน ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนั้นเอง เมื่อพื้นที่ใดมีความหนาแน่นของประชากรต่ำ อัตราของอาชญากรรมก็ต่ำตามไปด้วย โดยมีเหตุผลสนับสนุนคือ ในการศึกษาด้านประชากรพบว่า ในขณะที่ประชากรมีการกระจุกตัวกันอย่างหนาแน่นในเขต สบ.ชั้นใน และจะเริ่มเบาบางลงในเขต สบ.รอบนอกถัด

ออกมาเป็นชั้นๆ นั้น ก็คืออาชญากรรมทั้ง 14 ประเภทที่มีการกระจุกตัวอยู่ในเขต สน.ชั้นใน อย่างหนาแน่นและเบาบางลงในรอบนอกถัดออกมาเช่นกัน อีกทั้งจากการจัดกลุ่มของ สน. ตามความหนาแน่นของประชากรและตามความหนาแน่นของคดี เป็นกลุ่มๆ จากกลุ่มที่มีความหนาแน่นมากเรียงลงมาจนถึงน้อยตามลำดับ ปรากฏว่า สน.ใดที่อยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นประชากรมากแล้ว ก็จะอยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นคดีมากด้วย และในทางกลับกัน ถ้า สน.ใด อยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นประชากรน้อยแล้ว ก็จะอยู่ในกลุ่มของความหนาแน่นคดีน้อยตาม ไปด้วย อีกเหตุผลหนึ่งก็คือวิธีการโดยใช้กราฟ ซึ่งได้กำหนดให้แกนตั้งเป็นความหนาแน่นของ คดีเมื่อได้กำหนดจุดตามค่าความหนาแน่นประชากรและความหนาแน่นของแต่ละ สน.แล้ว หลังจาก ได้ลากเส้นเจ็ดยี่ตามค่าความหนาแน่นประชากรเจ็ดยี่และความหนาแน่นคดีเจ็ดยี่แล้ว ปรากฏว่าส่วนใหญ่แล้วจุดต่างๆ เหล่านี้มักจะเกาะกันอยู่บริเวณเส้นค่าเจ็ดยี่นั้นเอง ส่วนเหตุผล สุกท้ายคือจากการคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นประชากรกับความหนาแน่น คดีผลปรากฏว่า ค่าความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรอยู่ในระดับมีความสัมพันธ์สูงมากและไปใน ทิศทางเดียวกันนั่นหมายถึงว่า ถ้า สน.ใดมีความหนาแน่นประชากรสูงก็จะมีความหนาแน่นคดี สูงตามไปด้วย ดังนั้นจากสมมุติฐานที่ว่า "อัตราของอาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้นตามความหนา แน่นของประชากรที่สูงขึ้น" จึงถูกต้อง

2. อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าแถบชานเมือง เป็นความจริง โดยได้ทำ การแบ่งพื้นที่ออกเป็น สน.ชั้นใน และ สน.ชั้นนอก แล้วนำคดีมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ทั้ง จำนวนคดีจริง, ความหนาแน่นคดีและความหนาแน่นของคดีต่อประชากร 100,000 คน ปรากฏ ว่า สน.ชั้นในจะมีคดีมากกว่า สน.ชั้นนอกนั่นหมายถึงว่าพื้นที่ใดที่มีสภาพความเป็นเมืองจะมีคดี สูงกว่าพื้นที่ที่มีสภาพเป็นชนบท แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของความเป็นเมืองนั้นมีความเกี่ยวข้องกับ การเกิดอาชญากรรมอย่างแน่ชัด ดังนั้นเมื่อเมืองมีการขยายตัวเติบโตไปในทิศทางใดหรือ ในพื้นที่ใดแล้ว อาชญากรรมก็จะขยายตัวไปในทิศทางและพื้นที่ดังกล่าวนี้ด้วย ดังนั้นเห็นได้ จากการขยายตัวของกรุงเทพฯ ฝ่ายพระนครนี้ ซึ่งก็เป็นที่น่าทึ่งกันอยู่แล้วว่ามีการขยายตัวออก ไปทางทิศเหนือบริเวณบางเขน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่บริเวณ ลาดพร้าว บางกะปิ พุหลิม และทิศตะวันออก ได้แก่บริเวณ พัฒนาการ บางจาก บางนา และเมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบสถิติคดีที่เกิดขึ้นระหว่างปี 2517 กับ 2522 ตามแผนที่หมายเลข 11 ถึงหมายเลข 26

ฟังไว้ก่อนแล้วนั้น จะทำให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ คดีทุกประเภทที่ทำการศึกษานี้ปรากฏว่ามีการขยายตัวไปในทิศทางและพื้นที่เดียวกันกับการขยายตัวของเมืองอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ถ้าพื้นที่ใดมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพชานเมืองไปเป็นลักษณะในเขตเมืองแล้ว ก็จะมีโอกาสที่จะมีอาชญากรรมสูงขึ้นไปด้วย อันเนื่องจากผลที่สรุปว่าเป็นจริงของสมมุติฐานในข้อแรกซึ่งกล่าวว่า "อัตราของอาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น" นั้นย่อมเป็นเหตุผลยืนยันได้อีกอย่างหนึ่งว่า เนื่องจากในเขตเมืองย่อมมีความหนาแน่นประชากรสูงกว่าในแถบชานเมือง ดังนั้นในเขตเมืองจึงย่อมจะมีอาชญากรรมสูงกว่าในแถบชานเมืองด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องจากในเขตเมืองเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น เป็นแหล่งงาน ย่านการค้า การเงิน ฯลฯ ดังนั้นจึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมสูง มีผู้คนแปลกหน้าหลายตาผ่านไปมาอยู่เสมอ ไม่มีการสนใจกันซึ่งผิดจากสภาพในแถบชานเมือง ซึ่งมักจะเป็นสังคมแบบๆ ผู้คนส่วนใหญ่มักจะรู้จักกันหรือคุ้นหน้ากัน ถ้ามีผู้ยืมที่แปลกปลอมมากก็จะเป็นจุดสนใจของผู้คนในละแวกนั้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้เองที่ทำให้ในเขตเมืองจะมีอาชญากรรมสูงกว่าในแถบชานเมือง ทั้งนี้ตามสมมุติฐานที่กล่าวว่า "อาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าแถบชานเมือง" จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

3. อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไร
 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมแต่ละประเภทกับสภาพทางกายภาพซึ่งในที่นี้หมายถึงสภาพการใช้ที่ดินแต่ละประเภทนั้นปรากฏว่า แผนที่คดีอาชญากรรมแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กับสภาพการใช้ที่ดินอย่างไรก็อย่างหนึ่งแตกต่างกันไปนั้น กลับปรากฏว่าคดีอาชญากรรมทุกประเภท (ยกเว้นคดีประเภทค้าประเวณี) มีความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินแบบย่านการค้าแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าคดีทั้งหมดจะเกิดขึ้นเฉพาะในย่านการค้าแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายความว่าถ้าพื้นที่ใดหรือ ส.ใดมีย่านการค้ามาก ก็จะมีโอกาสความน่าจะเป็นที่จะมีคดีอาชญากรรมทุกประเภทมากขึ้นไปด้วย โดยคดีที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดในย่านการค้าใช้ที่ดินแบบอื่นๆ ก็ได้ ส่วนคดีประเภทค้าประเวณีนั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินก่อนข้างคำซึ่งหมายถึงสามารถกระจ่ายอยู่ได้ทั่วไป แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะอยู่ในย่านการค้าเฉพาะภายในเขตชั้นในเท่านั้น ผลที่ได้จากการศึกษาในการค้นพบถึงความสัมพันธ์ระหว่างคดีอาชญากรรมกับการใช้ที่ดินแบบย่านการค้านี้เองเป็นการตอบปัญหาไว้ว่า เหตุใดเมื่อมีการพัฒนาเศรษฐกิจแล้ว

แล้วทำให้อาชญากรรมสูงขึ้น คำตอบส่วนหนึ่งในที่นี้ก็คือ เมื่อมีการพัฒนาเศรษฐกิจ แล้วอำนาจการค้ำย่อมมีการขยายตัว ทั้งในจำนวนของพื้นที่และศักยภาพ ดังนั้นจากความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดคดีอาชญากรรมสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีการปรับปรุงแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อให้สอดคล้องและรองรับถึงการขยายตัวของอำนาจการค้ำอันจะนำมาถึงผลของอาชญากรรมที่จะสูงขึ้น อีกทั้งนักผังเมืองซึ่งจะวางผังกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นอำนาจค้ำนั้นก็ควรที่จะคำนึงถึงผลด้วยว่าบริเวณดังกล่าวต่อไปจะมีปัญหาด้านอาชญากรรมสูง สรุปแล้วตามสมมุติฐานที่กล่าวว่า "อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไป" จึงไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะเหตุว่า อาชญากรรมแต่ละประเภทนั้นมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพที่การใช้ที่ดินแบบย่านการค้าตั้งแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

4. พื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพแตกต่างกันออกไป ประเภทของอาชญากรรมก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย เป็นความจริง โดยจากการศึกษาได้ทำการจัดกลุ่มของ สบ. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน อาทิเช่น แบบย่านการค้าไว้กลุ่มหนึ่ง หรือแบบย่านที่พักอาศัยผสมกับที่ว่างไว้กลุ่มหนึ่ง เป็นต้น หลังจากนั้นจึงนำคดีแต่ละประเภทของ สบ. ภายในกลุ่มมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าข้อมูลมาตรฐาน เพื่อหาประเภทของคดีที่เด่นเป็นหลักของกลุ่มนั้นๆ ผลปรากฏว่าแต่ละกลุ่มของ สบ. ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกันนั้น ประเภทของคดีเด่นก็แตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ สบ. แบบที่พักอาศัย มีคดีเด่นประเภทฆ่าคนตาย, ฉ้อโกง และยาเสพติด สบ. แบบที่พักอาศัยผสมกับที่ว่าง มีคดีเด่นประเภท ข่มขืนฆ่าคนตาย และปล้นทรัพย์ สบ. แบบที่พักอาศัยผสมสถานที่ราชการและที่ว่าง มีคดีเด่นประเภทฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ และ ทำร้ายร่างกาย สบ. แบบย่านการค้า มีคดีเด่นประเภท ค้าประเวณี เชื้อ และเพลิงไหม้ สบ. แบบย่านการค้าผสมที่ว่าง มีคดีเด่นประเภท ข่มขืน, ลักทรัพย์ยานยนต์ และรถยนต์ สบ. แบบย่านการค้าผสมสถานที่ราชการและที่ว่าง มีคดีเด่นประเภท จราจร - ฆ่าคนตาย และยาเสพติด สบ. แบบสถานที่ราชการมีคดีเด่นคือ ทำร้ายร่างกาย จราจร และ ข่มขืน ส่วน สบ. แบบที่ว่าง มีคดีเด่นประเภท ขีวิตร่างกายทั้งหมดคือ ข่มขืน ทำร้ายร่างกาย และ ฆ่าคนตาย จะเห็นได้ว่า สบ. แบบที่พักอาศัยผสมที่ว่าง และ สบ. แบบที่พักอาศัยผสมสถานที่ราชการและที่ว่างนั้น มีคดีเด่นใกล้เคียงกัน ทั้งนี้สืบเนื่องจากมีสภาพการใช้ที่ดินใกล้เคียงกัน

เคียงกันมากต่างกันที่มีสถานที่ราชการเข้ามาเพิ่มเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า สน.แบบ
 ย่านการค้ามันจะมีคดีเด่นเกี่ยวกับการค้าประเวณี และเกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งนี้เนื่องจากเป็น
 แหล่งของสถานบริการบันเทิง เรืองรมย์ และเป็นย่านพาณิชย์กรรม โดยจะมีคดีประเภทข่มขืน
 อยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มของการใช้ที่ดินแบบอื่นๆ ที่มีคดีข่มขืนอยู่ในอันดับต้นๆ
 และมีคดีค้าประเวณีอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งอาจจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ในเชิงมหันโตได้ว่า
 ถ้ามีคดีค้าประเวณีเด่นแล้วจะมีคดีข่มขืนอยู่ในอันดับท้าย และถ้าพื้นที่ใดมีคดีค้าประเวณีอยู่
 ในอันดับท้ายแล้วจะมีคดีข่มขืนอยู่ในอันดับเด่นต้นๆ ซึ่งในคดีข่มขืนนี้พบว่าจะกระจุกตัวอยู่ใน
 เขตชั้นในย่านหนึ่งและจะมีการกระจายตัวอยู่ตามแนวตะเข็บรอยต่อระหว่างในเขตเมืองกับ
 ชานเมืองอีกย่านหนึ่ง ส่วนในกลุ่มของสถานที่ราชการ ซึ่งได้แก่ สน.สามเสน และ สน.
 ดุสิต นั้นจะเห็นได้ว่าเป็นที่ตั้งของกรมทหารหลายแห่ง ดังนั้นคดีทำร้ายร่างกายจึงเป็นคดี
 ที่เด่นที่สุด ส่วนคดีที่เด่นรองลงมาคือคดีจราจร ทั้งนี้เนื่องจากทั้งสอง สน.นี้มีสภาพถนนที่
 แคบและสองข้างฝั่งถนนเป็นสถานที่ราชการมีกำแพงกันหินสูง เมื่อถึงทางร่วมทางแยกจึง
 เป็นการปิดกั้นสายตา ประกอบทั้งเป็นถนนที่ไม่มีความจอแจจากกิจกรรมสองฟากฝั่งจึงทำให้
 สามารถขับรถได้ด้วยความเร็ว และเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุจราจรได้บ่อยครั้ง ทั้งนี้ในพื้นที่
 ดังกล่าวคดีจราจรจึงเป็นคดีที่เด่นอยู่ในอันดับต้นๆ ส่วนใน กลุ่มของ สน.แบบที่ว่างจะมีคดี
 เด่นเป็นประเภทประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายทั้งหมด ทั้งนี้โดยได้อาศัยความเปล่าเปลี่ยวของ
 พื้นที่เป็นสิ่งเอื้ออำนวยในการกระทำผิด จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นผลสรุปได้ว่า ในแต่ละ
 กลุ่มของ สน.ที่มีสภาพการใช้ที่ดินแตกต่างกันนั้นประเภทของคดีเด่นก็จะแตกต่างกันไปด้วย
 ดังนั้นตามสมมุติฐานที่ว่า "พื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพแตกต่างกันออกไป ประเภทของอาช-
 ญากรรม ก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย" จึงเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาเฉพาะทางค่านิยมอันวิเศษเท่านั้น ซึ่งได้
 นำสภาพการใช้ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากรเพื่อนำไปเป็นแนวทางส่วนหนึ่งของตาราง
 แผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความ
 สัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมอยู่อีกมาก อาทิเช่น สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม

จิตวิทยาและวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเกิดอาชญากรรมได้เช่นกัน ดังนั้นในการที่จะวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุดนั้น จึงควรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมไปถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา วัฒนธรรม และทางด้านนิเวศน์วิทยา แต่อย่างไรก็ดีผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้น่าจะเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครได้ดังต่อไปนี้

1. ในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง อัตราของอาชญากรรมก็จะสูงตามไปด้วยดังนั้นในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมจึงควรที่จะเน้นให้ความสนใจแก่บริเวณที่มีความหนาแน่นประชากรสูงให้มากกว่าบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำ โดยการวางแผนน่าจะแตกต่างกันตามสภาพความหนาแน่นประชากรตามลำดับ อีกทั้งรวมไปถึงการพิจารณาในการจัดสรรกำลังพล เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณก็ควรที่จะให้มีความสัมพันธ์กับปริมาณความหนาแน่นของประชากรด้วย

2. เนื่องจากอาชญากรรมในเขตเมืองจะสูงกว่าในแถบชานเมือง ดังนั้นในการวางแผนจึงควรให้ความสนใจในเขตเมืองเป็นพิเศษ และควรที่จะมีการปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับการขยายตัวของสภาพความเป็นเมืองอยู่เสมอ

3. จากการศึกษาพบว่าอาชญากรรมทุกประเภทมีความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินแบบชานการค้าดังนั้นหากพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชานการค้าหรือมีการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินจากแบบอื่นๆ มาเป็นชานการค้าแล้ว พื้นที่ดังกล่าวก็ควรจะได้รับความสะดวกเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะสามารถคาดคะเนได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวจะมีโอกาสที่จะมีอาชญากรรมสูงได้มาก ดังนั้นในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมจึงควรสนใจ และพิจารณาถึงการขยายตัวของชานการค้าในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเป็นการรองรับสภาพของอาชญากรรมที่จะตามมาอันจะเป็นการวางแผนที่ตรงเป้าและได้ผลมากที่สุด อีกทั้งผลที่ได้จากการศึกษาที่ยังเป็นข้อควรคำนึงของนักผังเมืองว่า หากจะกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นชานการค้าแล้ว ก็จะสามารถคาดคะเนได้ว่าบริเวณดังกล่าวต่อไปจะมีปัญหาทางด้านอาชญากรรมสูงกว่านี้จะกำหนดให้บริเวณดังกล่าวมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแบบอื่นๆ

4. เนื่องจากคดีเค้นหรือคดที่เป็นผลของแต่ละ ส.น. มีประเภทของคดีแตกต่างกันตามลักษณะสภาพการใช้ที่ดิน ดังนั้นเพื่อให้ได้ผลในการป้องกันปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานในแต่ละ ส.น. นั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จึงควรที่จะมีความรู้และความชำนาญในการป้องกันปราบปรามและสืบสวนสอบสวนในคดีที่เค้นนั้นเป็นพิเศษกว่าคดีประเภทอื่นๆ หรืออาจจัดหลักสูตรพิเศษขึ้นเพื่อให้การอบรมแก่นายตำรวจซึ่งจะไปดำรงตำแหน่งในแต่ละ ส.น. โดยเน้นถึงเทคนิคในการปฏิบัติตามคดีที่เค้นของแต่ละ ส.น. นั้นเป็นพิเศษ แทนที่ให้ไปฝึกงานหาความรู้และประสบการณ์จากคดีที่เกิดขึ้นจริงด้วยตัวเอง อันอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่รูปคดีและทางราชการได้

5. บช.น. ควรที่จะมีการศึกษาถึงจำนวนและความหนาแน่นของประชากรในแต่ละ ส.น. ให้ทันสมัยอยู่เสมอทุกๆ ปี ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลใช้ประกอบในการวางแผนต่างๆ คือไปโดยการใช้วิธีการและค่าคงที่ของการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการคำนวณหาจำนวนประชากรของแต่ละ ส.น. ได้เพื่อให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถใช้อ้างอิงถึงแหล่งที่มาได้ว่า นำมาจากสถิติจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร

6. ควรที่จะมีการศึกษาถึงสภาพการขยายตัวของเขตเมืองในแต่ละปี เพื่อให้ประกอบในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตเมืองให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับการเติบโตของกรุงเทพฯ โดยเน้นถึงขนาดพื้นที่และทิศทางของการขยายตัว

7. ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็น กำลังพล หรือ เครื่องมืออุปกรณ์ ควรให้มีความสัมพันธ์กับการกระจุกตัวของคดีที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้า 25% หรือ 50% ของคดีมีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ใดแล้ว 25% หรือ 50% ของทรัพยากรที่มีอยู่ก็ควรที่จะกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเราเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา มีงบประมาณจำกัด ดังนั้นในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จึงควรเป็นไปอย่างประหยัดแต่ในขณะเดียวกันก็ต้องให้ประสิทธิภาพสูงสุดด้วย การทุ่มเททรัพยากรลงในพื้นที่เล็กๆ ที่มีคดีกระจุกตัวหนาแน่นสูงนั้น ย่อมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสูงกว่าในพื้นที่กว้างและคดีมีการกระจายตัวมาก. อีกทั้งยังอาจสามารถคาดคะเนถึงผลที่จะได้รับได้ว่าถ้าจัดสรร 50% ของทรัพยากรลงในพื้นที่ที่มีคดีกระจุกตัวสูง 50% ของคดีที่เกิดขึ้นแล้ว น่าเชื่อว่าจะสามารถลดอาชญากรรมลงได้ไม่ต่ำกว่า 25% แต่ทั้งนี้ไม่ใ้หมายถวามว่าจะละเลยพื้นที่ที่มีคดีกระจายตัว

ไปเสียหมด

8. หากในอนาคตจะมีการแบ่งเขต สน. ใหม่แล้ว ควรที่จะแบ่งตามสภาพการใช้ที่ดิน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการใช้ที่ดินแต่ละประเภทจะมีประเภทของคดีเด่นแตกต่างกันไป ดังนั้นหากมีการแบ่งเขตตามสภาพการใช้ที่ดินแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติย่อมเกิดความสับสนชัดเจน และมีความชำนาญตามประเภทของคดีเด่นนั้นด้วย อันจะนำมาถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ได้สูงสุด

9. ในการเปรียบเทียบคดีอาชญากรรมระหว่าง สน. นั้นไม่ควรใช้ขนาดจำนวนคดีที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกัน เพราะจำนวนคดีแสดงให้เห็นแต่เพียงว่า สน. ใดมีปริมาณงานมากน้อยกว่ากันเท่านั้นไม่ใคร่แสดงสภาพของคดีที่เกิดขึ้น เพราะถ้า 2 สน. มีปัจจัยอื่นๆ เหมือนกันทุกอย่างแล้ว สน. ที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่กว่าย่อมมีโอกาสมีจำนวนคดีสูงกว่า สน. ที่พื้นที่เล็ก ดังนั้นหากให้จำนวนคดีมาเปรียบเทียบกันย่อมเป็นการไม่ยุติธรรม อีกทั้งในการเปรียบเทียบระดับ สน. นั้นก็ไม่ควรใช้อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน ทั้งนี้เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองเดียวกัน ปัจจัยทุกอย่างย่อมเชื่อมโยงกันและสามารถข้ามเขต สน. ได้ อีกทั้งจำนวนประชากรก็มีการเคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลาที่มีการเดินทางข้ามเขตไปมาเสมอ รวมทั้งผู้เสียหายและคนร้ายก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องอยู่ในเขต สน. นั้นเสมอไป เพราะทุก สน. ไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง ดังนั้นการใช้อัตราคดีต่อประชากรแสนคนเพื่อเปรียบเทียบพื้นที่ย่อยในเมืองเดียวกันนั้นจึงเป็นการไม่สมควร แต่อย่างไรก็ดีวิธีการนี้ก็ยิ่งเหมาะสมที่จะใช้เปรียบเทียบระหว่างเมืองต่อเมือง หรือเมืองเดียวกันแต่คนละช่วงเวลา ซึ่งสามารถให้ความหมายได้ชัดเจนที่สุด แต่ในการเปรียบเทียบคดีอาชญากรรมระหว่าง สน. นั้นวิธีการที่ดีที่สุดคือใช้อัตราคดีต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ ซึ่งควรที่จะใช้อัตราคดีต่อ 1 ตารางกิโลเมตร เพราะสามารถให้ความหมายของสภาพอาชญากรรมได้ถูกต้องและยุติธรรมที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยที่ควรศึกษาต่อไป

ตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าในการศึกษารังนี้เป็นการศึกษาเบื้องต้นโดยเปิดแนวทางใหม่ของนิเวศน์วิทยาอาชญากรรม ซึ่งควรที่จะทำการศึกษารังนี้ต่อไปให้กว้างขวาง ละเอียด

และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยจะขอเสนอแนะแนวทางดังนี้คือ

1. ควรจะทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอาชญากรรมกับประเภทของการใช้ที่ดินโดยใช้ข้อมูลในปีอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลกับการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งหากเป็นไปได้ ควรใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมแต่ละประเภทกับการใช้ที่ดิน 2 ประเภทผสมกัน (Multiple Correlation) ซึ่งอาจให้ผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาว่าการขยายตัวของอาชญากรรมกับพฤติกรรมการขยายตัวของเมืองนั้น เป็นเหตุเดียวกันหรือไม่ และมีรูปแบบอย่างไร
3. เนื่องจากในการศึกษานี้พบว่าย่านการค้ามีความสัมพันธ์กับคดีเกือบทุกประเภท ดังนั้นจึงควรศึกษาถึงรูปแบบของย่านการค้าว่าจะเป็นอย่างไรรวมถึงจะทำให้มีคดีน้อยที่สุด และควรจะกระจายย่านการค้าในลักษณะหลายศูนย์กลาง หรือควรรวมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการควบคุมอาชญากรรม
4. ควรทำการศึกษาในย่านของเคียวกันนี้เปรียบเทียบกับเมืองขนาดใหญ่อื่นๆ ที่น่าสนใจอาทิเช่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หรืออำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

จุดเด่นของการศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเป็นการเปิดแนวทางใหม่ของนิเวศวิทยาอาชญากรรมหรือเป็นการศึกษาถึงอาชญากรรมในค่านของสภาพทางกายภาพแล้ว ยังสามารถนำข้อมูลแนวทางและผลที่ได้จากการศึกษานำไปใช้ประกอบการวางแผนป้องกันอาชญากรรมได้โดยทันที นอกจากนี้ยังได้ชี้แนะถึงพื้นที่เด่นและพื้นที่ที่ควรตามลำดับที่ควรสนใจก่อนหลัง อันจะนำมาซึ่งแผนการปฏิบัติที่เลือกลงในพื้นที่ใดจุดใดหลงทาง เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงสุดในขณะที่ใช้งบประมาณและทรัพยากรซึ่งมีอยู่น้อยนั้นให้เหมาะสม แต่อย่างไรก็ดีการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งได้พิจารณาจากสภาพทางกายภาพและประชากรเป็นหลัก โดยไม่ได้นำตัวแปรอื่นๆ มาพิจารณาเกี่ยวข้องกับตัวอันใดแก่ ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สำคัญทั้งได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งเชื่อว่าหากนำตัวแปรอื่นๆ ดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกันแล้ว

ก็จะได้แผนป้องกันอาชญากรรมที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้มีความสอดคล้องและประสานกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปควบในตัว แต่อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหานั้นในระยะยาวนั้นจำเป็นต้องอาศัยความต่อเนื่องกันอย่างมีระบบ โดยต้องมีการแก้ไขปัญหานั้นในส่วนอื่นๆ ในระดับชาติประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชะลอการเติบโตของกรุงเทพมหานครในทุกด้าน โดยในขณะที่เดียวกันก็เสริมสร้างสมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สูงขึ้น ในที่สุดปัญหาอาชญากรรมก็จะอมบรรเทาเบาบางลง อันจะนำมาสู่ความสงบสุขเรียบร้อยของประชาชนสืบไป.

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตะวันนา, 2520.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. " ปัญหาการบริหารงานนครหลวง " ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง

ปัญหานครหลวง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,

2516.

ชาย เสวีกุล, พล.ต.ต. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.

ฉัจฉลภา พิเชษฐวิชาการ. " ปัญหาสังคม " ใน สังคมวิทยามานุษยวิทยาเบื้องต้น.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

ญาติ ไหวดี. การปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บุญชัยการพิมพ์, 2519.

ราชทัณฑ์, กรม. รายงานกิจการของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์กระทรวงมหาดไทย, 2507.

สุนทรีย์ ศิลพิพัฒน์. มานุษยนิเวศน์วิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, หน่วยวิจัย. การเติบโตของชุมชนในภาคกรุงเทพ

มหานคร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

2519.

เสวิน บุณยะนิกานนท์. การกระทำผิดในสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิชิเนส

เทรส์, 2523.

สุวิทย์ นิมน้อย, เตชะ ศิริเจริญ และ อัญญาภรณ์ ป่าฉิมบุตร. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา.

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2520.

อัน นิมนานเทมินทร์. ปัญหานครหลวง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคม

ศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2516.

อรัญ สุวรรณบุปผา. หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทรวิชันพานิช,
2518.

วารสาร

สินธุ์ ดวงทอง. " กำเนิดกรุงเทพมหานคร " ใน อนุสาร อ.ส.ท. 8 (เมษายน 2511)
: 69.

อรัญ สุวรรณบุปผา. " ผลของโทษจำคุกที่มีต่อบุตรของผู้ต้องขังในกรุงเทพมหานคร " ใน
วารสารสังคมศาสตร์. 12(เมษายน 2517) : 234.

วิทยานิพนธ์

โสภณ ทีตะจิตต์, พ.ศ.อ. " สายตรวจคำรายงานกรมบาล " วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก
สถาบันวิชาการทัพบกชั้นสูง, 2516.

สถาบันวิทยุวิชาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

Books

Clifford Shaw and Henry McKay. Juvenile Delinquency and Urban Area. Chicago: University of Chicago Press, 1942.

E. J. Kormondy. Reading in Ecology. Englewood: Cliffs, N.J., Prentice-Hall, Inc., 1965.

Ergene P. Odum. Ecology. New York : Holt Rinehart & Winston, Inc., 1963.

John Barron Mays. Crime and The Social Structures. London : Faber & Faber, Co., 1963.

J. W. Bews. Human Ecology. London : Oxford university Press, 1935.

Marvin E. Wolfgang. " Cesare Lomboso " in Pioneer in Criminology. London : Hermann Mannheim, Sevens & Sons, 1960.

Richard B. Korn and Lolyd W.Mccorkle. Criminal and Penology. New York : Holt Rinehart & Winstons Inc., 1961.

Moderick D. Mc Kanzie. On Human Ecology. Chicago : University of Chicago Press, 1968.

Sheldon and Eleanor Glueck. Unreveling Juvenile Delinquency. Massachusetts : Havard University Press, 1964.

Walter A. Lunden. Crimes & Criminals. Iowa : The Iowa State University Press, 1977.

ผลสรุปร่วมกันของการศึกษาหิ้งฝั่งพระนครและธนบุรี

สภาพของอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครหิ้งฝั่งพระนครและธนบุรีนั้น สามารถกล่าวรวมกันได้ว่า พื้นที่ 2 ฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยาค่างมีธรรมชาติของการเกิดอาชญากรรมคล้ายคลึงกันโดยส่วนรวม แม้ว่าพื้นที่หิ้ง 2 ส่วนนี้มีสภาพทางกายภาพที่แตกต่างกันไปบ้าง เช่น ลักษณะการใช้ที่ดิน ประชากร และกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับพื้นที่เหล่านี้ ฝั่งพระนครนั้นถือว่าเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมหลักในเขตเมืองทุกประเภท หิ้งทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การทหาร และการบริหารของประเทศ ในขณะที่ฝั่งธนบุรีได้เติบโตอย่างช้าๆ มีสภาพเป็นย่านพักอาศัยเก่า ประชากรจะเดินทางมายังฝั่งพระนครเพื่อจุดประสงค์ที่ต่างกัน

ลักษณะทางด้านประชากร จะมีความหนาแน่นสูงในพื้นที่ของเขตชั้นใน คือ เขตพระนครป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน สัมพันธวงศ์ บางรัก ยานนาวา ดุสิต พญาไท ธนบุรี บางกอกใหญ่ และคลองสานโดยที่เขตดังกล่าวเหล่านี้มีสะพานเชื่อมระหว่างเขตที่อยู่คนละฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา คือ สะพานพระราม 6 สะพานกรุงธน สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า สะพานปฐมราชานุสรณ์ (สะพานพุทธยอดฟ้า) สะพานตากสิน และสะพานกรุงเทพฯ ซึ่งพื้นที่ที่มีความหนาแน่นประชากรสูงเหล่านี้ได้แก่ พื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังจักรวรรดิ สำราญราษฎร์ ชนะสงคราม พญาไท พลับพลาไชย 1 และ 2 รุมพิณี บางรัก บางอีเรือ บุปผาราม ตลาดพลู บางกอกน้อย สำเหร่ สมเด็จเจ้าพระยา และ บางยี่ขัน เป็นต้น

จากการศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเป็นการแยกศึกษาเฉพาะพื้นที่ฝั่งพระนคร สำหรับในส่วนที่จะกล่าวต่อไปเป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาในลักษณะเดียวกันทางด้านฝั่งธนบุรีมารวมเข้าด้วยกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

สรุปผลการพิสูจน์สมมุติฐาน 4 ข้อ

1. อาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้น

ในส่วนนี้พบว่าหิ้งทางด้านฝั่งพระนคร และธนบุรีนั้นมีสภาพการเกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูงขึ้นจริง โดยใช้ข้อมูลปี 2517 และ 2522 มาพิสูจน์

ในรูปของการหาค่าสหสัมพันธ์ โดยที่ฝั่งพระนครมีค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.83 และ 0.73 ในปี พ.ศ. 2517 และ 2522 ส่วนฝั่งธนบุรีมีค่าสหสัมพันธ์เป็น 0.97 และ 0.92 ในช่วงปีเช่นเดียวกันตามลำดับ

ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอาชญากรรมของพื้นที่ฝั่ง 2 ฝั่ง ในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นประชากร โดยที่ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้สไปนไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีผลสรุปเหมือนกันทั้งทางฝั่งพระนคร และธนบุรี

2. อาชญากรรมในเขตชั้นในจะสูงกว่าในเขตชั้นนอก

ในที่นี้ใช้หลักเกณฑ์การแบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็นชั้นใน และชั้นนอก ตามกองผังเมือง กรุงเทพมหานคร และแบ่งกลุ่ม สน. ออกเป็น สน. ชั้นใน และ สน. ชั้นนอก และจากการศึกษาพบว่า มี สน. ชั้นใน และชั้นนอก ดังนี้

สน. ชั้นใน ประกอบด้วย สน. สำราญราษฎร์ พระราชวัง จักรวรรดิ นางเลิ้ง ชนระสังคราม สามเสน ดุสิต พญาไท(ใหม่) พลับพลาไชย 1 และ 2 ปทุมวัน ลุมพินี ห้วยขวาง(ใหม่) บางรัก ยานนาวา วัดพระยาไกร และทองหล่อ รวมเป็น 17 สน. ทางฝั่งพระนคร ส่วนที่เหลืออีก 9 สน. อยู่ในฝั่งธนบุรี คือ สน. บางยี่เรือ ตลาดพลู บุปผาราม สำเหร่ บุคคโล สมเด็จเจ้าพระยา บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และท่าพระ ซึ่งรวมกันทั้งสิ้นเป็น 26 สน.

สน. ชั้นนอกประกอบด้วย สน. ทางฝั่งพระนคร 25 สน. คือ มีกษัตริย์ หัวขวาง ดินแดง เคาปูน บางซื่อ สุทธิสาร พลโยธิน บางเขน คอนเมือง ก็นายาว หัวหมาก ลาดพร้าว บางซัน(หล่อแหล) มีนบุรี หนองจอก เจียรคืบ ลำหิน จรเข้ญ้อ ประเวศ ลาดกระบัง บางโพงพาง คลองตัน พระโขนง และบางนา ส่วนในฝั่งธนบุรีประกอบด้วย 14 สน. คือ บางขุนเทียน ราษฎร์บูรณะ ห้วยครุ ท่าข้าม บางมด บางเสาธง บางพลัด บางยี่ขัน ทลิ่งชัน วัดรวก ภาษีเจริญ หลักสอง หนองแขมและศาลาแดง รวม 39 สน.

สำหรับ สน.ที่รับผิชอบพื้นที่ในแม่น้ำเจ้าพระยา 4 สน. คือ บางกอกแหลม ปากคลองสาน ขวรมงคล และบางโพ ไม่นำมาพิจารณาในที่นี้ สรุปแล้วในเขต บช.น. มี สน.รวมทั้งสิ้น 69 สน.

จากการศึกษาโดยใช้ข้อมูล 2 ปี คือ 2517 และ 2522 พบว่า อาชญากรรม ในเขตชั้นในสูงกว่าเขตชั้นนอกทั้ง 2 แห่ง คือ ในปี 2517 แห่งพระนครมีการเกิดอาชญากรรม มีค่าเป็น 18.80 คดี/ตร.กม./100,000 คน และ 0.99 คดี/ตร.กม./100,000 คน และ ในปี 2522 มีค่าเป็น 24.86 คดี/ตร.กม./100,000 คน และ 1.30 คดี/ตร.กม./100,000 คน โดยเป็นค่าในเขตชั้นในและชั้นนอกตามลำดับ

ในฝั่งธนบุรีนี้พบว่าปี 2517 นั้น การเกิดอาชญากรรมมีค่าเป็น 17.26 คดี/ตร.กม./100,000 คน และ 1.47 คดี/ตร.กม./100,000 คน ส่วนในปี 2522 มีค่าเป็น 38.18 คดี/ตร.กม./100,000 คน และ 2.15 คดี/ตร.กม./100,000 คน โดยเป็นค่าในเขตชั้นในและชั้นนอกตามลำดับเช่นเดียวกัน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า อาชญากรรมในเขตชั้นในนั้นสูงกว่าเขตชั้นนอกทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเมื่อคิดโดยเฉลี่ยพบว่า เขตชั้นในจะมีอาชญากรรมสูงกว่าเขตชั้นนอกประมาณ 20 เท่า

3. อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางด้านกายภาพแต่ละอย่างไร

การหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมแต่ละประเภทกับการใช้ที่ดินแต่ละประเภท ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ใช้ค่าสหสัมพันธ์ Pearson โดยใช้ข้อมูลปี 2522 เพียงปีเดียว พบว่า ในฝั่งพระนครนั้นอาชญากรรมทุกประเภทมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับย่านการค้า เว้นแต่ในเรื่องของการก่อการกำเริบที่มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับย่านพักอาศัยแต่เป็นไปในทางผกผัน ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยใช้ภาพรวมในลักษณะที่แปรตามกันแล้ว อาชญากรรมทุกประเภทในฝั่งพระนครก็ยังคงถือได้ว่ามีความสัมพันธ์อย่างสูงกับย่านการค้า

สำหรับในผังธนบุรีพบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวมีผลออกมาในลักษณะเดียวกันกับผังพระนคร เว้นแต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับย่านพักอาศัยและมีย่านพาณิชย์กรรมรวมอยู่ในลำดับรองลงมา

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมแต่ละประเภทกับการใช้ที่ดินนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์กับย่านพาณิชย์กรรมนั้น จะเห็นได้ว่า พื้นที่ตั้ง 2 ผังต่างมีความสัมพันธ์ออกมาในลักษณะเดียวกัน แต่ทั้งนี้อาจมีตัวแปรแทรกซ้อนบางประการ เช่น ระดับการพัฒนาของพื้นที่ ตลอดจนศักยภาพของการใช้ที่ดินแต่ละแบบนั้นมีความแตกต่างกันออกไป สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งผลให้อาชญากรรมบางประเภทมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินแต่ละอย่างไป

4. พื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพต่างกันออกไป ประเภทของอาชญากรรมก็ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย

ในผังพระนคร ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของ บก.น. เหนือ และใต้นั้น พบว่าสามารถแบ่งกลุ่ม สน.ที่มีการใช้ที่ดินหลักออกเป็น 8 ประเภทด้วยกันคือ

1. ย่านพักอาศัย
2. ย่านพักอาศัยรวมกับที่ว่าง
3. ย่านพักอาศัยรวมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง
4. ย่านพาณิชย์กรรม
5. ย่านพาณิชย์กรรมรวมกับที่ว่าง
6. ย่านพาณิชย์กรรมรวมกับสถานที่ราชการและที่ว่าง
7. สถานที่ราชการ
8. ที่ว่าง

ส่วนในสังฆมณเฑียรรวมทั้งพื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยา (ในเขตรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร) ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของ บก.น.ธ. นั้นพบว่าสามารถแบ่งกลุ่ม สน.ที่มีการใช้ที่ดินหลักออกเป็นประเภทเท่านั้นคือ

1. ย่านพักอาศัย
2. ย่านพักอาศัยรวมกับที่ว่าง
3. ย่านพักอาศัยรวมกับย่านพาณิชย์กรรมและที่ว่าง
4. ย่านพักอาศัยรวมกับสถานที่ราชการ
5. ที่ว่าง

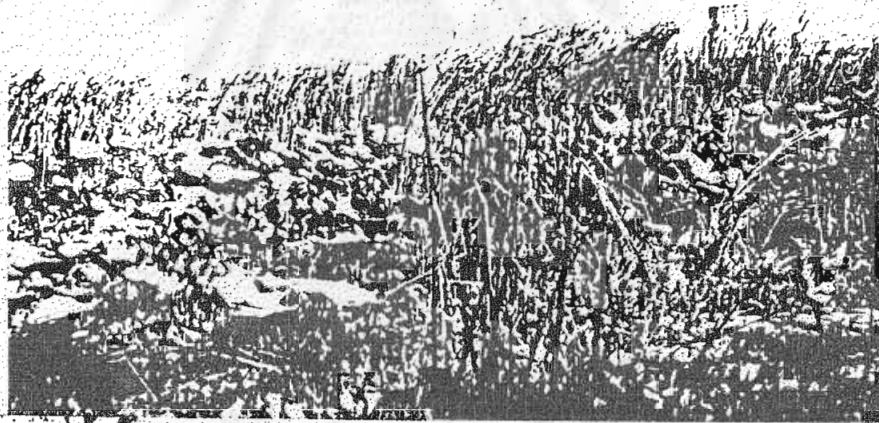
ความแตกต่างที่เห็นในการจัดกลุ่ม สน. ดังกล่าวคือ ความหลากหลายของการใช้ที่ดินในแต่ละพื้นที่และระดับการพัฒนาของการใช้ที่ดินของพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง จะเห็นได้ว่าในผังพระนครนั้นมีรูปแบบการใช้ที่ดินที่ต่างออกไปจากผังธนบุรีอย่างเห็นได้ชัด คือ ย่านพักอาศัย สถานที่ราชการ ที่ว่างและย่านพาณิชย์กรรม ส่วนในกรณีที่เป็นการใช้ที่ดินแบบผสมนั้น ทางผังธนบุรียังมีรูปแบบปรากฏให้เห็นอยู่เช่นเดียวกัน

ในส่วนที่เป็นย่านพักอาศัยนั้น ผังพระนครมี สน. ทองหล่อ เพียงแห่งเดียวและพบว่ามีความแตกต่างกับกลุ่ม สน. ที่เป็นย่านพักอาศัยในผังธนบุรีอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของสภาพที่อยู่อาศัยที่เป็นตัวอาคาร และเป็นย่านที่พักอาศัยระดับผู้มีรายได้สูง ในพื้นที่รับผิดชอบของ สน. ทองหล่อ แม้จะมีย่านการค้าริมถนนสุขุมวิท อยู่บ้างแต่ไม่เป็นการใช้ที่ดินหลักของ สน. แต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาในผังธนบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ของ สน. ท่าพระ สำเหร่ และบางกอกใหญ่ แล้วพบว่าในพื้นที่ดังกล่าว สภาพที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะของย่านพักอาศัยเก่าบ้านมีการรวมกันอยู่หนาแน่น ซึ่งเป็นความแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน

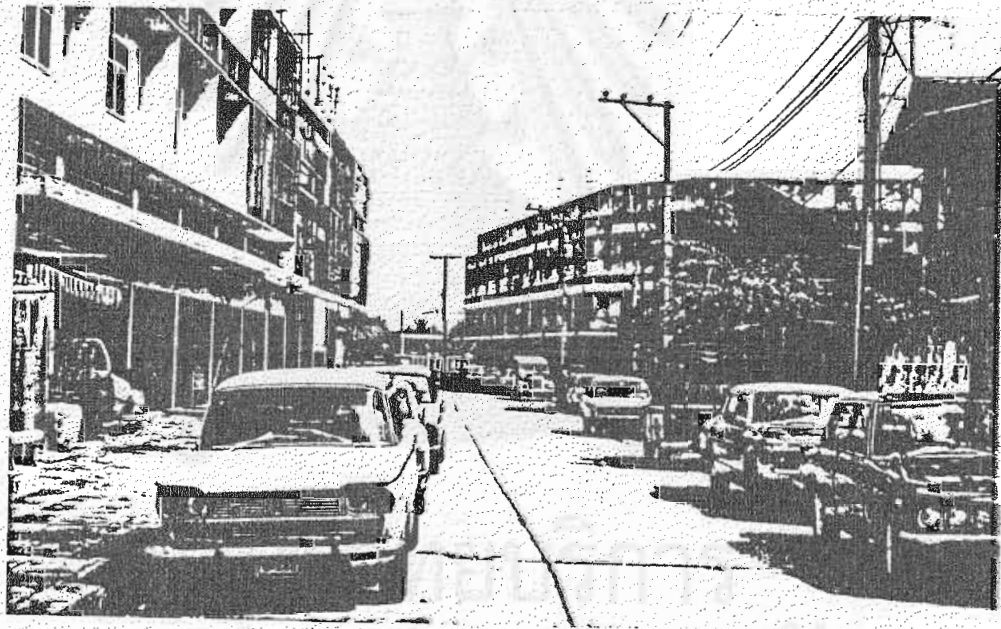
ความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ บริเวณที่เป็นสถานที่ราชการพบว่าในผังพระนครนั้นสามารถแยกเป็นสถานที่ราชการที่มีถนนพักอาศัย เช่นกรมทหาร ท่าเรือคลองเตย เป็นต้น และประเภทที่ไม่มีถนนพักอาศัย เช่น กระทรวง หวง กรม รัฐสภา ท่าเนียบ เป็นต้น สน. ที่มีการใช้ที่ดินหลักเป็นสถานที่ราชการ ใดก็แล้วแต่ สน. ดุสิต สามเสน ส่วนในผังธนบุรีนั้น มีเพียงสถานที่

ราชการประเภทแรกเท่านั้น และมีเพียงเล็กน้อย บริเวณกรมอุทการเรือ ในเขต
สน.บางกอกน้อยเท่านั้น

ความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ พื้นที่ที่เป็นที่ว่าง ทางฝั่งพระนครนั้น แม้แต่
ในเขตชั้นใน สน.บาง สน.ตองจัดเป็น สน.ที่มีการใช้ที่ดินแบบที่ว่างผสมอยู่ เช่น
สน.พระราชวัง และ ปทุมวัน ซึ่งครอบคลุมเอาวังสราญรมย์ สนามไชย และสนามกีฬา
แห่งชาติ เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็ยังมีที่ว่างที่อยู่ในรอบนอกเช่นเดียวกัน ส่วนฝั่งธนบุรี
นั้นที่ว่างส่วนใหญ่จะมีลักษณะ เป็นที่ว่างที่ยังไม่ได้มีการก่อสร้างอาคาร ซึ่งสำหรับในฝั่งธนบุรี
นี้ ลักษณะที่ว่างดังกล่าวจึงให้ความหมายรวมทั้งที่ว่างที่เป็นการจัด ค้างใจให้มีขึ้นในรูปแบบ
ของ Open Space และส่วนที่เป็น Vacant Area ค้าง(รูปภาพประกอบ)

ส่วนความแตกต่างประการสุดท้ายคือ ย่านพาณิชย์กรรม ผังพระนครนั้นมีพื้นที่ของ ส.น.บางแห่งที่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นย่านพาณิชย์กรรม ดังเช่น ส.น.สำราญราษฎร์ จักรวรรดิ พลับพลาไชย 1 และ 2 และบางรัก ส.น.ดังกล่าวเหล่านี้เป็นย่านที่มีการค้าปลีกค้าส่ง อย่างเห็นได้ชัด เช่น บริเวณวังบูรพา พาหุรัด เยาวราช และบริเวณที่เป็นย่านธุรกิจ เป็นที่ตั้งของอาคารสำนักงานต่างๆ เช่น บริษัท ห้างร้าน โรงแรม ธนาคาร แหล่งเงินทุนต่างๆ ซึ่งได้แก่ ย่านสีลม บางรัก เหล่านี้เป็นต้น แต่ในผังธนบุรีนั้น ย่านพาณิชย์กรรมที่สามารถพัฒนา จนได้ระดับ เช่นผังพระนครนั้นไม่ปรากฏเด่นชัดนัก สภาพของย่านพาณิชย์กรรมส่วนใหญ่เป็น ตึกแถวที่ใช้ประกอบการค้าและในขณะเดียวกันก็ใช้ชั้นบนเป็นที่พักอาศัย เช่น บริเวณวงเวียนใหญ่ สีแยกบ้านแขก ซึ่งเป็นพื้นที่จับผิดชอบของ ส.น.บางอีเรือ และนุพหาราม เป็นต้น (ดูภาพประกอบ)

จากความแตกต่างของการใช้ที่ดินหลักใน ส.น.แต่ละกลุ่มนี้เองทำให้สามารถหาคดี เค่นที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งได้กล่าวมาโดยละเอียดในบทที่ว่าด้วย การพิสูจน์สมมุติฐาน ซึ่งใน ส.น.แต่ละ กลุ่มต่างก็มีคดีที่เด่นแตกต่างกันออกไปทั้งทางผังพระนคร และธนบุรี

แต่มีข้อที่สังเกตบางประการในเรื่องของการพิจารณาหาค่าคดีเค่น กล่าวคือ ในการ จัดกลุ่ม ส.น. โดยยึดหลักการเทียบสัดส่วนระหว่างการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ นั้นอาจกล่าวได้ว่า

ไม่ว่าจะเป็นการใช้ที่ดินประเภทใด จะต้องมีย่านพักอาศัยเข้าไปปะปนอยู่ด้วยเสมอ ในบางกรณีอาจมีย่านการค้ารวมอยู่ด้วย เพราะลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะที่ร่วมกันสำหรับสภาพย่านการค้า หรือย่านพาณิชย์กรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการใช้อาคารชั้นล่างสำหรับการค้า และชั้นบนไว้เป็นที่พักอาศัยไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจะเห็นได้ตามตึกแถวริมถนนทั่วไป แม้ว่าบางแห่งจะมีสภาพเป็นย่านพาณิชย์กรรมที่มีคนทำงานเฉพาะกลางวัน เช่น บริเวณสีลม บางรัก แต่ยังไม่ชัดเจนนัก ลักษณะย่านการค้าของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า โดยทั่วไปแล้วย่านการค้าในปัจจุบันจะมีลักษณะเป็นตึกแถวที่ชั้นล่างใช้ประกอบกิจการค้า มีพื้นที่แคบๆ คือตั้งแต่ประมาณ 35-48 ตารางเมตร มีความสูง 2-4 ชั้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมถนนหรือตรอกซอย ไม่มีที่จอดรถ ไม่มีที่เก็บสินค้า และในอาคารเหล่านี้จะใช้เป็นที่ทำครัว และชั้นบนจะเป็นที่อยู่อาศัยไปในตัว นอกจากนี้แล้วบริเวณด้านหลังของตึกแถวเหล่านี้มักจะใช้เป็นที่พักอาศัย โดยมีลักษณะของที่พักอาศัยซึ่งอยู่ภายในโถงของย่านการค้าและมักจะเป็นย่านสลัมหรือที่เรียกว่า ชุมชนแออัด เป็นที่เร้นลับ อับสายตาจากบุคคลภายนอก สภาพดังกล่าวเป็นตัวแปรแทรกซ้อนที่สำคัญประการหนึ่งในการก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่ หนึ่งในฝั่งธนบุรีนั้นพบว่า กลุ่ม สน.ที่เป็นที่ว่างมีคิเค้นเป็นคิเค้นเพลิงไหม้ ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพทางกายภาพที่เป็นตัวเค้นแล้วโอกาสที่จะเกิดเพลิงไหม้นั้นน้อยมาก แต่คิเค้นดังกล่าวยังมีตึกแถวที่เป็นย่านการค้า และพักอาศัยอยู่บ้างแต่ไม่เป็นตัวเค้น เพลิงไหม้ที่เกิดขึ้นเป็นการวางเพลิงเพื่อหวังประกันล้างหนี้ หรือเกิดจากอุบัติเหตุและความประมาท โดยเกิดขึ้นในส่วนที่เป็นย่านที่พักอาศัยและการค้าต่างๆ ที่โดยสภาพกลุ่มสน.แล้วเป็นที่ว่าง เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละส่วนของพื้นที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ต่างระดับกันระหว่างอาชญากรรมกับลักษณะทางบ้านประชากร พื้นที่ และการใช้ที่ดิน ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันออกไปนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางเบื้องต้นในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร อันเป็นการรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตได้อีกด้านหนึ่ง.

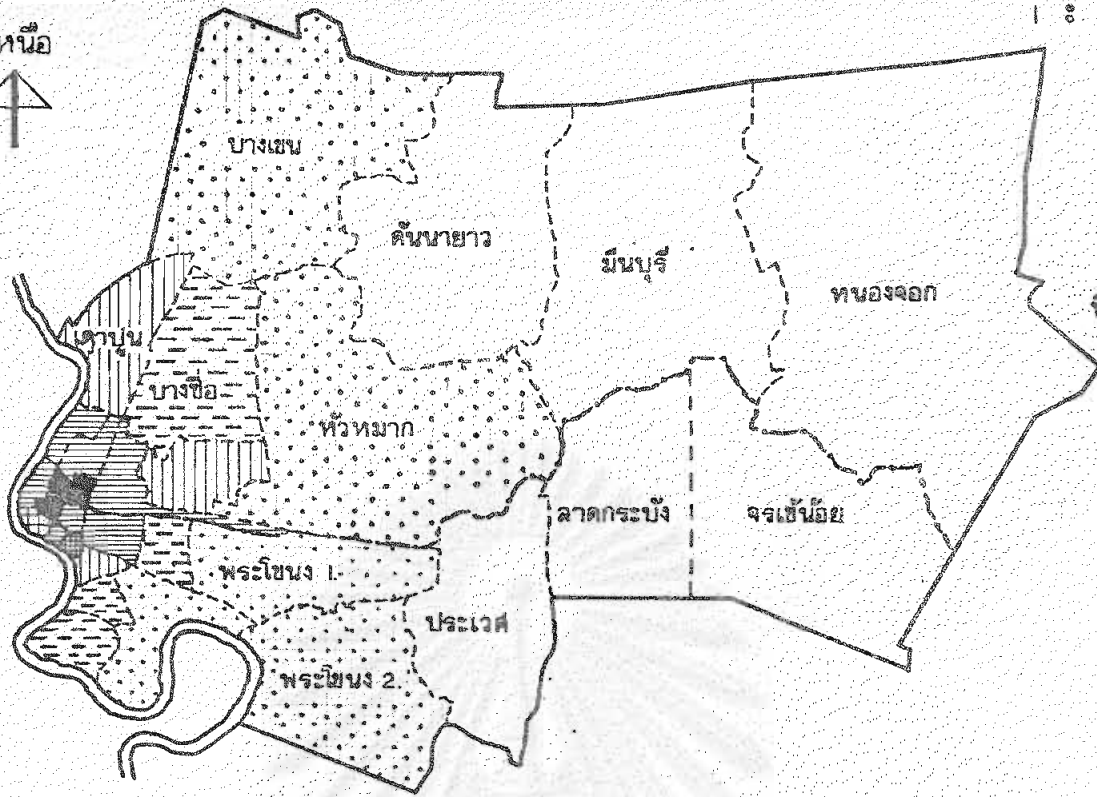
ประวัติผู้เขียน

ร้อยตำรวจโท ญาณพล ช่างอิน เกิดเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2496 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต จาก โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เมื่อปี พ.ศ.2518 เข้าศึกษาต่อในภาควิชาฝั่งเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2522 ประพฤติการทำงาน ในปี พ.ศ.2518 ดำรงตำแหน่ง รองสารวัตรปกครองป้องกัน สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ต่อมาในปี พ.ศ.2524 ดำรงตำแหน่งเป็น รองสารวัตรจราจร สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็น รองสารวัตรแผนกประวัติและจัดกำลัง กองกำกับการกำลังพล กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

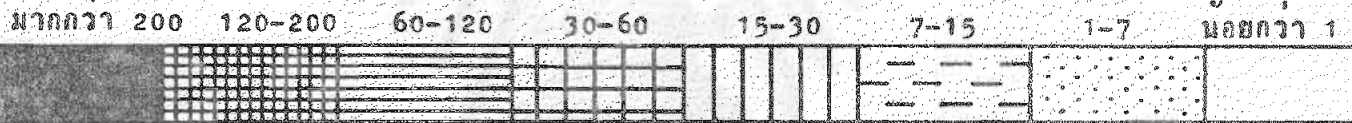
1 : 350,000

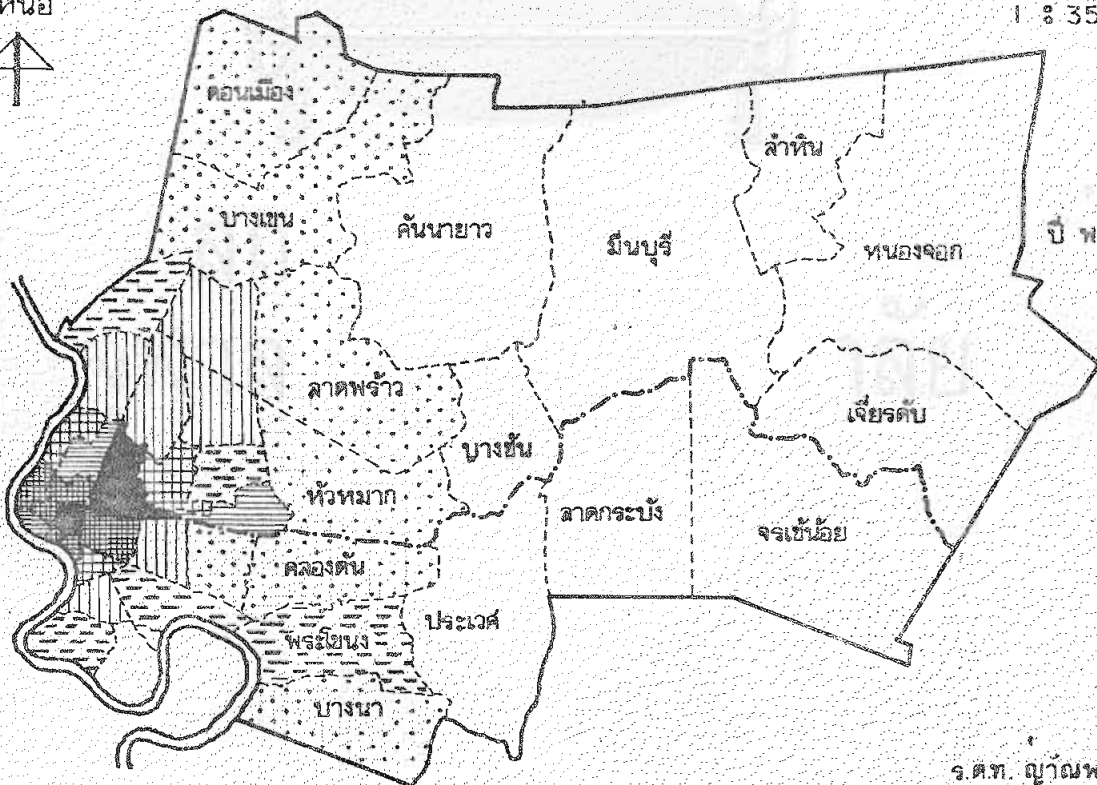
ปี พ.ศ. 2517

แสดงความหนาแน่นคดีประเภทอุบัติเหตุจราจร

คดี/ตร.กม.

1 : 350,000

ปี พ.ศ. 2522

ร.ต.ท. ภู่วัฒนพล ยังยืน